

ಅನನ್ಯ ಸಾಧನಾ

ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ESSENTIAL FOR SUCCESS IN
KAS, FDA/SDA/PDO/GROUP C, PSI/PC,
TEACHER'S EXAMS

ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳು

- ◆ ಅಮೆರಿಕ - ಇಸ್ರೇಲ್-ಇರಾನ್ ಯುದ್ಧ
- ◆ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ (ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ)
- ◆ ಟಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು
- ◆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025
- ◆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮುದ್ರ ಕಾನೂನು ಒಪ್ಪಂದ (UNCLOS)
- ◆ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಸಮಾವೇಶ: ಭಾರತದ 7ನೇ ವರದಿ
- ◆ ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು
- ◆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ ಬಳಕೆ ನಿಷೇಧ: ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಅಂದ್ರಪ್ರದೇಶ
- ◆ ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳ (ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ, 2026
- ◆ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರ, ರಜೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ: ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಳವಳ

ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಉಚಿತ ತರಗತಿಗಳಿಗಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿ

INSTA KAS

ಶ್ರೀ ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ ಬಿ

ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಇನ್‌ಸೈಟ್ಸ್ ಐವಿಎಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು

Price: **₹50/-**

insightskas

08069405206

Insta KAS

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ವರ್ಧಾ ಮಿತ್ರರೇ,

2013ರ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಆ ಸುಂದರ ದಿನಗಳು ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಇವೆ. ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಣತೆಯಂತೆ ಆರಂಭವಾದ 'ದೈನಂದಿನ ಉತ್ತರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸವಾಲು' ಇಂದು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಸಾವಿರಾರು ಆಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ನೀಡುವ 'ಸೆಕ್ಯೂರ್ ಇನಿಶಿಯೇಟಿವ್' ಎಂಬ ನಂದಾದೀಪವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ತರಬೇತಿ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲ; ಇದು ದೇಶದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಸಾವಿರಾರು ಕನಸುಗಾರರನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಒಂದು ಸುಂದರ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ Insights IAS ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದು ಲಕ್ಷಾಂತರ UPSC ಆಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ನಂಬಿಕಸ್ತ ಗೆಳೆಯನಾಗಿ, ಕಷ್ಟದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಯುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರಿ ತಲುಪಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದಾಗ ಸಿಗುವ ಆ ತೃಪ್ತಿ ಅಪಾರ. ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದು ನೀವು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಅಚಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನ ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಯಾಣ-ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಗೊಂದಲದ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ, ಪೂರ್ಣ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದೊಂದಿಗೆ ನೀವು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ಥಕತೆಯಾಗಿದೆ.

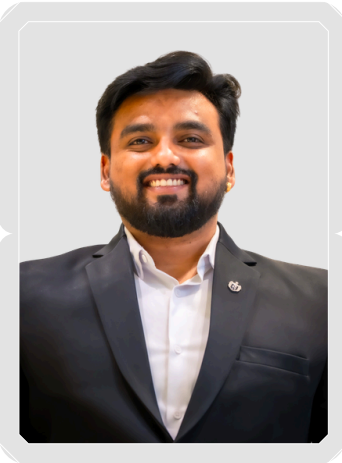
"ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸು ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆ, ನಿಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಸಾಧನೆ."

ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಕನಸು ನನಸಾಗುವ ತನಕ ನಮ್ಮ ಈ ಬೆಂಬಲ, ಅಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸದಾ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸದಾ ನಿಮ್ಮ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ,

ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ.ಬಿ

ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು, Insights IAS

ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾವಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ,

ಕೆ.ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ವಿವಿಧ ಸ್ವರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯದ ಪತಾಕೆ ಹಾರಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಗ್ರಹವಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣವನ್ನು ಅರಿತ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉದಾತ್ತ ಮನೋಭಾವ'ವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬದಲಿಸುತ್ತಿವೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಬಜೆಟ್ ಎಂಬ ಆಶಯವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ತರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭವ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಹಾಗೂ ಸವಾಲಿನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ 'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ'ವು ಕೇವಲ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಲ್ಲದೆ, ಸದಾ ನಿಮ್ಮ ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸುವ ನಂಬಿಕಸ್ತ ಗೆಳೆಯನಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಂತದ ಸಿದ್ಧತೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಗಂಭೀರತೆ ಹಾಗೂ ಸಂದರ್ಶನದ ಯಶಸ್ಸಿನ ತನಕ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಳವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇದು ನಿಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಉಜ್ವಲಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುವುದಾಗಿದೆ. ಬನ್ನಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಸದೃಢ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಕಟ್ಟೋಣ.

ಶುಭ ಹಾರೈಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, Insights IAS | Insta KAS

ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು 5

1. ಅಮೆರಿಕ -ಇಸ್ರೇಲ್-ಇರಾನ್ ಯುದ್ಧ
2. ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ (ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ)ದ ಬಗ್ಗೆ:
3. ಕ್ವಿಪೆಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು
4. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮುದ್ರ ಕಾನೂನು ಒಪ್ಪಂದ (UNCLOS)
5. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಸಮಾವೇಶ: ಭಾರತದ 7ನೇ ವರದಿ
6. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ ಬಳಕೆ ನಿಷೇಧ: ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ
7. ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರ ರಜೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ: ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಳವಳ
8. ವೇತನ ಸಹಿತ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರ ರಜೆಯ ವಿರುದ್ಧವಿರುವ ವಾದಗಳು:
9. ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳ (ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ, 2026
10. ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು:
11. ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ 16

1. ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ (SBM) - ನಗರ 2.0
2. ಆಶಾ ಕಿರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
3. ಕುಸುಮ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
4. ಹಾವಿನ ಕಡಿತ ಮತ್ತು ರೇಬೀಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ 'ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ'
5. ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಎಚ್‌ಪಿವಿ (HPV) ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಯಾನ
6. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಮಗ್ರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳು
7. ತುಳು ಭಾಷೆಗೆ ಎರಡನೇ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷಾ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಶಿಫಾರಸು
8. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ವಿಲೇಜ್ ಸೆಂಟರ್ ಯೋಜನೆ
9. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಹಿತೆ ನಿಯಮಗಳಿಗಾಗಿ ತ್ರಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಮಿತಿಗಳು
10. ಎಂ-ವಾಹನ್ (mVahan) ಫಿಟ್‌ನೆಸ್ ಆಪ್
11. ಶರಾವತಿ ಪಂಪ್‌ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ
12. ಕಪ್ಪತ್ತಗುಡ್ಡ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ
13. ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮಿಷನ್ (KDEM) ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ
14. ಕರ್ನಾಟಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (KEBP)

15. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೂತನ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೇಂದ್ರ
16. ಎಲಿವೇಟ್ (ELEVATE) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
17. ಮಂಡ್ಯದ ವಿ.ಸಿ. ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹು-ಉದ್ದೇಶಿತ ಒಳಾಂಗಣ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಕೀರ್ಣ
18. 'ಶಕುಂತಲಾ ಅನುದಾನ' ಉಪಕ್ರಮ
19. 'QpiAI ಇಂಡಸ್' - ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
20. ಕ್ರಿಸ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಸಮಿತಿ - ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI)
21. ಇವ ನಮ್ಮವ ಇವ ನಮ್ಮವ ಮಸೂದೆ
22. ಉಡಾನ್ (UDAN) ಯೋಜನೆ
23. ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ
24. ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ
25. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, 2025

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು 30

1. ಭಾರತ-ಜಪಾನ್ : ಹಣಕಾಸು ವಿನಿಮಯ ಒಪ್ಪಂದ ನವೀಕರಣ
2. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆ (IAEA)
3. ಇರಾನಿನ ಕುರ್ಡ್ ಸಮುದಾಯ
4. ರೈಸಿನಾ ಡೈಲಾಗ್ (ಸಂವಾದ), 2026
5. ಭಾರತ - ಅಮೆರಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಬಂಧಗಳು
6. ಅಮೆರಿಕದ F-1 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೀಸಾ: ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕುಸಿತ
7. ಮಿನೂಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ III (Minuteman III) ಕ್ಷಿಪಣಿ
8. ಕೊಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಇರಾನ್ ದಾಳಿ: ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ ಖಂಡನೆ
9. ಜಾಗತಿಕ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಒಪ್ಪಂದ
10. ಉತ್ತರ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದ ಸಂಸ್ಥೆ (NATO)
11. ರಿಲೀಫ್ (RELIEF) ಯೋಜನೆ
12. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ಇಸ್ರೇಲ್ ಭೇಟಿ
13. ಹೆಕ್ಸಾಗನ್ ಒಕ್ಕೂಟ
14. ಭಾರತ-ಭೂತಾನ್ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಹಕಾರ
15. ಡ್ಯುರಾಂಡ್ ರೇಖೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳು 37

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ 37

1. ಭದ್ರತೆಯ ಮೇಲಿನ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಮಿತಿ (CCS)
2. ಅಗತ್ಯ ಸರಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿ
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (NDSA)
4. ರಾಜಸ್ಥಾನದ ನೂತನ ಆಸ್ತಿ ಮಸೂದೆ
5. ದತ್ತು ಪಡೆಯುವ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹೆರಿಗೆ ರಜೆ ಹಕ್ಕುಗಳು
6. ಹಣಕಾಸು ಆರೋಗ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕ, 2026
7. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೌಕಾಯಾನ ಮಂಡಳಿ (NSB)
8. ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರ ವಜಾಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
9. ಮೇಘಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಳಿಗಳು
10. ಲೋಕಪಾಲ್‌ನ ತನಿಖಾ ಮತ್ತು ಅಭಿಯೋಜನಾ (ದೋಷಾರೋಪ) ವಿಭಾಗ
11. 'ಪ್ರಹಾರ' (PRAHAAR): ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ ನೀತಿ
12. ಸಾಗರೋತ್ತರ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರು (OCI)
13. ರ್ಯಾಂಪ್ (RAMP) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
14. ರೈಲ್‌ಟೆಕ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮತ್ತು ಇ-ಆರ್‌ಸಿಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
15. ಹಿಮ್-ಕನೆಕ್ಟ್ (Him-CONNECT)
16. ರಾಜ್ಯ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಮಿಷನ್ (SIM)
17. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಸಿರು ಹೊದಿಕೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (NH-GCI)

ಆರ್ಥಿಕತೆ 44

1. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದುರ್ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ವಂಚನೆಯ ಮೇಲೆ - 'ಸೆಬಿ' (SEBI) ಕಡಿವಾಣ
2. ದೇಶದ ಮೊದಲ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ (ಅರೆವಾಹಕ) ಘಟಕ
3. ಅಕ್ಕಿ ಪೋಷಕಾಂಶ ಬಲವರ್ಧನೆ ಯೋಜನೆ ಸ್ಥಗಿತ
4. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಥೆ (IEA)
5. ಕಿಂಬರ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಯೋಜನೆ (KPCS)
6. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿಧಿ (NIIF)
7. ನೇರಳೆ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ
8. ಅಸ್ಸಾಂನ ಜಿಐ-ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ 'ಜೋಹಾ' ಅಕ್ಕಿ
9. ಎನ್.ಎಂ.ಡಿ.ಸಿ (NMDC) ಯಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಉತ್ಪಾದನೆ
10. ಭಾರತದ ಜೈವಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು \$300 ಶತಕೋಟಿ ಡಾಲರ್‌ಗಳತ್ತ ಮುನ್ನಡೆ

11. ವಿಶ್ವ ಸಂತೋಷದ ವರದಿ, 2026
12. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರೀಕರಣ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ 2.0 (NMP 2.0)

ಯೋಜನೆಗಳು 51

1. ತೆಂಗು ಉತ್ಪೇಜನಾ ಯೋಜನೆ
2. ಒರುನೋದೋಯ್ ಯೋಜನೆ
3. ಸ್ವಾಮಿಹ (SWAMIH) ನಿಧಿ
4. ಪಿಎಂ ಪೋಷಣ್ ಯೋಜನೆ (PM POSHAN Scheme)
5. ಭಾರತ್ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವಿಕಾಸ್ ಯೋಜನೆ (BHAVYA)
6. ಸಣ್ಣ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ
7. ಪಿಎಂ ಸೂರ್ಯ ಫ್ಲರ್ ಯೋಜನೆ
8. 'ರಾಹ್-ವೀರ್' ಯೋಜನೆ

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ 54

1. ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲತೆ ಅಟ್ಲಾಸ್, 2026
2. ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗಾಗಿ ಶೈನ್ (SHINE) ಆ್ಯಪ್
3. ಭಾರತದ ಮೊದಲ 'ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣ' ಪ್ರಕರಣ
4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಸಿಕಾ ದಿನ - ಮಾರ್ಚ್ 16
5. ಕಿಶೋರಿಯರಿಗೆ ಉಚಿತ ಎಚ್‌ಪಿವಿ (HPV) ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಯಾನ
6. ಜಾಗತಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವರದಿ, 2025
7. ಎಪ್ಸ್ಟೀನ್-ಬಾರ್ ವೈರಸ್ (EBV) ಲಸಿಕೆಯತ್ತ ಪ್ರಗತಿ
8. ಮೆನಿಂಗೋಕೊಕಲ್ ಕಾಯಿಲೆ

ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ 59

1. ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ/ಕಛೇರಿ (BEE)ಯ 25ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ
2. 'ಎಲ್-ನಿನೊ' (El Niño)
3. 'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹನುಮಾನ್' (HANUMAN)
4. "ಅನಾವರಣ" - ಅರಣ್ಯನಾಶ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
5. ಭಾರತದ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ವಲಯ
6. ಇರಾನಿನ ಕರುಣ್ ನದಿಯಲ್ಲಿ 'ಬುಲ್ ಶಾರ್ಕ್' ಪತ್ತೆ
7. ಪಶ್ಚಿಮದ ಟ್ರಾನ್ಸಿಪಿನ್: ಪಕ್ಷಿಗಳ ರಾಜ
8. ಖರ್ಗ್ ದ್ವೀಪ
9. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಂಬಲ್ ಅಭಯಾರಣ್ಯ
10. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌರ ಒಕ್ಕೂಟ
11. ಟ್ರಾಪಿಕಲ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಫಾರೆವರ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ (TFFF)
12. ಗೈನಾಂಡ್ರೊಮಾರ್ಫಿ (Gynandromorphy)

13. ನಗೋಯಾ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದ ಕುರಿತು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರದಿ (NR1)
14. ಲಡಾಖ್ ಮ್ಯಾಗ್ಮಾಟಿಕ್ ಆರ್ಕ್ (Ladakh Magmatic Arc)
15. ಮೀಥೇನ್ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ತೀವ್ರ ತಾಣಗಳು
16. ಅರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟಗಳು
17. ತೆಹ್ರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮಳೆ
18. ಸೈಟಿಸ್ (CITES)
19. ನೀಲಗಿರಿ ತಾಹರ್ (Nilgiri Tahr)
20. ಹಸಿರು ಅಮೋನಿಯಾ (Green Ammonia)
21. ಚಿಪ್ಪುಹಂದಿಗಳು (ಪ್ಯಾಂಗೋಲಿನ್ ಗಳು)
22. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹವಾಮಾನ ಉಪಕ್ರಮ (IKI)

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ 70

1. ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಬಾಂಬ್ (Gravity Bomb)
2. 'ಮೂನ್‌ಶಾಟ್' ಮೆಲುಕು ಯೋಜನೆ :ಐಐಎಸ್‌ಸಿ (IISc)
3. ಲಿಗೋ-ಇಂಡಿಯಾ (LIGO-India): ಭಾರತದ ಗುರುತ್ವ ತರಂಗ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯ
4. ಬಿಳಿ ರಂಜಕ (White Phosphorous)
5. ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹ 2024 YR4
6. ರುಬಿಡಿಯಮ್ ಪರಮಾಣು ಗಡಿಯಾರ ವೈಫಲ್ಯ: ಇಸ್ರೋದ 'ನಾವಿಕ' ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹಿನ್ನಡೆ
7. ಭಾರತದ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಗುರಿ, 2047: ಛೋರಿಯಂ ಆಧಾರ
8. ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟಾನ್ ವೇಗೋತ್ಕರ್ಷಕ ಸೌಲಭ್ಯ
9. ಸುಜ್ಜಿಕಾ ಪೋರ್ಟಲ್
10. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನ, 2026

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ 75

1. ಶ್ರೀ ಗುರು ತೇಘ್ (ತೇಜ್) ಬಹದ್ದೂರ್
2. ಗೊಲೆಸ್ತಾನ್ ಅರಮನೆ
3. ಸುಂಗುಡಿ ಸೀರೆಗಳು
4. ದಂಡಿ ಯಾತ್ರೆ
5. ಭಾರತದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣ
6. ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲಾ ಉತ್ಸವ, 2026
7. ಗುಂಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಗಜಪತಿ ರಾಜವಂಶದ ಶಾಸನ ಪತ್ತೆ
8. ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಫುಲೆ
9. ಕುರುಂಬ ವರ್ಣಚಿತ್ರ ಕಲೆ

10. ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ
11. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಆಜಾದ್

ರಕ್ಷಣೆ 82

1. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ (CISF) - 57ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ
2. ಡಾರ್ಕ್ ನೆಟ್ (Darknet)
3. ಟರ್ಮಿನಲ್ ಹೈ ಆಲ್ಟಿಟ್ಯೂಡ್ ಏರಿಯಾ ಡಿಫೆನ್ಸ್ (THAAD)
4. ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, 2047
5. ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕುರಿತಾದ ಸಿಪ್ರಿ (SIPRI) ವರದಿ
6. ಆಪರೇಷನ್ ವೈಟ್ ಹ್ಯಾಮರ್
7. ಆಪರೇಷನ್ "ಸಾಗರ್ ಬಂಧು" ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ
8. ಕೆಸಿ-135 ಸ್ಟ್ರಾಟೋಟ್ಯಾಂಕರ್
9. ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯ 'ತೇಜಸ್' ಯುದ್ಧವಿಮಾನ
10. ಮಿಷನ್ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ
11. ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅಂಜದೀಪ್

ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ - ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸುದ್ದಿಗಳು 87

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು 87

1. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಚೊಚ್ಚಲ ಬಾಫ್ಟಾ (BAFTA) ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - 'ಬೂಂಗ್' (ಮಣಿಪುರಿ ಚಲನಚಿತ್ರ)
2. ಮಂಗಳೂರು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ 2025ರ ASQ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಗಮನ ಸೇವೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
3. 'ದ್ವನಿ ಸ್ಪಂದನ' ನಾವೀನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ (KSRTC) ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
4. ಆಸ್ಕರ್ 2026: 'ಹೋಮ್‌ಬೌಂಡ್' ಅಂತಿಮ ಸುತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ
5. ತಮಿಳು ಕವಿ ಮತ್ತು ಗೀತರಚನೆಕಾರ ವೈರಮುತ್ತು ಅವರಿಗೆ 2025ರ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
6. ಸಂಗೀತ ಕಲಾನಿಧಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
7. 2027ರ ಪದ್ಮಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭ

ಕ್ರೀಡಾ ಸುದ್ದಿಗಳು 91

1. ಮಿಲಾನೊ ಕೊರ್ಟಿನಾದಲ್ಲಿ 25ನೇ ಚಳಿಗಾಲದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್

ಕ್ರೀಡಾಕೂಟ

2. ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ತಂಡಕ್ಕೆ ಚೊಚ್ಚಲ ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ
3. 2026ರ ಲಾರೆಸ್ 'ಟೀಮ್ ಆಫ್ ದಿ ಇಯರ್': ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳಾ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಂಡಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ
4. ಟಿ20 ವಿಶ್ವಕಪ್, 2026 ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾರತ
5. 2026ರ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್ ಗೆದ್ದ ಜಾರ್ಜ್ ರಸೆಲ್
6. ವರ್ಲ್ಡ್ ಪ್ಯಾರಾ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್, 2026: ಶೈಲೇಶ್ ಕುಮಾರ್ಗೆ ಚಿನ್ನ
7. 2026ರ ನವದೆಹಲಿ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್: ಭಾರತಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಯ 208 ಪದಕ
8. ವರ್ಲ್ಡ್ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಒಳಾಂಗಣ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ 2028: ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆತಿಥ್ಯ

ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನಾಚರಣೆಗಳು 96

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳು 99

ಪ್ರಚಲಿತ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು (MCQs): 100

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ MCQ's 100

ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ - ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸುದ್ದಿಗಳ ಮೇಲಿನ MCQs 105

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ MCQs 108

INSTA KAS INITIATIVES

INSTA KAS CLASSROOM PROGRAMS

- Integrated KAS PRELIMS CUM MAINS FOUNDATION COURSE (Online & Offline)
- Mission Aarakshaka (Group C & D) Classroom Program
- PSI Paper-1 (ESSAY, PRECIS & TRANSLATION)
- Communication Paper-2 (General Kannada, English, Computer)

TEST SERIES

- Samartha (KAS Prelims Test Series)
- Samara (KAS Mains Test Series)
- Saarathi (KEA - Group C & D) Test Series
- Rakshaka (KPSC Group C & D) Test Series

YOUTUBE INITIATIVES

- Insta Vidyamana
- Karnataka Darshana
- Ananya Saadhana
- Saadhakara Sandarshana

WATCH FREE VIDEOS OF CURRENT AFFAIRS ON INSTA KAS

ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು

1. ಅಮೆರಿಕ -ಇಸ್ರೇಲ್-ಇರಾನ್ ಯುದ್ಧ

ಅಮೆರಿಕ -ಇಸ್ರೇಲ್-ಇರಾನ್ ಯುದ್ಧ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಅಮೆರಿಕದ 'ಆಪರೇಷನ್ ಎಪಿಕ್ ಫ್ಯೂರಿ' ಮತ್ತು ಇಸ್ರೇಲ್‌ನ 'ಆಪರೇಷನ್ ರೋರಿಂಗ್ ಲಯನ್' ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ, ಇರಾನ್‌ನ ಪರಮೋಚ್ಚ ನಾಯಕ ಅಯತೊಲ್ಲಾ ಅಲಿ ಖಮೇನಿ ಅವರ ಮರಣವು ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಘಟನೆಯು ಆ ಭಾಗದ ಭೂ-ರಾಜಕೀಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಬದಲಿಸಿದೆ.

ಬಹ್ರೇನ್, ಕತಾರ್, ಯುಎಇ (UAE), ಕುವೈತ್ ಮತ್ತು ಜೋರ್ಡಾನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಅಮೇರಿಕಾ ಸೇನಾ ನೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇರಾನ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಹಾಗೂ ಡ್ರೋನ್ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

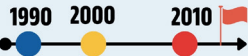
ಇರಾನ್ ತನ್ನ 'ಆಪರೇಷನ್ ಟ್ಯೂ ಪ್ರಾಮಿಸ್ 4' ರ ಮೂಲಕ ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ನೆರೆಯ ಗಲ್ಝ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ಷಿಪಣಿ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಕಾರವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ತೈಲ ಸಾಗಣೆಯ ನೌಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಹಾಗೂ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಇರಾನ್ ಹೋಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹಡಗು ಸಂಚಾರ ಶೇ. 70ರಷ್ಟು ಕುಸಿದಿದ್ದು, ಜಾಗತಿಕ ತೈಲ ಪೂರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಯ ಉಂಟಾಗುವ ಭೀತಿ ಎದುರಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಉದ್ಭಿಗ್ನತೆಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

1979ರ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಕ್ರಾಂತಿಯ ನಂತರ, ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಇರಾನ್ ನಡುವೆ 'ಶೀತಲ ಸಮರ'ದಂತಹ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಕಠಿಣ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಇರಾನ್ ಅನ್ನು 'ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಾಯೋಜಕ ರಾಷ್ಟ್ರ' ಎಂದು ಹೆಣೆಪಟ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು ಉಭಯ ದೇಶಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಿಗಡಾಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

2015ರ ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದದ (JCPOA) ವೈಫಲ್ಯ:-

- 2015ರ ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ 2018ರಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿದ್ದು, ಇರಾನ್ ಮೇಲೆ 'ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಡ' ಹೇರುವ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿತು.
- ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಇರಾನ್ ತಹಂತ್ರವಾಗಿ ಯುರೇನಿಯಂ ಪುಷ್ಟೀಕರಣದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿತು.
- ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇರಾನ್‌ನ ಪರಮಾಣು ಸನ್ನದ್ಧತೆಯು ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಇಸ್ರೇಲ್‌ಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಭೀತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.
- ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕತೆಯಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಎರಡೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬಂದವು.

'ಗ್ಲೇ ರೋನ್' ಮತ್ತು ಛಾಯಾ ಯುದ್ಧ (ಪ್ರಾಕ್ಸಿ ವಾರ್):-

ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸಂಘರ್ಷವು ತೆರೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಯಾ ಯುದ್ಧದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇರಾನ್ ತನ್ನ 'ಆಕ್ಸಿಸ್ ಆಫ್ ರೆಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್' (ಹಮಾಸ್, ಹೆಜ್ಬೊಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಹೌತಿ ಬಂಡುಕೋರರು) ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಲೆಬನಾನ್, ಸಿರಿಯಾ, ಇರಾಕ್ ಮತ್ತು ಯೆಮೆನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು:

ಇಂಧನ ಆಘಾತ ಮತ್ತು ಹಣದುಬ್ಬರ:- ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತೈಲ ಬೆಲೆಗಳು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮೀರಿ ಏರಿಕೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ವಿಮಾ ಕಂತುಗಳ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಏರಿಕೆಯಾಗಲಿದೆ.

ಚೀನಾ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾದ ಪಾತ್ರ:- ಚೀನಾ, ಇರಾನ್‌ನಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ತೈಲವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತೈಲ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ರಷ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯ ವ್ಯತ್ಯಯ:- ಯುದ್ಧದ ಸನ್ನಿವೇಶವು ತೈಲ, ಎಲ್‌ಎನ್‌ಜಿ (LNG), ರಸಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ತೈಲ-ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿದೆ. ಹಡಗುಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸಂಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ದೀರ್ಘ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರಕು ಸಾಗಣೆ ವೆಚ್ಚ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿದೆ.

ಇಂಧನ ಹಣದುಬ್ಬರ:- ಭಾರತವು ತನ್ನ ಒಟ್ಟು ಕಚ್ಚಾ ತೈಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 85ರಷ್ಟನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ತೈಲ ಬೆಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಡಗುಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮರ ಶಲ್ಕವು ರೂಪಾಯಿ ಮೌಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡ ಹೇರುತ್ತಿವೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯತ್ಯಯ:- ಕಡಲ ಮಾರ್ಗದ ಅಸುರಕ್ಷಿತತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಆಮದಿಗೆ ತೀವ್ರ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಉಂಟಾಗುವ

ಭಾರತದ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಪ್ರಜೆಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆ:- ಗಲ್ಝ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 8-9 ದಶಲಕ್ಷ ಭಾರತೀಯರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಮಾನ ಸಂಚಾರ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕರೆತರುವ ಕುರಿತು ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿಯು (CCS) ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದೆ.

ತಂತ್ರೋಪಾಯದ ಸಂಪರ್ಕಗಳು:- ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಚಾಬಹಾರ್ ಬಂದರು, I2U2 (ಭಾರತ-ಇಸ್ರೇಲ್-ಯು ಎ ಇ-ಅಮೇರಿಕ) ಒಕ್ಕೂಟ, IMEC (ಭಾರತ-ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ-ಯುರೋಪ್ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗ) ಮತ್ತು "ಗಲ್ಝ್ ಪಾರ್ಟ್ನಿಂಗ್ಸ್" (ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಯು ಎ ಇ)ಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದ್ದು, ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಭವಿಷ್ಯದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ.

2. ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ (ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ)ದ ಬಗ್ಗೆ:

ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ (ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ)ದ ಬಗ್ಗೆ:

ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ:- ಇದು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಯುರೋಪ್, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾ, ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಆಫ್ರಿಕಾ ಹಾಗೂ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ: ಅರೇಬಿಯಾ, ಅಜರ್ಬೈಜಾನ್, ಬಹ್ರೇನ್, ಸೈಪ್ರಸ್, ಜಾರ್ಜಿಯಾ, ಇರಾಕ್, ಇಸ್ರೇಲ್, ಜೋರ್ಡಾನ್, ಕುವೈತ್, ಲೆಬನಾನ್, ಇರಾನ್, ಓಮನ್, ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೈನ್, ಕತಾರ್, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಸಿರಿಯಾ, ಟರ್ಕಿ, ಯುಎಇ (UAE) ಮತ್ತು ಯೆಮೆನ್.

ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:

ಇಂಧನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ:-
ತೈಲ ಮತ್ತು ಅನಿಲದಂತಹ ಅಪಾರ ಇಂಧನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಕಿರಿದಾದ ಜಲಮಾರ್ಗಗಳು (Chokepoints):-
ಹೋರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿ, ಬಾಬ್-ಎಲ್-ಮಂಡೆಬ್ ಮತ್ತು ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:-
ಜೆರುಸಲೇಮ್, ಮೆಕ್ಕಾ ಮತ್ತು ಮದೀನಾ.

ಭೂ-ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸ್ಥಾನ:-
ಏಷ್ಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಯುರೋಪ್ ಖಂಡಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಬಾಹ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ:-
ಅಮೆರಿಕ, ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಚೀನಾದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಬಾಹ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ:-
ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಅಧಿಕಾರದ ಮರುಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಪರೋಕ್ಷ ಯುದ್ಧಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರೋಪಾಯದ ಪೈಪೋಟಿಗಳಿಂದಾಗಿ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹೋರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಾನ:- ಹೋರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿಯು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇರಾನ್ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಓಮನ್ ಹಾಗೂ ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್ (UAE) ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ.

ಈ ಜಲಸಂಧಿಯು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಓಮನ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಜಲಸಂಧಿಯು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿದಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದು ಸುಮಾರು 33 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಅಗಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿನ ಎರಡೂ ದಿಕ್ಕಿನ ನೌಕಾಯಾನ ಮಾರ್ಗಗಳು ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿವೆ. ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮಹತ್ವ:- ಭಾರತವು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಟ್ಟು ಕಚ್ಚಾ ತೈಲದ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಭಾಗ ಹಾಗೂ ಶೇ. 60ರಷ್ಟು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲವು ಇದೇ ಜಲಸಂಧಿಯ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಕ್ಷಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು

ಕ್ಷಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ: ಅಮೆರಿಕ ನೇತೃತ್ವದ ಮಿತ್ರಪಡೆಗಳು (ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಯುಎಇ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಮತ್ತು ಇರಾನ್ ನಡುವೆ ಮರುಕಳಿಸಿರುವ ಸಂಘರ್ಷವು, ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿತಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಾಯು ಮತ್ತು ಕ್ಷಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ಜಾಲದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದೆ.

ಕ್ಷಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೇನು?

ಬಹು-ಹಂತದ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:- ಇದು ಶತ್ರುಪಾಳಯದಿಂದ ಉಡಾವಣೆಯಾಗಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಬರುವ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಮತ್ತು ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ, ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅಗಸದಲ್ಲೇ ನಾಶಪಡಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಹಾಗೂ ಬಹು-ಹಂತದ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

'ಭಾರತದ ಕ್ಷಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ವಿನ್ಯಾಸ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ (DRDO) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು-ಹಂತದ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣಾ (BMD) ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

ಪ್ರಥಮ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (PAD):- ಇದನ್ನು ವಾತಾವರಣದ ಹೊರವಲಯದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇದು 50 ಕಿ.ಮೀ. ನಿಂದ 180 ಕಿ.ಮೀ. ಎತ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ಶತ್ರು ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳನ್ನು ತಡೆದು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.

ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (AAD):- ಇದು ಭೂಮಿಯ ವಾತಾವರಣದ ಒಳಗೆ ಅಂತಿಮ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿಬರುವ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳನ್ನು ತಟಸ್ಥಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, 30 ಕಿ.ಮೀ. ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಹು-ಹಂತದ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಕವಚ:

ರಷ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ 'ಎಸ್-400 ಟ್ರಿಯಂಫ್' (S-400 Triumph):- ಇದು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘ-ಶ್ರೇಣಿಯ 'ನೆಲದಿಂದ ಆಗಸಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುವ' (SAM) ಕ್ಷಿಪಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತವು ತನ್ನ ದೀರ್ಘ-ಶ್ರೇಣಿಯ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಇದನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಇಸ್ರೇಲ್ ಜೊತೆ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ 'ಬರಾಕ್-8' (MRSAM/LRSAM) ಕ್ಷಿಪಣಿ:- ಮಧ್ಯಮ-ಶ್ರೇಣಿಯ (70-100 ಕಿ.ಮೀ.) ಅಥವಾ ದೀರ್ಘ-ಶ್ರೇಣಿಯ 'ನೆಲದಿಂದ ಆಗಸಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುವ' ಕ್ಷಿಪಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಭೂ-ಸೇನಾ ಹಾಗೂ ನೌಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ 360-ಡಿಗ್ರಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ವದೇಶಿ ನಿರ್ಮಿತ 'ಆಕಾಶ್' ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಇಸ್ರೇಲ್‌ನ 'ಸ್ಪೈಡರ್' ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು:- ಈ ಅಲ್ಪ-ಶ್ರೇಣಿಯ (25-50 ಕಿ.ಮೀ.) ಕ್ಷಿಪಣಿಯು, ದೇಶದ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಚಾರಿ ಸೇನಾ ತುಕಡಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಿಷನ್ ಸುದರ್ಶನ್ ಚಕ್ರ:

2035ರ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದೊಂದಿಗೆ ಘೋಷಿಸಲಾದ 'ಮಿಷನ್ ಸುದರ್ಶನ್ ಚಕ್ರ'ವು, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಆಧಾರಿತ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ಕವಚವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಇತರ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಮುಖ ವಾಯು-ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು:

ದೇಶ / ಪ್ರದೇಶ	ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಷಿಪಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು
ದೇಶ / ಪ್ರದೇಶ	ಎಸ್-400 ಟ್ರಿಯಂಫ್, ಎಸ್-300ವಿಎಂ, ಎಸ್-350 ವಿತ್ಯಾಜ್, ಎಸ್-500 ಪ್ರೊಮಿಥಿಯಸ್
ಅಮೆರಿಕ (USA)	ಥಾಡ್ (THAAD), ಪ್ಯಾಟ್ರಿಯಾಟ್ (PAC-3 MSE), ಗೋಲ್ಡನ್ ಡೋಮ್ (ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ)
ಇಸ್ರೇಲ್	ಐರನ್ ಡೋಮ್, ಡೇವಿಡ್ಸ್ ಸ್ಲಿಂಗ್, ಐರನ್ ಬೀಮ್
ಚೀನಾ	ಹೆಚ್‌ಕ್ಯೂ-9 (HQ-9), ಹೆಚ್‌ಕ್ಯೂ-22 (HQ-22), ಹೆಚ್‌ಕ್ಯೂ-16 (HQ-16)
ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಇನ್‌ಶಿಯೇಟಿವ್ (ESSI)	ಸ್ಕೈರೇಂಜರ್ (Skyranger), ಐಆರ್‌ಐಎಸ್‌ಟಿ ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎಂ (IRIS-T SLM)

4. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮುದ್ರ ಕಾನೂನು ಒಪ್ಪಂದ (UNCLOS)

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮುದ್ರ ಕಾನೂನು ಒಪ್ಪಂದ (UNCLOS)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ನೈಋತ್ಯ ಕರಾವಳಿಯ ಬಳಿ ಅಮೆರಿಕ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಯು ನಡೆಸಿದ ಟಾರ್ಪಿಡೋ ದಾಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ, ಇರಾನ್‌ನ ಯುದ್ಧನೌಕೆಯಾದ 'IRIS ಡೆನಾ' ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮುದ್ರ ಕಾನೂನು ಒಪ್ಪಂದ (UNCLOS)ದ ಬಗ್ಗೆ:

ಇದು ಸಾಗರಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅಧಿಕೃತ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸಮಗ್ರ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.

1982ರಲ್ಲಿ ಜಮ್ಮೆಕಾದ 'ಮಾಂಟೆಗೊ ಬೇ'ಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು 1994ರಲ್ಲಿ ಇದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.

UNCLOS ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ:

- ತನ್ನ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಈ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ "ಸಾಗರಗಳ ಸಂವಿಧಾನ" ಎಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕರಾವಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕಡಲ ಗಡಿ ರೇಖೆಗಳು.
- ವಿವಿಧ ಕಡಲ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.
- ನೌಕಾಯಾನ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ನಿಯಮಗಳು.

UNCLOS ನ ಸದಸ್ಯತ್ವ:-

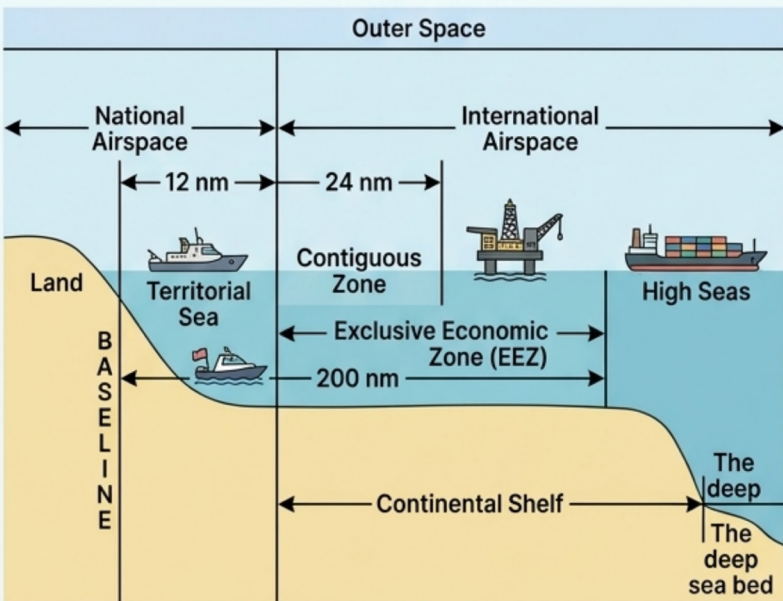

ಐರೋಪ್ಯ ಒಕ್ಕೂಟ (EU), ಭಾರತ, ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಚೀನಾದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ 168 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಅಮೆರಿಕ (USA) ರಾಷ್ಟ್ರವು ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆಯಾದರೂ, ಅದನ್ನು ತನ್ನ ದೇಶದ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮುದ್ರ:-

ಇದು ಕರಾವಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಧಾರ ರೇಖೆಯಿಂದ 12 ನಾಟಿಕಲ್ ಮೈಲುಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಜಲಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಕರಾವಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ವಿದೇಶಿ ಹಡಗುಗಳು ಕೇವಲ 'ಅಪಾಯರಹಿತ ಸಂಚಾರದ ಹಕ್ಕನ್ನು' ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಸಂಲಗ್ನ (ಸಮೀಪವರ್ತಿ) ಸಮುದ್ರ ವಲಯ:-

ಇದು ಆಧಾರ ರೇಖೆಯಿಂದ 12-24 ನಾಟಿಕಲ್ ಮೈಲುಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಕರಾವಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸೀಮಾಸಂಕ (ಕಸ್ಟಮ್ಸ್), ವಲಸೆ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯ (EEZ):-

ಇದು 200 ನಾಟಿಕಲ್ ಮೈಲುಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಕರಾವಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರವು ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನೌಕಾಯಾನ ಮತ್ತು ವಿಮಾನಯಾನದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

5. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಸಮಾವೇಶ: ಭಾರತದ 7ನೇ ವರದಿ

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಸಮಾವೇಶ: ಭಾರತದ 7ನೇ ವರದಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

2030 ರ 23 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ, ಭಾರತವು 'ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಸಮಾವೇಶ'ಕ್ಕೆ (CBD) ತನ್ನ 7 ನೇ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ

ಈ ವರದಿಯು 'ಕುನ್ಮಿಂಗ್-ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಜಾಗತಿಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ' (KMGBF) ಅನುಗುಣವಾಗಿ 23 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಗುರಿ'ಗಳ (NBTs) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಸಮಾವೇಶ (CBD)ದ ಬಗ್ಗೆ:

ಉಗಮ:- 1992 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ (ರಿಯೋ ಭೂ ಶೃಂಗಸಭೆ) ಈ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಸಹಿಗಾಗಿ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೊದಲ ಅಧಿವೇಶನ:- 1994 ರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (COP)ದ ಮೊದಲನೇ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಬಹಾಮಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಕಾರ್ಯಾಲಯ:- ಕೆನಡಾದ ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.

196 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು CBD ಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿವೆ:- ಇದು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಅಮೆರಿಕವು ಈ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಏಕೈಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

3 ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:-

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಘಟಕಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ

ಅನುವಂಶಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಹಾಗೂ ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು.

ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ:- ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (COP), ಇದು ಪ್ರತಿ 2 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಪೂರಕ ಒಪ್ಪಂದಗಳು:- 'ಕಾರ್ಟೇಜಿನಾ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ' (ಜೈವಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆ ಕುರಿತ).

'ನಗೋಯಾ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ' (ಲಭ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಜನ-ಹಂಚಿಕೆ ಕುರಿತ).

ಕುನ್ಮಿಂಗ್-ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಜಾಗತಿಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಚೌಕಟ್ಟು (KMGBF):

- 2022 ರಲ್ಲಿ ಕೆನಡಾದ ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ CBD ಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ-15 (COP15) ರಲ್ಲಿ ಈ ಚೌಕಟ್ಟು ಅಂತಿಮಗೊಂಡಿತು.
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಪೀಳಿಗೆಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ 23 ಗುರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 2050 ರ ವೇಳೆಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ 4 ಜಾಗತಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲ.

6. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ ಬಳಕೆ ನಿಷೇಧ: ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ ಬಳಕೆ ನಿಷೇಧ: ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 16 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರವು 13 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:- ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗೇಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು.

ರಾಜ್ಯವಾರು ಉದ್ದೇಶಿತ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು:

ಕರ್ನಾಟಕ:- 16 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದೆ.

ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ:- 13 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಹಿನ್ನೆಲೆ:

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆ:- ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಡಿಜಿಟಲ್ ಚಟ, ಸೈಬರ್ ಕಿರುಕುಳ (ಸೈಬರ್‌ಬುಲಿಂಗ್) ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿನ ಕುಸಿತವು ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಈ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ.

ಜಾಗತಿಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು:- 2025 ರ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ 16 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶವು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ನಿಷೇಧದಂತಹ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕ್ರಮಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಬೆಂಬಲ ಕ್ರಮಗಳು:- ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಜೊತೆಗೆ 'ಮೊಬೈಲ್ ಬಿಡಿ, ಪುಸ್ತಕ ಹಿಡಿ' ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಾಲೋಚಕರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದೆ.

'ಮೊಬೈಲ್ ಬಿಡಿ, ಪುಸ್ತಕ ಹಿಡಿ' ಅಭಿಯಾನ:

ಇದು 2026 ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪಿ ಅಭಿಯಾನವಾಗಿದೆ.

ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಗೇಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಇದರ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶ:- 16 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳ ಅತಿಯಾದ ಪರದೆ ಸಮಯ (ಸ್ಟ್ರೀನ್ ಟೈಮ್) ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.

50 ಗುರಿ:- ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಸರ್ಕಾರಿ, ಅನುದಾನಿತ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಲುಪುವುದು.

ಅನುಷ್ಠಾನ:- 'ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆ' (DSEL) ಹಾಗೂ 'ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಇಲಾಖೆ' (DSRT) ಈ ಅಭಿಯಾನದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿವೆ.

7. ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರ ರಜೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ: ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಳವಳ

ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರ ರಜೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ: ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಳವಳ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ನೋವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೇತನ ಸಹಿತ ರಜೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ, ಅದು ಯುವ ಮಹಿಳೆಯರ ವೃತ್ತಿಜೀವನಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯುಂಟುಮಾಡಬಹುದು ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಸಮಾನ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ರಜೆ ಎಂದರೇನು?

ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುವ ವೇತನ ಸಹಿತ ಅಥವಾ ವೇತನ ರಹಿತ ರಜೆಯನ್ನು 'ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ರಜೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

ಡಿಸ್ಮೆನೋರಿಯಾ (Dysmenorrhea):- ತೀವ್ರವಾದ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಅಥವಾ ಸೆಳೆತವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಎಂಡೊಮೆಟ್ರಿಯಾಸಿಸ್ (Endometriosis):- ಗರ್ಭಾಶಯದ ಒಳಪದರದಂತಹ ಅಂಗಾಂಶವು ಗರ್ಭಾಶಯದ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಹಜವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣ ನೀಡಿ, ಅವರು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಕೀಳು ಎಂಬ ಮಾನಸಿಕ ಕೀಳರಿಮೆಯನ್ನು ಇಂತಹ ಕಡ್ಡಾಯ ರಜೆಯ ಕ್ರಮವು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅಪಾಯವಿದೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ.

ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ನೋವಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 60 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ರಜೆ ನೀಡುವ ಒಡಿಶಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳದಂತಹ ರಾಜ್ಯಗಳ "ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ" ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದೆ.

ವೇತನ ಸಹಿತ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರ ರಜೆಯ ಪರವಾಗಿರುವ ವಾದಗಳು:

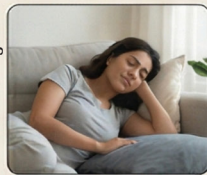
ಲಿಂಗ-ಸಂವೇದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಉತ್ತೇಜನ:- ಇದು ಮಹಿಳೆಯರ ಜೈವಿಕ ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತತ್ವಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ:- ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 42ನೇ ವಿಧಿಯು ಆಶಯಗಳನ್ನು ಇದು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ವೃದ್ಧಿ:- ನೋವು ಅಥವಾ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಲು ಇದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ; ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ:- ಇದು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರೋಗ್ಯದ ಹಕ್ಕು, ಘನತೆ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ಬಗೆಗಿನ ಕಳಂಕ ನಿವಾರಣೆ:- ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದ ನೀತಿ-ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಋತುಚಕ್ರದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಮಾನದಂಡಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡುವಿಕೆ:- ಜಪಾನ್, ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ, ತೈವಾನ್ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಡನ್‌ನಂತಹ ದೇಶಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಇಂತಹ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

8. ವೇತನ ಸಹಿತ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರ ರಜೆಯ ವಿರುದ್ಧವಿರುವ ವಾದಗಳು:
ವೇತನ ಸಹಿತ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರ ರಜೆಯ ವಿರುದ್ಧವಿರುವ ವಾದಗಳು:

ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯದ ಅಪಾಯ:- ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದಕರು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚದಾಯಕರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ನೀಡಲು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ:- ಭಾರತದ ಶೇ 88 ರಷ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಔಪಚಾರಿಕ ರಜಾ ನೀತಿಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸವಾಲು:- ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾದ್ಯಂತ ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಬಹುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ರಜಾ ನೀತಿಗಳು:

ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ರಜೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕಾನೂನು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿವೆ.

ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯ 1992 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ರಜೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಜೊಮ್ಮಾಟೊ ಮತ್ತು ಸ್ವಿಗ್ಗಿಯಂತಹ ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕಂಪನಿಗಳು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ರಜಾ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರ ರಜಾ ನೀತಿ-2025:

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಗರಿಷ್ಠ 12 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ವೇತನ ಸಹಿತ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ರಜೆ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಋತುಚಕ್ರದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಾಂಸ್ಥಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಸಪ್ನಾ ಎಸ್. ಸಮಿತಿ:- ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಋತುಚಕ್ರದ ರಜಾ ನೀತಿಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತ್ತು.

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:- ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಕಳಂಕ-ಮುಕ್ತ ಕೆಲಸದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳೆರಡನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಭಾರತದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಿರ್ಧಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

9. ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳ (ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ, 2026

ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳ (ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ, 2026

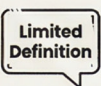
ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವರು 'ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳ (ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ, 2026' ಅನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

ಈ ನೂತನ ಮಸೂದೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳ (ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 2019' ಅನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

'ತೃತೀಯಲಿಂಗಿ' ಪದದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- ಈ ಮಸೂದೆಯು "ತೃತೀಯಲಿಂಗಿ" ಪದದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಭಿನ್ನ ಲೈಂಗಿಕ ಒಲವುಗಳು ಅಥವಾ ಸ್ವಯಂ-ಗ್ರಹಿಸಿದ ಲೈಂಗಿಕ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಲಿಂಗ ಗುರುತಿನ ಮಾನ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು:- ಮುಖ್ಯ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ (CMO) ಅಥವಾ ಉಪ ಮುಖ್ಯ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ನೇತೃತ್ವದ ನಿಯೋಜಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಂಡಳಿಯ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರವೇ, ಜಿಲ್ಲಾ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯು ತೃತೀಯಲಿಂಗಿಗಳಿಗೆ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ವಿತರಿಸುತ್ತಾರೆ.

LGBTQIA+ ಸಮುದಾಯದ ವಿವರಣೆ:

LGBTQIA+ ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪದದ ರೂಪ:- ಮಹಿಳಾ ಸಲಿಂಗಕಾಮಿಗಳು (Lesbian), ಪುರುಷ ಸಲಿಂಗಕಾಮಿಗಳು (Gay), ದ್ವಿಲಿಂಗಾಸಕ್ತರು (Bisexual), ತೃತೀಯಲಿಂಗಿಗಳು (Transgender), ವಿಭಿನ್ನ ಲಿಂಗತ್ವದವರು (Queer), ಅಂತರ್ಲಿಂಗಿಗಳು (Intersex) ಹಾಗೂ ಅಲೈಂಗಿಕ (Asexual) ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

LGBTQIA+ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತು ಭಾರತದ ನಿಲುವು:

-

2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ 4.87 ಲಕ್ಷ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಲಿಂಗ ವರ್ಗವನ್ನು "ಇತರೆ" ಎಂದು ನೋಂದಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.
-

ಅಪರಾಧೀಕರಣದ ರದ್ದತಿ:- ನವತೇಜ್ ಸಿಂಗ್ ಜೋಹರ್ v/s ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ (2018) ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ವಯಸ್ಕರ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಸಲಿಂಗಕಾಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಪರಾಧವಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ (ಐಪಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 377 ಅನ್ನು ಭಾಗಶಃ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ).
-

ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳು:- ನಾಲ್ಕು (NALSA) v/s ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ (2014) ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸ್ವಯಂ-ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಲಿಂಗದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ತೃತೀಯಲಿಂಗಿಗಳನ್ನು "ಮೂರನೇ ಲಿಂಗ" ಎಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದೆ.
-

ಸಂವಿಧಾನಿಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:- ಸಂವಿಧಾನದ 14ನೇ ವಿಧಿಯು ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು, 15ನೇ ವಿಧಿಯು ಲಿಂಗದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡದಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು 21ನೇ ವಿಧಿಯು ಜೀವಿಸುವ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
-

ಕಾನೂನು ರಚನೆ:- 'ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳ (ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 2019' ತೃತೀಯಲಿಂಗಿ ಸಮುದಾಯದ ಗುರುತಿಗೆ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

10. ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು:
ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು:

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸವಾಲುಗಳು:- ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಅವರು ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ:- ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನಿರಂತರ ಬೆದರಿಕೆ, ಕಿರುಕುಳ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ-ಆಧಾರಿತ ಹಿಂಸಾಚಾರದಿಂದಾಗಿ ಈ ಸಮುದಾಯದವರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುವವರ ಪ್ರಮಾಣವು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿನ ಅಡೆತಡೆಗಳು:- ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳು ಉದ್ಯೋಗ ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ, ಅವರನ್ನು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಅಥವಾ ಲೈಂಗಿಕ ವೃತ್ತಿಯಂತಹ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ದೂಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ:- ಇವರು ಲಿಂಗ-ದೃಢೀಕರಣದ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕೊರತೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಂದ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಹಾರ್ಮೋನ್ ಹಾಗೂ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸೇವೆಗಳ ಅಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಂದನೆ:- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಸ್ಥಳಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಇವರು ಮೌಖಿಕ, ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಕೊರತೆ:- ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಗೋಚರತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿದೆ; ನೀತಿ-ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಕೊರತೆಯು, ಇವರ ನೈಜ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಪ್ರಮುಖ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

2020

ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೋರ್ಟಲ್:- 2020 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಈ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪೋರ್ಟಲ್, ಗುರುತಿನ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

2022 SMILE

ಸ್ಮೈಲ್ (SMILE) ಯೋಜನೆ:- 2022 ರಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾದ ಈ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಯೋಜನೆಯು, 'ಗರಿಮಾ ಗೃಹ' ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು 'ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ್ ಟಿಜಿ ಪ್ಲಸ್' ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆಯ ಮೂಲಕ ಜೀವನೋಪಾಯ, ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

NCTP

ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿ:- ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಒಂದು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

11. ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025

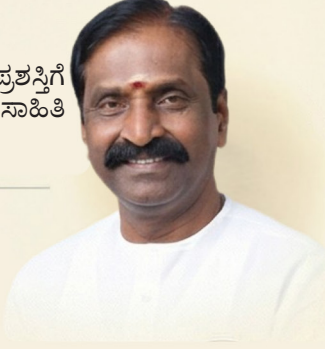
ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

2025ನೇ ಸಾಲಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಮಿಳು ಕವಿ ಹಾಗೂ ಗೀತಸಾಹಿತಿ ವೈರಮುತ್ತು ಅವರು ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

3ನೇ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತಿ:- ಅಖಿಲನ್ (1975) ಮತ್ತು ಜಯಕಾಂತ್ (2002) ಅವರ ನಂತರ ಈ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಾದ 3ನೇ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಇವರು ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಎಂಟು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ (8,000) ಹೆಚ್ಚು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಇವರು, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗೀತಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ 7 ಬಾರಿ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಗಳನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ, ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು "ಕವಿಪೇರರಸು" (ಕವಿಗಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ) ಎಂಬ ಅಭಿದಾನದಿಂದ ಗೌರವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಿಂದಿನ ಇಬ್ಬರು ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಪುರಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು; ಆದರೆ ತಮಿಳು ಕಾವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸಿದ ಚೊಚ್ಚಲ ಸಾಹಿತಿ ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿ ವೈರಮುತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಟೀಕೆ ಮತ್ತು ವಿವಾದ:- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ಸಂಚಲನ ಮೂಡಿಸಿದ್ದ '#MeToo' (ಮಿಟೂ) ಅಭಿಯಾನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೈರಮುತ್ತು ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ಆರೋಪಗಳು ಕೇಳಿಬಂದಿದ್ದವು.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಕೆಲವು ಲೇಖಕರು, ಕಲಾವಿದರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ಹೋರಾಟಗಾರರು ತೀವ್ರ ಆಕ್ಷೇಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ

ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಸಂಸ್ಥೆಯು 1961ರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

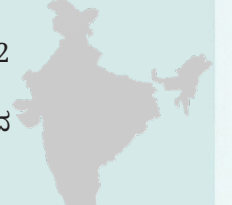
ಉದ್ಯಮಿಗಳಾದ ಸಾಹು ಶಾಂತಿ ಪ್ರಸಾದ್ ಜೈನ್ ಮತ್ತು ರಮಾ ಜೈನ್ ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ 'ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ

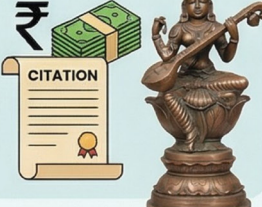
ಇದು ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಗೌರವವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಅಸಾಧಾರಣ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಲೇಖಕರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

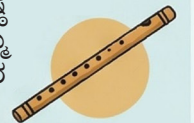
ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 8ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಾದ 22 ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ 2013ರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುರಸ್ಕಾರವು 11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಗದು ಬಹುಮಾನ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ವಾಗ್ದೇವಿಯ (ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿ) ಕಂಚಿನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

1965ರಲ್ಲಿ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲೇಖಕ ಜಿ. ಶಂಕರ ಕುರುಪ್ ಅವರು ತಮ್ಮ 'ಓಡಕ್ಕುಳಲ್' ಕೃತಿಗಾಗಿ ಚೊಚ್ಚಲ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ

1. ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ (SBM) - ನಗರ 2.0

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ-ನಗರ 2.0 ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ **₹2,245.30 ಕೋಟಿ** ಅನುದಾನವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ.
- ♦ ಈ ನಡೆಯ ಮಹತ್ವ:- ನಗರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು, ನಗರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಸಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಈ ಅನುದಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

▣ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ-ನಗರ 2.0 ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ:- ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1, 2021
- ♦ 2026 ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತದ ನಗರಗಳನ್ನು “ಕಸಮುಕ್ತ” ನಗರಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:- ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ (MoHUA)

▣ ಈ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನ:

- ♦ ಕಸಮುಕ್ತ ನಗರಗಳು:- ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸನಬದ್ಧ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಪುರಸಭೆ/ನಗರಸಭೆಯ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು **100% ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ** ಒಳಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ ಬಯಲು ಶೌಚ ಮುಕ್ತ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು (ODF):- ಕೇವಲ ಬಯಲು ಶೌಚ ಮುಕ್ತ (ODF) ಸಾಧನೆಯಿಂದಾಚೆಗೆ ಸಾಗಿ, ODF+ (ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯಯುತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶೌಚಾಲಯಗಳು) ಮತ್ತು ODF++ (ಸಮಗ್ರ ಮಲತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ) ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಾಗಿದೆ.
- ♦ ವಾಟರ್+ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ:- ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಕರಿಸದ ತ್ಯಾಜ್ಯನೀರನ್ನು ತೆರೆದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಜಲಮೂಲಗಳಿಗೆ ಬಿಡದಿರುವುದನ್ನು ಇದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಪರಂಪರಾಗತ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿ:- ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸುರಿಯುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಹಳೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮರುಪಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕತೆ:- ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಂದು

ಸಂಪನ್ಮೂಲವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು **3R** ತತ್ವಗಳನ್ನು (ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವುದು - **Reduce**, ಮರುಬಳಕೆ - **Reuse**, ಮರುಚಕ್ರೀಕರಣ - **Recycle**) ಇದು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಆಶಾ ಕಿರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ **1.4 ಕೋಟಿ** ಜನರನ್ನು ‘ಆಶಾ ಕಿರಣ’ ಯೋಜನೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತಲುಪಿದೆ.
- ♦ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ತಾಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ್ಯಂತ 393 ಶಾಶ್ವತ ದೃಷ್ಟಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

▣ ಆಶಾ ಕಿರಣ- ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನೇತ್ರ ಆರೈಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ನೇತ್ರ-ಆರೈಕೆ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಇದನ್ನು **ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ಅಂಧತ್ವವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿ ಆರೈಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಸೇವೆಗಳು:-** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಉಚಿತ ನೇತ್ರ ತಪಾಸಣೆ, ದೃಷ್ಟಿ ದೋಷ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಕನ್ನಡಕಗಳು ಮತ್ತು ಉಚಿತ ಕಣ್ಣಿನ ಪೊರೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಕುಸುಮ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಅಪರೂಪದ ಅನುವಂಶಿಕ ರಕ್ತದ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವವರ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ‘ಕುಸುಮ ಸಂಜೀವಿನಿ’ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

▣ ಕುಸುಮ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

ವಿಶಿಷ್ಟತೆ:

- ♦ ಇದು **ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ** ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮೀಸಲಾದ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪಿ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

- ♦ ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ (ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾದ ನಂತರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದು)

ವಿಧಾನದಿಂದ **ತಡೆಗಟ್ಟುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ** ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ “**ಶೂನ್ಯ ರಕ್ತಸ್ರಾವ**” ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

- ♦ **ಉಚಿತ ಸುಧಾರಿತ ಔಷಧ:-** ಅರ್ಹ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ‘ಎಮಿಸಿಜುಮಾಬ್’ ಎಂಬ ದುಬಾರಿಯಾದ ಏಕತಳಿ (ಮೊನೊಕ್ಲೋನಲ್) ಪ್ರತಿಕಾಯ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಸುಲಭತೆ:-** ಪದೇ ಪದೇ ನೋವುಂಟುಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ರಕ್ತನಾಳದ ಮೂಲಕ ದ್ರವ ಔಷಧ ನೀಡುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಈ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕ ಔಷಧವನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕೇವಲ ಚರ್ಮದಡಿಯ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು:-** ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ರೋಗಿಗೆ ಸುಮಾರು ₹5 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ಇದೀಗ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭರಿಸಲಿದೆ.
- ♦ **ತುರ್ತು ಬೆಂಬಲ:-** ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ರೋಗಿಗಳ ತ್ವರಿತ ತುರ್ತು ಸಾರಿಗೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಉಚಿತ **108 ಆಂಬ್ಯುಲೆನ್ಸ್** ಸೇವೆಯನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ♦ **ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ:-** ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲೂಕು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ **36** "ಹಿಮೋಗ್ಲೋಬಿನೋಪತಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ಸಮಗ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೇಂದ್ರ"ಗಳಲ್ಲಿ (ICHH) ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಲಭ್ಯವಿದೆ.

☐ ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಅಪರೂಪದ ಅನುವಂಶಿಕ ರಕ್ತಸ್ರಾವದ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯಾಗಿದೆ:-** ಇದರಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವ ಅಂಶಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ರಕ್ತವು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ.
- ♦ **ಮೂಲ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು:-**
 - ♦ **ಅನುವಂಶಿಕ ಮಾದರಿ:-** ಇದು ಎಕ್ಸ್-ವರ್ಣತಂತು ಸಂಬಂಧಿತ ಹಿಂಜರಿತದ (ರೆಸೆಸಿವ್) ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಅಥವಾ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದೆ. ದೋಷಪೂರಿತ ಜೀನ್ X ವರ್ಣತಂತುವಿನಲ್ಲಿ (ಕ್ರೋಮೋಸೋಮ್) ಇರುವುದರಿಂದ, ಪುರುಷರು ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಅಪಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಹರಡುವಿಕೆ:-** ಇದು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಅಂದಾಜು **10,000** ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಭಾರತದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ:-** ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ರೋಗಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ (ಸುಮಾರು 19,000 ರಿಂದ 20,000 ನೋಂದಾಯಿತ ಪ್ರಕರಣಗಳು).

☐ ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ಪ್ರಕಾರಗಳು:

- ♦ **ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ಎ:-** ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪವಾಗಿದ್ದು (“ಕ್ಲಾಸಿಕ್ ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ”), ಒಟ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು **80% ರಷ್ಟಿದೆ**.
- ♦ **ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ಬಿ:-** ಇದನ್ನು ‘ಕ್ರಿಸ್ಮಸ್ ಕಾಯಿಲೆ’ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ಸಿ:-** ಇದು ಅಪರೂಪದ ಆಟೋಸೋಮಲ್ (ದೈಹಿಕ ವರ್ಣತಂತು ಸಂಬಂಧಿತ) ರೂಪವಾಗಿದ್ದು, ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

☐ ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ರೋಗಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳು:

- ♦ **ಬದಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ:-** ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವ ಅಂಶವನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅಭಿದಮನಿ ಮೂಲಕ ಸೇರಿಸುವುದು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ವಂಶವಾಹಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಪ್ರಗತಿ:-** ರೋಗಿಯ ಕಾಂಡಕೋಶಗಳಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವಂಶವಾಹಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲು **ಲೆಂಟಿವೈರಲ್ ವೆಕ್ಟರ್ (Lentiviral vector)** ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ, ‘ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ಎ’ ಗಾಗಿ ಭಾರತವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಮಾನವ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಡೆಸಿತು.
- ♦ **ರೋಗನಿರೋಧಕ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ):-** ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಕೀಲು ಹಾನಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು, ರಕ್ತಸ್ರಾವ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ ನೀಡುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ‘ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಆರೈಕೆ’ಯತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಲಾಗಿದೆ.

☐ ಪ್ರಮುಖ ದಿನಾಚರಣೆಗಳು:

- ♦ **ವಿಶ್ವ ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ದಿನ - ಏಪ್ರಿಲ್ 17:-** ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **2025ರ ಧೈಯವಾಕ್ಯ:-** “ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಭ್ಯತೆ - ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಋತುಸ್ರಾವವಾಗುತ್ತದೆ” (Access for All – Women and Girls Bleed Too).

4. ಹಾವಿನ ಕಡಿತ ಮತ್ತು ರೇಬೀಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ 'ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ'

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು **ಹಾವಿನ ಕಡಿತದ ವಿಷಬಾಧಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ (SAPSE)** ಹಾಗೂ **ರೇಬೀಸ್ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ (SAPRE)** ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ♦ ಹಾವಿನ ಕಡಿತದ ಸಾವುಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತಗ್ಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸಮಗ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಭಾರತದ

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕವಾಗಿದೆ.

- ♦ 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ರೇಬೀಸ್ ಸಾವುಗಳನ್ನು ಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹಾವಿನ ಕಡಿತದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ತಗ್ಗಿಸುವುದು ಈ ಎರಡೂ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

■ ಈ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

SAPSE (ಹಾವಿನ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ):

- ♦ **ಘೋಷಿತ ಕಾಯಿಲೆ (Notifiable Disease):-** ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಾವಿನ ಕಡಿತದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಈಗ 'ಘೋಷಿತ ಕಾಯಿಲೆ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ:-** ಎಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾವಿನ ವಿಷನಿರೋಧಕ (ASV - ಆಂಟಿ-ಸ್ನೇಕ್ ವೆನಮ್) ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಮುಂಗಡ ಪಾವತಿಯಿಲ್ಲದೆ ತ್ವರಿತ ಮತ್ತು ಉಚಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ♦ **ಕ್ರಮಗಳು:-** ಕಣ್ಣಾವಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

SAPRE (ರೇಬೀಸ್ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ):

- ♦ **ಘೋಷಿತ ಕಾಯಿಲೆ:-** ಕಣ್ಣಾವಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, 2022 ರಲ್ಲಿಯೇ ರೇಬೀಸ್ ಅನ್ನು 'ಘೋಷಿತ ಕಾಯಿಲೆ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಗುರಿ:-** 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ನಾಯಿಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹರಡುವ ರೇಬೀಸ್ ಅನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದು.
- ♦ **ರೇಬೀಸ್-ಮುಕ್ತ ನಗರಗಳು:-** ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಗಣತಿ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುವ ಮೂಲಕ 11 ಪ್ರಮುಖ ನಗರ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ "ರೇಬೀಸ್-ಮುಕ್ತ ನಗರಗಳು" ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.
- ♦ **ಆರೋಗ್ಯ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:-** ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ರೇಬೀಸ್ ನಿರೋಧಕ ಲಸಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಇಮ್ಯುನೊಗ್ಲಾಬ್ಯೂಲಿನ್ ಅನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

■ ಮಹತ್ವ:

- ♦ ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ "ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯ" (ಒನ್ ಹೆಲ್ತ್) ವಿಧಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

5. ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಎಚ್‌ಪಿವಿ (HPV) ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಯಾನ

■ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಕಿಶೋರಿಯರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಫೆಬ್ರವರಿ 28, 2026 ರಂದು ಬೃಹತ್ ಹ್ಯಾಮನ್ ಪ್ಯಾಪಿಲೋಮವೈರಸ್ (HPV) ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದೆ.

■ ಈ ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು:

- ♦ **ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪು:-** 14 ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಿರುವ ಆದರೆ 15 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಕಿಶೋರಿಯರಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿಯಾನವು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ♦ **ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:-** ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸುಮಾರು 1.15 ಕೋಟಿ ಗುರಿಯ ಪೈಕಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು 6 ಲಕ್ಷ ಬಾಲಕಿಯರನ್ನು ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಲಸಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಡೋಸೇಜ್:-** ಈ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಕ್ವಾಡ್ರಿವೆಲೆಂಟ್ ಗಾರ್ಡಾಸಿಲ್-4 ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಾಲ್ಕು ಸಾಮಾನ್ಯ HPV ತಳಿಗಳ (6, 11, 16 ಮತ್ತು 18) ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಇದನ್ನು ಒಂದೇ ಡೋಸ್‌ನ ಇಂಟ್ರಾಮಸ್ಕೂಲರ್ (ಸ್ನಾಯುಗಳೊಳಗಿನ) ಚುಚ್ಚುಮದ್ದನ್ನಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಉಚಿತ ಲಸಿಕೆ:-** ಈ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಅವಧಿ:-** ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ತೀವ್ರತರವಾದ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಮಿಷನ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ (90 ದಿನಗಳು) ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತದನಂತರ, ಈ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯದ ವಾಡಿಕೆಯ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

6. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಮಗ್ರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳು

■ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ಬೆಂಗಳೂರು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಿತವು (BSWML)** ನಗರದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಮಗ್ರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ (ISWM) ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು 100 ಎಕರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದೆ.
- ♦ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ಪ್ರತಿದಿನ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಅಂದಾಜು

6,000 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಪಾಲಿಕೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಈ ಘಟಕಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

☐ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಳಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷತೆಗಳು:

ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ಈ ಎರಡು ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳಾದ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕಾರಿಡಾರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ:

- ♦ **ಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ (ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ):-** ಈ ಘಟಕವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಒಡೆತನದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ದಿನಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು **2,999 ಟನ್ (TPD)** ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ **ದೊಡ್ಡಬೆಳವಂಗಲ (ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ/ಉತ್ತರ):-** ಗುಂಡಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಟೆರ್ರಾ ಫಾರ್ಮ್ ಬಳಿ ಈ ಘಟಕಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗವನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಪ್ರತಿದಿನ ಅಂದಾಜು **3,073 TPD** ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

☐ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು:

- ♦ **ಭೂಸ್ವಾಧೀನ:-** ದೊಡ್ಡಬೆಳವಂಗಲ ಘಟಕಕ್ಕಾಗಿ **70 ಎಕರೆ** ಖಾಸಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ರೈತರಿಗೆ ಎಕರೆಗೆ **₹1.57 ಕೋಟಿ** ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **PPP ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾದರಿ:-** ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ (PPP) ಮಾದರಿಯಡಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ♦ **ಪೂರಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ:-** ಈ ಬೃಹತ್ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ, ರಸ್ತೆಬದಿಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು BSWML ನಗರದಾದ್ಯಂತ **30 ಆಧುನಿಕ ವರ್ಗಾವಣೆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು** ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ♦ **ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ:-** ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ, ಮಿಶ್ರಗೊಬ್ಬರ (ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್) ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಈ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳು ವಿವಿಧ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಇಂಧನ (RDF - ರೆಫ್ಯೂಸ್ ಡಿರೈವ್ಡ್ ಫ್ಯೂಯೆಲ್) ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

7. ತುಳು ಭಾಷೆಗೆ ಎರಡನೇ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷಾ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಶಿಫಾರಸು

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ತುಳು ಭಾಷೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಎರಡನೇ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ.
- ♦ ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ತುಳು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರ ದಶಕಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಧಾರವು ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ.

☐ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು:

- ♦ **ಕೆ.ಎಂ. ಗಾಯತ್ರಿ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸು:-** ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಇಲಾಖೆಯ ಮಾಜಿ ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಕೆ.ಎಂ. ಗಾಯತ್ರಿ ನೇತೃತ್ವದ ಆರು ಸದಸ್ಯರ ಸಮಿತಿಯು **ಮಾರ್ಚ್ 4, 2026** ರಂದು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.

- ♦ **ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಮಾದರಿಯ ಅಳವಡಿಕೆ:-** ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯವು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗೆ ಎರಡನೇ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಲು ಬಳಸಿದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದೆ.
- ♦ **ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಆಧಾರ:-** ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ **345ನೇ** ವಿಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಧಿಯು ಅಧಿಕೃತ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

☐ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ:

- ♦ **ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಗುರಿ:-** ಈ ಭಾಷೆಯು **2,500** ರಿಂದ **3,000** ವರ್ಷಗಳ ದಾಖಲಿತ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ನಡೆಯು ಹೊಂದಿದೆ.

☐ ಅಧಿಕೃತ ಸ್ಥಾನಮಾನವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲಿದೆ:

- ♦ **ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೇಶದ ಸುಧಾರಣೆ:-** ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಇದು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ:-** ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಒಕ್ಕೂಟದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ:-** ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ **8ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ** ತುಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಈ ನಿರ್ಧಾರವು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

☐ ಪ್ರಭಾವಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು:

ಈ ಮಾನ್ಯತೆಯು “ತುಳುನಾಡು” ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:

- ♦ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ (ಕರ್ನಾಟಕ)
- ♦ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ (ಕರ್ನಾಟಕ)
- ♦ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆ (ಉತ್ತರ ಕೇರಳ - ಇಲ್ಲಿಯೂ ತುಳು

ಭಾಷೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ)

8. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ವಿಲೇಜ್ ಸೆಂಟರ್ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **GNA ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, BSNL ಮತ್ತು Acer ಇಂಡಿಯಾ** ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಕುಗ್ರಾಮ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಾದ ಯಾಣ, ಸಹಸ್ರಲಿಂಗ, ಸಾತೋಡಿ ಜಲಪಾತ ಮತ್ತು ಮಾಗೋಡು ಜಲಪಾತಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ವೇಗದ ವೈ-ಫೈ 7 (Wi-Fi 7) ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ವಿಲೇಜ್ ಸೆಂಟರ್ ಯೋಜನೆ:

- ♦ ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ “ಬ್ಲಿಂಡ್ ಡ್ ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು” (ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳು) ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಾವತಿ, ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಗುರಿ:-** ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು “ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ವಿಲೇಜ್ ಸೆಂಟರ್ ಯೋಜನೆ”ಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.
- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು. ಇದು ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನೈಜ-ಸಮಯದ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

‘ಯಾಣ’ದ ಬಂಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಹೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ದಟ್ಟವಾದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಅರಣ್ಯದ ನಡುವೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಎರಡು ಬೃಹತ್, ಕಪ್ಪು ಸುಣ್ಣದ ಕಲ್ಲಿನ ಏಕಶಿಲಾ ಬಂಡೆಗಳಾದ ಭೈರವೇಶ್ವರ ಶಿಖರ ಮತ್ತು ಮೋಹಿನಿ ಶಿಖರಗಳಿಗೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ:-** ಭೈರವೇಶ್ವರ ಬಂಡೆಯ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾದ ಗುಹಾಂತರ ದೇವಾಲಯವು ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.

ಸಹಸ್ರಲಿಂಗ:

- ♦ ಇದು ಶಾಲ್ಮಲಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನದಿಯ ಪಾತ್ರದ ಬಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾವಿರಾರು ಶಿವಲಿಂಗಗಳು ಮತ್ತು ನಂದಿ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ:-** ನೀರಿನ ಹರಿವು ಕಡಿಮೆಯಿರುವ

ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕೆತ್ತನೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹರಿಯುವ ದೃಶ್ಯವು ಈ ತಾಣವನ್ನು ದಿವ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ♦ **ವಾತಾವರಣ:-** ನದಿಗೆ ಇಳಿಯುವ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು ಮತ್ತು ಕಿರು ನಡಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಈ ತಾಣವು ಅತ್ಯಂತ ಶಾಂತ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸಾತೋಡಿ ಜಲಪಾತ:

- ♦ “ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಿನಿ-ನಯಾಗರಾ” ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ 15 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ ಜಲಪಾತವು ಹಲವಾರು ಸಣ್ಣ ತೊರೆಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕೊಡಸಳ್ಳಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಹಿನ್ನೀರನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ:-** ಇತರ ಅನೇಕ ಜಲಪಾತಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಇದರ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳವು ಈಜಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಹಾರ ತಾಣವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ಮಾಗೋಡು ಜಲಪಾತ:

- ♦ ಇದು ಎರಡು ಹಂತಗಳ ಅದ್ಭುತ ಜಲಪಾತವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡ್ಡಿ ನದಿಯು ಸುಮಾರು 200 ಮೀಟರ್ (650 ಅಡಿ) ಎತ್ತರದಿಂದ ಆಳವಾದ, ಕಲ್ಲಿನ ಕಣಿವೆಗೆ ಧುಮುಕುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ:-** ಕಣಿವೆಯಾದ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾದ ವೀಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಜಲಪಾತದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಸಮೀಪದ ಸ್ಥಳಗಳು:-** ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ವಿಹಂಗಮ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಮೀಪದ ಜೇನುಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡ ವೀಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

9. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಹಿತೆ ನಿಯಮಗಳಿಗಾಗಿ ತ್ರಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಮಿತಿಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ರಾಜ್ಯ-ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲು** ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇಂದ್ರದ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಹಿತೆಗಳಿಗೆ ತಲಾ ಒಂದರಂತೆ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ತ್ರಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದಾತರ** ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ವೇತನ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕರಡು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿವೆ.

- ♦ ಇವುಗಳನ್ನು **ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 2026** ರೊಳಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ.

☐ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು:

- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದ ಕರಡು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಕೆಲಸದ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಮುಷ್ಕರಗಳ ಕುರಿತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಕಳವಳಗಳನ್ನು ಇವು ಪರಿಹರಿಸಲಿವೆ.
- ♦ **ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಮಿತಿಗಳ ರಚನೆ:-** ಕೇಂದ್ರದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಹಿತೆಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ:
 - ♦ ವೇತನ ಸಂಹಿತೆ
 - ♦ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಬಂಧಗಳ ಸಂಹಿತೆ
 - ♦ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಸಂಹಿತೆ
 - ♦ ವೃತ್ತಿಪರ ಸುರಕ್ಷತೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸಂಹಿತೆ
- ♦ **ಹಿನ್ನೆಲೆ:-** ಈ ಕ್ರಮಗಳು ಹೊಸ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿವೆ. ಇದು ಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:-** ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

10.ಎಂ-ವಾಹನ್ (mVahan) ಫಿಟ್‌ನೆಸ್ ಆ್ಯಪ್

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತಾ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು (FC) ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, **ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು** ಜಿಯೋ-ಫೆನ್ಸಿಂಗ್ ಆಧಾರಿತ **ಎಂ-ವಾಹನ್ (mVahan) ಫಿಟ್‌ನೆಸ್ ಮೊಬೈಲ್ ಆ್ಯಪ್** ಅನ್ನು ಎಲ್ಲಾ 66 ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ (RTO) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

☐ ಎಂ-ಪರಿವಾಹನ್ (mParivahan) ಫಿಟ್‌ನೆಸ್ ಆ್ಯಪ್:

- ♦ ಇದನ್ನು **“ವಾಹನ್ ಆ್ಯಪ್”** ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಇದು ವಾಹನ ಮತ್ತು ಚಾಲಕ ಸೇವೆಗಳಿಗಾಗಿ **ಕೇಂದ್ರ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿ ಸಚಿವಾಲಯದ (MoRTH)** ಅಧಿಕೃತ ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಆಗಿದೆ.
- ♦ **ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ (RTO)**

ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲು ಇದು ಸುಲಭ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

☐ ಈ ಆ್ಯಪ್ ನ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ♦ **ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾಖಲೆಗಳು:-** ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಹನ ನೋಂದಣಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ (RC) ಮತ್ತು ಚಾಲನಾ ಪರವಾನಗಿಯ (DL) ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ವರ್ಚುವಲ್ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ರಚಿಸಬಹುದು ಹಾಗೂ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಹುದು.
- ♦ **ವಾಹನ ಹುಡುಕಾಟ:-** ವಾಹನದ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಮೂದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾಲೀಕರ ಹೆಸರು, ವಾಹನದ ವಯಸ್ಸು, ಇಂಧನದ ಪ್ರಕಾರ, ವಿಮೆಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಫಿಟ್‌ನೆಸ್ ಸ್ಥಿತಿಯಂತಹ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಚಲನ್ ಸ್ಥಿತಿ:-** ಸಂಚಾರ ನಿಯಮ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ದಂಡಗಳನ್ನು (eChallans) ನೇರವಾಗಿ ಆ್ಯಪ್ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಪಾವತಿಸಬಹುದು.
- ♦ **ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆ:-** ಹಳೆಯ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಮೊದಲು ಅವುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅಥವಾ ಅಪಘಾತ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳತನದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

11.ಶರಾವತಿ ಪಂಪ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **₹10,000 ಕೋಟಿ** ವೆಚ್ಚದ ಶರಾವತಿ ಪಂಪ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ (ನೀರನ್ನೆತ್ತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ) ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗೆ ವನ್ಯಜೀವಿ ಮಂಡಳಿಗಳು ನೀಡಿರುವ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಅರ್ಜಿಯ (PIL) ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದೆ.
- ♦ ಮುಂದಿನ ಆದೇಶದವರೆಗೆ **ಶರಾವತಿ ಕಣಿವೆ ಸಿಂಹಬಾಲದ ಸಿಂಗಲೀಕ (LTM) ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ** ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಭೂಮಟ್ಟದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು **ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತಕ್ಕೆ (KPCL)** ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದೆ.

☐ ಶರಾವತಿ ಪಂಪ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಸ್ಥಳ:- ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಶರಾವತಿ ನದಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಒಂದು ಪಂಪ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ◆ ಒಟ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:- 2000 MW (ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್).
- ◆ ವಿಶೇಷತೆ:- ಇದು ದೇಶದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪಂಪ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲಿದೆ.
- ◆ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಜಲಾಶಯಗಳ ನಡುವೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ 62.48 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರವಿರುವ ತಳಕಳಲೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಜಲಾಶಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
 - ◆ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಶರಾವತಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗೆ ನೀರಿನ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಸುಮಾರು 64 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರವಿರುವ ಗೇರುಸೊಪ್ಪ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಳಭಾಗದ ಜಲಾಶಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಡಿಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಿಡ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಸಿ ನೀರನ್ನು ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಡಿಕೆ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವಾಗ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಆ ನೀರನ್ನು ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಹರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ತೆಲಂಗಾಣದ ಕಾಳೇಶ್ವರಂ ಯೋಜನೆಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಈ ಯೋಜನೆಯು, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಪೂರೈಸುವ ಗುರಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಹೊಂದಿದೆ.
- ◆ ಕಳವಳಗಳು:- ಈ ಯೋಜನೆಯು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿಯವರ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿರುವ 16ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

☐ ಶರಾವತಿ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದವಾದ ನದಿಯಾಗಿದೆ.
- ◆ ಈ ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಬಹುಪಾಲು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- ◆ ನದಿಪಾತ್ರ:- ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸುವ ಈ ನದಿಯು, ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.
- ◆ ಉದ್ದ:- ಈ ನದಿಯ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ 128 ಕಿ.ಮೀ, ಮತ್ತು

ಇದರ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವು 2,985 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- ◆ ಜಲಪಾತಗಳು:- ಶರಾವತಿ ನದಿಯು ತನ್ನ ನದಿಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಜಲಪಾತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಜೋಗ ಜಲಪಾತವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನದಿಯು 253 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಿಂದ ಧುಮುಕುತ್ತದೆ.
- ◆ ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿಗಳು:- ನಂದಿಹೊಳೆ, ಹರಿದ್ರಾವತಿ, ಮಾವಿನಹೊಳೆ, ಹಿಲ್ಕುಂಜಿ, ಎಣ್ಣೆಹೊಳೆ, ಹುರ್ಲಿಹೊಳೆ ಮತ್ತು ನಾಗೋಡಿಹೊಳೆ.

☐ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಇವರು ಕ್ರಿ. ಶ. 1552 ರಿಂದ 1606 ರವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿ ಗೇರುಸೊಪ್ಪದಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದರು.
- ◆ ಇವರು ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅತಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ◆ ಇವರು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು. ಇವರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೆಣಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಇವರಿಗೆ 'ರೈನಾ ಡಿ ಪಿಮೆಂಟಾ' ಅಂದರೆ 'ಕಾಳುಮೆಣಸಿನ ರಾಣಿ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು.
- ◆ ಇವರು ಐರೋಪ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಬ್ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡಲು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರು.

12. ಕಪ್ಪತಗುಡ್ಡ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ◆ ಮಾರ್ಚ್ 2026 ರಲ್ಲಿ, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಪ್ಪತಗುಡ್ಡ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊಸ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದೆ.
- ◆ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ವಿಭು ಬಾಖ್ತು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಸಿ.ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ವಿಭಾಗೀಯ ಪೀಠವು, 2019 ರ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು 244.15 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ಗೆ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಮೇಲ್ಮೊಟ್ಟಕ್ಕೆ 'ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ' ಎಂದು ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ.

☐ ಕಪ್ಪತಗುಡ್ಡ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ (KWS) ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಸ್ಥಳ:- ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ.
- ◆ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ "ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ವಿಶೇಷತೆ:- ಅರಣ್ಯ ಸಸ್ಯವರ್ಗದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾದ ರಾಜ್ಯದ ಏಕೈಕ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- ◆ ಸ್ಥಾಪನೆ:- ಮೂಲತಃ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಇದನ್ನು ಮೇ 2019 ರಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯವೆಂದು

ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.

- ♦ **ಒಣಭೂಮಿ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:-** ಇದು ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳು, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು ಮತ್ತು ಒಣ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ♦ **ಜಲಮೂಲ:-** ಇದು ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಸಸ್ಯವರ್ಗ:-** ಔಷಧೀಯ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಇದು, 400 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭೇದದ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸಸ್ಯವರ್ಗವು ತೇಗ, ಮುತ್ತುಗ ಮತ್ತು ಅಕೇಶಿಯ ಕುರುಚಲು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗ:-** ಇದು ಚಿರತೆಗಳು, ಭಾರತೀಯ ತೋಳಗಳು, ಪಟ್ಟಿ ಕತ್ತೆಕಿರುಬಗಳು, ಕೃಷ್ಣಮೃಗಗಳು ಮತ್ತು ಅಪರೂಪದ ನಾಲ್ಕು ಕೊಂಬಿನ ಹುಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:-** ಇದು 12 ನೇ ಶತಮಾನದ ಡಂಬಳ ದೇವಾಲಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಚಾಲುಕ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಪ್ರಾಚೀನ ಅವಶೇಷಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು (2025-2026):

- ♦ **ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯ (ESZ):-** ಜೂನ್ 2025 ರಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು (MoEFCC) ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಸುತ್ತಲಿನ ಅಂದಾಜು 323 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯವೆಂದು (ESZ) ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಗಡಿ ವಿಸ್ತರಣೆ:-** ಮಾರ್ಚ್ 2026 ರಲ್ಲಿ, ಮೂಲ 2019 ರ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ 55 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದೆ. ಇದು ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಉದ್ದೇಶಿತ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಸರಿಸುಮಾರು 300 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ಗೆ ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಅಪರೂಪದ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ:-** ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಕುರುಚಲು-ಮುಳ್ಳಿನ ಆವಾಸಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಬಿಳಿ-ಕತ್ತಿನ ಟಿಟ್ (ಪ್ಯಾರಸ್ ನುಚಾಲಿಸ್) ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಪಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ:

- ♦ ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು (ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು), ಅಕ್ರಮ ಉರುವಲು ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಅತಿಯಾದ ಮೇಯಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ವಿಘಟನೆಯ ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ.

13. ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮಿಷನ್ (KDEM) ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 2024-25ನೇ ಸಾಲಿನ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮಿಷನ್ (KDEM) ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯು ರಾಜ್ಯದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಲಯದಲ್ಲಿನ ಗಮನಾರ್ಹ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ.
- ♦ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ 50 ಹೊಸ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ (GCCs) ಸೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ.

KDEM ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ♦ **GCC ಹಂಚಿಕೆ:-** ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ 50 GCC ಕೇಂದ್ರಗಳ ಪೈಕಿ 40 GCC ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ 10 GCC ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು "ಬಿಯಾಂಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು" (ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು) ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆ:-** ರಾಜ್ಯದ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ (GCC) ಪ್ರತಿಭಾವಂತರ ಸಮೂಹವು 2021 ರಲ್ಲಿದ್ದ 3.5 ಲಕ್ಷದಿಂದ 2024-25 ನೇ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 6.5 ಲಕ್ಷ ವೃತ್ತಿಪರರಿಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ನವೋದ್ಯಮಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ:-** ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ DPIIT-ನೋಂದಾಯಿತ ನವೋದ್ಯಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 16,700 ತಲುಪಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 3,300 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನವೋದ್ಯಮಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೊರಗೆ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿವೆ.
- ♦ **ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ:-** ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, "ಬಿಯಾಂಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು" ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದೀಗ 1.1 ದಶಲಕ್ಷ ಚದರ ಅಡಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಐಟಿ ಪಾರ್ಕ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
- ♦ **ನಿಪುಣ ಕರ್ನಾಟಕ:-** ಈ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ವರದಿಯು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು 10,000 ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕೇಂದ್ರ (GCC) ನೀತಿ 2024-2029:

- ♦ ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ನವೆಂಬರ್ 19, 2024 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ♦ ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು (GCCs) ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲು ರೂಪಿಸಲಾದ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಮೀಸಲಾದ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ 500 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು GCC

ಗಳನ್ನು 2029 ರ ವೇಳೆಗೆ 1,000 ಕ್ಕೆ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಈ ನೀತಿಯು ಹೊಂದಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ \$50 ಬಿಲಿಯನ್ ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮತ್ತು 3.5 ಲಕ್ಷ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

14. ಕರ್ನಾಟಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (KEBP)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆಧುನೀಕರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ 2026-27ನೇ ಸಾಲಿನ ರಾಜ್ಯ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ₹2,000 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ (KEBP) ಪ್ರಮುಖಾಂಶಗಳು:

- ♦ ಈ ಉಪಕ್ರಮವು, ರಾಜ್ಯದ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ 4,000 ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು 94 ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ ಸಾರಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆ:- ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ (BMTC) ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಸ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:- ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ BMTC ಗಾಗಿ 32 ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬಸ್ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಾಗಿ 62 ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ:- ಅಂದಾಜು 1,950 ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು:- ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು, ಇಂಧನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು.

15. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೂತನ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೇಂದ್ರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 2026ರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ KIADB ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ₹30

ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು (CFC) ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ♦ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮಾನಯಾನ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ವಿಮಾನಯಾನ ಉಪಕರಣಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಜೋಡಣೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 25% ರಷ್ಟು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು:

- ♦ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೇಂದ್ರ:- ಬೆಂಗಳೂರಿನ KIADB ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲಿರುವ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವು ಒಟ್ಟು ₹30 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಜೋಡಣಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ₹10 ಕೋಟಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ ವಿಮಾನಯಾನ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆ:- ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ (PPP) ಮಾದರಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಸೋಗಾನೆ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಆದ್ಯತಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:- ವಿಮಾನಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (R&D), ನಿರ್ವಹಣೆ, ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ (MRO) ಹಾಗೂ ವಿಮಾನ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:- ಈ ಯೋಜನೆಯು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಮಾನಯಾನ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

16. ಎಲಿವೇಟ್ (ELEVATE) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲಿವೇಟ್ (ELEVATE) ಅನುದಾನಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ-ನೇತೃತ್ವದ ನವೋದ್ಯಮಗಳ ಪಾಲು ಸತತ ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿದೆ. ಇದು 2017ರಲ್ಲಿದ್ದ 16.96% ರಿಂದ 2025ರಲ್ಲಿ ಸರಿಸುಮಾರು 43% ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಎಲಿವೇಟ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್, ಐಟಿ, ಬಿಟಿ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಮುಖ

ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

- ♦ ನವೀನ ಹಾಗೂ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದ ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಲು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಅನುದಾನ-ಸಹಾಯ ನಿಧಿ, ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಬಂಡವಾಳ ಲಭ್ಯತೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಮಗ್ರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

■ ಪ್ರಮುಖ ನಿಧಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ವಿಭಾಗಗಳು:

- ♦ **ಎಲಿವೇಟ್ (ಸಾಮಾನ್ಯ):-** ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ₹50 ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ ಒಂದು ಬಾರಿಯ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಎಲಿವೇಟ್ ಉನ್ನತಿ:-** ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ (SC/ST) ಉದ್ಯಮಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದ ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇದು ₹50 ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ ಆರಂಭಿಕ ನಿಧಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಎಲಿವೇಟ್ NxT (ಡೀಪ್‌ಟೆಕ್):-** ಇದು LEAP ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಡೀಪ್‌ಟೆಕ್ ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಎಲಿವೇಟ್ ಪುಮೆನ್:-** ಇದು ಮಹಿಳಾ-ನೇತೃತ್ವದ ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಎಲಿವೇಟ್ (ಮೈನಾರಿಟಿ):-** ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ನಿಧಿ ಒದಗಿಸಲು ಮೀಸಲಾದ ವಿಶೇಷ ವಿಭಾಗವಾಗಿದೆ.

17. ಮಂಡ್ಯದ ವಿ.ಸಿ. ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹು-ಉದ್ದೇಶಿತ ಒಳಾಂಗಣ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಕೀರ್ಣ

■ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಎಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಮಾರ್ಚ್ 14, 2026 ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವಿ.ಸಿ. ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿ ₹14-ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ ಬಹು-ಉದ್ದೇಶಿತ ಒಳಾಂಗಣ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಕೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ನೆರವೇರಿಸಿದರು.

■ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು:

- ♦ **ಸ್ಥಳ:-** ವಿ.ಸಿ. ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಈ ನೂತನ ಕ್ರೀಡಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

- ♦ **ಹಣಕಾಸು ನೆರವು:-** ತಳಮಟ್ಟದ ಕ್ರೀಡಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಈ ಅನುದಾನವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

■ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2018 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- ♦ **ಹಣಕಾಸು ನೆರವು:-** ಇದು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿ:-** ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವುದು.
- ♦ **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:-** ಯುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಸಚಿವಾಲಯ.
- ♦ **ಯೋಜನೆಯ ರಚನೆ:-** ಇದು ಹಿಂದಿನ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಖೇಲ್ ಅಭಿಯಾನ್ (RGKA), ನಗರ ಕ್ರೀಡಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆ (USIS), ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರತಿಭಾ ಶೋಧ ಯೋಜನೆ (NSTSS) ಗಳನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿ ರಚಿಸಲಾದ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರತಿಭೆ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ:-** ಭರವಸೆಯ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಸತತ 8 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ₹5 ಲಕ್ಷ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಅವಳಿ ಗುರಿಗಳು:-** ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇದರ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಗಳಾಗಿವೆ.

18. 'ಶಕುಂತಲಾ ಅನುದಾನ' ಉಪಕ್ರಮ

■ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 2026ರ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮೂಲದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ 'ಪಿಕ್ಸೆಲ್' (Pixxel) ತನ್ನ ನೂತನ 'ಶಕುಂತಲಾ ಉಪಕ್ರಮ'ದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಶಕುಂತಲಾ ಅನುದಾನ'ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಹವಾಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಪಾಠಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ** ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಕಿರು-ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನಗಳು, ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು

ಸಂಶೋಧನಾ ಉಪಕರಣಗಳ ಖರೀದಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

■ **‘ಶಕುಂತಲಾ ಅನುದಾನ’ ಮತ್ತು ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು:**

- ♦ **ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ:-** STEM ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಶೋಧಕರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನವಾಗಿ STEM (ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಗಣಿತ) ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.
- ♦ **ಪಾಲುದಾರಿಕೆ:-** ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ‘ಎಸ್ಕೆಪ್ ವೆಲಾಸಿಟಿ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್’ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ♦ **ಆದ್ಯತಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:-** ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಈ ಅನುದಾನವು ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಪ್ರೇರಣೆ:-** ಈ ಹೊಸ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಪಿಕ್ಲೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿಸಿದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಉಪಗ್ರಹವಾದ ‘ಶಕುಂತಲಾ’ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಗಣಿತಜ್ಞೆ ಶಕುಂತಲಾ ದೇವಿ ಅವರ ಸವಿನೆನಪಿಗಾಗಿ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.

19. ‘QpiAI ಇಂಡಸ್’ - ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

■ **ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:**

- ♦ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು **IIT-ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿರುವ ‘ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ ಆಫ್ ಎಕ್ಸಲೆನ್ಸ್’ (QCCE)** ನಲ್ಲಿ 25-ಕ್ಯೂಬಿಟ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸೂಪರ್ ಕಂಡಕ್ಟಿಂಗ್ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದ ‘QpiAI ಇಂಡಸ್’ ಅನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

■ **ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಬಳಕೆ:**

- ♦ **ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಯೋಜನೆ:-** ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಅಲ್ಲಾಂರಿದಮ್‌ಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ:-** ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ‘ಸೇವಾ ರೂಪದ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್’ (QCaaS) ಮಾದರಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ದುಬಾರಿ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ನ ಮೂಲಕ ಈ ಕೇಂದ್ರದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು

ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹಣಕಾಸು, ಸಾರಿಗೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಔಷಧ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

- ♦ **‘ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ’:-** ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ‘ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ’ಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು, 2035ರ ವೇಳೆಗೆ \$ 20 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಮೌಲ್ಯದ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

■ **ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ:**

- ♦ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಎನ್ನುವುದು **ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ** ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳ ಹೊಸ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
- ♦ ನಾವು ಬಳಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೋನ್ ಅಥವಾ ಲ್ಯಾಪ್‌ಟಾಪ್‌ಗಳು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು **ಬಿಟ್‌ಗಳ (Bits)** ರೂಪದಲ್ಲಿ (ಅಂದರೆ 0 ಅಥವಾ 1, ಲೈಟ್ ಸ್ಪಿಡ್ ಆನ್ ಅಥವಾ ಆಫ್ ಇರುವಂತೆ) ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು **ಕ್ಯೂಬಿಟ್‌ಗಳನ್ನು (Qubits)** ಬಳಸುತ್ತವೆ.
- ♦ **ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:-** ಇಂದಿನ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗದ ಸೂಪರ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬೃಹತ್ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ.

■ **ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಅನ್ವಯಗಳು:**

- ♦ **ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ:-** ಹೊಸ ಔಷಧಗಳು ಮಾನವ ದೇಹದೊಂದಿಗೆ ಆಣ್ವಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವು ನಿಖರವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- ♦ **ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತೆ:-** ಇವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಬಹುತೇಕ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಎನ್‌ಕ್ರಿಪ್ಷನ್‌ಗಳನ್ನು (ಪಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಭದ್ರತೆ) ಭೇದಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಅತ್ಯಂತ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಇವುಗಳ ಬಳಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಹವಾಮಾನ ಮತ್ತು ಇಂಧನ:-** ಸಂಕೀರ್ಣ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಮೂಲಕ **ಸುಧಾರಿತ ಬ್ಯಾಟರಿಗಳ** ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಇಂಗಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಇವು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.

20. ಕ್ರಿಸ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಸಮಿತಿ - ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಇನ್ಫೋಸಿಸ್‌ನ ಸಹ-ಸ್ಥಾಪಕ ಕ್ರಿಸ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ 'ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ' ಕುರಿತಾದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ.

ಈ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತ, ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ AI (ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ಯಮ ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿತು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ AI ನೈತಿಕತೆ, ಅಪಾಯದ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಕುರಿತು ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ AI ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ:-** 'ಕರ್ನಾಟಕ ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸೊಸೈಟಿ'ಯ (KITS) ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು.
- ಕಾರ್ಯದೇಶ:-** ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ AI ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಕೇವಲ 90 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಸೂಕ್ತ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.
- ಆದ್ಯತಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:-** AI ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ AI ಅನ್ವಯಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಪಾಯದ ವರ್ಗೀಕರಣಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಇದರ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ದತ್ತಾಂಶ ಆಡಳಿತ, ಗೌಪ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಪ್ರಮುಖ ನಾಗರಿಕ-ಕೇಂದ್ರಿತ ವಲಯಗಳು:-** ಈ ಹೊಸ ಚೌಕಟ್ಟು ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತಹ ನಾಗರಿಕ-ಕೇಂದ್ರಿತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ AI ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

21. ಇವ ನಮ್ಮವ ಇವ ನಮ್ಮವ ಮಸೂದೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 'ಇವ ನಮ್ಮವ ಇವ ನಮ್ಮವ ಮಸೂದೆ'ಯನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2026 ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದು, ಇದೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ ವಿವಾಹದ ಆಯ್ಕೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಮರ್ಯಾದೆ ಹಾಗೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅಪರಾಧಗಳ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ, 2026' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವ ನಮ್ಮವ ಇವ ನಮ್ಮವ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಕಾರ್ಯದೇಶ:-** "ಮರ್ಯಾದೆ ಹತ್ಯೆಗಳನ್ನು" ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಯಾವುದೇ ಕುಟುಂಬ, ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯದ ಮುಖಂಡರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದೆ ವಯಸ್ಕರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಇದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ಆಯ್ಕೆಯ ಹಕ್ಕು:-** ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಯಸ್ಕ ಪ್ರಜೆಯು ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಈ ಮಸೂದೆ ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಲು ಯಾವುದೇ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಜಾತಿ ಗುಂಪಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯದ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅಪರಾಧಗಳ ವಿಸ್ತೃತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:-** ಕೇವಲ ದೈಹಿಕ ಹಿಂಸೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ, ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಜೀವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು) ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಮಿಗಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಈ ಕಾನೂನು ಅಪರಾಧವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇವ ನಮ್ಮವ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ವೇದಿಕೆ/ಸಮಿತಿ:-** ಇಂತಹ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಮತ್ತು ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಒದಗಿಸಲು ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ವೇದಿಕೆಯು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು 24/7 ಸಹಾಯವಾಣಿಗಳು:-** ಬೆದರಿಕೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಜೋಡಿಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ 24/7 ಸಹಾಯವಾಣಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಧನಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದನ್ನು ಇದು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ತ್ವರಿತ ಸ್ಪಂದನೆ:-** ದೂರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಕೇವಲ 6 ಗಂಟೆಗಳ

ಒಳಗೆ ಪೊಲೀಸರು ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

- ♦ **ಸಂಜ್ಞೆಯ (Cognizable) ಮತ್ತು ಜಾಮೀನು ರಹಿತ ದಂಡನೆಗಳು:-** ಮರ್ಯಾದಾ ಹತ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 5 ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಗಾಯಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ 2 ರಿಂದ 3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕಠಿಣ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

22. ಉಡಾನ್ (UDAN) ಯೋಜನೆ

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಉಡಾನ್ (UDAN) ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮಾನಯಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಅವಧಿಯ ನಂತರ, 2ನೇ ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವ ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

▣ ಉಡಾನ್ (ಉಡೇ ದೇಶ್ ಕಾ ಆಮ್ ನಾಗರಿಕ್) ಯೋಜನೆ:

- ♦ **ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ:-** ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2016.
- ♦ **ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ:-** ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ವಿಮಾನಯಾನವನ್ನು ಕೈಗೆಟುಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಈ ಯೋಜನೆಯು **2ನೇ ದರ್ಜೆಯ (Tier-2) ಮತ್ತು 3ನೇ ದರ್ಜೆಯ (Tier-3) ನಗರಗಳಲ್ಲಿ** ವಿಮಾನಯಾನ ಸೇವೆ ಇಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸೇವೆಯಿರುವ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

▣ ಉಡಾನ್ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ♦ **ಕೈಗೆಟುಕುವ ದರಗಳು:-** ಪ್ರತಿ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ 50% ರಷ್ಟು ಆಸನಗಳಿಗೆ ವಿಮಾನಯಾನ ದರವನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ವಿಮಾನ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ (ಅಂದಾಜು 500 ಕಿ.ಮೀ ದೂರ) ಗರಿಷ್ಠ ₹2,500 ದರವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತಾ ಕೊರತೆ ನಿಧಿ (VGF):-** ಕಡಿಮೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮಾನಯಾನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ವಿಮಾನಯಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ವಿಮಾನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಮಿತಿಗೊಳಿಸಿದ ಟಿಕೆಟ್ ದರದಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯದ ನಡುವಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂತರವನ್ನು ಸರಿಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ನಿಧಿಯ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು (ಸಬ್ಸಿಡಿ) ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

23. ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ಕರ್ನಾಟಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ, 2025-26ರ** ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜ್ಯದ ತಲಾ ಆದಾಯದ (PCI) ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಕಂಡದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

▣ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ **ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ** ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ ಅವುಗಳೆಂದರೆ- ಕಲಬುರಗಿ, ಯಾದಗಿರಿ, ರಾಯಚೂರು, ಬೀದರ, ಕೊಪ್ಪಳ, ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ:

- ♦ **ಕಲ್ಯಾಣ ಪಥ:-** 38 ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ್ಯಂತ 1,150 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ₹1,000 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಮಗ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆ:-** ₹873 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ,
 - ♦ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗನಿರ್ಣಯ ಘಟಕ ಸ್ಥಾಪನೆ.
 - ♦ ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್ ಸ್ಪೆಷಾಲಿಟಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ♦ **ಎಲಿವೇಟ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ:-** ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ವಿಶೇಷವಾದ 'ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಅಪ್' (ನವೋದ್ಯಮ) ನಿಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ನನ್ನ ಗುರುತು:-** 1,000 ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಡಿಜಿಟಲೈಸರ್' ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಮೂಲಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ (SC/ST) ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿ:-** ಯಲಬುರ್ಗಾ, ಜೇವರ್ಗಿ ಮತ್ತು ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ 18 ರಿಂದ 35 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

▣ ಪ್ರಮುಖ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು:

ಈ ಭಾಗದ ನಿವಾಸಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ "ಐದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ" ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಇಲಾಖಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ:

▣ ಐದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆಗಳು:

- ♦ **ಗೃಹ ಲಕ್ಷ್ಮಿ:-** ಕುಟುಂಬದ ಮಹಿಳಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ ಮಾಸಿಕ

₹2,000 ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ♦ **ಗೃಹ ಜ್ಯೋತಿ:-** ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು 200 ಯೂನಿಟ್‌ಗಳವರೆಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಸುವ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ:-** ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ (BPL) ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ 10 ಕೆಜಿ ಉಚಿತ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಶಕ್ತಿ:-** ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉಚಿತ ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಯುವ ನಿಧಿ:-** ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಪದವೀಧರರು ಮತ್ತು ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಹೊಂದಿರುವ ಯುವಕರಿಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತರೆ ಯೋಜನೆಗಳು:

- ♦ **ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ:-** ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (SC/ST) ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಳವೆಬಾವಿ, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುದ್ದೀಕರಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಉದ್ಯೋಗಿನಿ ಯೋಜನೆ:-** ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 50% ರಷ್ಟು ಸಬ್ಸಿಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

24. ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಶೇಕಡಾ 99.35% ರಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿತ ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರಾದ ಕೃಷ್ಣ ಬೈರೇಗೌಡ ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸೇವೆಗಳ ಖಾತರಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2011' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ (ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ) ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು.
- ♦ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ "ಸಕಾಲ" ಎಂದರೆ "ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ" ಅಥವಾ "ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ" ಎಂದರ್ಥವಾಗಿದೆ.

ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ♦ **ಕಾಲಮಿತಿಯ ಸೇವೆ ವಿತರಣೆ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೇವೆಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ-ನಿಗದಿತ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ♦ **15-ಅಂಕಿಯ ಖಾತರಿ ಸೇವಾ ಸಂಖ್ಯೆ (GSC):-** ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರ, ನಾಗರಿಕರಿಗೆ 15-ಅಂಕಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ 'ಖಾತರಿ ಸೇವಾ ಸಂಖ್ಯೆ'ಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ:-** ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ GSC ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಅಧಿಕೃತ ಸಕಾಲ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.
- ♦ **ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ದಂಡ:-** ನಿಗದಿತ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಕಾಲ 2.0 ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಳಂಬವಾದ ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ₹250 ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ವ್ಯಾಪಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕಂದಾಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳಾದ್ಯಂತ 725 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

25. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ 24 ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ, 2025ನೇ ಸಾಲಿನ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, 2025 ರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ♦ **ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು:-** 24 ಭಾಷೆಗಳ ಒಟ್ಟು 24 ಲೇಖಕರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪ:-** ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ತಾಮ್ರದ ಫಲಕ, ಶಾಲು ಮತ್ತು ₹1,00,000 ನಗದು ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ♦ **ಕ್ಷೇತ್ರ:-** ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ (ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ) ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು:-** 2025 ರ ಈ ಗೌರವವು ಬಹುಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 8 ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು, 4 ಕಾದಂಬರಿಗಳು, 6 ಸಣ್ಣ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು, 2 ಪ್ರಬಂಧಗಳು, 1 ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ, 1 ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು 2 ಸ್ಮರಣಿಕೆಗಳು ಸೇರಿವೆ.
- ♦ **ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ವಿಜೇತರು:-** ಮಾಜಿ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ

ನವತೇಜ್ ಸರ್ನಾ ಅವರ ಕ್ರಿಮ್ಸ್ ಸ್ಪಿಂಗ್ ಕೃತಿ.

- ◆ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ವಿಜೇತರು:- ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕಿ ಮಮತಾ ಕಲಿಯಾ ಅವರ ಸ್ಮರಣಿಕೆಯಾದ ಜೀತೆ ಜೀ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಕೃತಿ.

☐ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಪ್ರಾರಂಭ:- 1954
- ◆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ವರ್ಗ:- ಇದು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಗೌರವವಾಗಿದ್ದು, ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ನಂತರದ ದೇಶದ ಎರಡನೇ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೌರವವಾಗಿದೆ.
- ◆ ವಿಶೇಷತೆ:- ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮೂಲ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಇದನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ 24 ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:- ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 8ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ 22 ಭಾಷೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ಇದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

☐ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2025 - ಕನ್ನಡ ವಿಜೇತರು:

- ◆ ಹೆಸರು:- ಅಮರೇಶ್ ನುಗಡೋಣಿ
- ◆ ಕೃತಿ:- 'ದಡ ಸೇರಿಸು ತಂದೆ' (ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳ ಸಂಕಲನ)

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು

1. ಭಾರತ-ಜಪಾನ್ : ಹಣಕಾಸು ವಿನಿಮಯ ಒಪ್ಪಂದ ನವೀಕರಣ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ◆ ಫೆಬ್ರವರಿ 28, 2026ರ ರಿಂದ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ, ಜಪಾನ್‌ನೊಂದಿಗಿನ ತನ್ನ 'ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಹಣಕಾಸು (ಕರೆನ್ಸಿ) ವಿನಿಮಯ ಒಪ್ಪಂದ'ವನ್ನು (BSA) ಭಾರತವು ನವೀಕರಿಸಿದೆ.

☐ ಹಣಕಾಸು (ಕರೆನ್ಸಿ) ವಿನಿಮಯ (Currency Swap) ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಇದು ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳು ಒಂದು ಕರೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿನ ಸಾಲದ ಅಸಲು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಕರೆನ್ಸಿಯ ಸಮಾನ ಮೌಲ್ಯದೊಂದಿಗೆ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

- ◆ ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮದಿಂದ-ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳಾಗಿದ್ದು, ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಅಥವಾ ಸಾಲದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ.

☐ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು:

- ◆ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ:- 'ಮಲಬಾರ್', 'ಧರ್ಮ ಗಾರ್ಡಿಯನ್', ಮತ್ತು 'ಜಿಮೆಕ್ಸ್' ಸೇನಾಭ್ಯಾಸಗಳು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಇಂಡೋ-ಪೆಸಿಫಿಕ್ ವಲಯದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ.
- ◆ ವ್ಯಾಪಾರ:- 2023-24ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಸರಿಸುಮಾರು \$23 ಶತಕೋಟಿ (ಬಿಲಿಯನ್) ತಲುಪಿದೆ.
- ◆ ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಹೂಡಿಕೆ (FDI):- ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಹೂಡಿಕೆ ಒಳಹರಿಸಿದ 5ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮೂಲವಾಗಿ ಜಪಾನ್ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.
- ◆ ಬುಲೆಟ್ ರೈಲು:- ಮುಂಬೈ-ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಅತಿ ವೇಗದ ರೈಲು ಯೋಜನೆಯು ಭಾರತ-ಜಪಾನ್ ಸಾರಿಗೆ ಸಹಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ದೇಶನವಾಗಿದೆ.
- ◆ 'ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ' (2022):- ಹಸಿರು ಜಲಜನಕ, ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಸಹಕಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಕ್ವಾಡ್ (Quad):- ಕ್ವಾಡ್ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಮನ್ವಯತೆಯು ಸಾಮೂಹಿಕ ಕಡಲ ಭದ್ರತೆಯ ಬದ್ಧತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇಂಡೋ-ಪೆಸಿಫಿಕ್ ವಲಯದ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿ ಸ್ಥಿತಿಪಾಪಕತ್ವ ಉಪಕ್ರಮ (SCRI):- ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸರಕುಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಚೀನಾದ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ◆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೇದಿಕೆಗಳು:- ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್ ದೇಶಗಳು ಜಿ-20, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌರ ಒಕ್ಕೂಟ (ISA), ವಿಪತ್ತು-ನಿರೋಧಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (CDRI), ಮತ್ತು ಇಂಡೋ-ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಆರ್ಥಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು (IPEF) ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತಿವೆ.
- ◆ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ:- ಭಾರತದ ಇಸ್ರೋ (ISRO) ಮತ್ತು ಜಪಾನ್‌ನ ಜಾಕ್ಸಾ (JAXA) ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ 'ಲುಪೆಕ್ಸ್' (LUPEX - ಚಂದ್ರಯಾನ ಪರಿಶೋಧನೆ) ಮಿಷನ್, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಪರಿಶೋಧನಾ ವಲಯದ

ಮುಂಚೂಣಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

2. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆ (IAEA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇರಾನ್ ಪರಮಾಣು ಬಾಂಬ್ ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಪುರಾವೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು 'ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯ (IAEA) ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆ (IAEA)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು 1957ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ವಿಶ್ವದ "ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಪರಮಾಣು" ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಇದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ 'ಪರಮಾಣು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯ ಶಾಂತಿಯುತ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ಪ್ರಸರಣದ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವುದು.
- ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ:-** ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾದ ವಿಯೆನ್ನಾದಲ್ಲಿದೆ.
- 2005ರಲ್ಲಿ ನೋಬೆಲ್ ಶಾಂತಿ ಪುರಸ್ಕಾರ:-** ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ಪ್ರಸರಣ ತಡೆಗೇ ನೀಡಿದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಸದಸ್ಯತ್ವ:-** ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು 178 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಭಾರತವು ಇದರ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

3. ಇರಾನಿನ ಕುರ್ಡ್ ಸಮುದಾಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷವು ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಇರಾನ್ ವಿರುದ್ಧ ದಾಳಿ ನಡೆಸುವಂತೆ ಅಮೆರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್ ಅವರು ಇರಾನಿನ ಕುರ್ಡ್ ಜನಾಂಗೀಯ ಪಡೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕುರ್ಡ್ ಜನಾಂಗೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಕುರ್ಡ್ ಜನಾಂಗವು **ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯದ** ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಜನಾಂಗೀಯ **ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ** ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಇವರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವಿಲ್ಲ.
- ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು 25 ರಿಂದ 45 ದಶ ಲಕ್ಷದ ನಡುವೆ ಇದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಜನರು **ಪಶ್ಚಿಮ ಇರಾನ್, ಪೂರ್ವ ಟರ್ಕಿ, ಉತ್ತರ ಇರಾಕ್, ಸಿರಿಯಾ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಯಾದ** ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

- ಇವರು ವಿವಿಧ **ಕುರ್ಡ್ ಜನಾಂಗೀಯ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು** ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ತುರ್ಕಿ ಅಥವಾ ಅರೇಬ್ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಬಹುಪಾಲು ಜನರು **ಸುನ್ನಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಾಗಿದ್ದಾರೆ.**

- ಟರ್ಕಿಯು** ಸರಿಸುಮಾರು 15 ರಿಂದ 20 ದಶ ಲಕ್ಷ ಕುರ್ಡ್ ಜನರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕುರ್ಡ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇರಾನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ 8 ರಿಂದ 12 ದಶ ಲಕ್ಷ ಕುರ್ಡ್ ಜನರಿದ್ದಾರೆ.

ಕುರ್ಡ್ ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳ:

- ಮೊದಲನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ (WWI) ನಂತರ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಈಡೇರಿಸಿಲ್ಲ.
- ಈ ಸಮುದಾಯವು ಅನೇಕ ಬಂಡಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇವರ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ದಮನಕಾರಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿವೆ.

ಕುರ್ಡ್ ಸ್ವಾನ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸರ್ಕಾರ (KRG):

- ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು 1991 ರ ಕೊಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ, ಕುರ್ಡ್ ಜನರು **ಇರಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಕುರ್ಡ್ ಸ್ವಾನ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸರ್ಕಾರ'**ವನ್ನು (KRG) ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರಾಕ್‌ನ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಒಂದು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.

4. ರೈಸಿನಾ ಡೈಲಾಗ್ (ಸಂವಾದ), 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, **ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ** ಜರುಗಿದ 'ರೈಸಿನಾ ಡೈಲಾಗ್ 2026'ರ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
- 2026 ರ ಆವೃತ್ತಿಯ ಘೋಷವಾಕ್ಯ:- **"ಸಂಸ್ಕಾರ: ಪ್ರತಿಪಾದನೆ, ಸಮನ್ವಯ, ಪ್ರಗತಿ"** ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು.

'ರೈಸಿನಾ ಡೈಲಾಗ್' (ಸಂವಾದ)ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ರೈಸಿನಾ ಡೈಲಾಗ್ ಎಂಬುದು **ಭೌಗೋಳಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ-ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ** ಕುರಿತಾದ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಜಾಗತಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನವಾಗಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಸಮುದಾಯವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸವಾಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಇದು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ಜಾಗತಿಕ ನಾಯಕರು, ನೀತಿನಿರೂಪಕರು, ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ತಜ್ಞರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಪ್ರಮುಖ **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸವಾಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು** ಇದು ವೇದಿಕೆ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಮೊದಲನೇ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು **2016 ರಲ್ಲಿ**

ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

- ನವದೆಹಲಿ ಮೂಲದ 'ಅಬ್ಸರ್ವರ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಫೌಂಡೇಶನ್' (ORF) ಸಂಸ್ಥೆಯು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.

5. ಭಾರತ - ಅಮೆರಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಬಂಧಗಳು

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಜಲಸೀಮೆಯ ಬಳಿ ಇರಾನ್ ಹಡಗನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿ ದಾಳಿ ಮಾಡಲು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವರದಿಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ.

▣ ಭಾರತ - ಅಮೆರಿಕ ನಡುವಿನ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳು:

- **ಯುದ್ಧ ಅಭ್ಯಾಸ:-** ಇದು ಉಭಯ ದೇಶಗಳ ಭೂಸೇನೆಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಜಂಟಿ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ.
- **ಮಲಬಾರ್:-** ಇದು ಅಮೆರಿಕ, ಭಾರತ, ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಚತುರ್ಭುಜ (ಕ್ವಾಡ್ರಿಲ್ಯಾಟರಲ್) ನೌಕಾಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ.
- **ಕೋಪ್ ಇಂಡಿಯಾ:-** ಇದು ಉಭಯ ದೇಶಗಳ ವಾಯುಪಡೆಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಜಂಟಿ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ.
- **ಟೈಗರ್ ಟ್ರಿಯಂಫ್:-** ಇದು ಮೂರೂ ಸೇನಾ ಪಡೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮಾನವೀಯ ನೆರವು ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ಪರಿಹಾರ (HADR) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- **ವಜ್ರ ಪ್ರಹಾರ:-** ಇದು ಎರಡು ದೇಶಗಳ ವಿಶೇಷ ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಗಳ ನಡುವಿನ ಜಂಟಿ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ.

6. ಅಮೆರಿಕದ F-1 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೀಸಾ: ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕುಸಿತ

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2025ರ ಜೂನ್ ಮತ್ತು ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಎಫ್-1 (F-1) ವೀಸಾಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಶೇ 69ರಷ್ಟು ಕುಸಿದಿದೆ.
- 2024ರಲ್ಲಿ 41,336 ವೀಸಾಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದರೆ, 2025ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 12,776 ವೀಸಾಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

▣ ಎಫ್-1 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೀಸಾದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ವೀಸಾವು ವಿದೇಶಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಾವಧಿಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ

ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು 1952ರ ವಲಸೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

- **ಪದವಿಯ ನಂತರ** ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಉಳಿಯಲು ಈ ವೀಸಾ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ವೀಸಾದ ಮೂಲಕ ಅಮೆರಿಕದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

▣ ಎಫ್-1 (F-1) ವೀಸಾವು ಎಂ (M) ವೀಸಾಕ್ಕಿಂತ ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ?

- ಅಮೆರಿಕವು ವಿದೇಶಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 'ಎಫ್' ಮತ್ತು 'ಎಂ' ಎಂಬ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ವೀಸಾಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **'ಎಫ್' (F) ವರ್ಗದ ವೀಸಾ:-** ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕಾಲೇಜು, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಭಾಷಾ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **'ಎಂ' (M) ವರ್ಗದ ವೀಸಾ:-** ಇದನ್ನು ಭಾಷಾ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ವೃತ್ತಿಪರ ಅಥವಾ ಇತರ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣೀತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಲು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

7. ಮಿನೂಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ III (Minuteman III) ಕ್ಷಿಪಣಿ

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಗುತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಮೆರಿಕವು ತನ್ನ ಮಿನೂಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ III ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಉಡಾವಣೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದೆ.

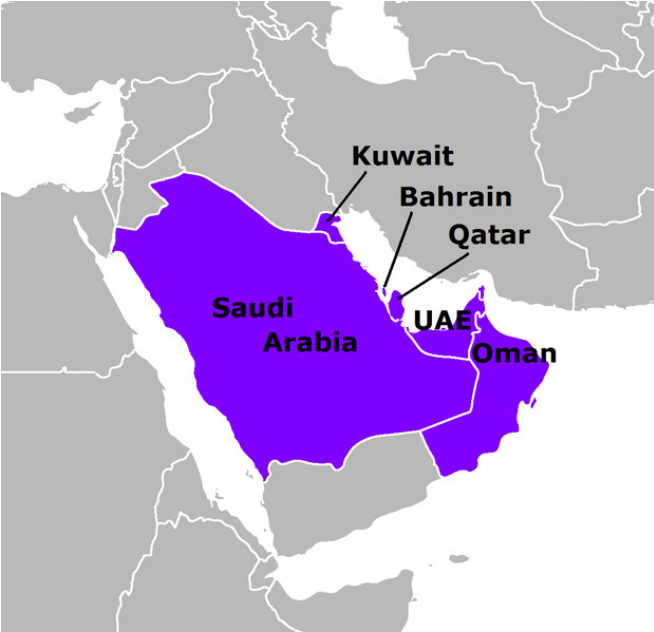
▣ ಮಿನೂಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ III ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಖಂಡಾಂತರ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ (ICBM):-** "ಡೂಮ್‌ಡೇ" ಕ್ಷಿಪಣಿ ಎಂದು ಅಡ್ಡಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಇದು, ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಖಂಡಾಂತರ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾಗಿದೆ (ICBM).
- **ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:-** ಇದು ಮ್ಯಾಕ್ 23ರ ಗರಿಷ್ಠ ವೇಗವನ್ನು ತಲುಪಬಲ್ಲದು. ಅಂದರೆ ಇದು ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಸುಮಾರು 28,400 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 9,600 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದೂರ ಕ್ರಮಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದವರು:-** 1950ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ

ಬೋಯಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ.

- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ಅಮೆರಿಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಉಡಾವಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:-** ಶತ್ರುಗಳ ದಾಳಿಯಿಂದ ಕ್ಷಿಪಣಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ 'ಸೈಲೊ' ಎಂಬ ಭದ್ರಪಡಿಸಿದ ಭೂಗತ ಬಂಕರ್‌ಗಳಿಂದ ಮಿನ್ಯೂಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ III ಕ್ಷಿಪಣಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಮಿನ್ಯೂಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ III ಕ್ಷಿಪಣಿಯನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ನೈಜ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗದ ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಅಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ♦ **ನಿಮಗಿದು ಗೊತ್ತೆ?** ಮಿನ್ಯೂಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ III ಕ್ಷಿಪಣಿಯನ್ನು 2030ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಹೊಸ ಸೆಂಟಿನೆಲ್ ಐಸಿಬಿಎಂ (ICBM) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬದಿಂದಾಗಿ, ಈ ಹಳೆಯ ಕ್ಷಿಪಣಿಯನ್ನೇ 2050ರವರೆಗೆ ಸೇವೆಗೆ ಬಳಸಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

8. ಕೊಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಇರಾನ್ ದಾಳಿ: ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ ಖಂಡನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಕೊಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯ (GCC) ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಜೋರ್ಡಾನ್ ವಿರುದ್ಧ ಇರಾನ್ ನಡೆಸಿದ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ (UNSC) ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ,

ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಸಹ-ಪ್ರಾಯೋಜಿಸಿತು.

- ♦ GCC ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಜೋರ್ಡಾನ್ ವಿರುದ್ಧ "ಇರಾನ್ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಭಾರತವು 134 ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಬಲವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದೆ.
- ♦ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ 13 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪರವಾಗಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ದೇಶಗಳು ಮತದಾನದಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದವು.
- ♦ "ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾಗುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೌಕಾಯಾನಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುವ ಇರಾನ್ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳು ಅಥವಾ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು" ಈ ನಿರ್ಣಯವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದೆ.

ಕೊಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿ (GCC)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇದು ಅರೇಬಿಯ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪದ 6 ದೇಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:- ಬಹ್ರೇನ್, ಕುವೈತ್, ಓಮನ್, ಕತಾರ್, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ ಮತ್ತು ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್ (UAE).
- ♦ ಸ್ಥಾಪನೆ:- ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾದ ರಿಯಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾದ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ 1981ರ ಮೇ 25ರಂದು ಈ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:- ಆರ್ಥಿಕ, ಭದ್ರತೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಹಕಾರ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.
- ♦ ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:- ರಿಯಾದ್ (ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ).

9. ಜಾಗತಿಕ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಒಪ್ಪಂದ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್‌ನ ಜಿನೀವಾದಲ್ಲಿ ಮುಂಬರುವ 'ಜಾಗತಿಕ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಒಪ್ಪಂದ'ದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಮಾತುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ "ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಲಾಭ-ಹಂಚಿಕೆ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು" ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಭಾರತವು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಒಪ್ಪಂದದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಅಂಗೀಕಾರ:- ಮೇ 2025 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ' ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.
- ♦ ಉದ್ದೇಶ:- ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗಬಹುದಾದ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ, ಸಮರ್ಪಕ

ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು, 'ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುವ' ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೌಕಟ್ಟೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.

- ♦ **ಮಾತುಕತೆಯ ಹಂತಗಳು:-** ಜೈವಿಕ ಮಾದರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆನುವಂಶಿಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು, ಇದರ 'ರೋಗಕಾರಕ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಲಾಭ-ಹಂಚಿಕೆ' (PABS) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.
- ♦ **ಜಾರಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:-** ಮೇ 2026 ರ ವೇಳೆಗೆ ಈ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ತದನಂತರ ಇದು ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಸಹಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಲಿದ್ದು, ಕನಿಷ್ಠ 60 ದೇಶಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಿದ 30 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಇದು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿದೆ.

10. ಉತ್ತರ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದ ಸಂಸ್ಥೆ (NATO)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ 'ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿ'ಯ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಟೋ (NATO) ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ನೆರವು ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಮೆರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್ ಅವರು 'ಉತ್ತರ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯಿಂದ (NATO) ಹೊರಬರುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉತ್ತರ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದ ಸಂಸ್ಥೆ (NATO)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಅಂತರ್-ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇನಾ ಮೈತ್ರಿಕೂಟವಾಗಿದೆ:-** 'ನ್ಯಾಟೋ' (NATO)ವನ್ನು 'ಉತ್ತರ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ' (North Atlantic Alliance) ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ:-** ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್ (ಬೆಲ್ಜಿಯಂ)
- ♦ **ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ:-** ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ, ಸೋವಿಯತ್ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಂಭವನೀಯ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಲು ಸಾಮೂಹಿಕ ಭದ್ರತೆ'ಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 1949ರಲ್ಲಿ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ♦ **ಯುರೋಪ್ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕದ 12 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಉತ್ತರ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದ'**

(ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಒಪ್ಪಂದ)ಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದವು.

- ♦ **ಸಾಮೂಹಿಕ ರಕ್ಷಣೆ:-** ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಒಪ್ಪಂದದ 5ನೇ ವಿಧಿಯ ಅನ್ವಯ, ನ್ಯಾಟೋ 'ಸಾಮೂಹಿಕ ರಕ್ಷಣೆ'ಯ ತತ್ವದಡಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ,
 - ♦ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನ್ಯಾಟೋ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೇಲಿನ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ದಾಳಿಯನ್ನು, ಒಟ್ಟಾರೆ ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಟೋ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿ ಎಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ♦ 2001ರಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ 9/11 ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ದಾಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ, ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೇವಲ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಈ 5ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ.
 - ♦ **ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:-** ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಸೇನಾ ಮೈತ್ರಿಕೂಟವು 32 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
 - ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಸ್ವೀಡನ್' ದೇಶವು ಇದರ 32ನೇ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿದೆ.

11. ರಿಲೀಫ್ (RELIEF) ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಕಡಲ ಸಾರಿಗೆ ಅಡಚಣೆಗಳಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಿರುವ ಭಾರತದ ರಫ್ತುದಾರರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು 'ರಿಲೀಫ್' (RELIEF) ಎಂಬ ನೂತನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

ರಿಲೀಫ್ ಯೋಜನೆ (- RELIEF):

- ♦ **RELIEF ಸಂಪೂರ್ಣ ರೂಪ:-** ರೆಸಿಲಿಯೆನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಇಂಟರ್ವೀನ್ಸನ್ ಫಾರ್ ಎಕ್ಸ್ಪೋರ್ಟ್ ಫಾಸಿಲಿಟೇಷನ್ (ರಫ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಮತ್ತು ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ).
- ♦ **ಪ್ರಾರಂಭ:-** 2026ರ ಮಾರ್ಚ್ 19ರಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ₹497 ಕೋಟಿ ವಿಶೇಷ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಎದುರಾಗಿರುವ ಸರಕು ಸಾಗಣೆ ದರಗಳ ಅಸಾಧಾರಣ ಏರಿಕೆ, ವಿಮಾ ಕಂತುಗಳ ತೀವ್ರ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಾರತದ ರಫ್ತುದಾರರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅತಿ ಸಣ್ಣ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ (MSMEs) ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.
- ♦ **ಮಿಷನ್:-** ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 'ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನಾ

ಮಿಷನ್' (EPM) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ♦ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆ:- 'ಭಾರತೀಯ ರಫ್ತು ಸಾಲ ಖಾತರಿ ನಿಗಮ' (ECGC).
- ♦ ಗುರಿ ಪ್ರದೇಶ:- ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್ (UAE), ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಕುವೈತ್, ಕತಾರ್, ಓಮನ್, ಬಹ್ರೇನ್, ಇರಾಕ್, ಇರಾನ್, ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಯೆಮೆನ್ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಆ ದೇಶಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುವ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:- ಕಡಲ ಮಾರ್ಗದ ಅಡಚಣೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು, ರಫ್ತು ಆದೇಶಗಳ ರದ್ದತಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ರಫ್ತು-ಸಂಯೋಜಿತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಮಹತ್ವವಾಗಿದೆ.

12. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ಇಸ್ರೇಲ್ ಭೇಟಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರು ಇಸ್ರೇಲ್‌ಗೆ ಅಧಿಕೃತ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ, ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಯವರು ಇಸ್ರೇಲ್ ಸಂಸತ್ತಾದ 'ನೆಸೆಟ್' ಅನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು, ಈ ಮೂಲಕ ಆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಧಾನಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.

ಪ್ರಮುಖ ಘಳಿಂತಾಂಶಗಳು:

- ♦ ಎರಡೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು 'ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಗೆ' ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸಿವೆ.
- ♦ ಭಾರತ-ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ-ಯುರೋಪ್ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಿಡಾರ್ (IMEC) ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು I2U2 (ಭಾರತ-ಇಸ್ರೇಲ್-ಯುಎಇ-ಯುಎಸ್‌ಎ) ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಸಹಕಾರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಇಸ್ರೇಲ್ ಚರ್ಚಿಸಿವೆ.

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಇಸ್ರೇಲ್ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಬಾಂಧವ್ಯ:

- ♦ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು:- 1950 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಇಸ್ರೇಲ್ ಅನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿತು.
- ♦ ಉಭಯ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ನಂತರ 1992 ರಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತ ರಾಯಭಾರ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು.
- ♦ ಈ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು 2017 ರಲ್ಲಿ

"ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ"ಗೆ ಏರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಭೇಟಿಯ ನಂತರ 'ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಗೆ' ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ♦ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ:- ಎವಾಕ್ಸ್ (AWACS) ರಾಡಾರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಡ್ರೋನ್‌ಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಷಿಪಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಕಣ್ಗಾವಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳವರೆಗೆ ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಇಸ್ರೇಲ್ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದು, ಇದು ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಕ್ಷಣಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ♦ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ:- ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಇಸ್ರೇಲ್‌ನ 2 ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಪಾಲುದಾರನಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 7 ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪಾಲುದಾರನಾಗಿದೆ.
- ♦ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಸಹಕಾರ:- I2U2 (ಭಾರತ, ಇಸ್ರೇಲ್, ಯುಎಸ್‌ಎ ಮತ್ತು ಯುಎಇ) ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಈ ಎರಡೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು, ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಸಹಕಾರದ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಫುಡ್ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಆಧಾರಿತ ಪರಿಸರ ಸಾಧನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಪರಸ್ಪರ ಕೈಜೋಡಿಸಿವೆ.

13. ಹೆಕ್ಸಾಗನ್ ಒಕ್ಕೂಟ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇಸ್ರೇಲ್ ಪ್ರಧಾನಿ ಬೆಂಜಮಿನ್ ನೆತನ್ಯಾಹು ಅವರು ಭಾರತವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು "ಹೆಕ್ಸಾಗನ್ ಒಕ್ಕೂಟ" ಎಂಬ ಹೊಸ ಭೌಗೋಳಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಗುಂಪನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಕ್ಸಾಗನ್ ಒಕ್ಕೂಟದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಈ ಒಕ್ಕೂಟವು ಇಸ್ರೇಲ್, ಭಾರತ, ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಪಾಲುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ ಗ್ರೀಸ್ ಮತ್ತು ಸೈಪ್ರಸ್ ಹಾಗೂ ಇತರ ಅರಬ್, ಆಫ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಒಕ್ಕೂಟದ ಚೌಕಟ್ಟು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ 3 ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ:
 1. ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರ
 2. ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮನ್ವಯ
 3. ಭದ್ರತಾ ಸಹಯೋಗ.
- ♦ ಭಾರತದ ಪಾಲಿಗೆ ಈ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು, ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

- ♦ ಜೊತೆಗೆ, ಇದು **ಭಾರತ-ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ-ಯೂರೋಪ್ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಿಡಾರ್ (IMEC)** ನಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇಂತಹ ಒಕ್ಕೂಟದೊಂದಿಗೆ ಗಾಢವಾದ ಮೈತ್ರಿ ಸಾಧಿಸುವುದರಿಂದ, ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ 'ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಪಾಲುದಾರ' ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಇರಾನ್ ಜೊತೆಗಿನ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

4. ಭಾರತ-ಭೂತಾನ್ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಹಕಾರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಭಾರತದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ನಿಯೋಗವು ಭೂತಾನ್‌ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಭೂತಾನ್ ತಮ್ಮ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿವೆ.

ಭಾರತ-ಭೂತಾನ್ ಸಂಬಂಧಗಳು:

- ♦ **ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಂಪರ್ಕ:-** ಭೂತಾನ್ ಭಾರತದ 4 ರಾಜ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ (ಅಸ್ಸಾಂ, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ) ಒಟ್ಟು 699 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಗಡಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇದು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ನಡುವೆ ಮಧ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು:-** 1968 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದವು.
- ♦ **ಸ್ನೇಹಮೈತ್ರಿ ಒಪ್ಪಂದ:-** 1949 ರಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡಲಾದ 'ಸ್ನೇಹ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಒಪ್ಪಂದ'ವು ಭಾರತ-ಭೂತಾನ್ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೂಲ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದೆ; ಇದನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ 2007 ರಲ್ಲಿ ನವೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.
- ♦ ಭಾರತದಿಂದ ಭೂತಾನ್‌ನಲ್ಲಿ 4 ಪ್ರಮುಖ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ:-
 - ♦ **ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳು:-** ಪುನತ್ಸಾಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಾಂಗ್ಡೆಚು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ.
 - ♦ **ಇಸ್ರೋದ (ISRO) ಗ್ರೌಂಡ್ ಅರ್ಥ್ ಸ್ಟೇಷನ್ (ಭೂ-ನೆಲೆ).**
 - ♦ ರುಪೇ ಕಾರ್ಡ್.
 - ♦ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಞಾನ ಜಾಲ (NKNI).
- ♦ **ಆರ್ಥಿಕತೆ:-** ಆಮದು ಮೂಲ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ತಾಣವಾಗಿ, ಭಾರತವು ಭೂತಾನ್‌ನ ಅಗ್ರ ವ್ಯಾಪಾರ ಪಾಲುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.
- ♦ **BHIM ಆ್ಯಪ್** ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೇ ದೇಶ ಭೂತಾನ್ ಆಗಿದೆ.

- ♦ **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಸಂಪರ್ಕಗಳು:-** ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಭೂತಾನ್ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ **ಬೋಧಗಯಾ, ರಾಜಗೀರ್, ನಳಂದಾ, ಸಿಕ್ಕಿಂ, ಉದಯಗಿರಿ** ಮತ್ತು ಇತರ ಬೌದ್ಧ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

5. ಡ್ಯುರಾಂಡ್ ರೇಖೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, **ಪಾಕಿಸ್ತಾನವು** ವಿವಾದಿತ ಡ್ಯುರಾಂಡ್ ರೇಖೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ **ಅಫ್ಘಾನ್ ತಾಲಿಬಾನ್ ನೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ** ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ದಾಳಿಗಳ ಸರಣಿಯಾದ '**ಆಪರೇಷನ್ ಗಜಬ್‌ಲಿಲ್-ಹಕ್**' ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಡ್ಯುರಾಂಡ್ ರೇಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **2,640 ಕಿ.ಮೀ.** ಉದ್ದದ ಡ್ಯುರಾಂಡ್ ರೇಖೆಯನ್ನು **1893** ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಅಧಿಕಾರಿ **ಸರ್ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಡ್ಯುರಾಂಡ್** ಮತ್ತು ಅಫ್ಘಾನ್ ಅಮೀರ್ **ಅಬ್ದುಲ್ ರಹಮಾನ್ ಖಾನ್** ಜಂಟಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದರು.
- ♦ ಇದು **ಪಾಕಿಸ್ತಾನವನ್ನು ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದಿಂದ** ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ **ಪಶ್ತೂನ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವನ್ನು** ವಿಭಜಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನವು ಈ ಗಡಿಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಅಧಿಕೃತವೆಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಇದನ್ನು **ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಹೇರಿಕೆ** ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಗಡಿ ರೇಖೆಯ ಕುರಿತಾದ ವಿವಾದಗಳು, ಗಡಿ ಬೇಲಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಉಗ್ರರ ಒಳನುಗ್ಗುವಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ದಶಕಗಳ ಕಾಲದ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳು

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

1. ಭದ್ರತೆಯ ಮೇಲಿನ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಮಿತಿ (CCS)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಲು, ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಭದ್ರತೆಯ ಮೇಲಿನ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ (ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್) ಸಮಿತಿ (CCS)ಯ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಭದ್ರತೆಯ ಮೇಲಿನ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಮಿತಿ (CCS)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಿತಿ:- ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಗೃಹ ಸಚಿವರು, ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವರು, ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತಾ ಸಲಹೆಗಾರರು (NSA) ಈ ಸಮಿತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

2. ಅಗತ್ಯ ಸರಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇರಾನ್ ಮೇಲೆ ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ ನಡೆಸಿದ ದಾಳಿಯ ನಂತರ ಉಂಟಾದ ತೈಲ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅಗತ್ಯ ಸರಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ತೈಲ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಉಪ-ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ಪ್ರೊಪೇನ್ ಮತ್ತು ಬ್ಯುಟೇನ್ ಬಳಸಿ ಎಲ್‌ಪಿಜಿ (LPG) ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ತೈಲ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದೆ.
- ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ದೇಶೀಯ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಈ ಸ್ತ್ರೀಮಳಗಳನ್ನು ಇತರ ಪೆಟ್ರೋಕೆಮಿಕಲ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಬಳಸಬಾರದು ಎಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಅಗತ್ಯ ಸರಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1955 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆಹಾರ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು, ಕಾಳಸಂತೆಯಲ್ಲಿನ ದಾಸ್ತಾನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದೆ.
- ಅಗತ್ಯ ಸರಕುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನವು ಸೇರಿವೆ:- ಔಷಧಗಳು, ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು (ಖಾದ್ಯ ತೈಲಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ), ಹ್ಯಾಂಕ್ ನೂಲು, ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಕಚ್ಚಾಸೇಣು ಮತ್ತು ಸೇಣುಬಿನ ಜವಳಿ, ಹಾಗೂ ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ದನಗಳ ಮೇವಿನ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬೀಜಗಳು.

ಅಗತ್ಯ ಸರಕುಗಳ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 2020:

- ಕೇವಲ ಅಸಾಧಾರಣ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕೇಂದ್ರದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲಿನ ದಾಸ್ತಾನು ಮಿತಿಗೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಅಂದರೆ, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆ 100% ಮತ್ತು ಬೇಗ ಹಾಳಾಗದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ 50% ಏರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದಾಸ್ತಾನು ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇರಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (NDSA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ನವದೆಹಲಿಯ ಆರ್.ಕೆ. ಪುರಂನಲ್ಲಿ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ'ದ (NDSA) ನೂತನ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉದ್ಘಾಟಿಸಲಾಯಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (NDSA)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು 'ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾಯ್ದೆ, 2021' ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ:- ಕೇಂದ್ರ ಜಲಶಕ್ತಿ ಸಚಿವಾಲಯ
- ಉದ್ದೇಶ:- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಡಿಜಿಟಲ್ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- ♦ **ನೇತ್ರಾ (NETRA):-** ಇದು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು (AI) ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ ನಡೆಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು 'ಧರ್ಮ' (DHARMA) ಎಂಬ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷತಾ ದತ್ತಾಂಶ ಕೇಂದ್ರದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಂಧ್ ಸುರಕ್ಷಾ ದರ್ಪಣ್ (RBSD):-** ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕುಸಿತದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ (DBA) ಕುರಿತು ನಿಖರವಾದ ನೈಜ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು (ಅಥವಾ ದೃಶ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲು) ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 'ಸುಧಾರಿತ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರ'ವು (C-DAC) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.

4. ರಾಜಸ್ಥಾನದ ನೂತನ ಆಸ್ತಿ ಮಸೂದೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ರಾಜಸ್ಥಾನ ಶಾಸನಸಭೆಯು 'ಅಶಾಂತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ನಿಷೇಧ ಮಸೂದೆ'ಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಗುಜರಾತ** ನಂತರ ಇಂತಹ ಕಠಿಣ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ದೇಶದ ಎರಡನೇ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಸರ್ಕಾರವು "ಅಶಾಂತ" (Disturbed) ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚಿರಾಸ್ತಿ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
- ♦ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಮಸೂದೆಯ **ಸೆಕ್ಷನ್ 3(1,2)** ರ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋಮು ಗಲಭೆ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಶಾಂತಿ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 'ಅಶಾಂತ ಪ್ರದೇಶ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ ಒಮ್ಮೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಶಾಂತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ, ಮನೆ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಳಿಗೆಗಳಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಪಡೆಯುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ♦ ಜಿಲ್ಲಾ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಚಿರಾಸ್ತಿ ವಹಿವಾಟುಗಳು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- ♦ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಚಿರಾಸ್ತಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರ ವಿರುದ್ಧ

ಕಠಿಣ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ♦ "ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು" ಎಂಬುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವ **ಸಂವಿಧಾನದ 14ನೇ ವಿಧಿಯ** ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರು ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಿಮಗಿದು ಗೊತ್ತೇ?

- ♦ **44ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1978** ರ ಮೂಲಕ 'ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು' ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.
- ♦ ಪ್ರಸ್ತುತ, ಇದು ಸಂವಿಧಾನದ **300A ವಿಧಿಯ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 'ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕು' ಆಗಿ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
 - ♦ ಕಾನೂನಿನ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆತನ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ವಂಚಿತಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ವಿಧಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

5. ದತ್ತು ಪಡೆಯುವ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹೆರಿಗೆ ರಜೆ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದತ್ತು ಪಡೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ, ಮಗುವಿನ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ 12 ವಾರಗಳ 'ವೇತನ ಸಹಿತ ಹೆರಿಗೆ ರಜೆ' ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮಹತ್ವದ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ.

ಕಾನೂನಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

- ♦ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು 'ಹೆರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 1961'ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. 2017ರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ತರಲಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ, ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ದತ್ತು ಪಡೆಯುವ ತಾಯಂದಿರು ಮತ್ತು ಬಾಡಿಗೆ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ 12 ವಾರಗಳ ಹೆರಿಗೆ ರಜೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- ♦ ಆದಾಗ್ಯೂ, ದತ್ತು ಪಡೆದ ಮಗುವಿನ ವಯಸ್ಸು 3 ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಹೆರಿಗೆ ರಜೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ 'ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಷರತ್ತನ್ನು' ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು:

- ♦ **ಕಳವಳ:-** 'ಕೇಂದ್ರೀಯ ದತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ'ದ (CARA) ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಭಾರತದ ದತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ಮೂರು

ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದತ್ತು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗುವುದು ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳವಾಗಿದೆ.

- ♦ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ದತ್ತು ಪಡೆಯುವ ಬಹುಪಾಲು ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ರಜೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ವಿಫಲಗೊಳಿಸಿ, ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಭ್ರಮೆಯನ್ನಾಗಿಸಿತ್ತು.
- ♦ ಮಗುವಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಇಂತಹ ವರ್ಗೀಕರಣವು ತಾರತಮ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸಂವಿಧಾನದ 14 ಮತ್ತು 21ನೇ ವಿಧಿಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.
- ♦ 'ದತ್ತು ಪಡೆಯುವಿಕೆ'ಯು ತಾಯನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಒಂದು ಸಮಾನ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ದತ್ತು ಪಡೆಯುವ ತಾಯಂದಿರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು 'ನೈಸರ್ಗಿಕ/ಜೈವಿಕ ಹೆರಿಗೆ'ಯ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಹೇಳಿದೆ.

6. ಹಣಕಾಸು ಆರೋಗ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕ, 2026

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ನೀತಿ ಆಯೋಗವು 2026ನೇ ಸಾಲಿನ ಎರಡನೇ ವಾರ್ಷಿಕ 'ಹಣಕಾಸು ಆರೋಗ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕ'ವನ್ನು (FHI) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

▣ ಹಣಕಾಸು ಆರೋಗ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ:- ಈ ಸೂಚ್ಯಂಕವು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ಹಣಕಾಸಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ♦ ಮಾನದಂಡಗಳು:- ವೆಚ್ಚದ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಆದಾಯ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ, ಆರ್ಥಿಕ ವಿವೇಚನೆ, ಸಾಲದ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಸುಸ್ಥಿರತೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ:- ಈ ವರದಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು 'ಭಾರತದ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು' (CAG) ಅವರಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

▣ ಹಣಕಾಸು ಆರೋಗ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕ, 2026ರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ♦ ಒಟ್ಟಾರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ:-
 - ♦ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ:- ಒಡಿಶಾ ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.

- ♦ 'ಸಾಧಕ' (Achiever) ರಾಜ್ಯಗಳು:- ಗೋವಾ ಮತ್ತು ಜಾರ್ಖಂಡ್.
- ♦ ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅಗ್ರ ಐದು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿವೆ.
- ♦ ಹರಿಯಾಣ ರಾಜ್ಯವು ಮೂರು ಸ್ಥಾನಗಳಷ್ಟು ಮೇಲೇರುವ ಮೂಲಕ ಗಮನಾರ್ಹ ಸುಧಾರಣೆ ಕಂಡಿದೆ.
- ♦ ಚೇತರಿಕೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳು:- ಬಿಹಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿವೆ.
- ♦ ಕಳಪೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳು:- ಪಂಜಾಬ್, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳು ಶ್ರೇಯಾಂಕದ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದು, ಇದು ಈ ರಾಜ್ಯಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರಂತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈಶಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯ ರಾಜ್ಯಗಳು:- ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಬಲವಾದ ಆದಾಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವು 'ಸಾಧಕ' ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

7. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೌಕಾಯಾನ ಮಂಡಳಿ (NSB)

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ಭೂ-ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಭಾರತದ ನೌಕಾಯಾನ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುತ್ತಿರುವ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೌಕಾಯಾನ ಮಂಡಳಿ'ಯೊಂದಿಗೆ (NSB) ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಂವಾದವನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ.

▣ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೌಕಾಯಾನ ಮಂಡಳಿಯ (NSB) ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಭಾರತದ ನೌಕಾಯಾನ ಮತ್ತು ಕಡಲ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಲಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:- ವಾಣಿಜ್ಯ ನೌಕಾಯಾನ ಕಾಯ್ದೆ, 1958ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 23ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಶಾಸನಬದ್ಧವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ ಈ ಮಂಡಳಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಬಂದರು, ಹಡಗು ಮತ್ತು ಜಲಮಾರ್ಗ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೌಕಾಯಾನ ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಡಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.

- ◆ ಈ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

8. ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರ ವಜಾಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ◆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರಾದ (CEC) ಜ್ಞಾನೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಲು **ಮಹಾಭಿಯೋಗ** ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ.

▣ 'ಸಂವಿಧಾನದ 324ನೇ ವಿಧಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 324ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತದ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗವು (ECI) **ಒಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು (CEC) ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸುವಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಇತರ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು (ECs)** ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ◆ ಭಾರತದ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:
 - ◆ ಸಂಸತ್ತು, ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮತ್ತು ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಹಾಗೂ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.
 - ◆ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಕ:- ಸಂಸತ್ತಿನ ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನವು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

▣ ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸುವ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

- ◆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 324(5) ನೇ ವಿಧಿಯ ಅನ್ವಯ, ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತು ಅದೇ ಆಧಾರಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ವಜಾಗೊಳಿಸಬಹುದು (ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಬಹುದು).
- ◆ ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರ ವಜಾ ಕೋರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ (ಲೋಕಸಭೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಸಭೆ) ಮಂಡಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಆ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ವಜಾಗೊಳಿಸಲು ಇರುವ ನಿಖರವಾದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಮೂದಿಸಿರಬೇಕು.
- ◆ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಕೆಳಕಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

ಬೆಂಬಲ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ:

- ◆ ಲೋಕಸಭೆಯ ಕನಿಷ್ಠ 100 ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲ, ಅಥವಾ
- ◆ ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಕನಿಷ್ಠ 50 ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲ.
- ◆ ಒಮ್ಮೆ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ, ಆರೋಪಗಳ ಕುರಿತು ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು **ಲೋಕಸಭೆಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಸಭಾಪತಿಯವರು ಒಂದು ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು** ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ◆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಆರೋಪಗಳು ಸಾಬೀತಾಗಿವೆ ಎಂದು ವರದಿ ನೀಡಿದರೆ, ಆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು **ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮತದಾನಕ್ಕೆ** ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ◆ ನಂತರ, ಎರಡೂ ಸದನಗಳು ಹಾಜರಿರುವ ಮತ್ತು ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ **ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು (2/3ರಷ್ಟು) ವಿಶೇಷ ಬಹುಮತದೊಂದಿಗೆ** ಆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು. ಎರಡೂ ಸದನಗಳು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ನಂತರ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ **ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ವಜಾಗೊಳಿಸುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆ.**

9. ಮೇಘಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಳಿಗಳು

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ◆ 'ಪಶ್ಚಿಮ ಗಾರೊ ಹಿಲ್ಸ್' ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನಿರಂತರ ಹಿಂಸಾಚಾರ ಮತ್ತು ಅಶಾಂತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮೇಘಾಲಯದ 'ಗಾರೊ ಹಿಲ್ಸ್ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಳಿ'ಯ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಲಾಗಿದೆ.

▣ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

- ◆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 6ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯ ವಿಧಿ 244(2) ಮತ್ತು 275(1) ರನ್ವಯ ಅಸ್ಸಾಂ, ಮೇಘಾಲಯ, ತ್ರಿಪುರಾ ಮತ್ತು ಮಿಜೋರಾಂನಂತಹ ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಮೇಘಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ 'ಸ್ವಾಯತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಳಿ'ಗಳು (ADCs) ಸ್ಥಳೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನದ 6ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಯತ್ತ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.
- ◆ ಈ ಮಂಡಳಿಗಳು ಶಾಸಕಾಂಗ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

▣ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ◆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಅವರ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.

- ♦ ಸ್ಥಳೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ♦ ಬಾಹ್ಯ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಈ ಮಂಡಳಿಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

10. ಲೋಕಪಾಲ್‌ನ ತನಿಖಾ ಮತ್ತು ಅಭಿಯೋಜನಾ (ದೋಷಾರೋಪ) ವಿಭಾಗ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 'ಲೋಕಪಾಲ್ ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಾಯ್ದೆ, 2013'ರ ಅನ್ವಯ 'ತನಿಖಾ ಮತ್ತು ಅಭಿಯೋಜನಾ ವಿಭಾಗ'ಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಸಂಸದೀಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋರಿದೆ.
- ♦ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಯಾಗಿ ಒಂದು ದಶಕವೇ ಕಳೆದರೂ, ಈ ವಿಭಾಗಗಳು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡದಿರುವ ಕುರಿತು ಸಮಿತಿಯು ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

ಲೋಕಪಾಲ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದ 'ಶಾಸನಬದ್ಧ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಗ್ರಹ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯಾಗಿದೆ:- ಇದು "ಲೋಕಪಾಲ್ ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಾಯ್ದೆ, 2013"ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು 2019 ರಿಂದ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿತು.
- ♦ ಉದ್ದೇಶ:- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿರುವವರ ವಿರುದ್ಧದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರಚನೆ:- ಇದು,
 1. ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು (ಭಾರತದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ, ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮಾಜಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅಥವಾ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ).
 2. 8 ಜನ ಸದಸ್ಯರು:- ಈ 8 ಜನ ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ 4 ಜನ 'ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸದಸ್ಯರು' ಆಗಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮಂಡಳಿಯ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ.50ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ (SC), ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ST), ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ (OBC), ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಅಥವಾ ಮಹಿಳಾ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರಬೇಕು.
- ♦ ನೇಮಕಾತಿ:- ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಇವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
- ♦ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ:- 5 ವರ್ಷಗಳು ಅಥವಾ 70 ವರ್ಷ

ವಯಸ್ಸಾಗುವವರೆಗೆ (ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೊದಲೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ) ಇರುತ್ತದೆ.

- ♦ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:- ಹಾಲಿ ಅಥವಾ ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರು, ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರು (MPs) ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು (ಎ, ಬಿ, ಸಿ ಮತ್ತು ಡಿ ವೃಂದಗಳು) ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಧನಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವ ಅಥವಾ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದೇಶಿ ದೇಣಿಗೆ ಪಡೆಯುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಹ ಇದರ ತನಿಖಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಾರೆ.
- ♦ ಅಧಿಕಾರಗಳು:- ಕೇಂದ್ರೀಯ ತನಿಖಾ ದಳದ (CBI) ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಮೇಲಿನ ದೂರುಗಳನ್ನು 'ಕೇಂದ್ರ ಜಾಗೃತ ಆಯೋಗ'ಕ್ಕೆ (CVC) ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ಇರುವ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು:- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮೇಲಿನ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಇದು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.
- ♦ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸಂಪೂರ್ಣ ಲೋಕಪಾಲ್ ಪೀಠದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು (2/3) ಸದಸ್ಯರ ಅನುಮೋದನೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

11. 'ಪ್ರಹಾರ' (PRAHAAR): ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ ನೀತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯವು (MHA) ಭಾರತದ ಚೊಚ್ಚಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವಾದ 'ಪ್ರಹಾರ' (PRAHAAR) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದೆ.

'ಪ್ರಹಾರ' (PRAHAAR) ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ PRAHAAR ಸಂಪೂರ್ಣ ರೂಪ:- P- ಪ್ರೀವೆಂಶನ್, R- ರೆಸ್ಪಾನ್ಸ್, A- ಅಗ್ರಿಗೇಟಿಂಗ್ ಇಂಟೆರ್ನಲ್ ಕೆಪ್ಯಾಸಿಟಿ, H- ಹ್ಯೂಮನ್ ರೈಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಲಾ, A- ಅಟ್ಟೇನುಏಟಿಂಗ್ ದಿ ಕಂಡಿಷನ್ಸ್, A- ಅಲ್ಟಿಮಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಶೇಪಿಂಗ್, R- ರಿಕ್ವರಿ ಅಂಡ್ ರೆಸಿಲಿಯೆನ್ಸ್
- ♦ ಈ ನೀತಿಯು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಭಾರತದ

'ಶೂನ್ಯ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ'ಯ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

☐ ಈ ನೀತಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಆದರ್ಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ:

- ♦ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು (ಪ್ರೀವೆಂಶನ್):- ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಉಗ್ರರ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು.
- ♦ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (ರೆಸ್ಪಾನ್ಸ್):- ಎದುರಾಗುವ ಬೆದರಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತ್ವರಿತವಾದ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- ♦ ಆಂತರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದು (ಅಗ್ರಿಗೇಟಿಂಗ್ ಇಂಟರ್ನಲ್ ಕೆಪ್ಯಾಸಿಟಿಸ್):- 'ಸಮಗ್ರ-ಸರ್ಕಾರ' ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ದೇಶದ ಆಂತರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದು.
- ♦ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು 'ಕಾನೂನಿನ ಆಡಳಿತ' (ಹ್ಯೂಮನ್ ರೈಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಲಾ):- ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು 'ಕಾನೂನಿನ ಆಡಳಿತ' ಆಧಾರಿತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದನ್ನು ಇದು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಯುವಜನರನ್ನು ಉಗ್ರವಾದದತ್ತ ಸೆಳೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸೇರಿದಂತೆ, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಲು ಇದು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ♦ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು (ಅಟ್ರೇನುಎಟಿಂಗ್ ದಿ ಕಂಡಿಷನ್ಸ್):- ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವುದು.
- ♦ ಚೇತರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ (ರಿಕವರಿ ಅಂಡ್ ರೆಸಿಲಿಯೆನ್ಸ್):- 'ಸಮಗ್ರ-ಸಮಾಜ' ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

12. ಸಾಗರೋತ್ತರ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರು (OCI)

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಕೀಲರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯಲು, ತಮ್ಮನ್ನು 'ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ' (NRI) ಸಮಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಾಗರೋತ್ತರ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರೊಬ್ಬರು (OCI) ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಜಾಗೊಳಿಸಿದೆ.

☐ 'ಸಾಗರೋತ್ತರ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ' (OCI) ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ:- ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2005 ರಲ್ಲಿ OCI ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು.
- ♦ ನೋಂದಾಯಿತ OCI ಕಾರ್ಡುದಾರರು:- ಇವರಿಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಬಹು-ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಬಹು-ಉದ್ದೇಶದ ಜೀವಿತಾವಧಿ ವೀಸಾವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇವರು ವಿದೇಶಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನೋಂದಣಿ ಅಧಿಕಾರಿ (FRRO) ಅಥವಾ ವಿದೇಶಿ ನೋಂದಣಿ ಅಧಿಕಾರಿಯ (FRO) ಬಳಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.
- ♦ OCI ಕಾರ್ಡುದಾರರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವರು ಕೃಷಿಯೇತರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಇವರು ಚಾಲನಾ ಪರವಾನಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾನ್ (PAN) ಕಾರ್ಡ್‌ಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.
- ♦ ಆದಾಗ್ಯೂ, ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಇವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಅಥವಾ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

13. ರ್ಯಾಂಪ್ (RAMP) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 5ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎಂಎಸ್‌ಎಂಇ (MSME) ಮಂಡಳಿಯು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಬೆಂಬಲಿತ ರ್ಯಾಂಪ್ (RAMP) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆ.

☐ ಎಂಎಸ್‌ಎಂಇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ವೇಗವರ್ಧನೆ (RAMP):

- ♦ RAMP ಸಂಪೂರ್ಣ ರೂಪ:- ರೈಸಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಆಕ್ಸೆಲರೇಟಿಂಗ್ ಎಂಎಸ್‌ಎಂಇ ಪರ್ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್.
- ♦ ಇದು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ 2022ರ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:- ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ (MSME).
- ♦ ಉದ್ದೇಶ:- ಎಂಎಸ್‌ಎಂಇಗಳ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

☐ RAMP ನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ♦ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಲಭ್ಯತೆ:- ದೇಶೀಯ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಮತ್ತು ಬೈಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಎಂಎಸ್‌ಎಂಇಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಇದು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.

- ♦ **ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಬಲವರ್ಧನೆ:-** ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಈ ಯೋಜನೆಯು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಎಂಎಸ್‌ಎಂಇಗಳ ಹಸಿರಿಕರಣೆ:-** ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಹಸಿರು ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ♦ **ವಿಳಂಬಿತ ಪಾವತಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ:-** ಪಾವತಿಗಳ ವಿಳಂಬದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ನಗದು ಕೊರತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಆನ್‌ಲೈನ್ ವಿವಾದ ಪರಿಹಾರ (ODR) ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಇದು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

14. ರೈಲ್‌ಟೆಕ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮತ್ತು ಇ-ಆರ್‌ಸಿಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾದ “52 ವಾರಗಳಲ್ಲಿ 52 ಸುಧಾರಣೆಗಳು” ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ರೈಲ್ವೆ ಸಚಿವರು ರೈಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನೀತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ‘ರೈಲ್ವೆ ಕ್ಲೈಮ್ಸ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್’ (RCT) ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

▣ ರೈಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನೀತಿಯ ಸುಧಾರಣೆ:

- ♦ ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆಯಲ್ಲಿ ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ನಾವೀನ್ಯಕಾರರು, ನವೋದ್ಯಮಗಳು, ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದು ಈ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ಈ ಹೊಸ ನೀತಿಯು ನಾವೀನ್ಯಕಾರರ ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ “ರೈಲ್ ಟೆಕ್ ಪೋರ್ಟಲ್” ಅನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ:-
 - ♦ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಆಧಾರಿತ ಆನೆಗಳ ನುಗ್ಗುವಿಕೆ ಪತ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (EIDS).
 - ♦ ರೈಲ್ವೆ ಕೋಚ್‌ಗಳಲ್ಲಿ AI-ಆಧಾರಿತ ಬೆಂಕಿ ಪತ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
 - ♦ ಡ್ರೋನ್ ಆಧಾರಿತ ಮುರಿದ ರೈಲು ಹಳಿಗಳ ಪತ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
 - ♦ ರೈಲು ಹಳಿಗಳ ಒತ್ತಡ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
 - ♦ ಪಾರ್ಸೆಲ್ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ (VPUs) ಸಂವೇದಕ (ಸೆನ್ಸರ್) ಆಧಾರಿತ ಹೊರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಸಾಧನ.

▣ ರೈಲ್ವೆ ಕ್ಲೈಮ್ಸ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ (RCT):

- ♦ ಇದು ರೈಲ್ವೆ ಕ್ಲೈಮ್ಸ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಕಾಯ್ದೆ, 1987ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಭಾರತದ ಒಂದು **ಅರೆ-ನ್ಯಾಯಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.**

- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ರೈಲ್ವೆ ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧದ ಪರಿಹಾರ/ಹಕ್ಕುಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸಲು ವೇಗವಾದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಿತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ♦ ಹೊಸ ಇ-ಆರ್‌ಸಿಟಿ (E-RCT) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ರೈಲ್ವೆ ಕ್ಲೈಮ್ಸ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ನ **ಸಮಗ್ರ ಗಣಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣವನ್ನು** ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಮೊದಲು, ಅರ್ಜಿದಾರರು ಪ್ರಕರಣ ದಾಖಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯ ಪೀಠಗಳಿಗೆ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಇದು ವಿಳಂಬ, ಪ್ರಯಾಣದ ಹೊರೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

15. ಹಿಮ್-ಕನೆಕ್ಟ್ (Him-CONNECT)

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು (MoEFCC) ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನ (TERI) ವಿಶ್ವಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶೃಂಗಸಭೆಯ (WSDS) ಭಾಗವಾಗಿ ‘ಹಿಮ್-ಕನೆಕ್ಟ್’ (Him-CONNECT) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

▣ ‘ಹಿಮ್-ಕನೆಕ್ಟ್’ (Him-CONNECT) ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇದು ಭಾರತದ ಹಿಮಾಲಯ ಪ್ರದೇಶದ (IHR) ಸಂಶೋಧಕರನ್ನು ನವೋದ್ಯಮಗಳು (ಸ್ಟಾರ್ಟ್-ಅಪ್‌ಗಳು), ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಹಿಮಾಲಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಮೇಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ (NMHS) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ 24ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಈ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಹಿಮಾಲಯ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಪರಿಹಾರಗಳ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣ, ತಳಮಟ್ಟದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪಕ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈ ವೇದಿಕೆಯು ಹೊಂದಿದೆ.

16. ರಾಜ್ಯ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಮಿಷನ್ (SIM)

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಟಲ್ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಮಿಷನ್ (AIM), ತ್ರಿಪುರಾದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಚೊಚ್ಚಲ ‘ರಾಜ್ಯ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಮಿಷನ್’ (SIM) ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

❏ ರಾಜ್ಯ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಈ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ನೀತಿ ಆಯೋಗವು **ಅಟಿಲ್ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಮಿಷನ್ (AIM) 2.0** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.
- ♦ **ಮೊದಲ ಅನುಷ್ಠಾನ:-** ಫೆಬ್ರವರಿ 26, 2026 ರಂದು ತನ್ನದೇ ಆದ 'ರಾಜ್ಯ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಮಿಷನ್' ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ **ತ್ರಿಪುರಾ** ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.
- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲು, ಸ್ಥಳೀಯ ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಮತ್ತು 'ಅಟಿಲ್ ಟೆಂಕರಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬ್'ಗಳ ಮೂಲಕ ಶಾಲಾ-ಮಟ್ಟದ ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಮಹತ್ವ:-** ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಾವೀನ್ಯತೆಯ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ, ಇದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

17. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಸಿರು ಹೊದಿಕೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (NH-GCI)

❏ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು (NHAI) ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ (ISRO) ಸಮನ್ವಯದೊಂದಿಗೆ 2025-26ನೇ ಸಾಲಿನ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಸಿರು ಹೊದಿಕೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ'ದ (NH-GCI) ಚೊಚ್ಚಲ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

❏ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಸಿರು ಹೊದಿಕೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (NH-GCI):

- ♦ ಇದು 'ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ'ವು (NHAI) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ ಒಂದು 'ಉಪಗ್ರಹ ಆಧಾರಿತ' ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಇಕ್ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ (ರಸ್ತೆಬದಿಯ) ಸಸ್ಯವರ್ಗವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
- ♦ **ಮಹತ್ವ:-** ಇಸ್ರೋದ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೂರಸಂವೇದಿ ಕೇಂದ್ರ'ದ (NRSC) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಈ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಸ್ತೆಬದಿಯ

ಸಸ್ಯಗಳ (ನೆಡುತೋಪುಗಳ) ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಳಿವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

- ♦ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೇವಲ ಅಂದಾಜಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಸಮೀಕ್ಷೆಗಳ ಬದಲಾಗಿ, ನಿಖರವಾದ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ-ಚಾಲಿತ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಥಿಕತೆ

1. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದುರ್ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ವಂಚನೆಯ ಮೇಲೆ - 'ಸೆಬಿ' (SEBI) ಕಡಿವಾಣ

❏ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಭಾರತೀಯ ಭದ್ರತಾ ಮತ್ತು ವಿನಿಮಯ ಮಂಡಳಿಯು (SEBI) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ (AI) ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದುರ್ಬಳಕೆದಾರರು ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ವಂಚಕರ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಗಾವಲು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಲಿದೆ.

❏ ಭಾರತೀಯ ಭದ್ರತಾ ಮತ್ತು ವಿನಿಮಯ ಮಂಡಳಿ (SEBI) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರ (ಸೆಕ್ಯೂರಿಟೀಸ್) ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ಈ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು 1988ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ತದನಂತರ ಸೆಬಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1992ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ♦ **ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣ/ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ:-** ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ.
- ♦ **ಉದ್ದೇಶಗಳು:-**
 - ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಷೇರುಪೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
 - ♦ ಭದ್ರತಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
 - ♦ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭದ್ರತಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಸುವುದು ಇದರ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಸೆಬಿ (SEBI) ಸದಸ್ಯರ ಸಂಯೋಜನೆ:-
 - ♦ **ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:-** ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಒಬ್ಬರು ಈ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
 - ♦ **ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು:-** ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಇದರಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ.
 - ♦ **ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು:-** ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್

(RBI)ನಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಇರುತ್ತಾರೆ.

- ♦ ಇತರ 5 ಸದಸ್ಯರು:- ಈ ಐವರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 3 ಸದಸ್ಯರು ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

2. ದೇಶದ ಮೊದಲ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ (ಅರೆವಾಹಕ) ಘಟಕ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು **ಗುಜರಾತಿನ ಸಾನಂದ್‌ನಲ್ಲಿ** ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ (ಅರೆವಾಹಕ) ಘಟಕವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.
- ♦ ಅಮೆರಿಕದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಚಿಪ್ ತಯಾರಕ ಕಂಪನಿಯಾದ 'ಮೈಕ್ರಾನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ' ಗುಜರಾತಿನ ಸಾನಂದ್‌ನಲ್ಲಿ **₹22,516 ಕೋಟಿ** ಹೂಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಘಟಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
- ♦ ಈ ಘಟಕವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ 'ಜೋಡಣೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಗುರ್ತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್' (ATMP) ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ (ಅರೆವಾಹಕ) ಚಿಪ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಅರೆವಾಹಕಗಳು:-** ಇವು ವಾಹಕಗಳು ಮತ್ತು ಅವಾಹಕಗಳ ನಡುವಿನ ವಾಹಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ.
- ♦ **ಉದಾಹರಣೆಗೆ:-** ಇವು ಸಿಲಿಕಾನ್ ಅಥವಾ ಜರ್ಮೇನಿಯಂನಂತಹ ಶುದ್ಧ ಧಾತುಗಳಾಗಿರಬಹುದು; ಅಥವಾ ಗ್ಯಾಲಿಯಂ, ಆರ್ಸೆನೈಡ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಡ್ಮಿಯಂ ಸೆಲೆನೈಡ್‌ನಂತಹ ಸಂಯುಕ್ತಗಳಾಗಿರಬಹುದು.
- ♦ **ಮಹತ್ವ:-** ಇವು ಎಲ್ಲಾ ಆಧುನಿಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ 'ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಮಿದುಳು' ಆಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮೂಲಭೂತ ಘಟಕಗಳಾಗಿವೆ.
- ♦ **ಉಪಯೋಗಗಳು:-** ಆಧುನಿಕ ವಾಹನಗಳು, ಗೃಹಬಳಕೆಯ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಇಸಿಜಿ (ECG) ಯಂತ್ರಗಳಂತಹ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಾಧನಗಳ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿವೆ.

ಭಾರತ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಅಭಿಯಾನ (ISM):

- ♦ **ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು:-** ಕೇಂದ್ರ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದ ಹಾಗೂ ಸುಭದ್ರವಾದ 'ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು' ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.

3. ಅಕ್ಕಿ ಪೋಷಕಾಂಶ ಬಲವರ್ಧನೆ ಯೋಜನೆ ಸ್ಥಗಿತ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪರಾಮರ್ಶೆಯ ನಂತರ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗರೀಬ್ ಕಲ್ಯಾಣ್ ಅನ್ನ ಯೋಜನೆ' (PMGKAY) ಮತ್ತು ಇತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಪೋಷಕಾಂಶ ಬಲವರ್ಧನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗರೀಬ್ ಕಲ್ಯಾಣ್ ಅನ್ನ ಯೋಜನೆ (PMGKAY)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಪ್ರಾರಂಭ:-** ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ನ ಭಾಗವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.
- ♦ **ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ:-** ಕೊರೋನಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುವವರಿಗೆ ಪೂರಕ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ♦ **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:-** ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಹಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣಾ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣಾ ಇಲಾಖೆ.
- ♦ **ಫಲಾನುಭವಿಗಳು:-** ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸುಮಾರು 80 ಕೋಟಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉಚಿತ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

'ಆಹಾರ ಪೋಷಕಾಂಶ ಬಲವರ್ಧನೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:-** ಆಹಾರ ಪೋಷಕಾಂಶ ಬಲವರ್ಧನೆಯು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ (ಜೀವಸತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಖನಿಜಗಳು) ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಮಹತ್ವ:-** ಇದು ಆಹಾರದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಆರೋಗ್ಯದ ಅಪಾಯದೊಂದಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಅಕ್ಕಿ ಪೋಷಕಾಂಶ ಬಲವರ್ಧನೆ:-** ಇದು ಅಕ್ಕಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣಾಂಶ, ಫೋಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ ಮತ್ತು ವಿಟಮಿನ್ ಬಿ 12 ನಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ♦ **ಹಾಲಿನ ಪೋಷಕಾಂಶ ಬಲವರ್ಧನೆ:-** ಇದು ಹಾಲಿಗೆ ವಿಟಮಿನ್ ಎ ಮತ್ತು ಡಿ ಸೇರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಜೀವಸತ್ವಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಉಪ್ಪಿನ ಪೋಷಕಾಂಶ ಬಲವರ್ಧನೆ:-** ಅಯೋಡಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಬರುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಉಪ್ಪಿಗೆ ಅಯೋಡಿನ ಸೇರಿಸುವ (ಅಯೋಡೀಕರಿಸಿದ ಉಪ್ಪು) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

4. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಥೆ (IEA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತೈಲ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ (ತಗ್ಗಿಸುವ) ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 'ಆಯಕಟ್ಟಿನ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪ'ಗಳನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು (ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು) 'ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯು (IEA) ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.
- ಭಾರತವು 'ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಈ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆದೇಶವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದ ತೈಲ ಆಮದು:

- ಭಾರತವು ಮೂರನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ತೈಲ ಆಮದು ಮತ್ತು ಬಳಕೆದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ:- ಭಾರತವು 5.33 ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ 'ಭೂಗತ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪ'ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದು ಶೇ 80 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಭರ್ತಿಯಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತವು ತನ್ನ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲದ ಒಟ್ಟು ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಸುಮಾರು ಶೇ 88 ರಷ್ಟನ್ನು ವಿಶ್ವದ 41 ದೇಶಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಮದಾದ ತೈಲ ಪೂರೈಕೆಯ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಭಾಗವು ಆಯಕಟ್ಟಿನ 'ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿ'ಯ ಮುಖಾಂತರವೇ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಥೆ (IEA)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ:- 1974.
- ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:- ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ, ಬೆಲ್ಜಿಯಂ, ಕೆನಡಾ, ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್, ಜರ್ಮನಿ, ಐರ್ಲೆಂಡ್, ಇಟಲಿ, ಜಪಾನ್, ಲಕ್ಸೆಂಬರ್ಗ್, ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್, ನಾರ್ವೆ, ಸ್ಪೇನ್, ಸ್ವೀಡನ್, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್, ಟರ್ಕಿ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್ಡಮ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ.
- ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ:- 1970ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ತೈಲ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತೈಲ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದಾಗ, ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ತೀವ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲಾಯಿತು.
- ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ:- ಜಾಗತಿಕ ತೈಲ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಸಕಾಲಿಕ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ

ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗಬಹುದಾದ ಸಂಭವನೀಯ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಡೆಯುವುದು.

- ಸದಸ್ಯತ್ವ:- ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕೇವಲ 'ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯ (OECD) ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುಕ್ತವಾಗಿಡಲಾಗಿತ್ತು.
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದು 33 ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಕೊಲಂಬಿಯಾ' ದೇಶವನ್ನು 33ನೇ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ 13 ಸಹವರ್ತಿ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:- 2015 ರಲ್ಲಿ, OECD-ಯೇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ ಸಹವರ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು IEA ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿತು.

- ಭಾರತವು 2017 ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಸಹವರ್ತಿ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು.
- ಸಹವರ್ತಿ ಸದಸ್ಯರು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬಹುದು, ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ (ಮತದಾನದ) ಹಕ್ಕು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (OECD)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದೊಂದು ಅಂತರ-ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ನೀತಿ ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:- "ಉತ್ತಮ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ನೀತಿಗಳು".
- ಸ್ಥಾಪನೆ:- 'ಐರೋಪ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯ (OEEC) ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ 1961 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ:- ಪ್ಯಾರಿಸ್ (ಫ್ರಾನ್ಸ್).
- ಸದಸ್ಯತ್ವ:- ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದು 38 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಭಾರತವು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಲ್ಲ.

5. ಕಿಂಬರ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಯೋಜನೆ (KPCS)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಾಗತಿಕ ವಜ್ರ ವಹಿವಾಟಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, 'ಕಿಂಬರ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಯೋಜನೆ'ಯ (KPCS) ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಭಾರತವು ವಹಿಸಿರುವುದು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

☐ ಸಂಘರ್ಷದ ಅಥವಾ ರಕ್ತಸಿಕ್ತ ವಜ್ರಗಳು:

- ♦ 'ಕಚ್ಚಾ ವಜ್ರ'ಗಳಾಗಿವೆ:- 'ಸಂಘರ್ಷದ ವಜ್ರಗಳು' ಎಂದರೆ, ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ರಚನೆಯಾದ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಂಡುಕೋರರು ಅಥವಾ ಅವರ ಬೆಂಬಲಿಗರು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಲು ಬಳಸುವ 'ಕಚ್ಚಾ ವಜ್ರ'ಗಳಾಗಿವೆ.
- ♦ 1990ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಅಂಗೋಲಾ, ಸಿಯೆರಾ ಲಿಯೋನ್, ರುವಾಂಡಾ, ಲೈಬೀರಿಯಾದಂತಹ ಆಫ್ರಿಕನ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಈ ವಜ್ರಗಳ ಪಾತ್ರದ ಕುರಿತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಚರ್ಚೆಗಳಾದಾಗ, ಈ ಪದವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಳಸಲಾಯಿತು.
- ♦ ಈ ವಜ್ರಗಳು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಅಕ್ರಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಜಾಲಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ಮೂಲವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

☐ ಕಿಂಬರ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:

- ♦ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:- 'ಕಿಂಬರ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ'ಯು ಸಂಘರ್ಷದ ವಜ್ರಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಕಚ್ಚಾ ವಜ್ರ ವಹಿವಾಟಿನ ಶೇಕಡಾ 99 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಕಚ್ಚಾ ವಜ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ 'ಕಿಂಬರ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ'ವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲೇಬೇಕು.
- ♦ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ವಜ್ರಗಳು 'ಸಂಘರ್ಷ-ಮುಕ್ತ'ವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳದ (ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದ) ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ವಜ್ರಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

☐ ಭಾರತದ ವಜ್ರದ ಉದ್ಯಮ:

- ♦ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ವಜ್ರ ಕತ್ತರಿಸುವ ಮತ್ತು ಹೊಳಪು ನೀಡುವ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ:- ಇದು ಕಚ್ಚಾ ವಜ್ರಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಆಮದುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಹೊಳಪು ನೀಡಿದ ವಜ್ರಗಳ ಅಗ್ರ ರಫ್ತುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ (2024-25ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 13.3 ಶತಕೋಟಿ ಡಾಲರ್ ಮೌಲ್ಯದ ರಫ್ತು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ).
- ♦ ಅಮೆರಿಕದ ನಂತರ, ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೇ

ಅತಿದೊಡ್ಡ ವಜ್ರದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿದೆ.

- ♦ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 'ಕಿಂಬರ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ'ವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು 'ರತ್ನ ಮತ್ತು ಆಭರಣ ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನಾ ಮಂಡಳಿ'ಯು (GJEPC) ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯದ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

6. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿಧಿ (NIIF)

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿಧಿ'ಯು (NIIF) ತನ್ನ 'ಎರಡನೇ ಖಾಸಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಧಿ'ಗಾಗಿ (PMF-II) \$ 750 ದಶಲಕ್ಷ ಡಾಲರ್‌ಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ.

☐ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿಧಿ (NIIF) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು 2015 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ 'ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಂಪತ್ತು ನಿಧಿ'ಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:- ದೇಶದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ♦ ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಒಡೆತನದ ನಿಧಿ ನಿರ್ವಾಹಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ:- ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಶೇಕಡಾ 49 ರಷ್ಟು ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಪ್ರಮುಖ ಜಾಗತಿಕ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ 51 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

7. ನೇರಳೆ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಪಂಜಾಬಿನ ಯುವ ರೈತರೊಬ್ಬರು ಬೊಲಿವಿಯಾದಿಂದ

ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಿತ್ತನೆ ಗೆಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು 'ನೇರಳೆ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ'ಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿ ವಲಯದ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ.

■ 'ನೇರಳೆ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾದ 'ಆಂಡಿಯ' ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ:-** ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪೆರು ಮತ್ತು ಬೊಲಿವಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ನೈಸರ್ಗಿಕ ವರ್ಣದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:-** ಈ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ತಳಿಗಳು ಗಾಢ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ಸಿಪ್ಪೆ ಹಾಗೂ ತಿರುಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
- ♦ **'ಆಂಥೋಸಯಾನಿನ್':-** ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಈ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಉತ್ಕರ್ಷಣ ನಿರೋಧಕಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯೇ ಈ ಗೆಡ್ಡೆಗಳ ಒಳ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ಗಾಢ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ದಪ್ಪನೆಯ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:-** ಇದರಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಲೂಗಡ್ಡೆಗಳಿಗಿಂತ ಇವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಅವಧಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಬೇಗನೆ ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ♦ **ಬೆಳೆಯ ಅವಧಿಯು ಸುಮಾರು 90 ರಿಂದ 100 ದಿನಗಳು:-** ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಜೀವಸತ್ತ್ವ-ಸಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಕರ್ಷಣ ನಿರೋಧಕಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ:-** ಇದರಿಂದ ಈ ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯು, ಮಧುಮೇಹ ಅಥವಾ ಕೀಲು ನೋವಿನಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

■ ನಿಮಗಿದು ಗೊತ್ತೇ?

- ♦ **'ಕುಪ್ಪಿ ಜಮುನಿಯಾ':-** ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು 2024ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳೀಯ ನೇರಳೆ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ತಳಿಯಾದ 'ಕುಪ್ಪಿ ಜಮುನಿಯಾ' ವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದರು.

■ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸೇವಿಸುವಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರ:-** ಭಾರತವು ಚೀನಾದ ನಂತರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸೇವಿಸುವಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ದೇಶವಾಗಿದೆ. 2020ರ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತವು 51.30 ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದೆ.
- ♦ ಭಾರತದಲ್ಲಿ **ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ** ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ರಾಜ್ಯಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಬಿಹಾರವು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

- ♦ **ರಾಬಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ:-** ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯು ತಂಪಾದ ಹವಾಮಾನದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ನೀರು ಸರಾಗವಾಗಿ ಬಿಸಿದು ಹೋಗುವ ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಗೋಡು ಮಣ್ಣು ಇದರ ಕೃಷಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

8. ಅಸ್ಸಾನ ಜಿಐ-ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ 'ಜೋಹಾ' ಅಕ್ಕಿ

■ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಅಸ್ಸಾನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GI) ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ 'ಜೋಹಾ' ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್ ಮತ್ತು ಇಟಲಿಗೆ 25 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದೆ.

■ ಜೋಹಾ ಅಕ್ಕಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಅಸ್ಸಾನ ಸುಗಂಧಭರಿತ ಸ್ಥಳೀಯ ಭತ್ತದ ತಳಿಯಾಗಿದೆ:-** 2017ರಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GI) ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
- ♦ **ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪರಿಮಳ, ನಯವಾದ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರುಚಿಗಾಗಿ** ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಉನ್ನತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ.
- ♦ ಅಸ್ಸಾನ **ನಗಾಂವ್, ಬಕ್ಸಾ, ಗೋಲ್ಪಾರಾ, ಶಿವಸಾಗರ್, ಮಜುಲಿ, ಚಿರಂಗ್ ಮತ್ತು ಗೋಲಾಘಾಟ್** ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಜೋಹಾ ಅಕ್ಕಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿವೆ.
- ♦ ಈ ಬಲವಾದ ಕೃಷಿ ನೆಲೆಯು ರಫ್ತು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

■ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GI Tag) ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:-** ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶ, ಪಟ್ಟಣ ಅಥವಾ ದೇಶದ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಅಧಿಕೃತ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಚಿಹ್ನೆ.
- ♦ **ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ:-** ಭೌಗೋಳಿಕ ಮೂಲದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ

- ♦ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಹಾಗೂ ಮದ್ಯ ಮತ್ತು ಮದ್ಯಸಾರಯುಕ್ತ ಪಾನೀಯಗಳಿಗೆ ಜಿಐ ಟ್ಯಾಗ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ-ಸಂಬಂಧಿತ ಅಂಶಗಳು (TRIPS):-** ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಐ ಅನ್ನು ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯ (WTO) 'ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ-ಸಂಬಂಧಿತ ಅಂಶಗಳ' (TRIPS) ಒಪ್ಪಂದವು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಭಾರತದ 'ಸರಕುಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳ (ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ-1999':-** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು 2003ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.
- ♦ **ಡಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಚಹಾ:-** ಇದು 2004-05ರಲ್ಲಿ ಜಿಐ ಟ್ಯಾಗ್ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ.

9. ಎನ್.ಎಂ.ಡಿ.ಸಿ (NMDC) ಯಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಉತ್ಪಾದನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖನಿಜ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು' (NMDC Limited) ಒಂದೇ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ (2025-26) 50 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ (MT) ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ, ಇಂತಹ ಬೃಹತ್ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಭಾರತದ 'ಮೊದಲ ಗಣಿಗಾರಿಕಾ ಕಂಪನಿ' ಎಂಬ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿನ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಲೋಹೀಯ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲು ಬಳಸುವ ಶಿಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಖನಿಜಗಳನ್ನು 'ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಅದಿರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಶ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:
 - ♦ **ಮ್ಯಾಂಗ್ನೀಟೈಟ್:-** ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅದಿರಾಗಿದ್ದು, ಶೇ 70 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
 - ♦ **ಹೆಮಟೈಟ್:-** ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅದಿರಾಗಿದ್ದು, ಶೇ 60 ರಿಂದ 70 ರಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
 - ♦ **ಲಿಮೋನೈಟ್:-** ಇದು ಕಡಿಮೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ

ಅದಿರಾಗಿದ್ದು, ಶೇ 40 ರಿಂದ 60 ರಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

- ♦ **ಸಿಡೆರೈಟ್:-** ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅದಿರಾಗಿದ್ದು, ಶೇ 40 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

- ♦ ಆಸ್ಟೀಲಿಯಾ, ಬ್ರಿಜಿಲ್ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಂತರ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ 4ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಒಡಿಶಾ' ರಾಜ್ಯವು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, 'ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ' ಮತ್ತು 'ಕರ್ನಾಟಕ' ರಾಜ್ಯಗಳು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖನಿಜ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ (NMDC) ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಭಾರತದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 1958 ರಲ್ಲಿ ಈ ನಿಗಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಉಕ್ಕು ಸಚಿವಾಲಯದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವ 'ನವರತ್ನ' ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹೊಂದಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ (CPSE).
- ♦ 2030ರ ವೇಳೆಗೆ 300 ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ ಉಕ್ಕು ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಲುಪುವ ಭಾರತದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

10. ಭಾರತದ ಜೈವಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು \$300 ಶತಕೋಟಿ ಡಾಲರ್‌ಗಳತ್ತ ಮುನ್ನಡೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಭಾರತದ 'ಜೈವಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆ'ಯು 2014ರಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಮಾರು 10 ಶತಕೋಟಿ ಡಾಲರ್‌ಗಳಿಂದ, 2025ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ 195 ಶತಕೋಟಿ ಡಾಲರ್‌ಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗುವ ಮೂಲಕ ಅಸಾಧಾರಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ; ಹಾಗೂ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ 300 ಶತಕೋಟಿ ಡಾಲರ್‌ಗಳ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲಿದೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಜೈವಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **'ಜ್ಞಾನ-ಆಧಾರಿತ' ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:-** ಸುಸ್ಥಿರ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ವಿವಿಧ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ 'ಜ್ಞಾನ-ಆಧಾರಿತ' ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೇ 'ಜೈವಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಇದು ಕೃಷಿ, ಅರಣ್ಯ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ,

ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ-ಇಂಧನ ಸೇರಿದಂತೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಲಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

☐ **ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಜೈವಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉಪ-ವಲಯಗಳು:**

- ♦ **ಬಯೋಫಾರ್ಮ್ (ಜೈವಿಕ ಔಷಧ) ಅಥವಾ ಬಯೋಮೆಡಿಕಲ್ (ಜೈವ ವೈದ್ಯಕೀಯ):-** ಔಷಧಗಳು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಅಂಗಾಂಶ ಮಾದರಿಗಳಂತಹ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ♦ **ಬಯೋ-ಅಗ್ರಿ(ಜೈವಿಕ ಕೃಷಿ):-** ಕುಲಾಂತರಿ (ತಳೀಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ) ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ನಿಖರ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಜೈವಿಕ-ಆಧಾರಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ).
- ♦ **ಬಯೋ-ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ (ಜೈವಿಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯ):-** ಕಿಣ್ವಗಳು, ಜೈವಿಕ-ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಮರುಸಂಯೋಜಿತ ಡಿವಿನ್‌ಎ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಜೈವಿಕ-ಆಧಾರಿತ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

☐ **ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:**

- ♦ **ಬಯೋ-ಇ3 ನೀತಿ (BioE3 Policy):-** ಇದು ಸುಸ್ಥಿರ ಜೈವಿಕ-ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ-ಆಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳು, ನಿಖರ ಚಿಕಿತ್ಸಕಗಳು ಮತ್ತು 'ಹವಾಮಾನ-ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕ ಕೃಷಿ'ಯ ಮೇಲೆ ಇದು ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಹರಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಸಂಶೋಧನೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆ (RDI) ನಿಧಿ:-** ಡೀಪ್-ಟೆಕ್ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಮತ್ತು ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಸಲು ₹1 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ಬೃಹತ್ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ನವೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಕ್ಯುಬೇಶನ್ ಬೆಂಬಲ:-** ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಲಯಗಳು ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಅಂತರ್ಗತ ಪ್ರತಿಭಾ ವಿಕಸನ:-** 2ನೇ ಮತ್ತು 3ನೇ ದರ್ಜೆಯ (ಟೈರ್-2 & 3) ನಗರಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಹಾಗೂ ಯುವ ಸಂಶೋಧಕರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

11. ವಿಶ್ವ ಸಂತೋಷದ ವರದಿ, 2026

☐ **ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:**

- ♦ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಜನರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಬಳಕೆಗೆ ವ್ಯಸನಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ಅವರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ 'ವಿಶ್ವ ಸಂತೋಷದ ವರದಿ, 2026' ತೀವ್ರ ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

☐ **ವಿಶ್ವ ಸಂತೋಷದ ವರದಿ, 2026 ರ ಬಗ್ಗೆ:**

- ♦ **ಈ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವವರು:-** ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ 'ವೆಲ್‌ಬೀಯಿಂಗ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಸೆಂಟರ್', 'ಗ್ಯಾಲಪ್' ಸಮೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ 'ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಹಾರಗಳ ಜಾಲ'(SDSN) ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ.
- ♦ **ಸಂತೋಷದ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ 6 ಪ್ರಮುಖ ಮಾನದಂಡಗಳು:-**
 1. ತಲಾದಾಯ (GDP per capita)
 2. ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವಿತಾವಧಿ
 3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
 4. ಬದುಕಿನ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
 5. ಉದಾರತೆ
 6. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕುರಿತಾದ ಗ್ರಹಿಕೆ.

☐ **ಪ್ರಮುಖ ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳು:-**

- ♦ **ಅಗ್ರ 3 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:-** ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ (1ನೇ ಸ್ಥಾನ - 2018 ರಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ), ಐಸ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್.
- ♦ **ಕೊನೆಯ 3 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:-** ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ (147ನೇ ಸ್ಥಾನ - ಅತ್ಯಂತ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನ), ಸಿಯೆರಾ ಲಿಯೋನ್ (146ನೇ ಸ್ಥಾನ) ಮತ್ತು ಮಲಾವಿ (145ನೇ ಸ್ಥಾನ).
- ♦ **ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನ:-** 116ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ (2025ರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ 118ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು; ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶ್ರೇಯಾಂಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ).

12. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗದೀಕರಣ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ 2.0 (NMP 2.0)

☐ **ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:**

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, **ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು** 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗದೀಕರಣ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ 2.0' (NMP 2.0) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

☐ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗದೀಕರಣ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ 2.0 (NMP 2.0) ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇದು ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿ ನಗದೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಎರಡನೇ ಹಂತವಾಗಿದ್ದು, 2025-26ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ 2029-30ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದವರೆಗಿನ 5 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ♦ ಉದ್ದೇಶ:- ಸರ್ಕಾರವು ಆಸ್ತಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು (ಬ್ರೌನ್‌ಫೀಲ್ಡ್ ಯೋಜನೆಗಳು) ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು.

☐ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗದೀಕರಣ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ (NMP) ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು, ರೈಲ್ವೆ ಜಾಲಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಮಾರ್ಗಗಳಂತಹ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯೋಜನೆಯೇ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗದೀಕರಣ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಆಗಿದೆ.
- ♦ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸರ್ಕಾರವು ಮೂಲ ಆಸ್ತಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಪಾವತಿಸುತ್ತವೆ.

☐ NMP ಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ♦ ಗುರಿ:- ಹೊಸ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಡಿಮೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳಿಂದ ("ಬ್ರೌನ್‌ಫೀಲ್ಡ್" ಯೋಜನೆಗಳು) ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವುದು.
- ♦ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ:- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಬದಲು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ (PPPs) ಮಾದರಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖಾಸಗಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ವಲಯಗಳು:- ರಸ್ತೆಗಳು, ರೈಲ್ವೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಸರಣ ಮಾರ್ಗಗಳು, ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವಲಯಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಯೋಜನೆಗಳು

1. ತೆಂಗು ಉತ್ಪಾದನಾ ಯೋಜನೆ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಕೇಂದ್ರ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರ, 2026-27ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 'ತೆಂಗು ಉತ್ಪಾದನಾ ಯೋಜನೆ'ಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

☐ 'ತೆಂಗು ಉತ್ಪಾದನಾ ಯೋಜನೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:- ಕರಾವಳಿ ತೀರದುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೊಸ ತೋಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಇಳುವರಿ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡಿರುವ ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ತೋಟಗಳನ್ನು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ತೆಂಗಿನ ತಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ♦ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:- 'ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ' (CDB).

☐ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು:- ಕೊಕೊಸ್ ನುಸಿಫರ (Cocos nucifera)
- ♦ ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ಇದನ್ನು ಅತಿಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೇವಾಂಶಭರಿತ ಉಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಬೆಳೆಯು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನೀರು ಬಸಿದುಹೋಗುವ ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಗೋಡು ಮಣ್ಣು (loam soils), ಅಧಿಕ ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು 27-32 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ತಾಪಮಾನವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾದ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ.
- ♦ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತೆಂಗು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪೈಕಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವೂ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ.
- ♦ ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ತೆಂಗು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 82-83ರಷ್ಟು ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

2. ಒರುನೋದೋಯ್ ಯೋಜನೆ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಅಸ್ಸಾಂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 'ಒರುನೋದೋಯ್' ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 40 ಲಕ್ಷ ಫಲಾನುಭವಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ 'ನೇರ ನಗದು ವರ್ಗಾವಣೆ'ಯ ಮೂಲಕ ತಲಾ ₹9,000 ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವ ಮಹತ್ವದ

ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

■ ಒರುನೋದೋಯ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ 'ಒರುನೋದೋಯ್' ಅಥವಾ 'ಅರುಣೋದಯ' ಯೋಜನೆಯು ಅಸ್ಸಾಂ ಸರ್ಕಾರವು 2020 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಒಂದು ವಿನೂತನ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:- ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಅವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾಸಿಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು. ಇತನ್ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ, ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.

■ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು (ಒರುನೋದೋಯ್ 3.0):

- ♦ ಅಸ್ಸಾಂ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಷ್ಕೃತ 'ಒರುನೋದೋಯ್ 3.0' ಯೋಜನೆಯು, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳ (ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ) ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನೇರ ನಗದು ವರ್ಗಾವಣೆ'ಯ (DBT) ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ₹1,250 ಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಮೊತ್ತವು ಕುಟುಂಬದ ವಿವಿಧ ಅಗತ್ಯ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

3. ಸ್ವಾಮಿಹ್ (SWAMIH) ನಿಧಿ

■ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಭಾರತದ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ "ಕೈಗೆಟುಕುವ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ಆದಾಯ ವರ್ಗದ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳಿಗೆ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ವಿಶೇಷ ನಿಧಿ" ವ್ಯವಸ್ಥೆ (SWAMIH) ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖ ನೀತಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

■ ಸ್ವಾಮಿಹ್ (SWAMIH) ನಿಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ SWAMIH ಸಂಪೂರ್ಣ ರೂಪ:- ಸ್ಟೇಷಲ್ ವಿಂಡೋ ಫಾರ್ ಅಫರ್ಡಬಲ್ ಅಂಡ್ ಮಿಡ್ - ಇನ್ಕಮ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಇನ್ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಫಂಡ್ (ಕೈಗೆಟುಕುವ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ಆದಾಯ ವರ್ಗದ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳಿಗೆ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ವಿಶೇಷ ನಿಧಿ).
- ♦ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2019 ರಲ್ಲಿ ಈ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಹೂಡಿಕೆ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:- ಹಣಕಾಸಿನ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದಾಗಿ ನನೆಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು, ಅಂತಿಮ ಹಂತದ ಹಣಕಾಸು

ನೆರವು' ಒದಗಿಸುವುದು.

- ♦ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯವು ಈ ನಿಧಿಯ ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಮೂಹದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವ 'ಎಸ್‌ಬಿಐ ಕ್ಯಾಪ್ ವೆಂಚರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್' ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದೆ.
- ♦ ಫಲಿತಾಂಶ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ:- ಈ ನಿಧಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನಿಂದಾಗಿ ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 58,596 ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಮನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ 2.38 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ನೇರ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿದೆ.

4. ಪಿಎಂ ಪೋಷಣ್ ಯೋಜನೆ (PM POSHAN Scheme)

■ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 'ಪಿಎಂ ಪೋಷಣ್' ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೆಳಗಿನ ಉಪಾಹಾರವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಈ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು 12ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು 'ಸಂಸದೀಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ'ಯು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ.

■ ಪಿಎಂ ಪೋಷಣ್ ಯೋಜನೆ (PM-POSHAN)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಈ ಮೊದಲು 'ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಯೂಟ ಯೋಜನೆ' (MDMS) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2021ರಲ್ಲಿ 'ಪಿಎಂ ಪೋಷಣ್' (ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಪೋಷಣ್ ಶಕ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣ) ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- ♦ ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, 2021-22 ರಿಂದ 2025-26ರ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಗೆ ಇದರ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಸಂಪುಟದ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ♦ ಇದೊಂದು 'ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆ'ಯಾಗಿದ್ದು (ಅಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ). ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ-ಅನುದಾನಿತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ 1 ರಿಂದ 8ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಬಿಸಿ ಊಟವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:- ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿನ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಹಸಿವನ್ನು (ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯ ಕೊರತೆ) ನೀಗಿಸುವುದು, ಹಾಗೂ ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು (ಶಾಲಾ ಹಾಜರಾತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು,

ಶಾಲೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವುದು.

5. ಭಾರತ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ (BHAVYA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು **₹33,660 ಕೋಟಿಗಳ** ಬೃಹತ್ ಅನುದಾನದೊಂದಿಗೆ 'ಭಾರತ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ'ಗೆ (BHAVYA) ಅಧಿಕೃತ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಭಾರತ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ (BHAVYA)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಗುರಿ:-** 'ಪಿಎಂ ಗತಿಶಕ್ತಿ' ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡು, "ಭವಿಷ್ಯದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಸಜ್ಜಾದ 100 ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳಿಗೆ 'ಬಹು-ಮಾದರಿ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ' ಮತ್ತು 'ಕೊನೆಯ ಹಂತದವರೆಗಿನ ಸಂಪರ್ಕ' ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗಲಿದೆ.
- ಈ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿವೆ. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು, ದಕ್ಷತೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಇದರ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.
- ಭೂಬಳಕೆ:-** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 100 ರಿಂದ 1,000 ಎಕರೆಗಳವರೆಗಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಹಣಕಾಸು ನೆರವು:-** ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 1 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಒದಗಿಸಲಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕೇವಲ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ:-** ಆಂತರಿಕ ರಸ್ತೆಗಳು, ಭೂಗತ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳು, ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು, ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (ICT) ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಂತಹ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅನುಷ್ಠಾನ:-** ಕೇಂದ್ರ 'ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಉತ್ತೇಜನಾ ಇಲಾಖೆಯ' (DPIIT) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರಿಡಾರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ'ವು

(NICDC) ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಲಿದೆ.

- ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯು 2026-27ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರಲಿದೆ.

'ಪಿಎಂ ಗತಿಶಕ್ತಿ' ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:-** 2021ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ಉದ್ದೇಶ:-** ದೇಶದ ಸಮಗ್ರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳಾದ್ಯಂತ ತಡೆರಹಿತ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:-** ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ 'ಪರಿವರ್ತನಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನ'ವಾಗಿದೆ.
- ಈ ಯೋಜನೆಯ 7 ಪ್ರಮುಖ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿಗಳೆಂದರೆ:-** ರೈಲ್ವೆ, ರಸ್ತೆಗಳು, ಬಂದರುಗಳು, ಜಲಮಾರ್ಗಗಳು, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ಸಮೂಹ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರಕು ಸಾಗಣೆ (ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್) ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ.
- ಅನುಷ್ಠಾನ:-** 'ಪಿಎಂ ಗತಿಶಕ್ತಿ'ಯು ವಿವಿಧ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಾದ 'ಭಾರತಮಾಲಾ', 'ಸಾಗರಮಾಲಾ', ಒಳನಾಡು ಜಲಮಾರ್ಗಗಳು, ಶುಷ್ಕ ಬಂದರುಗಳು, ಉಡಾನ್ (UDAN) ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಡಿ ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.

6. ಸಣ್ಣ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ (ಕಡಿಮೆ-ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಶಕ್ತಿ) ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು 2026-31ರ ಅವಧಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ 'ಸಣ್ಣ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ'ಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಧಿಕೃತ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಸಣ್ಣ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ (SHP) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದೊಂದು 'ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಉಪಕ್ರಮ'ವಾಗಿದ್ದು, 2026ರ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ದೊರೆಯಲಿದೆ.
- ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ದೇಶದ ದೂರದ, ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:-** ಕೇಂದ್ರ 'ಹೊಸ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯ' (MNRE).
- ಗುರಿ:-** 2026-27ನೇ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಿಂದ

ಆರಂಭಿಸಿ 2030-31ನೇ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಒಳಗೆ, ಒಟ್ಟು 1,500 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್ (MW) ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ವಿದ್ಯುತ್ ಅನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

7. ಪಿಎಂ ಸೂರ್ಯ ಘರ್ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ, 'ಪಿಎಂ ಸೂರ್ಯ ಘರ್' ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 30 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನೆಗಳು ಸೌರ ಛಾವಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಬಳಕೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಿದೆ.
- ♦ ಸೌರ ಛಾವಣಿ ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯವು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯಗಳು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಜನಬೆಂಬಲ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸೂರ್ಯ ಘರ್ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ:- 2024 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ♦ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:- ಹೊಸ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯ (MNRE).
- ♦ ಉದ್ದೇಶ:- ದೇಶದ 1 ಕೋಟಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸೌರ ಛಾವಣಿ (RTS) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಆ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು 300 ಯೂನಿಟ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ♦ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ:- ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಗೃಹಬಳಕೆಯ ಸೌರ ಛಾವಣಿ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಇಂಧನ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುತ್ತಿದೆ.
- ♦ ಸಹಾಯಧನ:- ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸೌರ ಛಾವಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಶೇಕಡ 40 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

8. 'ರಾಹ್-ವೀರ್' ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡವರಿಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದೆಹಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ 'ರಾಹ್-ವೀರ್' ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ.

'ರಾಹ್-ವೀರ್' ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 2019 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ಗುಡ್ ಸಮರಿಟನ್' (ಜೀವರಕ್ಷಕ) ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.
- ♦ ಅಪಘಾತದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾನವೀಯ ನೆರವು ನೀಡುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಇದು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:-
 - ♦ ₹25,000 ನಗದು ಬಹುಮಾನ:- ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ "ಸುವರ್ಣ ಘಳಿಗೆ"ಯಲ್ಲಿ (golden hour) ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ 25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಗದು ಬಹುಮಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ♦ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಇಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಹುಮಾನದ ಹಣವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ♦ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 10 ಅತ್ಯುತ್ತಮ 'ರಾಹ್-ವೀರ್'ಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ತಲಾ 1 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಗದು ಮತ್ತು ಪ್ರಶಂಸಾ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:- ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾದಾಗ ಎದುರಾಗಬಹುದಾದ ಪೊಲೀಸ್ ವಿಚಾರಣೆ ಅಥವಾ ಕಾನೂನು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಭಯದಿಂದ ನಾಗರಿಕರು ಹಿಂಜರಿಯುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು.

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ

1. ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲತೆ ಅಟ್ಲಾಸ್, 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಮಾರ್ಚ್ 4 ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲತೆಯ ದಿನದಂದು 'ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲತೆಯ ಒಕ್ಕೂಟ' ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದ 'ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲತೆ ಅಟ್ಲಾಸ್, 2026' ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಅತಿಯಾದ ತೂಕ ಅಥವಾ ಬೊಜ್ಜಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

'ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲತೆ ಅಟ್ಲಾಸ್'ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುವವರು:-** ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲತೆಯ ಒಕ್ಕೂಟ
- ♦ ಇದು ಸ್ಥೂಲತೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆರೋಗ್ಯದ ಅಪಾಯಗಳ ಕುರಿತು ಜಾಗತಿಕ ದತ್ತಾಂಶ, ಮುನ್ನೂಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ನೀತಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **2025ರ ವೇಳೆಗೆ ಬಾಲ್ಯದ ಸ್ಥೂಲತೆಯ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಜಾಗತಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ವರದಿ ತಿಳಿಸಿದೆ.** ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ಈಗ **2030ರವರೆಗೆ** ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

☐ ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- ♦ **ಪೋಷಣ್ ಅಭಿಯಾನ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಅಭಿಯಾನ):-** ವಿವಿಧ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಸಂಬಂಧಿತ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಮನ್ವಯದ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು, ಕಿಶೋರಿಯರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವತ್ತ ಇದು ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಫಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅಭಿಯಾನ:-** ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಸದೃಢತೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡವಳಿಕೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಈ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಈಟ್ ರೈಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅಭಿಯಾನ:-** ಇದು ಭಾರತೀಯ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ (FSSAI) ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಆರೋಗ್ಯಕರ ಆಹಾರ ಕ್ರಮ, ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಜನರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಶಾಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ:-** ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ದೈಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

2. ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗಾಗಿ ಶೈನ್ (SHINE)

ಆ್ಯಪ್

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, **ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆಯು** 'ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಿನಾಚರಣೆ'ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಶೈನ್' (SHINE) ಎಂಬ ನೂತನ ಮೊಬೈಲ್ ಆ್ಯಪ್ ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

☐ ಶೈನ್ (SHINE) ಆ್ಯಪ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **SHINE ಸಂಪೂರ್ಣ ರೂಪ:-** ಸೆಕ್ಯೂಲ್ ಹರಾಸ್ಟೀಟ್

ಇನ್ಸಿಡೆಂಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಫಾರ್ ಎಪೌಂವೆಮೆಂಟ್ (ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ಘಟನೆಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ/ದೂರು ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ)

- ♦ ಇದು **ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಕುರಿತು ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು** ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಆಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ 'ವಿಶಾಖಾ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು' (1997) ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ಆ್ಯಪ್ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ದೂರುದಾರರ ವಿವರಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಹಾಗೂ 'ಆಂತರಿಕ ದೂರುಗಳ ಸಮಿತಿ'ಯ ಮೂಲಕ ದೂರುಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವುದು.
- ♦ ಈ ಆ್ಯಪ್ ಜೊತೆಗೆ, ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು 'ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ' (HRMS) ಮತ್ತು 'ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಪೋರ್ಟಲ್' ಮುಖಾಂತರವೂ ತಮ್ಮ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

☐ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ) ಕಾಯ್ದೆ, 2013 (PoSH Act):

- ♦ **ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:-** ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ದೈಹಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳು, ಲೈಂಗಿಕ ಒಲವಿಗಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ ಅಥವಾ ವಿನಂತಿ, ಲೈಂಗಿಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಸಭ್ಯ ಟೀಕೆಗಳು, ಅಶ್ಲೀಲ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಯಾವುದೇ ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ದೈಹಿಕ, ಮೌಖಿಕ ಅಥವಾ ಮೌಖಿಕವಲ್ಲದ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು "ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ" ಎಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಕಡ್ಡಾಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ:-** 10 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಚೇರಿ ಅಥವಾ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ 'ಆಂತರಿಕ ದೂರುಗಳ ಸಮಿತಿ'ಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಆಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಾಲೀಕರ ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗದಾತರ ಪ್ರಮುಖ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ದೂರು ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧಿಕಾರ:-** ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಮನ್ಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ಕರೆಯಿಸುವ, ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಬೋಧಿಸಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಿತಿಯು 'ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ'ಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- ♦ **ಕಾಲಮಿತಿ:-** ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳದ ಘಟನೆ ನಡೆದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ “ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ” ಸಂತ್ರಸ್ತೆಯು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತನ್ನ ದೂರನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಸಂಧಾನ:-** ನೊಂದ ಮಹಿಳೆಯು ಸ್ವತಃ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ, ಉಭಯ ಪಕ್ಷಕಾರರ ನಡುವೆ ಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸಲು ಸಮಿತಿಯು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಹುದು; ಆದರೆ, ಈ ಸಂಧಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಹಾರ ಅಥವಾ ಹಣಕಾಸಿನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ♦ **ಶಿಕ್ಷೆ:-** ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಅಥವಾ ಪಾಲಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗುವ ಉದ್ಯೋಗದಾತರಿಗೆ 50,000 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

3. ಭಾರತದ ಮೊದಲ 'ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣ' ಪ್ರಕರಣ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ಹರೀಶ ರಾಣಾ** ಎಂಬ 32 ವರ್ಷದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ 'ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವಿನ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಜಲಪೂರೈಕೆ'ಯನ್ನು (CANH) ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದೆ.
- ♦ ಈ ತೀರ್ಪಿನ ಮೂಲಕ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 'ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣ'ದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಗಮನಿಸಿ:-** ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ, ಕೇರಳದ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕವು ಎರಡನೇ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು:

- ♦ **'ಕಾಮನ್ ಕಾಸ್ v/s ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ' (2018) ಪ್ರಕರಣ:-** ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ಸಂವಿಧಾನದ 21ನೇ ವಿಧಿಯಡಿ 'ಘನತೆಯಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು' ಕೂಡ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಷರತ್ತುಬದ್ಧವಾಗಿ 'ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣ'ಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.
- ♦ **ದಯಾಮರಣದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:-** ತೀವ್ರವಾದ ನೋವು, ಗುಣಪಡಿಸಲಾಗದ ಕಾಯಿಲೆ ಅಥವಾ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆ ಯಾತನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಏಕೈಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಆತನ ಜೀವವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು 'ದಯಾಮರಣ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣದ v/s ಸಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣದ:

- ♦ **ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣ (Passive Euthanasia):-** ಗುಣಮುಖರಾಗುವ ಯಾವುದೇ ಭರವಸೆ ಇಲ್ಲದ, ಸ್ವಂತ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಯಾತನೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಕಾಯಿಲೆಯ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ, ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜೀವ ರಕ್ಷಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದು ಅಥವಾ ಹಿಂಪಡೆಯುವುದನ್ನು 'ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಸಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣ (Active Euthanasia):-** ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ರೋಗಿಯ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಬಾಹ್ಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶದ ಮೂಲಕ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ನೀಡುವುದು) ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅವರ ಜೀವ ತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು 'ಸಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ♦ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ವಿಧಾನವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿದೆ.

4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಸಿಕಾ ದಿನ - ಮಾರ್ಚ್ 16

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಮಾರ್ಚ್ 16 ರಂದು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಸಿಕಾ ದಿನ'ವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.
- ♦ 1995ರಲ್ಲಿ 'ಪಲ್ಸ್ ಪೋಲಿಯೊ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ'ದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ನೀಡುವ ಪೋಲಿಯೊ ಲಸಿಕೆಯ ಡೋಸ್ ಅನ್ನು ನೀಡಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಿನದ ಸವಿನೆನಪಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- ♦ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಯಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UIP):-
 - ♦ ಪ್ರಾರಂಭ:- 1985
 - ♦ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:- ಕೇಂದ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ.
 - ♦ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:- ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಉಚಿತವಾಗಿ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

ಮಿಷನ್ ಇಂದ್ರಧನುಷ್:-

- ♦ ಪ್ರಾರಂಭ:- 2014ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು

ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ಇದುವರೆಗೂ ಲಸಿಕೆ ಪಡೆಯದ ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ಮಾತ್ರ ಲಸಿಕೆ ಪಡೆದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಗರ್ಭಿಣಿಯರನ್ನು ತಲುಪುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯ ಉದ್ದೇಶ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಉಪಕ್ರಮಗಳು (2026ರ ಗುರಿಗಳು):

- ♦ **ಎಚ್‌ಪಿವಿ ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಯಾನ:-** ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು 1.15 ಕೋಟಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ (14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ) ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಬೃಹತ್ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ **ಸ್ವದೇಶಿ ಟಿಡಿ(Td) ಲಸಿಕೆ:-** ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಕಸೌಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ (CRI) ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಸುಮಾರು 55 ಲಕ್ಷ ಡೋಸ್‌ಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚಿಸಿದೆ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- ♦ **ಇ-ವಿನ್ (eVIN):-** ಇದು ಲಸಿಕೆಗಳ ದಾಸ್ತಾನು ಮತ್ತು ತಾಪಮಾನವನ್ನು ನೈಜ-ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಯು-ವಿನ್ (U-Win):-** ಇದೊಂದು ಡಿಜಿಟಲ್ ಲಸಿಕಾ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಕೋ-ವಿನ್ (CoWIN):-** ಭಾರತದಲ್ಲಿ 220 ಕೋಟಿಗೂ ಅಧಿಕ ಕೋವಿಡ್ ಲಸಿಕಾ ಡೋಸ್‌ಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯು ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ.

5. ಕಿಶೋರಿಯರಿಗೆ ಉಚಿತ ಎಚ್‌ಪಿವಿ (HPV) ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಯಾನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್** ಅನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಕಿಶೋರಿಯರಿಗೆ 'ಹ್ಯೂಮನ್ ಪ್ಯಾಪಿಲೋಮವೈರಸ್' (HPV) ವಿರುದ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸಜ್ಜಾಗಿದೆ.

ಹ್ಯೂಮನ್ ಪ್ಯಾಪಿಲೋಮವೈರಸ್ (HPV) ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಎಚ್‌ಪಿವಿ (HPV) ಎಂಬುದು ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಹರಡುವ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೋಂಕಾಗಿದೆ.
- ♦ ಈ ಸೋಂಕಿನ ಬಹುಪಾಲು ಪ್ರಕರಣಗಳು ಯಾವುದೇ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಗುಣಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ.

- ♦ **ಡಿಎನ್‌ಎ (DNA) ವೈರಸ್ ಆಗಿದೆ:-** ಎಚ್‌ಪಿವಿ (HPV) 'ಪ್ಯಾಪಿಲೋಮವೈರಿಡೆ' ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಡಿಎನ್‌ಎ (DNA) ವೈರಸ್ ಆಗಿದೆ.

ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ (Cervical Cancer)ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಹಿಳೆಯರ ಗರ್ಭಕಂಠದಲ್ಲಿ (ಯೋನಿಯಿಂದ ಗರ್ಭಾಶಯಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರ) ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಹರಡುವಿಕೆ:-** ಬಹುಪಾಲು (ಶೇಕಡ 99 ರಷ್ಟು) ಪ್ರಕರಣಗಳು ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ ಹರಡುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ವೈರಸ್ ಆದ 'ಹೈ-ರಿಸ್ಕ್ ಹ್ಯೂಮನ್ ಪ್ಯಾಪಿಲೋಮವೈರಸ್' (HPV) ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮಾಣ:-** ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ 4ನೇ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ 2ನೇ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಗಿದೆ.
- ♦ **ಚಿಕಿತ್ಸೆ:-** ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ 2 ಲಸಿಕೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ:-** ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಎಚ್‌ಪಿವಿ (HPV) ವಿರುದ್ಧ ಈ ಲಸಿಕೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,
 1. ಮೆರ್ಕ್ ಕಂಪನಿಯ 'ಗಾರ್ಡಾಸಿಲ್'
 2. ಸೀರಮ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ (SII)'ಸರ್ವಾವ್ಯಾಕ್'.

6. ಜಾಗತಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವರದಿ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ಸೇಪಿಯನ್ ಲ್ಯಾಬ್ಸ್** ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿರುವ 'ಜಾಗತಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವರದಿ, 2025' ಭಾರತದ ಯುವ ಜನರಲ್ಲಿನ ಗಂಭೀರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಎತ್ತಿತ್ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಲ್ಲಿನ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಕಂದಕವನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ.

ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಈ ಹಿಂದೆ "ವಿಶ್ವದ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ವರದಿ" (ಮೆಂಟಲ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫ್ ದಿ ವರ್ಲ್ಡ್ ರಿಪೋರ್ಟ್) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಈ ವರದಿಯನ್ನು, **ಗ್ಲೋಬಲ್ ಮೈಂಡ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು, **ಮನೋಆರೋಗ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕ (MHQ-ಮೈಂಡ್ ಹೆಲ್ತ್ ಕೋಷಿಯಂಟ್)** ಅನ್ನು ಸಂಯೋಜಿತ

ಸೂಚಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಜೀವನ, ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಅರಿವಿನ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ♦ ಯುವಜನರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕುಸಿಯಲು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು 4 ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ:
 1. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬಂಧಗಳು ದುರ್ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು.
 2. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಕುಸಿತ.
 3. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಸ್ಪಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್‌ಗಳ ಬಳಕೆ.
 4. ಅತಿ-ಸಂಸ್ಕೃತ ಆಹಾರಗಳ ಅತಿಯಾದ ಸೇವನೆ.

☐ ಈ ವರದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಶೋಧನೆಗಳು:

- ♦ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು:-
 - ♦ ಕಡಿಮೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಯುವ ಜನತೆಯು ದುರ್ಬಲ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
 - ♦ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ, ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸಂತೋಷದ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿಲ್ಲ; ಜೀವನದ ತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಇವೆರಡೂ ವಿಭಿನ್ನ ಅಳತೆಗೋಲುಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನ:-
 - ♦ 18-34 ವಯೋಮಾನ:- 33 ರ MHQ ಸ್ಕೋರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 60ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
 - ♦ 55+ ವಯೋಮಾನ: 96 ರ MHQ ಸ್ಕೋರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 49ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

7. ಎಪ್ಸ್ಟೀನ್-ಬಾರ್ ವೈರಸ್ (EBV) ಲಸಿಕೆಯತ್ತ ಪ್ರಗತಿ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ EBV ಸೋಂಕನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಲ್ಲ ಮೊನೋಕ್ಲೋನಲ್ ಪ್ರತಿಕಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಕರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

☐ ಎಪ್ಸ್ಟೀನ್-ಬಾರ್ ವೈರಸ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇದನ್ನು 'ಹ್ಯೂಮನ್ ಹರ್ಪಿಸ್‌ವೈರಸ್ 4' (HHV-4) ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸುಮಾರು 95% ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಸೋಂಕು ತಗುಲಿಸುವ, ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ವೈರಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

- ♦ ಇದು ಹರ್ಪಿಸ್‌ವೈರಸ್ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದ್ವಿ-ತಂತು ವರ್ಣ ಡಿಎನ್‌ಎ ವೈರಸ್ ಆಗಿದೆ.
- ♦ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ:- ಇದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಲಾಲಾರಸದಂತಹ ದೈಹಿಕ ದ್ರವಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಡುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು "ಕಿಸ್ಸಿಂಗ್ ಡಿಸೀಸ್" ಎಂಬ ಅಡ್ಡಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಅಂಗಾಂಗ ಕಸಿಯ ಮೂಲಕವೂ ಇದು ಹರಡಬಹುದು.
- ♦ ತೊಡಕುಗಳು:- ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಾನಿಕರವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಗಂಭೀರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು:
 - ♦ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಮೊನೋನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೋಸಿಸ್:- ಜ್ವರ, ಗಂಟಲು ನೋವು, ತೀವ್ರ ಆಯಾಸ ಮತ್ತು ದುಗ್ಧರಸ ಗ್ರಂಥಿಗಳ ಊತ ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.
 - ♦ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕಾರಕ:- ಇದು ಬರ್ಕಿಟ್ಸ್ ಲಿಂಫೋಮಾ, ಹಾಡ್‌ಗಿನ್ಸ್ ಲಿಂಫೋಮಾ ಮತ್ತು ನಾಸೋಫಾರಿಂಜಿಯಲ್ ಕಾರ್ಸಿನೋಮಾದಂತಹ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಗೆಡ್ಡೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತಳುಕುಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ.
 - ♦ ಸ್ವಯಂ ನಿರೋಧಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು:- ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮಲ್ಟಿಪಲ್ ಸ್ಕ್ಲೆರೋಸಿಸ್ (MS), ಸಿಸ್ಟಮಿಕ್ ಲೂಪಸ್ ಎರಿಥೆಮಾಟೋಸಸ್ (SLE), ಮತ್ತು ರುಮಟಾಯ್ಡ್ ಸಂಧಿವಾತದಂತಹ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ EBV ಯೊಂದಿಗೆ ಬಲವಾದ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿವೆ.
 - ♦ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕೃತ ಅನುಮೋದಿತ ಲಸಿಕೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ:- ಆದರೆ ಸಂಶೋಧಕರು ವೈರಲ್ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳನ್ನು (gp42 ಮತ್ತು gp350) ಗುರಿಯಾಗಿಸುವ ಮೊನೋಕ್ಲೋನಲ್ ಪ್ರತಿಕಾಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

8. ಮೆನಿಂಗೋಕೊಕಲ್ ಕಾಯಿಲೆ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಶಿಲ್ಟಾಂಗ್‌ನ ಅಸ್ಸಾಂ ರೆಜಿಮೆಂಟ್ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಶಂಕಿತ ಮೆನಿಂಗೋಕೊಕಲ್ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಅಗ್ನಿವೀರ ತರಬೇತಿದಾರರು ಮೃತಪಟ್ಟ ನಂತರ ಮೇಘಾಲಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದೆ.

☐ ಮೆನಿಂಗೋಕೊಕೀಮಿಯಾ ಸೋಂಕು:

- ♦ ಇದು 'ನೈಸ್ಸೇರಿಯಾ ಮೆನಿಂಜೈಟಿಸ್' ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತೀವ್ರವಾದ ಮತ್ತು ವೇಗವಾಗಿ ಹರಡುವ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದೆ.

- ♦ ಇದು ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ **ಮೆನಿಂಜೈಟಿಸ್** (ಮೆದುಳಿನ ಪದರದ ಸೋಂಕು) ಅಥವಾ **ಮೆನಿಂಗೋಕೋಕೀಮಿಯಾ** (ರಕ್ತದ ವಿಷಶಕ್ತಿ) ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವು **ಮೆದುಳು ಮತ್ತು ಬೆನ್ನುಹುರಿಯನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಪೊರಕೆಳಾದ 'ಮೆನಿಂಜಿಸ್' ಗೆ ಸೋಂಕು ತಗುಲಿಸಿ, ಉರಿಯೂತವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.**
- ♦ ಹರಡುವಿಕೆ:-
 - ♦ **ಮನುಷ್ಯರಿಂದ - ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ:-** ಉಸಿರಾಟ ಮತ್ತು ಗಂಟಲಿನ ಸ್ಪರ್ಶವಿಕೆಯನ್ನು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಲಾಲಾರಸ ಅಥವಾ ಉಗುಳು) ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಜನರು ಮೆನಿಂಗೋಕೋಕಲ್ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತಾರೆ.
 - ♦ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶೀತ ಅಥವಾ ಜ್ವರವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣುಜೀವಿಗಳಷ್ಟು ಇದು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಲ್ಲ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:-** ವಿಪರೀತ ಜ್ವರ, ತೀವ್ರವಾದ ತಲೆನೋವು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಬಗಿತ, ಮತ್ತು ಮಂಕಾಗದ ದದ್ದುಗಳು.
- ♦ **ಪ್ರತಿಜೀವಕಗಳ (Antibiotics) ಮೂಲಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ** ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ

ಪರಿಸರ

1. ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ/ಕಛೇರಿ (BEE)ಯ 25ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ನವದೆಹಲಿಯ 'ಭಾರತೀಯ ಆವಾಸ ಕೇಂದ್ರ'ದಲ್ಲಿ 'ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ'ದ (BEE) 25ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.

ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ/ಕಛೇರಿ (BEE)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 2001:-** ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನ್ವಯ 2002ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಭಾರತದ ಒಂದು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಚಿವಾಲಯ:-** ಕೇಂದ್ರ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಚಿವಾಲಯ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆಧಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ-ನಿಯಂತ್ರಣದ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ 'ಇಂಧನ ತೀವ್ರತೆ'ಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು.

ಐ BEEಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- ♦ **ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಗುರುತು ಅಂಟಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ (ಲೇಬಲಿಂಗ್) ಯೋಜನೆ:-** ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ಉಪಕರಣಗಳ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರ್, ಎಸಿ) ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಉಳಿತಾಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲು, ಈ ಯೋಜನೆಯು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ 'ಸ್ವಾರ್-ರೇಟಿಂಗ್' ಲೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ವಹಿವಾಟು (PAT):-** ಇದು 'ವರ್ಧಿತ ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ' (NMEEE) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ-ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇಂಧನವನ್ನು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸುವ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ತಮ್ಮ ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಇದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಟ್ಟಡ ಸಂಹಿತೆಗಳು (ECBC):-** ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪರಿಸರಸ್ನೇಹಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಇದು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ದಕ್ಷ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಗೆ ನೆರವು (ADEETIE) ಯೋಜನೆ:-** ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ (MSME) ಇಂಧನ-ದಕ್ಷ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ♦ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು (NECA):-** ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನೆಗೈದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನೀಡುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಪುರಸ್ಕಾರವಾಗಿದೆ.

2. 'ಎಲ್-ನಿನೊ' (El Niño)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಪ್ರಸ್ತುತ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ಲಾ-ನಿನಾ' (La Niña) ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಫೀಣಿಸಿ "ಎಲ್ ನಿನೊ ದಕ್ಷಿಣ ಅಲೋಲನೆ-ತಟಸ್ಥ" (ENSO-neutral) ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮರಳಿದ ಬಳಿಕ, 2026ರ ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಧದಲ್ಲಿ 'ಎಲ್-ನಿನೊ' ಉದ್ಭವಿಸುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ ಎಂದು 'ವಿಶ್ವ ಹವಾಮಾನ ಸಂಸ್ಥೆ' (WMO) ಮುನ್ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದೆ.
- ♦ **ಎಲ್-ನಿನೊ ಮತ್ತು ಲಾ-ನಿನಾ** ಎಂಬ ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರ ವಲಯದಲ್ಲಿನ ತಾಪಮಾನದ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಕೀರ್ಣ ಹವಾಮಾನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಾಗಿವೆ.

ಎಲ್-ನಿನೊ ಮತ್ತು ಲಾ-ನಿನಾ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು:

	ಎಲ್-ನಿನೊ (ಉಷ್ಣ ಹಂತ)	ಲಾ-ನಿನಾ (ಶೀತ ಹಂತ)
ಅರ್ಥ	ಸ್ಪ್ಯಾನಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ “ಪುಟ್ಟ ಬಾಲಕ” (Little Boy) ಎಂದರ್ಥ.	ಸ್ಪ್ಯಾನಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ “ಪುಟ್ಟ ಬಾಲಕಿ” (Little Girl) ಎಂದರ್ಥ.
ಪೂರ್ವ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತಾಪಮಾನ	ಅಸಹಜ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆ.	ಅಸಹಜ ತಾಪಮಾನ ಕುಸಿತ/ ತಂಪಾಗುವಿಕೆ.
ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುತಗಳು	ದುರ್ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ/ ದಿಕ್ಕು ಬದಲಿಸುತ್ತವೆ.	ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಸೂನ್ (ಮುಂಗಾರು)	ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; ಇದು ಬಹುತೇಕ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.	ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ; ವಿಪರೀತ ಮಳೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಲ	ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಚ್ಚಗಿನ/ ಸೌಮ್ಯವಾದ ಚಳಿಗಾಲ.	ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ಚಳಿಗಾಲ.
ಆವರ್ತನ	ಪ್ರತಿ 7-2 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ; 9-12 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಇರುತ್ತದೆ.	ಪ್ರತಿ 7-2 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ; 1-3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇರಬಹುದು.

3. ‘ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹನುಮಾನ್’ (HANUMAN)
ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ** ಸರ್ಕಾರವು **ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು** ಸುಧಾರಿತ ರಕ್ಷಣೆ, ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ‘ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹನುಮಾನ್’ ಎಂಬ ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹನುಮಾನ್ (HANUMAN) ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **HANUMAN** ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ:- ಹೀಲಿಂಗ್ ಅಂಡ್

ನರ್ಚರಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಫಾರ್ ಮೋನಿಟರಿಂಗ್, ಏಡ್ ಅಂಡ್ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಆಫ್ ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ (ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ, ನೆರವು ಮತ್ತು ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹಾಗೂ ಪೋಷಣಾ ಘಟಕಗಳು).

- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಆನೆಗಳ ದಾಳಿ ಮತ್ತು ಹಾವು ಕಡಿತದಂತಹ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತುತ್ತಾಗುವ ಅರಣ್ಯದಂಚಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಮಾನವ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ♦ **ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:-** ತ್ವರಿತ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ 100 ಜಿಪಿಎಸ್-ಸುಸಜ್ಜಿತ ವಾಹನಗಳು, 93 ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು 7 ವನ್ಯಜೀವಿ ಆಂಬ್ಯುಲೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ರಕ್ಷಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು:-** ಗಾಯಗೊಂಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ, ರಾಜಮಹೇಂದ್ರವರಂ, ತಿರುಪತಿ ಮತ್ತು ಬಿರ್ಲಾಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ♦ **‘ವಜ್ರ’ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಪಡೆ:-** ಹಾವು ಕಡಿತದಂತಹ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ‘ವಜ್ರ’ ಎಂಬ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ತಂಡಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ:-** ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಜನರಿಗೆ ತ್ವರಿತಪೂರ್ವ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ರವಾನಿಸಲು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ♦ **‘ಹನುಮಾನ್ ಆಫ್’:-** ಸಂಘರ್ಷದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸಲು ಈ ಆಫ್ ಅನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪರಿಹಾರ ಧನ:-** ವನ್ಯಜೀವಿ ದಾಳಿಯಿಂದ ಮೃತಪಟ್ಟರೆ ₹10 ಲಕ್ಷ, ಗಾಯಗೊಂಡರೆ ₹2 ಲಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಜಾನುವಾರು ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯದಷ್ಟು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. “ಅನಾವರಣ” – ಅರಣ್ಯನಾಶ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು (FSI)** ನೈಜ-ಸಮಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅರಣ್ಯನಾಶವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಆಧಾರಿತ ‘ಅನಾವರಣ’ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇದೀಗ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದೆ.

- ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪ್ರತಿ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಷ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

☐ “ಅನಾವರಣ” – ಅರಣ್ಯನಾಶ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ‘ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಥೆ’ (FSI) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿರುವ, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಶಕ್ತಗೊಂಡ ಅರಣ್ಯನಾಶ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ:-** ಅರಣ್ಯ ಹೊದಿಕೆಯ (ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ) ನಷ್ಟವನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ‘ಉಪಗ್ರಹ ಚಿತ್ರಣ’ ಹಾಗೂ ‘ಯಂತ್ರ ಕಲಿಕಾ ಕ್ರಮಾವಳಿ’ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಕಲೆಹಾಕಿದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಪ್ರತಿ 15 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇದು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:-** ನೈಜ-ಸಮಯದ ಅರಣ್ಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯನಾಶವನ್ನು ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ, ಅದನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತಡೆಯುವುದು.

5. ಭಾರತದ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ವಲಯ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2026ರ ‘ಭಾರತ್ ಕ್ಲೈಮೇಟ್ ಫೋರಮ್’ನಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ತಜ್ಞರು ಭಾರತದ ಇಂಧನ ಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿನ ಗಂಭೀರ ಸವಾಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ದೇಶದಲ್ಲಿ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ವಿದ್ಯುತ್ ಜಾಲ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಆ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ ಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆಯು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

☐ ಭಾರತದ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ವಲಯದ ಪ್ರಗತಿ:

- 2025ರ ನವೆಂಬರ್ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು **253.96 ಗಿಗಾವ್ಯಾಟ್‌ಗಳಿಗೆ (GW) ತಲುಪಿದೆ.** ಇದು 2024ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ 205.52 ಗಿಗಾವ್ಯಾಟ್‌ಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಶೇಕಡಾ 23 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ.
- ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 132.85 ಗಿಗಾವ್ಯಾಟ್‌ಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದರೆ, ಪವನ ಶಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಅಂದಾಜು 53.99 ಗಿಗಾವ್ಯಾಟ್‌ಗಳಷ್ಟಿದೆ.

☐ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ:

- ಒಟ್ಟಾರೆ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ 4ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ

ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

- ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು 3ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
- ಪವನ ಶಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು 4ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ.
- **ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳು:-** ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಗುಜರಾತ್, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ.
- **ಗುರಿ:-** ಜಾಗತಿಕ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಬದ್ಧತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ, 2030ರ ವೇಳೆಗೆ 500 ಗಿಗಾವ್ಯಾಟ್ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯೇತರ ಇಂಧನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಬೃಹತ್ ಗುರಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಹೊಂದಿದೆ.

☐ ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಹಸಿರು ಇಂಧನ ಕಾರಿಡಾರ್ (GEC):-** ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ರವಾನಿಸಲು ‘ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಸರಣ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ’ವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.
- **ಪಿಎಂ-ಕುಸುಮ ಯೋಜನೆ:-** ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಡೀಸೆಲ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೌರ ಪಂಪ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಲ (ಗ್ರಿಡ್) ಸಂಪರ್ಕಿತ ಸೌರ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸಿರು ಜಲಜನಕ ಮಿಷನ್:-** ತೈಲ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಉಕ್ಕು ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು, ‘ಹಸಿರು ಜಲಜನಕ’ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಇದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ.

6. ಇರಾನಿನ ಕರುಣ್ ನದಿಯಲ್ಲಿ ‘ಬುಲ್ ಶಾರ್ಕ್’ ಪತ್ತೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳ ಕುರಿತಾದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಇರಾನಿನ ಅಹ್ವಾಜ್ ನಗರದ ಬಳಿ ಹರಿಯುವ ಕರುಣ್ ನದಿಯಲ್ಲಿ 'ಬುಲ್ ಶಾರ್ಕ್'ಗಳ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿವೆ.

ಬುಲ್ ಶಾರ್ಕ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು:-** ಚರ್ಚಾರ್ಹಿನುಸ್ ಲುಕಾಸ್ (Carcharhinus leucas)
- ♦ **ಲಕ್ಷಣಗಳು:-** ಉಪ್ಪುನೀರು ಮತ್ತು ಸಿಹಿನೀರು ಎರಡರಲ್ಲೂ ವಾಸಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವಿಶ್ವದ ಕೆಲವೇ ಶಾರ್ಕ್ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಬುಲ್ ಶಾರ್ಕ್‌ಗಳು ಕೂಡ ಸೇರಿವೆ.
- ♦ **ಜಲ-ಉಪ್ಪು ಸಮತೋಲನ ನಿಯಂತ್ರಣ (ಆಸ್ಮೋರೇಗ್ಯುಲೇಶನ್)** ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ:- ಅವು ತಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಉಪ್ಪಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ನೆರವಾಗುವ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- ♦ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜೈವಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವು ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಒಳನಾಡಿನ ಬಹುದೂರದವರೆಗೆ ಸಂಚರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಹಂಚಿಕೆ:-** ಅಮೆರಿಕದ ಮಿಸ್ಸಿಸ್ಸಿಪ್ಪಿ ನದಿ, ಅಮೆಜಾನ್ ನದಿ, ಜಾಂಬೆಜಿ ನದಿ ಹಾಗೂ ಗಂಗಾ ನದಿ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬುಲ್ ಶಾರ್ಕ್‌ಗಳು ಪತ್ತೆಯಾಗಿವೆ.
- ♦ **ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ:-** IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು 'ದುರ್ಬಲ' (Vu) ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕರುಣ್ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇದು ಇರಾನಿನ ಅತಿದೊಡ್ಡ ನದಿಯಾಗಿದ್ದು ಈ ದೇಶದ ಏಕೈಕ ನೌಕಾಯಾನ ಯೋಗ್ಯ ನದಿಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ಈ ನದಿಯು ರುಾಗ್ರೋಸ್ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ನೈಋತ್ಯ ಇರಾನ್ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುವ ಈ ನದಿಯು, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಟೈಗ್ರಿಸ್ ಮತ್ತು ಯುಫ್ರೇಟಿಸ್ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮದಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಷತ್ ಅಲ್-ಅರಬ್ ಜಲಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.
- ♦ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ಜಲಮಾರ್ಗವು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.

7. ಪಶ್ಚಿಮದ ಟ್ರಾಗೋಪನ್: ಪಕ್ಷಿಗಳ ರಾಜ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಹಿಮಾಲಯ ಶ್ರೇಣಿಯ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅತಿ ಅಪರೂಪದ 'ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಟ್ರಾಗೋಪನ್' ಎಂಬ ಫೆಸೆಂಟ್ ಪ್ರಭೇದದ ಪಕ್ಷಿಯು, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ಹಾಗೂ ಮಾನವನ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದಾಗಿ ಇದೀಗ ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮದ ಟ್ರಾಗೋಪನ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು:-** ಟ್ರಾಗೋಪನ್ ಮೇಲಾನೋಸೆಂಫಲಸ್ (Tragopan melanocephalus).
- ♦ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ 'ಜುಜುರಾನ್' ಅಥವಾ "ಪಕ್ಷಿಗಳ ರಾಜ" ಎಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವ ಇದು, ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳ ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಾಕರ್ಷಕ ಫೆಸೆಂಟ್ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಆವಾಸಸ್ಥಾನ:-** ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ 2,400 ರಿಂದ 3,600 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಮತ್ತು ಉಪ-ಆಲ್ಪೈನ್ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಚಳಿಗಾಲದ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲು ಇವು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ 2,000 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ ಕೆಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ವಲಸೆ ಬರುತ್ತವೆ.
- ♦ **ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:-** ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸ್ವಾತ್ ಕಣಿವೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಭಾರತದ ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ ಹಾಗೂ ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಾಖಂಡದವರೆಗೂ ಇವುಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ನೆಲೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ♦ **ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ ಜೀವಿಗಳಾಗಿವೆ:-** ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಕಾಡುಹಣ್ಣುಗಳು, ಬೀಜಗಳು, ಮೊಗ್ಗುಗಳು, ಎಳೆಯ ಚಿಗುರುಗಳು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಇವು ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುತ್ತವೆ.
- ♦ **ಅಪಾಯಗಳು:-** ಅರಣ್ಯಗಳ ನಿರಂತರ ಅವನತಿ, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಹಾಗೂ

ಅತಿಯಾದ ಮಾನವನ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ.

- ♦ **ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಾನಮಾನ:-** ಈ ಪ್ರಭೇದದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿರುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ 'ಬರ್ಡ್‌ಲೈಫ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್' ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ 'ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಒಕ್ಕೂಟ'ವು (IUCN) ಈ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು 'ದುರ್ಬಲ' (VU) ವರ್ಗದ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಿವೆ.

ನಿಮಗಿದು ತಿಳಿದಿರಲಿ:

- ♦ ಈ ಪಕ್ಷಿಯು ಹೊಂದಿರುವ ಅಪಾರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರಾತ್ಮಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುವ **ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರವು, ಇದನ್ನು 'ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಿ'** ಎಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ.

8. ಖರ್ಗ್ ದ್ವೀಪ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಅಮೆರಿಕದ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳು ಇರಾನ್‌ನ 'ಖರ್ಗ್ ದ್ವೀಪ'ದಲ್ಲಿರುವ ಸೇನಾ ನೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ವೈಮಾನಿಕ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿವೆ.

ಖರ್ಗ್ ದ್ವೀಪದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಅರಬ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ದ್ವೀಪವನ್ನು '**ಅನಾಥ ಮುತ್ತು**' (Orphan pearl) ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣದಿಂದ ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಸಣ್ಣ ದ್ವೀಪವು, ಇರಾನ್‌ನ **ಖುಜಿಸ್ತಾನ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ** ಕರಾವಳಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು 25 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.
- ♦ ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಇದು ಇರಾನ್ ದೇಶದ **ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ತೈಲ ರಫ್ತು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.** ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಅತ್ಯಂತ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಇಂಧನ ಪೂರೈಕೆ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ♦ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ರಫ್ತಾಗುವ ಇರಾನ್‌ನ ಬಹುಪಾಲು ಕಚ್ಚಾ ತೈಲವನ್ನು ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲೇ ಹಡಗುಗಳಿಗೆ ತುಂಬಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ, ಈ ತೈಲ ಹಡಗುಗಳು

'ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿ'ಯ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಜಾಗತಿಕ ಹಡಗು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ.

ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿ:

- ♦ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವಾದ '**ಒಪೆಕ್**' (OPEC) ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಾನ್ ಮೂರನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ತೈಲ ಉತ್ಪಾದಕ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ತೈಲ ಪೂರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರಾನ್ ದೇಶವು ಸುಮಾರು %4.5 ರಷ್ಟು ಗಣನೀಯ ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

9. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಂಬಲ್ ಅಭಯಾರಣ್ಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಂಬಲ್ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ **ಅಕ್ರಮ ಮರಳು ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯು,** ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ 'ಘರಿಯಾಲ್' ಮೊಸಳೆಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಧಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದೆ.
- ♦ ಈ ಕಳವಳಕಾರಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವ ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ 'ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ವಿಚಾರಣೆ'ಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಂಬಲ್ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಸ್ಥಳ:-** ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಚಂಬಲ್ ನದಿಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1800 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ♦ ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಹಾಗೂ ಏಕೈಕ ತ್ರಿ-ರಾಜ್ಯ ನದಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ' ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಇದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ 'ಘರಿಯಾಲ್' ಮೊಸಳೆಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ:-** ಘರಿಯಾಲ್‌ಗಳ ಹೊರತಾಗಿ, ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ಜಲಾವೃತ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಮೊಸಳೆಗಳು (ಮುಗ್ಗಿಸ್), ಕೆಂಪು ಕಿರೀಟದ ಆಮೆಗಳು, ನಯವಾದ ಚರ್ಮದ ನೀರುನಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಗಂಗಾ ನದಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಆಶ್ರಯ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಭಾರತೀಯ ಚೀಲಹಕ್ಕಿ (ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಕಿಮ್ಲರ್), ಕಪ್ಪು ಹೊಟ್ಟೆಯ ತುರಾಯಿ ಹಕ್ಕಿ, ಸಾರಸ್ ಕೊಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೊಕ್ಕರೆಯಂತಹ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪದ ಪಕ್ಷಿಸಂಕುಲಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಘರಿಯಾಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು:-** ಈ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಲೈಂಗಿಕ ದ್ವಿರೂಪತೆ'

ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಘರಿಯಾಲ್‌ಗಳು ತಮ್ಮ ದೈಹಿಕ ಗಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

- ♦ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೊಸಳೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇವುಗಳ ಸ್ವಭಾವ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಘರಿಯಾಲ್‌ಗಳು ಕೇವಲ **ಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ** ತಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವ ನರಭಕ್ಷಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲ ಎಂಬುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಆವಾಸಸ್ಥಾನ:-** ಇವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನದಿಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಾಸಿಸುವ ಜೀವಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗಾಗಿ ಆಳವಾದ, ಶುದ್ಧವಾದ ಹಾಗೂ ವೇಗವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ನದಿ ನೀರು ಮತ್ತು ಕಡಿದಾದ ಮರಳು ದಂಡೆಗಳು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿವೆ.
- ♦ **ಚಂಬಲ್, ಗಿರ್ವಾ, ಕೆನ್, ಯಮುನಾ, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ, ಫಾಘು ಮತ್ತು ಭಾಗೀರಥಿ - ಹೂಗ್ಲಿ ನದಿಗಳ** ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
- ♦ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಾನಮಾನ:-
 - ♦ **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ:-** ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ (CR)
 - ♦ **'ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972' ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ:-** 'ಅನುಸೂಚಿ-1'
- ♦ **ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕ್ರೋಕೋಡೈಲ್ (1975):-** ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNDP) ಮತ್ತು ಆಹಾರಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ (FAO) ಜಂಟಿ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ, ಮೊಸಳೆಗಳ ಕೃತಕ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಈ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

10. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌರ ಒಕ್ಕೂಟ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯತ್ತ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ಒಲವು ಹಾಗೂ **'ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಪರಿವರ್ತನೆ'**ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ 'ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌರ ಒಕ್ಕೂಟ'ವು (ISA) ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒತ್ತಿಹೇಳಿದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌರ ಒಕ್ಕೂಟದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಪ್ರಾರಂಭ:-** ಇದು ಭಾರತದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಜಾಗತಿಕ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. 2015ರ ನವೆಂಬರ್ 30ರಂದು ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹವಾಮಾನ ಶೃಂಗಸಭೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು.

- ♦ **ಸೌರಶಕ್ತಿ ಹೇರಳವಾಗಿರುವ ದೇಶಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ:-** ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ ಮತ್ತು ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತದ ನಡುವೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ, ಹೇರಳವಾದ ಸೌರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ **124 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡ ಉಪಕ್ರಮ ಇದಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಒಕ್ಕೂಟದ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸುವಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿ ಎದುರಿಸುವುದು.
- ♦ **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:-** ಹರಿಯಾಣದ ಗುರುಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌರ ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯ (NISE) ಆವರಣದಲ್ಲಿ.
- ♦ **ಸದಸ್ಯತ್ವ:-** 2026ರ ಮಾರ್ಚ್ ವೇಳೆಗೆ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌರ ಒಕ್ಕೂಟವು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಣೆಗೊಂಡಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು 125 ದೇಶಗಳು ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿವೆ. ಈ ಪೈಕಿ, ಸುಮಾರು 107 ದೇಶಗಳು 'ISA ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಒಪ್ಪಂದ'ವನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ.

11. ಟ್ರಾಪಿಕಲ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಫಾರೆವರ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ (TFFF)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **'ಬೆಲೆಮ್'**ನಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ **"ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ- 30" (COP30) ಹವಾಮಾನ ಶೃಂಗಸಭೆಯು** ಜಾಗತಿಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕುರಿತು ಮಹತ್ವದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ರವಾನಿಸಿದೆ. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಬದ್ಧತೆಗಳಷ್ಟೇ ಸಾಲದು, ಬದಲಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಗಳ' ಮರುಹಂಚಿಕೆಯೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬುದರತ್ತ ಜಾಗತಿಕ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದೆ.
- ♦ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ರೂಪು ನೀಡುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ **ಬ್ರೆಜಿಲ್** ದೇಶವು 'ಟ್ರಾಪಿಕಲ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಫಾರೆವರ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ' (TFFF) ಎಂಬ ನೂತನ ಅರಣ್ಯ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ.

ಟ್ರಾಪಿಕಲ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಫಾರೆವರ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ (TFFF)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **'ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ-ಆಧಾರಿತ ಹಣಕಾಸು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿದೆ:-** ಕೇವಲ ಅರಣ್ಯನಾಶದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಗುರಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಉಳಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು

ಬೆಂಬಲಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಈ ನಿಧಿಗೆ **ನಾರ್ವೆ ದೇಶವು \$ 3 ಶತಕೋಟಿ ಡಾಲರ್‌ಗಳ** ಗಣನೀಯ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಈ ನಿಧಿಯು **\$ 5.5 ಶತಕೋಟಿ ಡಾಲರ್‌ಗಳಿಗೂ** ಅಧಿಕ ಆರಂಭಿಕ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿದೆ.

12. ಗೈನಾಂಡ್ರೊಮಾರ್ಫಿ (Gynandromorphy)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೇರಳದ 'ಸೈಲೆಂಟ್ ವ್ಯಾಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ'ದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ 'ವೆಲಾ ಕಾರ್ಲಿ' ಎಂಬ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಏಡಿ ಪ್ರಭೇದದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪದ 'ಗೈನಾಂಡ್ರೊಮಾರ್ಫಿ' ಪ್ರಕರಣವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 'ಗೈನಾಂಡ್ರೊಮಾರ್ಫಿ' ಎಂದರೆ ಒಂದೇ ಜೀವಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳೆರಡೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ (ಕಂಡುಬರುವ) ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪದ ಜೈವಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರಣಗಳು:-** ಈ ಅಪರೂಪದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಜೀವಕೋಶ ವಿಭಜನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿನ (ಮೈಟೋಸಿಸ್ ಅಥವಾ ಮಿಯೋಸಿಸ್) ದೋಷಗಳಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ಭ್ರೂಣದ ಆರಂಭಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ವರ್ಣತಂತುಗಳ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಹರ್ಮಾಫ್ರೋಡಿಟಿಸಂ (Hermaphroditism):-** ಹರ್ಮಾಫ್ರೋಡಿಟಿಸಂ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಯು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಎರಡೂ ಲಿಂಗಗಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- **ಅಂತರ್ಲಿಂಗಿ (Intersex):-** ಇಂಟರ್‌ಸೆಕ್ಸ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಯ ಲೈಂಗಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಮಿಶ್ರವಾಗಿರುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು, ಅದರಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಭಾಗಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ 'ನೀಲಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟ'ಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- ಸೈಲೆಂಟ್ ವ್ಯಾಲಿಯನ್ನು 1984 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಉದ್ಯಾನವನವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ 1985 ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಲಾಯಿತು.

- **ನದಿಗಳು:-** ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಉಪನದಿಯಾದ 'ಭವಾನಿ ನದಿ' ಮತ್ತು ಭರತಪುಳ ನದಿಯ ಉಪನದಿಯಾದ 'ಕುಂತಿಪುಳ ನದಿ'ಯು ಈ ಸೈಲೆಂಟ್ ವ್ಯಾಲಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಉಗಮಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ:-** ಈ ಉದ್ಯಾನವನದ ಗಡಿಯೊಳಗೆ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುಳರು, ಕುರುಂಬರು, ಮುಡುಗರು ಮತ್ತು ಕಾಟ್ಟುನಾಯ್ಕರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.

13. ನಗೋಯಾ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದ ಕುರಿತು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರದಿ (NR1)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಿರುವ 'ನಗೋಯಾ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ'ದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕುರಿತಾದ ತನ್ನ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರದಿಯನ್ನು (NR1) ಭಾರತವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಸಮಾವೇಶದ ಸಚಿವಾಲಯ'ಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಅಂಗೀಕಾರ:-** 2010 ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 29 ರಂದು ಜಪಾನ್‌ನ 'ನಗೋಯಾ'ದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಜಾರಿ:-** ಈ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವು 2014 ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 12 ರಿಂದ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಜೈವಿಕ ಅಥವಾ ಆನುವಂಶಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತವು ತನ್ನ 'ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಕಾಯ್ದೆ, 2002' ಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ 2012 ರಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

14. ಲಡಾಖ್ ಮ್ಯಾಗ್ಮಾಟಿಕ್ ಆರ್ಕ್ (Ladakh Magmatic Arc)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, 'ಹಿಮಾಲಯನ್ ಭೂವಿಜ್ಞಾನದ ವಾಡಿಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ' ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ವಾಯುವ್ಯ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ 'ಲಡಾಖ್ ಮ್ಯಾಗ್ಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಆರ್ಕ್'ನ (LMA) ವಿಕಸನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಭೇದಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಅರ್ಥೈಸಿದ್ದಾರೆ).

‘ಲಡಾಖ್ ಮ್ಯಾಗ್ಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಆರ್ಕ್’ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇದು ಭಾರತದ ಟ್ರಾನ್ಸ್-ಹಿಮಾಲಯನ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (ಹಿಮಾಲಯ ಶ್ರೇಣಿಯಾಚೆಯ ಪ್ರದೇಶ) (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲಡಾಖ್) ಕಂಡುಬರುವ ಅಗ್ನಿಶಿಲೆಗಳ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ವಲಯವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಇದು ಬಹುಕಾಲದ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಳಿದುಹೋದ ಪ್ರಾಚೀನ 'ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಕಮಾನಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಲಡಾಖ್ ಪ್ರದೇಶವು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ನಿಯೋ-ಟೆಥಿಸ್ ಮಹಾಸಾಗರ'ದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು ಎಂದು ಭೂವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ♦ ಈ ಮಹಾಸಾಗರದ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ, 'ಭಾರತೀಯ ಭೂಫಲಕ'ದ ಸಾಗರ ಕವಚವು 'ಯುರೇಷಿಯನ್ ಭೂಫಲಕ'ದ ಕಡೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
- ♦ ಈ ಚಲನೆಯಿಂದಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಾಗರ ಫಲಕವು ಯುರೇಷಿಯನ್ ಫಲಕದ ಕೆಳಗೆ ಮುಳುಗಿತು/ನುಸುಳಿತು. (Subduction ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ).
- ♦ ಈ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಭೂಮಿಯ ಒಳಪದರವಾದ 'ಮ್ಯಾಂಟಲ್' (ಶಿಲಾಪಾಕ) ವಸ್ತುಗಳ ಕರಗುವಿಕೆಗೆ ಹಾಗೂ 'ಮ್ಯಾಗ್ಮಾ' (ಶಿಲಾರಸ) ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ತದನಂತರ ಈ ಮ್ಯಾಗ್ಮಾ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮಿ, ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಕಮಾನುಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು.

15. ಮೀಥೇನ್ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ತೀವ್ರ ತಾಣಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, 'ಸ್ವಾಪ್ ಮೀಥೇನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್' (UCLA) ನಡೆಸಿದ ಉಪಗ್ರಹ-ಆಧಾರಿತ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಆಫಾತಕಾರಿ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ. ಕೇವಲ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ತೈಲ ಮತ್ತು ಅನಿಲ ನಿಕ್ಷೇಪ ತಾಣಗಳು ಅಸಮಾನವಾಗಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೀಥೇನ್ ಅನಿಲವನ್ನು ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಈ ವರದಿಯು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಮೀಥೇನ್ (CH₄) ಕುರಿತಾದ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳು:

- ♦ ಬಣ್ಣರಹಿತ, ವಾಸನೆರಹಿತ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ದಹನಶೀಲವಾದ ಅನಿಲವಾಗಿದೆ:- ಇದು 'ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ'ದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ

ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕವಾಗಿದೆ.

- ♦ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್‌ಗೆ (CO₂) ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಮೀಥೇನ್ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 12 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಜೀವಿತಾವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವಾದ ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲವಾಗಿದೆ (GHG):- ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತರವಾದ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಶಾಖವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ, ಇದು ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್‌ಗಿಂತ 80 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ಕೈಗಾರಿಕಾ-ಪೂರ್ವ ಕಾಲಘಟ್ಟದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಂಭವಿಸಿರುವ ಒಟ್ಟಾರೆ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಕೇವಲ ಮೀಥೇನ್ ಅನಿಲದ್ದೇ ಆಗಿದೆ.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳು:-
 - ♦ ಮಾನವ-ಪ್ರೇರಿತ ಮೂಲಗಳು:- ತೈಲ ಮತ್ತು ಅನಿಲ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಜಾನುವಾರುಗಳ ಜೀರ್ಣಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಮತ್ತು ಭೂಕುಸಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕೊಳೆಯುವಿಕೆಯಿಂದ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
 - ♦ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮೂಲಗಳು:- ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಸಾಗರ ಜಲಸಂಚಯಗಳು, ಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳಂತಹ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮೀಥೇನ್ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

16. ಅರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಅರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿನ ಡೆಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಗಣಿಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ 'ಕೇಂದ್ರೀಯ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿ'ಯು 'ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಥೆ'ಗೆ (FSI) ವಹಿಸಿದೆ.

ಅರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಉಗಮ:- ಪ್ಯೊಟೆರೋಜೋಯಿಕ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ (ಪ್ರಿ-ಕ್ಯಾಂಬ್ರಿಯನ್ ಅವಧಿ) 'ಅರಾವಳಿ-ದೆಹಲಿ ಓರೊಜಿನಿ'ಯ (ಪರ್ವತ ನಿರ್ಮಾಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ) ಮೂಲಕ ಇವು ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ.
- ♦ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ'ಮಡಿಕೆ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯಾಗಿದೆ:- ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳ ನಿರಂತರ ಸವೆತದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದು ಕೇವಲ "ಶೇಷ ಬೆಟ್ಟಗಳಾಗಿ" ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ.

- ♦ **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:-** ಗುಜರಾತ್‌ನಿಂದ (ಅಹಮದಾಬಾದ್) ಆರಂಭವಾಗಿ, ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಹರಿಯಾಣದ ಮೂಲಕ ದೆಹಲಿಯವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 670 ರಿಂದ 800 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಈ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರ:-** ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಮೌಂಟ್ ಅಬುವಿನಲ್ಲಿರುವ 'ಗುರು ಶಿಖರ' (1,722 ಮೀಟರ್).
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳು:-** ಬನಾಸ್, ಲೂನಿ, ಸಾಬರಮತಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿಬಿ ನದಿಗಳಿಗೆ ಈ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಉಗಮ ಸ್ಥಾನವಾಗಿವೆ.
- ♦ **ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು:-** ತಾಮ್ರ, ಸತು, ಸೀಸ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಅಮೃತಶಿಲೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾನೈಟ್‌ನಂತಹ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- ♦ **ಹವಾಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಕ:-** ನೈಋತ್ಯ ಮುಂಗಾರು ಮಾರುತಗಳನ್ನು ಹಿಮಾಲಯದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುವು ನೀಡುವ ಭೌಗೋಳಿಕ ತಡೆಗೋಡೆಯಾಗಿ ಇದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ; ತನ್ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಬಯಲು ಸೀಮೆಗಳಿಗೆ ಮಳೆ ತರಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **"ಹಸಿರು ಗೋಡೆ":-** 'ಥಾರ್ ಮರುಭೂಮಿ'ಯು ಪೂರ್ವದ ಫಲವತ್ತಾದ 'ಸಿಂಧೂ-ಗಂಗಾ ಬಯಲು ಸೀಮೆ'ಯತ್ತ ವಿಸ್ತರಿಸದಂತೆ ತಡೆಯುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ರಕ್ಷಕವಚವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ:-** ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಧಾನಿ ವಲಯ (NCR) ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇದು ಅಂತರ್ಜಲದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ:-** 300ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಪರೂಪದ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ, ಹಾಗೂ ಚಿರತೆ, ಪಟ್ಟಿ ಕತ್ತಿರುಬ, ಮತ್ತು 'ಹೊನ್ನರಿ'ಯಂತಹ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಇದು ನೆಚ್ಚಿನ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಥೆ(FSI)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಸ್ಥಾಪನೆ:-** 1981
- ♦ **ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣ:-** ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯ (MoEFCC).
- ♦ **ಕಾರ್ಯ:-** ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:-** ದೇಶದ ಅರಣ್ಯ ಹೊದಿಕೆಯಲ್ಲಿನ (ಅರಣ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ) ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಪ್ರತಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ವರದಿ (ISFR)ಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು, ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ವೃಕ್ಷ

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಮಗ್ರ ದಾಸ್ತಾನನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.

17. ತೆಹ್ರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮಳೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ತೈಲ ನೆಲೆಗಳ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿಯ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಇರಾನಿನ ರಾಜಧಾನಿ ತೆಹ್ರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ "ಕಪ್ಪು ಮಳೆ" ಹಾಗೂ ತೀವ್ರ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿಷಕಾರಿ ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂದು ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO) ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದೆ.

ಕಪ್ಪು ಮಳೆ (Black Rain) ಎಂದರೇನು?

- ♦ ಬೃಹತ್ ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತಗಳು ಅಥವಾ ಸ್ಫೋಟಗಳ ನಂತರ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಮಸಿ, ಬೂದಿ, ತೈಲದ ಕಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳಿಂದ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡ ಮಳೆಯನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಳೆಯ ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳ ಬದಲಾಗಿ, ಈ ಮಳೆಯು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಎಣ್ಣೆಯುಕ್ತ ಕಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ; ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಳೆಯ ನೀರು ಕಪ್ಪು ಅಥವಾ ಬೂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಬೆಂಕಿಯಿಂದಾಗಿ ಅಪಾರ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳು ಗಾಳಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದಾಗ ಮತ್ತು ಆ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಕಣಗಳನ್ನು ಮಳೆಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಲುಪುವ ಮುನ್ನವೇ ಹೀರಿಕೊಂಡಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂತಹ 'ಕಪ್ಪು ಮಳೆ' ಸುರಿಯುತ್ತದೆ.
- ♦ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, 1945 ರಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್‌ನ ಹಿರೋಷಿಮಾ ಮತ್ತು ನಾಗಾಸಾಕಿ ನಗರಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಪರಮಾಣು ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿಯ ನಂತರ ವಿಕಿರಣಶೀಲ ಕಣಗಳು ಮತ್ತು ಛಿದ್ರಗೊಂಡ ಅವಶೇಷಗಳು ಮಳೆನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತಾಗ ಇಂತಹದ್ದೇ ಭೀಕರ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದವು.

18. ಸೈಟೆಸ್ (CITES)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 'ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದ'ದ (CITES) ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ವಜಾಗೊಳಿಸಿದೆ.

CITES ಒಪ್ಪಂದದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **CITES ಸಂಪೂರ್ಣ ರೂಪ:-** ಕಾನ್ವೆಂಷನ್ ಆನ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಟ್ರೇಡ್ ಇನ್ ಎಂಡೇಂಜೆರ್ಡ್ ಸ್ಪೀಷಿಸ್ ಆಫ್ ವೈಲ್ಡ್ ಫಾನಾ ಅಂಡ್ ಪ್ಲೋರಾ

(ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದ).

- ♦ **ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾದ ಒಪ್ಪಂದ:-** ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಆ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಉಳಿವಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ **ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ:-** ಇದು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ, ಪರವಾನಗಿಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ಗೀಕರಣಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಸಹಿ ಮತ್ತು ಜಾರಿ:-** ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ 1973 ರಲ್ಲಿ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಇದು 1975 ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
- ♦ **ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ:-** ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್‌ನ ಜಿನೀವಾದಲ್ಲಿರುವ, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNEP)ದ ಸಚಿವಾಲಯವು ಇದರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:-** ಭಾರತವು ಸಹ ಸೇರಿದಂತೆ 180 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು.
- ♦ **ಸ್ವರೂಪ:-** ಇದು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಇದರ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಆಯಾ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸ್ವರೂಪ:-** 'ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ' (CoP) ಎಂಬುದು ಇದರ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರತಿ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಮೂರು ಅನುಬಂಧಗಳು:

- ♦ **ಅನುಬಂಧ 1 - ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:-** ಅಸಾಧಾರಣ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇವುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ♦ **ಉದಾಹರಣೆ:-** ಹುಲಿ, ಆನೆ (ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಭೇದಗಳು) ಮತ್ತು ಖಡ್ಗಮೃಗ.
- ♦ **ಅನುಬಂಧ 2 - ತಕ್ಷಣವೇ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿಲ್ಲದ, ಆದರೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಬಹುದಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:-** ಇವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಿತ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶವಿದೆ.
 - ♦ **ಉದಾಹರಣೆ:-** ಅನೇಕ ಮರಮಟ್ಟುಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರಜೀವಿಗಳು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಶಾರ್ಕ್).
- ♦ **ಅನುಬಂಧ 3 - ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಾದರೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:-**

ಇವುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಇತರ ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಭಾರತ ಮತ್ತು CITES:

- ♦ **ಭಾರತವು 1976 ರಿಂದಲೇ ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ:-** 'ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ 1972' ರ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು:-**
 - ♦ **ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:-** ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯ (MoEFCC).
 - ♦ **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:-** ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಸ್ಥೆ (WII).

19. ನೀಲಗಿರಿ ತಾಹರ್ (Nilgiri Tahr)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ಕೇರಳದ ಇಡುಕ್ಕಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುನ್ನಾರ್ ಬಳಿಯಿರುವ ಚೊಕ್ಕಮುಡಿ ಬೆಟ್ಟಗಳು** ಇದೀಗ 'ನೀಲಗಿರಿ ತಾಹರ್'ಗಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ನೀಲಗಿರಿ ತಾಹರ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು:-** ನೀಲಗಿರಿಟ್ರಾಗಸ್ ಹೈಲೋಕ್ರಿಯಸ್ (Nilgiritragus hylocrius).
- ♦ **ದೃಢಕಾಯದ ಪರ್ವತ ಕಾಡು ಮೇಕೆಯಾಗಿದೆ:-** ಚಿಕ್ಕದಾದ ಮತ್ತು ಹಳದಿ-ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ತುಪ್ಪಳವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ ಇದು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:-** ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ 400 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ (ಸ್ಥಳೀಯ) ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯಾಗಿದೆ:-** 120 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭೇದದ ಹುಲ್ಲು, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪೊದೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಪಾಯಗಳು:-** ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ನಾಶ (ಅರಣ್ಯನಾಶ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳು), ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯಾಡುವಿಕೆ.
- ♦ **ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಾನಮಾನ:-**
 - ♦ **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ:-** 'ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ' (EN).
 - ♦ **ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ 1972 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ:-** 1ನೇ ಅನುಸೂಚಿ.
- ♦ **ಕೇರಳದ ಎರವಿಕುಲಂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು** ಈ ಪ್ರಭೇದದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ

ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

20. ಹಸಿರು ಅಮೋನಿಯಾ (Green Ammonia)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತದ ಇಂಧನ ಪರಿವರ್ತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಹಸಿರು ಜಲಜನಕ ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ 'ಹಸಿರು ಅಮೋನಿಯಾ'ವು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ.

ಹಸಿರು ಅಮೋನಿಯಾದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಹಸಿರು ಜಲಜನಕವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಈ ಹಸಿರು ಅಮೋನಿಯಾವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು ರಸಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಇಂಧನ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಕಡಲ ವಲಯದ ಅನ್ವಯಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಶುದ್ಧ ಇಂಧನವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:-
 - ರಸಗೊಬ್ಬರ ವಲಯದ ಇಂಗಾಲದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ತಗ್ಗಿಸುವುದು (ಡಿಕಾರ್ಬೊನೈಸೇಶನ್):- ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಮೋನಿಯಾವನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಭಾರತದ ರಸಗೊಬ್ಬರ ವಲಯವು, ಹಸಿರು ಅಮೋನಿಯಾವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಇಂಗಾಲದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ತಗ್ಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

'ಹಸಿರು ಜಲಜನಕ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾದ ವಿದ್ಯುತ್‌ನಿಂದ ನೀರಿನ ವಿದ್ಯುದ್ವಿಭಜನೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಹಸಿರು ಜಲಜನಕವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇಂಗಾಲ-ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ:- ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಉರಿಯುವ ಇಂಧನವಾಗಿದ್ದು, ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು, ರಾಸಾಯನಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾರಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳನ್ನು ಇಂಗಾಲ-ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಜಲಜನಕವನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಇಂಧನ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಸಹ ಇದನ್ನು ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸಿರು ಜಲಜನಕ ಮಿಷನ್:

- ಉದ್ದೇಶ:- ಹಸಿರು ಜಲಜನಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು.
- ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:- ಹೊಸ ಮತ್ತು

ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯ (MNRE).

ಜಲಜನಕ (Hydrogen)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸಂಕೇತ ಮತ್ತು ಪರಮಾಣು ಸಂಖ್ಯೆ:- ಜಲಜನಕವು 'H' ಸಂಕೇತವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮೂಲವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಪರಮಾಣು ಸಂಖ್ಯೆ 1 ಆಗಿದೆ.
- ಇದು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಹಗುರವಾದ ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಹೇರಳವಾಗಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದು, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಸ್ತುವಿನ ಶೇಕಡ 75 ರಷ್ಟನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು ಬಣ್ಣರಹಿತ, ವಾಸನೆರಹಿತ, ರುಚಿರಹಿತ, ವಿಷಕಾರಿಯಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ದಹನಕಾರಿ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅನಿಲವಾಗಿದೆ.

21. ಚಿಪ್ಪುಹಂದಿಗಳು (ಪ್ಯಾಂಗೋಲಿನ್ ಗಳು)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2016 ರಿಂದ 2024 ರ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ 500,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಚಿಪ್ಪುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ವೇಳೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು 'ಸೈಟ್ಸ್' (CITES) ವರದಿಯು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ.

ಚಿಪ್ಪುಹಂದಿ (Pangolin)ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹುರುಪೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ಸಸ್ತನಿಗಳಾಗಿವೆ:- ಇವುಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಕೆರಾಟಿನ್ ಅಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಹುರುಪೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಸ್ತನಿಗಳಾಗಿವೆ.
- ಇವು ತಮ್ಮ ಉದ್ದವಾದ ಮತ್ತು ಅಂಟಂಟಾದ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಇರುವೆಗಳು, ಗೆದ್ದಲುಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಲಾರ್ವಾಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.
- ಚೆಂಡಿನಂತೆ ಉರುಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ:- ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಅಪಾಯ ಎದುರಾದಾಗ, ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವು ತಮ್ಮ ರಕ್ಷಕವಚದಂತಹ ಹುರುಪೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಚೆಂಡಿನಂತೆ

ಉರುಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

- ♦ “ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು”:- ಮಣ್ಣಿನ ಗಾಳಿಯಾಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಕೀಟಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
- ♦ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಒಟ್ಟು 8 ಪ್ರಭೇದದ ಚಿಪ್ಪುಹಂದಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
 - ♦ ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ 4 ಪ್ರಭೇದಗಳು (ಕಪ್ಪು-ಹೊಟ್ಟೆಯ, ಬಿಳಿ-ಹೊಟ್ಟೆಯ, ದೈತ್ಯ ನೆಲದ ಮತ್ತು ಟೆಮ್ಮಿಂಕ್ಸ್‌ನೆಲದ ಚಿಪ್ಪುಹಂದಿಗಳು) ಕಂಡುಬಂದರೆ,
 - ♦ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ 4 ಪ್ರಭೇದಗಳು (ಭಾರತೀಯ, ಫಿಲಿಪೈನ್, ಸುಂಡಾ ಮತ್ತು ಚೀನೀ ಚಿಪ್ಪುಹಂದಿಗಳು) ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

22. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹವಾಮಾನ ಉಪಕ್ರಮ (IKI)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹವಾಮಾನ ಉಪಕ್ರಮದ (IKI) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶಗಳು € 20 ಮಿಲಿಯನ್ ಯುರೋಗಳ (ಸುಮಾರು ₹180 ಕೋಟಿ) ಬೃಹತ್ ಅನುದಾನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿವೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹವಾಮಾನ ಉಪಕ್ರಮ (IKI)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇದು 2008 ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಧನಸಹಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಉದ್ದೇಶ:- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಮತ್ತು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹವಾಮಾನ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಧನಸಹಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:- ಪಾಲುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಮಾವೇಶದ (CBD) ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದು 4 ಪ್ರಮುಖ ಸ್ತಂಭಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ:
 1. ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು:- ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ, ಸುಸ್ಥಿರ ಚಲನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ-ಇಂಗಾಲದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವುದು.
 2. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು:- ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಧಾರಿತ ರೂಪಾಂತರ ಮತ್ತು ಅಪಾಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
 3. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಇಂಗಾಲದ ಹೀರುನೆಲೆ (ಸಿಂಕ್)ಗಳನ್ನು

ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು:-

ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸಸ್ಯಾವಶೇಷಗಳ ಜೌಗುಭೂಮಿಯ (ಪೀಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್) ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಭೂ-ಬಳಕೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು (REDD+) ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ.

4. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು:- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು (NBSAPs) ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇದು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

1. ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಬಾಂಬ್ (Gravity Bomb)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇರಾನ್ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಯುದ್ಧತಂತ್ರದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಅಮೆರಿಕವು ‘ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣಾ ಬಾಂಬ್’ಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಮುಂದಾಗಲಿದೆ ಎಂದು ಅಮೆರಿಕದ ಯುದ್ಧ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಪೀಟ್ ಹೆಗ್ಸೆತ್ ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಬಾಂಬ್ ಎಂದರೇನು?

- ♦ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಬಾಂಬ್ (ಅಥವಾ ಮುಕ್ತ-ಪತನ ಬಾಂಬ್) ಎನ್ನುವುದು ವಿಮಾನದಿಂದ ಬೀಳಿಸುವ, ಇಂಧನ ಅಥವಾ ಎಂಜಿನ್ ರಹಿತವಾದ ಯುದ್ಧ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ‘ಟೊಮಾಹಾಕ್’ ನಂತಹ ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಈ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣಾ ಬಾಂಬ್‌ಗಳು ಯಾವುದೇ ಎಂಜಿನ್ ಅಥವಾ ನೋಡನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಬೀಳಿಸುವ ವಿಮಾನದ ವೇಗ ಮತ್ತು ಎತ್ತರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಕೇವಲ ಭೂಮಿಯ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣಾ ಬಲದಿಂದಲೇ ಇವು ಗುರಿಯತ್ತ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ.
- ♦ ‘ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಅಟ್ಯಾಕ್ ಮ್ಯುನಿಷನ್’ (JDAM) ಕಿಟ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ:- ಅನೇಕ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣಾ ಬಾಂಬ್‌ಗಳಿಗೆ ಈ ಕಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಜಿಪಿಎಸ್ (GPS) ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದಾದ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ನಿಖರ-ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಯುದ್ಧಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತವೆ.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ:- ಈ ಬಾಂಬ್‌ಗಳು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಗ್ಗವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ, ಗುರಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನವು ಹಾರಾಟ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ವಾಯುಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಇವು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.

2. 'ಮೂನ್‌ಶಾಟ್' ಮೆಲುಕು ಯೋಜನೆ :ಐಐಎಸ್‌ಸಿ (IISc)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯು (IISc) ಮೆದುಳಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅಥವಾ ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸಲು, ನ್ಯೂರೋಮಾರ್ಫಿಕ್ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಅಲ್ಲಾದಿದಮ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಮೆದುಳಿನ ಸಹ-ಪ್ರಕ್ರಿಯಕ (ಕೋ-ಪ್ರೊಸೆಸರ್)ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ 'ಮೂನ್‌ಶಾಟ್' ಮೆಲುಕು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಮೆದುಳಿನ ಸಹ-ಪ್ರಕ್ರಿಯಕ (ಕೋ-ಪ್ರೊಸೆಸರ್)ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಮೆದುಳಿನ ಕೋ-ಪ್ರೊಸೆಸರ್‌ಗಳು ಮಾನವನ ಮೆದುಳಿನೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ.
- ♦ ಈ ಸಾಧನಗಳು ನರಕೋಶಗಳ ಸಂಕೀತಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಅರ್ಥೈಸುತ್ತವೆ, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಅಲ್ಲಾದಿದಮ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ನರಗಳ ಉದ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ನ್ಯೂರೋಫೀಡ್‌ಬ್ಯಾಕ್ ಮೂಲಕ ಮೆದುಳಿಗೆ ಮರಳಿ ಸಂಕೀತಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸುತ್ತವೆ.
- ♦ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಲುಪುವ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಸುವಂತಹ ಸಂವೇದನಾ ಹಾಗೂ ಚಲನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು ಪೀಡಿತರಿಗೆ ಅರಿವಿನ ಮತ್ತು ಚಲನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಈ ಸಾಧನಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.

3. ಲಿಗೋ-ಇಂಡಿಯಾ (LIGO-India): ಭಾರತದ ಗುರುತ್ವ ತರಂಗ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿಂಗೋಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಲೇಸರ್ ಇಂಟರ್‌ಫೆರೋಮೀಟರ್ ಗುರುತ್ವ ತರಂಗ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯ (LIGO-India) ಯೋಜನಾ ಕಾಮಗಾರಿಯು ವಿಳಂಬವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಲಿಗೋ-ಇಂಡಿಯಾ (LIGO-India) ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ 'ಲಿಗೋ-ಇಂಡಿಯಾ' ಎಂಬುದು ಗುರುತ್ವ ತರಂಗಗಳನ್ನು (ಅಂದರೆ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಅಲೆಗಳು) ನಿಖರವಾಗಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ವಿಜ್ಞಾನ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ಈ ಅಗೋಚರ ತರಂಗಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ ಅವರು 1915 ರಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ 'ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಪೇಕ್ಷತಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಸಿದ್ದರು.

- ♦ ಕಪ್ಪು ಕುಳಿಗಳ ವಿಲೀನ, ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಘರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸೂಪರ್‌ನೋವಾ ಸ್ಫೋಟಗಳಂತಹ ಬೃಹತ್ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಂದ ಈ ಗುರುತ್ವ ತರಂಗಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ.
- ♦ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಜಾಗತಿಕ 'ಲಿಗೋ' (LIGO) ಜಾಲದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು, ಅಮೆರಿಕದ (US) ವೀಕ್ಷಣಾಲಯಗಳ ಸಮನ್ವಯದೊಂದಿಗೆ ಇದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಿದೆ.

4. ಬಿಳಿ ರಂಜಕ (White Phosphorous)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಲೆಬನಾನ್ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಇಸ್ರೇಲ್ "ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ" ಬಿಳಿ ರಂಜಕವನ್ನು (ಬಳಸಿದೆ ಎಂದು 'ಹ್ಯೂಮನ್ ರೈಟ್ಸ್ ವಾಚ್' ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗಂಭೀರ ಆರೋಪ ಮಾಡಿದೆ.

ಬಿಳಿ ರಂಜಕದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ:- ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೇನಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು, ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಹರಡಲು ಮತ್ತು ದಹನಕಾರಿ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಇದು ಅರೆ-ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ, ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ-ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮೇಣದಂತಹ ಘನ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ:- ಇದು ಆಮ್ಲಜನಕದ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಮಂದ ಉತ್ಕರ್ಷಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಇದು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಂದವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು (ಸ್ವಯಂ-ದಹನ) ತಡೆಯಲು, ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೀರಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜಡ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ರಾಸಾಯನಿಕವಾಗಿದೆ:- ಇದು ಮನುಷ್ಯನ ಚರ್ಮದ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಆಳವಾದ ಹಾಗೂ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸುಟ್ಟಗಾಯಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ♦ 'ರಾಸಾಯನಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ನಿಷೇಧಒಪ್ಪಂದ'ದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ರಂಜಕದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಿಲ್ಲ; ಆದಾಗ್ಯೂ, 'ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವೀಯ ಕಾನೂನಿ'ನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲಿನ / ಇದರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

☐ ರಾಸಾಯನಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ನಿಷೇಧ ಒಪ್ಪಂದ (CWC):

- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ರಾಸಾಯನಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬಳಸುವ 'ಪೂರ್ವಗಾಮಿ ವಸ್ತುಗಳ' ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದ ಇದಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಅಂಗೀಕಾರ:-** 1992ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 3.
- ♦ **ಜಾರಿ:-** 1997ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 29
- ♦ **ಪ್ರಸ್ತುತ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:-** 193
- ♦ **ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಬದ್ಧತೆ:-** ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಸಾಯನಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಾಶಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಭಾರತವು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ:-** ಭಾರತವು 1993ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿ, ಅದನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

5. ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹ 2024 YR4

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ಜೇಮ್ಸ್ ವೆಬ್ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ದೂರದರ್ಶಕದ** ವೀಕ್ಷಣೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, **2024 YR4 ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹವು** 2032 ರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಅಪಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾಸಾ (NASA) ಖಚಿತಪಡಿಸಿದೆ.
- ♦ **2024 YR4 ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹವನ್ನು ಭೂ-ಸಮೀಪದ ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹ (NEA) ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.** ಅಂದರೆ, ಇದರ ಕಕ್ಷೆಯು ಭೂಮಿಯ ಕಕ್ಷೆಯ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಹುಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

☐ ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹ, ಉಲ್ಕಾಖಂಡ, ಉಲೈ ಮತ್ತು ಉಲ್ಕಾಪಿಂಡಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ:

- ♦ **ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹ (Asteroid):-** ಇದು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತ ಪರಿಭ್ರಮಿಸುವ ಸಣ್ಣ, ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಕಾಶಕಾಯವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಉಲ್ಕಾಖಂಡ/ಉಲ್ಕಾಶಿಲೆ (Meteoroid):-** ಇದು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುವಾಗ ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹ ಅಥವಾ ಧೂಮಕೇತುವಿನಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟ ಸಣ್ಣ ಕಣ ಅಥವಾ ಚೂರು ಆಗಿದೆ.
- ♦ **ಉಲೈ (Meteor):-** ಉಲ್ಕಾಖಂಡವು ಭೂಮಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ, ಗಾಳಿಯ ಘರ್ಷಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಸುಟ್ಟುಹೋಗುವಾಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬೆಳಕಿನ ಗೆರೆ (ಬೀಳುವ ನಕ್ಷತ್ರ).
- ♦ **ಉಲ್ಕಾಪಿಂಡ/ಉಲ್ಕಾಶಿಲೆ (Meteorite):-** ಭೂಮಿಯ

ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬರುವಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಟ್ಟುಹೋಗದೆ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸುವ ಉಲೈಯ ಉಳಿಕೆ ಭಾಗ.

☐ ಜಾಗತಿಕ ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹ ಅಧ್ಯಯನ/ಅನ್ವೇಷಣಾ 'ಮಿಷನ್'ಗಳು:

- ♦ **ನಾಸಾದ ಡಾರ್ಟ್ (DART) ಮಿಷನ್, 2022:-** ಇದು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆಯನ್ನು ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅದರ ಚಲನಾ ಪಥವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಗ್ರಹಗಳ ರಕ್ಷಣಾಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಡಿಡಿಮೋಸ್ ಎಂಬ ಜೋಡಿ ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು.
- ♦ **ನಾಸಾದ ಒಸಿರಿಸ್-ರೆಕ್ಸ್ (OSIRIS-REx), 2016-2023:-** ಇದು ಬೆನ್ನು (Bennu) ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹದಿಂದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತರುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಸೌರಮಂಡಲದ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಜಪಾನಿನ ಹಯಾಬುಸಾ-2 (Hayabusa2 - JAXA), 2014-2020:-** ಈ ಯೋಜನೆಯು ರಿಯೂಗು (Ryugu) ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ. ಈ ಮಾದರಿಯು ಜೀವಿಗಳ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ♦ **ನಾಸಾದ ಲೂಸಿ (LUCY) ಮಿಷನ್, 2021-ಪ್ರಸ್ತುತ:-** ಇದು ಗುರುಗ್ರಹದ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಹುಪಾಲು ಟ್ರೋಜನ್ ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವ 12 ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಯುರೋಪಿನ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆ (ESA)ಯ ಹೆರಾ ಮಿಷನ್, 2024:-** ಡಾರ್ಟ್ (DART) ಯೋಜನೆಯು ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದಾಗ ಉಂಟಾದ ಕುಳಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಅದರ ಪಥ ಬದಲಾವಣೆಯ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಈ ಮಿಷನ್ ಅನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಚೀನಾದ ಟಿಯಾನ್‌ವೆನ್-2 (Tianwen-2), 2025:-** ಇದು ಭೂ-ಸಮೀಪದ ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹವಾದ ಕಾಮೋಲೆವಾ (Kamo'oalewa) ದಿಂದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ನಿಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

6. ರುಬಿಡಿಯಮ್ ಪರಮಾಣು ಗಡಿಯಾರ ವೈಫಲ್ಯ: ಇಸ್ರೋದ 'ನಾವಿಕ್' ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹಿನ್ನಡೆ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ಭಾರತದ ಸ್ವದೇಶಿ ನೌಕಾಯಾನ ಉಪಗ್ರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದ 'ನಾವಿಕ್'ಗೆ (NavIC) ತೀವ್ರ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿದ್ದು, IRNSS-1F ಉಪಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ಏಕೈಕ ಕಾರ್ಯನಿರತ ರುಬಿಡಿಯಮ್ ಪರಮಾಣು ಗಡಿಯಾರವು ವಿಫಲಗೊಂಡಿರುವುದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.**

☐ ನಾವಿಕ್ (NavIC) ಉಪಗ್ರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

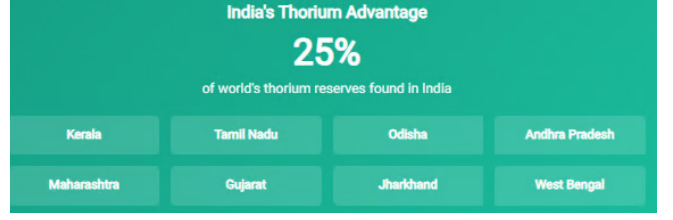
- ♦ **NavIC ಸಂಪೂರ್ಣ ರೂಪ:-** ನಾವಿಗೇಷನ್ ವಿಥ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೆಲೇಷನ್ (Navigation with Indian Constellation).
- ♦ ಈ ಉಪಗ್ರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು (ISRO) ನಿರ್ಮಿಸಿ, 2013ರಲ್ಲಿ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಿತು.
- ♦ ಭಾರತದ ಸ್ವಾಯತ್ತ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನೌಕಾಯಾನ ಉಪಗ್ರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:- ಇದು ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ಸೇನಾ ನೌಕಾಯಾನದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ ನಾವಿಕ್ ಅನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನೌಕಾಯಾನದ ಉಪಗ್ರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (IRNSS- 'ಇಂಡಿಯನ್ ರೀಜನಲ್ ನ್ಯಾವಿಗೇಷನ್ ಸ್ಯಾಟೆಲೈಟ್ ಸಿಸ್ಟಮ್') ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:- ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹಾಗೂ ದೇಶದ ಗಡಿಯಿಂದ ಆಚೆಗೆ 1,500 ಕಿ.ಮೀ. ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಖರವಾದ ಸ್ಥಾನ, ವೇಗ ಮತ್ತು ಸಮಯದ (PVT) ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಈ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ನಾವಿಕ್‌ನ 'ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸೇವಾ ವಲಯ' ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ♦ ನಾವಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಚನೆ:- ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಒಟ್ಟು 7 ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಸುಗಮ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ 'ಭೂಕೇಂದ್ರಗಳ ಜಾಲ'ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಕಕ್ಷೆ:- ಈ 7 ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಪೈಕಿ 3 ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು 'ಭೂಸ್ಥಿರಕಕ್ಷೆ'ಯಲ್ಲಿನಿಲೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ 4 ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು 'ವಾಲಿದ ಭೂಸಮಕಾಲಿಕ ಕಕ್ಷೆ'ಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:- ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೇವಾ ವಲಯದಾದ್ಯಂತ 20 ಮೀಟರ್‌ಗಿಂತಲೂ ಕರಾರುವಕ್ಕಾದ 'ಸ್ಥಾನಿಕ ನಿಖರತೆ'ಯನ್ನು ಮತ್ತು 40 ನ್ಯಾನೊ-ಸೆಕೆಂಡ್‌ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮಟ್ಟದ 'ಕಾಲಮಾನದ ನಿಖರತೆ'ಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.

7. ಭಾರತದ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಗುರಿ, 2047: ಧೋರಿಯಂ ಆಧಾರ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 'ಶಾಂತಿ ಕಾಯ್ದೆ' (SHANTI Act), 2025 ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಧೋರಿಯಂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ತುರ್ತಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

☐ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಧೋರಿಯಂ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು:

- ♦ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಧೋರಿಯಂ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ♦ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಧೋರಿಯಂ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ 70ರಷ್ಟು ಕೇವಲ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಒಡಿಶಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೇ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
- ♦ ಭಾರತವು ಮೂರು-ಹಂತದ ಪರಮಾಣು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಧೋರಿಯಂ ಆಧಾರಿತ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂರನೇ ಹಂತದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಭಾಗವಾಗಿವೆ.
- ♦ ಸವಾಲುಗಳು:- ಅದಿರಿಂದ ಧೋರಿಯಂ ಅನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಶಕ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಇದು ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಸುಧಾರಿತ ರಿಯಾಕ್ಟರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯಂತಹ ಸವಾಲುಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿವೆ.

☐ ಧೋರಿಯಂ ಬಳಕೆಯ ಅಗತ್ಯತೆ:

- ♦ ಆಮದು ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆ ಕಡಿತ:- ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಯುರೇನಿಯಂ ಅನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ♦ ದೇಶೀಯ ಯುರೇನಿಯಂ ಅದಿರುಗಳು ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ದುಬಾರಿಯಾಗಿದೆ:- ಆದರೂ, ಇದು ಯುರೇನಿಯಂ ಪೂರೈಕೆಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

☐ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಧೋರಿಯಂನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- ♦ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆ:- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯುರೇನಿಯಂ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ನದಿಪಾತ್ರದ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಧೋರಿಯಂ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
- ♦ ಪರಮಾಣು ವಿದಳನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:- ಧೋರಿಯಂ ಧಾತುವಿನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಯುರೇನಿಯಂನಂತೆ ನೇರವಾಗಿ ವಿದಳನಶೀಲವಲ್ಲ (non-fissile). ಬದಲಾಗಿ, ಇದು ಒಂದು ಪರಿವರ್ತನಶೀಲ (fertile) ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದು, ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡ ನಂತರ 'ಯುರೇನಿಯಂ-233' ಎಂಬ ವಿದಳನಶೀಲ

ಐಸೋಟೋಪ್ ಆಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ರೂಪಾಂತರದ ಬಳಿಕವಷ್ಟೇ ಇದು ಸತತವಾದ ಪರಮಾಣು ವಿಘಟನ (Nuclear fission) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.

- ♦ **ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ:-** ಇದು ಭಾರತದ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ 'ಮೂರು-ಹಂತದ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ'ಕ್ಕೆ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ.

☐ ಭಾರತದ ಮೂರು-ಹಂತದ ಪರಮಾಣು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ:

- ♦ ಭಾರತವು **1948ರಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಆಯೋಗವನ್ನು** ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.
- ♦ **'ಅಪ್ಸರಾ':-** 1956ರಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಂಬೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಭಾ ಅಣು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ (BARC) ಏಷ್ಯಾದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಸಂಶೋಧನಾ ರಿಯಾಕ್ಟರ್ 'ಅಪ್ಸರಾ' ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿತು.
- ♦ ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಿತಾಮಹ **ಡಾ. ಹೋಮಿ ಜಿ. ಭಾಭಾ** ಅವರು ಭಾರತದ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂರು ಹಂತಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ:

1. **ಮೊದಲನೇ ಹಂತ:-** ಒತ್ತಡದ ಭಾರಜಲ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು (PHWRs).
2. **ಎರಡನೇ ಹಂತ:-** ಫಾಸ್ಫೋ ಬ್ರೀಡರ್ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು (FBRs).
3. **ಮೂರನೇ ಹಂತ:-** ಸುಧಾರಿತ ಭಾರಜಲ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು (AHWRs).

- ♦ **ಗಮನಿಸಿ:-** ಜಪಾನ್‌ನ ನಂತರ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಎರಡನೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾರತ. ಚೀನಾಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ **1969ರಲ್ಲೇ** ಭಾರತವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ತಾರಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತು.

8. ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟಾನ್ ವೇಗೋತ್ಕರ್ಷಕ ಸೌಲಭ್ಯ

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಭಾರತದ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪರಮಾಣು ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ-ಶಕ್ತಿಯ 'ಪ್ರೋಟಾನ್ ವೇಗೋತ್ಕರ್ಷಕ' ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

☐ ಪ್ರೋಟಾನ್ ಎಂದರೇನು?

- ♦ ಪ್ರೋಟಾನ್ ಎಂಬುದು ಧನಾತ್ಮಕ ವಿದ್ಯುದಾವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಉಪ-ಪರಮಾಣು ಕಣವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಪ್ರೋಟಾನ್ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೂಲವಸ್ತುವಿನ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರಮಾಣು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ನಲ್ಲಿ (ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ) ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

☐ ಪ್ರೋಟಾನ್ ವೇಗೋತ್ಕರ್ಷಕ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಉನ್ನತ-ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರೋಟಾನ್ ವೇಗೋತ್ಕರ್ಷಕವು, 'ಥೋರಿಯಂ' ಧಾತುವನ್ನು ಯುರೇನಿಯಂ ಇಂಧನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಉನ್ನತ-ಶಕ್ತಿಯ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.
- ♦ ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ತಂಪುಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:-** ಈ ಪ್ರೋಟಾನ್ ವೇಗೋತ್ಕರ್ಷಕವನ್ನು ಭಾರತದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪರಮಾಣು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

9. ಸುಜ್ವಿಕಾ ಪೋರ್ಟಲ್

☐ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯ (DBT) 40 ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನದಂದು, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಚಾಲಿತ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉತ್ಪನ್ನ ದತ್ತಾಂಶ ಪೋರ್ಟಲ್ ಆದ "ಸುಜ್ವಿಕಾ" (SUJVIKA) ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ♦ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಚಾಲಕಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

☐ ಸುಜ್ವಿಕಾ ಪೋರ್ಟಲ್ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ:

- ♦ ಇದು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯು 24 ಫೆಬ್ರವರಿ 2026 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಚಾಲಿತ ವ್ಯಾಪಾರ ಗುಪ್ತಚರ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:**
 - ♦ **AI ಚಾಲಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ:-** ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಆಮದು ಕುರಿತು ಅಧಿಕೃತ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು AI ಬಳಸುತ್ತದೆ.
 - ♦ **ವಲಯವಾರು ಒಳನೋಟಗಳು:-** ಇದು ಜೀವರಾಸಾಯನಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಿಣ್ವಗಳಂತಹ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಸ್ವದೇಶೀಕರಣದ ಉದ್ದೇಶ:-** ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಮದುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಸಂಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ (ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್) ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲು

ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ♦ **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:-** 2047 ರ ವೇಳೆಗೆ \$1 ಟ್ರಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಜೈವಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ತಲುಪುವ ಭಾರತದ ಗುರಿಗೆ ಸುಜ್ವಿಕಾ ಪೋರ್ಟಲ್ ಪ್ರಾರಂಭವು ಪೂರಕವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಇದು ಆರ್ಥಿಕತೆ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಉನ್ನತ-ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಜೈವಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ 'BioE3' ನೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

10. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನ, 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಸರ್ ಸಿ.ವಿ. ರಾಮನ್ ಅವರು 'ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮ'ವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ದಿನದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಫೆಬ್ರವರಿ 28 ರಂದು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನ'ವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಉದ್ದೇಶ:-** ಜನರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಅದರ ದೈನಂದಿನ ಅನ್ವಯಗಳ ಕುರಿತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ♦ **2026ರ ಘೋಷವಾಕ್ಯ:-** "ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು: ವಿಕಸಿತ ಭಾರತದ ವೇಗವರ್ಧನೆ"

ಸರ್ ಸಿ.ವಿ. ರಾಮನ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮದ ಆವಿಷ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ 1930 ರಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.
- ♦ ಇವರು 1926 ರಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಫಿಸಿಕ್ಸ್' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ♦ ಇವರು 1933 ರಲ್ಲಿ 'ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯ (IISc) ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು.
- ♦ ಇವರು 1948 ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 'ರಾಮನ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ♦ 1954 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಇವರಿಗೆ ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ 'ಭಾರತ ರತ್ನ' ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು.

ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮ:

- ♦ ಪಾರದರ್ಶಕ ಮಾಧ್ಯಮದ (ದ್ರವ ಅಥವಾ ಅನಿಲದಂತಹ) ಮೂಲಕ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣವು ಹಾದುಹೋದಾಗ, ಚದುರಿದ ಬೆಳಕಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭಾಗವು ತನ್ನ ತರಂಗಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ.
- ♦ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿರುವ ಅಣುಗಳ ಕಂಪನ ಮತ್ತು ಭ್ರಮಣ ಶಕ್ತಿಯ ಮಟ್ಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳಕಿನ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

1. ಶ್ರೀ ಗುರು ತೇಘ್ (ತೇಜ್) ಬಹದ್ದೂರ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರು ಗುರು ತೇಜ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಅವರ 350ನೇ ಹುತಾತ್ಮ ವರ್ಷದ (ಶಹೀದಿ ಸಮಾಗಮ) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು.
- ♦ ಈ ವೇಳೆ ಅವರು ಗುರುವಿನ ಬಲಿದಾನಕ್ಕೆ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಶೌರ್ಯ, ಸೌಹಾರ್ದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಐಕ್ಯತೆಯ ಕುರಿತಾದ ಭಾರತದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದರು.

ಗುರು ತೇಘ್ (ತೇಜ್) ಬಹದ್ದೂರ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇವರು 1621ರಲ್ಲಿ ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ಸಿಖ್ಖರ 6ನೇ ಗುರುವಾದ ಗುರು ಹರಗೋಬಿಂದ್ ಅವರ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು.
- ♦ ಇವರು ತಮ್ಮ 13ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಅಪ್ರತಿಮ ಶೌರ್ಯದಿಂದಾಗಿ 'ತೇಜ್ ಬಹದ್ದೂರ್' (ಕತ್ತಿಯ ವೀರ) ಎಂಬ ಬಿರುದಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.
- ♦ ಮಖನ್ ಶಾ ಎಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಮುನ್ನ ಇವರು ಬಕಾಲ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ತದನಂತರ 1664ರಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಸಿಖ್ಖರ 9ನೇ ಗುರು ಎಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.
- ♦ ಇವರ ಪುತ್ರ ಗುರು ಗೋಬಿಂದ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರು, "ತಮ್ಮ ಶಿರವನ್ನೇ ಅರ್ಪಿಸಿದರೂ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದ ಮಹಾನ್ ಚೇತನ" ಎಂದು ಇವರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರು. ಈ ಮೂಲಕ ಇವರು ಭಾರತದ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಕನಾದ 'ಹಿಂದ್ ದಿ ಚಾದರ್' ಎಂಬ ಶಾಶ್ವತ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾದರು.

ಗುರು ತೇಜ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- ◆ **ಚಕ್ ನಾನಕಿ (ಇಂದಿನ ಆನಂದಪುರ ಸಾಹಿಬ್) ನಗರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು:-** ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಿದ ಇವರು, ನಿರ್ಭಯತೆ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಏಕದೇವೋಪಾಸನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಪಸರಿಸಿದರು.
- ◆ **ಮೊಘಲ್ ದೊರೆ ಔರಂಗಜೇಬನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ** ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆ ಮತ್ತು ಬಲವಂತದ ಮತಾಂತರಗಳು ಮಿತಿಯಿರಿದ್ದವು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಂದೇಶಗಳು ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿದವು.
- ◆ **ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು** ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಇವರ ರಕ್ಷಣೆ ಕೋರಿದಾಗ, ಗುರು ತೇಜ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಅವರು ಮೊಘಲರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪರವಾಗಿ ನಿಂತರು.
- ◆ **ಮರಣ:-** ಇವರನ್ನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, 1675ರಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಮತ್ತು ಇವರ ಒಡನಾಡಿಗಳನ್ನು ದೆಹಲಿಯ ಚಾಂದಿನಿ ಚೌಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇವರುಗೈದ ಈ ಬಲಿದಾನವನ್ನು ಅತ್ಯುನ್ನತ ತ್ಯಾಗವೆಂದು ಇಂದಿಗೂ ಸ್ಮರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಗೋಲೆಸ್ತಾನ್ ಅರಮನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ◆ ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಇಸ್ರೇಲ್ ಪಡೆಗಳು ನಡೆಸಿದ ವೈಮಾನಿಕ ದಾಳಿಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಬಲ ಆಘಾತ ತರಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಡಿಬುದಿದ್ದ ಅವಶೇಷಗಳಿಂದಾಗಿ, 'ಯುನೆಸ್ಕೋದ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣ'ವಾಗಿರುವ ತೆಹ್ರಾನ್ ಐತಿಹಾಸಿಕ 'ಗೋಲೆಸ್ತಾನ್ ಅರಮನೆ'ಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ.

ಗೋಲೆಸ್ತಾನ್ ಅರಮನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ◆ ಇದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ರಾಜಮನೆತನದ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದು, ಖಜಾರ್ ರಾಜವಂಶದ ಅಧಿಕೃತ ನಿವಾಸವಾಗಿ

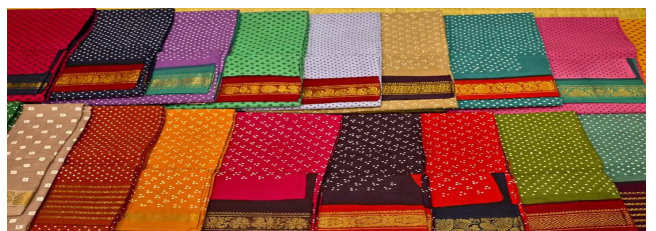
ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

- ◆ ಇದು ಇರಾನ್ ರಾಜಧಾನಿ ತೆಹ್ರಾನ್ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ◆ ತೆಹ್ರಾನ್ ನಗರವು ಪ್ರಮುಖ ರಾಜಕೀಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡ **ಸಫಾವಿಡ್ ರಾಜವಂಶದ** ಕಾಲದಲ್ಲೆಯೇ ಈ ಸಂಕೀರ್ಣದ ಮೂಲವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ತದನಂತರ ಬಂದ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಈ ಅರಮನೆ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಗೊಳಿಸಿದರು.
- ◆ ಗೋಲೆಸ್ತಾನ್ ಅರಮನೆಯು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ **ಪರ್ಷಿಯನ್ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ** ಮತ್ತು 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾದ **ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪ್ರಭಾವಗಳ** ಅನನ್ಯ ಸಮ್ಮಿಲನವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ **2013ರಲ್ಲಿ 'ಯುನೆಸ್ಕೋ' ಪಟ್ಟಿಗೆ** ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡ ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಾಣವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಖಲೆಗಳು, ಆರಂಭಿಕ ಇರಾನಿಯ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಗಳು ನಡೆದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಅರಮನೆ ಸಂಕೀರ್ಣದೊಳಗಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ರಚನೆಗಳು:

- ◆ **ಶಮ್-ಒಲ್-ಎಮಾರೆಹ್ ('ಸೂರ್ಯನ ಕಟ್ಟಡ'):-** ಇದು ಅರಮನೆ ಸಂಕೀರ್ಣದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಗೂ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 1860ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ನಾಸರ್ ಅಲ್-ದಿನ್ ಶಾ ಖಜಾರ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
- ◆ **ಅಮೃತಶಿಲೆಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಭವನ (Takht-e-Marmar):-** ಈ ಭವನವನ್ನು ರಾಜಮನೆತನದ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕೃತ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ◆ **ದರ್ಪಣ ಸಭಾಂಗಣ:-** ಇದು ಅತ್ಯಂತ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ದರ್ಪಣ ಚಿತ್ತಾರ ಮತ್ತು ವೈಭವೋಪೇತ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ.
- ◆ **ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಕಟ್ಟಡಗಳು:-** ಖಜಾರ್-ಕಾಲದ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು, ರಾಜಮನೆತನಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾದ ಉಡುಗೊರೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಹಲವಾರು ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಕೀರ್ಣವು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

3. ಸುಂಗುಡಿ ಸೀರೆಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ವಿಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಪರಿಸರಸ್ನೇಹಿ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಬಯಸುವ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ 'ಸುಂಗುಡಿ ಸೀರೆಗಳು' ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಗಳಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಇದು ಸುಂಗುಡಿ ಸೀರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:-** 17ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮಧುರೈಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ 'ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮುದಾಯ'ವು ಈ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹತ್ತಿ ಸೀರೆಗಳ ನೇಯ್ಗೆಯನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ.
- **ವಿಶೇಷ ವಿನ್ಯಾಸ:-** ನಕ್ಷತ್ರ ಖಚಿತ ರಾತ್ರಿ ಆಕಾಶದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ, 'ಬಂಧ ಮತ್ತು ವರ್ಣ' (Tie-and-dye) ತಂತ್ರದ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಈ ಸೀರೆಗಳು ಹೊಂದಿವೆ.
- **ತಯಾರಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:-** ಕೈಯಿಂದಲೇ ಗಂಟುಹಾಕಿ, ವರ್ಣಲೇಪನ ಮಾಡಿ, ತೊಳೆದು, ಪಿಷ್ಟಲೇಪನ ಮಾಡಿ ಹಾಗೂ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ವಿಶಿಷ್ಟತೆ:-** ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕರಕುಶಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಸೀರೆಯ ಮೇಲೆ 15,000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಶ್ವೇತ ಬಿಂದುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡುತ್ತವೆ.
- **ಗುಣಮಟ್ಟ:-** 15 ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಾವಧಿ ತಗಲುವ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು, ಹಗುರವಾದ ಹಾಗೂ ಗಾಳಿಯಾಡುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಮಾನ್ಯತೆ:-** ಈ ಕಲೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಮಧುರೈ ಸುಂಗುಡಿ ಸೀರೆಗಳಿಗೆ 2005ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ GI Tag ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

4. ದಂಡಿ ಯಾತ್ರೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತದ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು 1930ರ ದಂಡಿ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ದಂಡಿ ಯಾತ್ರೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಹಿನ್ನೆಲೆ:-** ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸರ್ಕಾರವು ಉಪ್ಪಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಸಾಧಿಸಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಠಿಣ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಈ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ದಿನಬಳಕೆಯ ವಸ್ತು ಕೂಡ ದುಬಾರಿಯಾಗಿತ್ತು.
- ಉಪ್ಪು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಆಹಾರದ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದು ಪಾಪದ

ಕೆಲಸ ಎಂದು ಖಂಡಿಸಿದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು, ಈ ಕರಾಳ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುರಿಯಲು 1930ರಲ್ಲಿ ಪಾದಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದರು.

- ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ 78 ಅನುಯಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ **1930ರ ಮಾರ್ಚ್ 12ರಂದು ಸಾಬರಮತಿ ಆಶ್ರಮದಿಂದ 'ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ'ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.** ಸತತ 24 ದಿನಗಳ ಪಾದಯಾತ್ರೆಯ ನಂತರ ಏಪ್ರಿಲ್ 6ರಂದು ಅವರು ದಂಡಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದರು.
- ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಉಪ್ಪನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರದ ನೀರನ್ನು ಕುದಿಸಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿಧಿಸಿದ ಉಪ್ಪಿನ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುರಿದರು.
- ದಂಡಿ ಯಾತ್ರೆಯು ದೇಶಾದ್ಯಂತ 'ಕಾನೂನುಭಂಗ ಚಳವಳಿಗೆ' ನಾಂದಿ ಹಾಡಿತು.
- ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಯಾತ್ರೆಯು ದೇಶದ ವಿವಿಧೆಡೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿತು. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ **ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ** ಹಾಗೂ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ 'ಕೇರಳ ಗಾಂಧಿ' ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತರಾದ **ಕೆ. ಕೇಳಪ್ಪನ್** ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳು ನಡೆದವು.
- ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಬಂಧನದ ನಂತರ, **1930ರ ಮೇ 21ರಂದು ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು ಮತ್ತು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಮಗ ಮಣಿಲಾಲ** ಅವರು ಗುಜರಾತಿನ **ಧರಸನಾ** ಉಪ್ಪಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಬಳಿ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು.

5. ಭಾರತದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯವು** ಭಾರತದ ಅಗಾಧವಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಲು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯ 'ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ'ಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ.
- ಈ ಉಪಕ್ರಮವು 2025-26ರ ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾದ 'ಜ್ಞಾನ ಭಾರತಂ ಅಭಿಯಾನ'ದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಮಹತ್ವ:

- **ಪರಂಪರೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ:-** ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣವು ನಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ಶಿಥಿಲಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

- ♦ **ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸುಲಭ ಲಭ್ಯತೆ:-** ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗಲಿವೆ.
- ♦ **ಬೌದ್ಧಿಕ ಚೌಕದ ತಡೆ:-** ಕರಾರುವಕ್ಕಾದ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೆಟಾಡೇಟಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಅಧಿಕೃತತೆಯನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ದುರ್ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ:-** ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರೆಯಲಿದೆ.

ಜ್ಞಾನ ಭಾರತಂ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಹಂಚಿಹೋಗಿರುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- ♦ **ಗುರಿ:-** ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ, ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ 1 ಕೋಟಿಗೂ ಅಧಿಕ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ “ಸಮೀಕ್ಷೆ, ದಾಖಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ” ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- ♦ **ಮಹತ್ವ:-** ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಉಳಿವು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು..

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಎಂದರೇನು?

- ♦ **ಕೈಯಿಂದ ಬರೆಯಲಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿಗಳು:-** ಕಾಗದ, ಮರದ ತೊಗಟೆ, ತಾಳೆಗರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಂದ ಬರೆಯಲಾದ, ಕನಿಷ್ಠ 75 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾದ ಹಾಗೂ ಗಮನಾರ್ಹ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಥವಾ ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ‘ಹಸ್ತಪ್ರತಿ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಉದಾಹರಣೆ:-** ಭೂರ್ಜ ಮರದ ತೊಗಟೆಯ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಲಾದ, 3 ಅಥವಾ 4ನೇ ಶತಮಾನದ ‘ಬಕ್ಷಾಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ’ಯು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಠ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ‘ಶೂನ್ಯದ’ (Zero) ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಲಿಖಿತ ದಾಖಲೆ ಇದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, ಕುಶಾನ್, ಗೌಡಿ, ಲೆಪ್ಚಾ ಮತ್ತು ಮೈಥಿಲಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು 80 ಪ್ರಾಚೀನ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿರುವ ಅಂದಾಜು 1 ಕೋಟಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಹೊಂದಿದೆ.**

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿರುವ ಇತರ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- ♦ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಭಿಯಾನ (NMM):-**

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯವು 2003ರಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

- ♦ **ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ:-** ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಸುಮಾರು 3,600 ಅಪರೂಪದ ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ **ಬಂಗಾಳದ ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ:-** ಸರ್ ವಿಲಿಯಂ ಜೋನ್ಸ್ ಅವರು 1784ರ ಜನವರಿ 15ರಂದು ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದು ಪ್ರಾಚೀನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಅಭಿಲೇಖ್ ಪಟಲ್:-** ಇದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು, ಪ್ರಾಚ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಪತ್ರಗಳ ಅಪರೂಪದ ಸಂಗ್ರಹ ಸೇರಿದಂತೆ 1 ದಶಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಕಡತಗಳನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲು ‘ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಲೇಖಾಗಾರ’ವು ರೂಪಿಸಿರುವ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಜ್ಞಾನ-ಸೇತು:-** ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಲಿಪಿಗಳ ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆ, ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಸುಲಭ ಲಭ್ಯತೆಗಾಗಿ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಆಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಾಚೀನ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಾ ನಿಧಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1972:-** ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಅಕ್ರಮ ರಫ್ತು ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಹೊಂದಿದೆ.

6. ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲಾ ಉತ್ಸವ, 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, **ನವದೆಹಲಿಯ ‘ಟ್ರಾವಂಕೂರ್ ಅರಮನೆ’ಯಲ್ಲಿ** ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದ್ದ ‘ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲಾ ಉತ್ಸವ 2026’ ಭಾರತದ ಶ್ರೀಮಂತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲಾ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿತು.

ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳು:

1. ವಾರ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕಲೆ (Warli Painting):

- ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ 'ವಾಲ್ಡ್' ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- ಇದರ ಮೂಲವು ನವಶಿಲಾಯುಗಕ್ಕೆ (ಕ್ರಿ. ಪೂ. 2500-3000) ಸೇರಿದೆ ಎಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಅಂದಾಜಿಸಿದ್ದಾರೆ.

▣ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:-

- ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬಳಸಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ವೃತ್ತಗಳು, ತ್ರಿಕೋನಗಳು ಮತ್ತು ಚೌಕಗಳಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಜ್ಯಾಮಿತೀಯ ಆಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಡುವಿನ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕೃಷಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು, ಬೇಟೆ ಮತ್ತು 'ತರ್ಪಾ' ನೃತ್ಯವು ಈ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಥಾವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ.

2. ರಾಭಾ ಮತ್ತು ತಮಾಂಗ್ ಮುಖಗವಸುಗಳು/ ಮುಖವಾಡಗಳು:

- ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಬಂಗಾಳದ 'ರಾಭಾ' ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮುಖಗವಸುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:-
 - ಮರ, ಬಿದಿರು, ಸೋರೆಕಾಯಿ ಅಥವಾ ಜೇಡಿಮಣ್ಣನ್ನು ಬಳಸಿ ತಯಾರಿಸುವ ಈ ಮುಖಗವಸುಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಕ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ದೇವರು, ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪೌರಾಣಿಕ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಈ ಮುಖಗವಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೃತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಗೋಂಡ ಕಲೆ:

- ಗೋಂಡ ಚಿತ್ರಕಲೆಯು ಮಧ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸಿದೆ.
- ಇದು 'ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ' (GI ಟ್ಯಾಗ್) ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ.
- ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:-
 - ಆಕರ್ಷಕ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಮತ್ತು ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಇದರ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಾಗಿದೆ.
 - ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಕಥಾವಸ್ತುಗಳು ಈ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ.

4. ಭಿಲ್ ಚಿತ್ರಕಲೆ:

- ಇದು ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಭಿಲ್' ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವು ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.
- ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:-
 - ಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಲಯವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವ ಸಾವಿರಾರು ಬಣ್ಣ-ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ದೇವತೆಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಚಿತ್ರಣವು ಈ ಕಲೆಯ ಕಥಾವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ.

7. ಗುಂಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಗಜಪತಿ ರಾಜವಂಶದ ಶಾಸನ ಪತ್ರೆ

▣ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಗುಂಟೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಗಜಪತಿ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಶಾಸನವೊಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ.
- ದೇವಾಲಯದ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲಿನ ಕಂಬವೊಂದರ ಮೇಲೆ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ.
- ಸಾ.ಶ. 15ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ದೇವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ 'ಕುಮಾರಗುರು ಮಹಾಪಾತ್ರ' ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕುರಿತು ಈ ಶಾಸನವು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ.
- ಆ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸತತ ಆಕ್ರಮಣಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಕೊಂಡವೀಡು ಕೋಟೆಯಿಂದ ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ಮಂಟಪದ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಗುಂಟೂರಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು ಎಂಬ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ಶಾಸನವು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

- ♦ ಮೂಲತಃ ಕೊಂಡವೀಡಿನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು, ತರುವಾಯ ಗುಂಟೂರು ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

☞ 'ಗಜಪತಿ ರಾಜವಂಶ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಗಜಪತಿ ರಾಜವಂಶವು ಒಡಿಶಾದಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸಿ, 15 ಮತ್ತು 16ನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರಬಲ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಪೂರ್ವ ಗಂಗಾ ರಾಜವಂಶದ ಪತನದ ನಂತರ, 'ಕಪಿಲೇಂದ್ರ ದೇವ' ಎಂಬ ರಾಜನು ಈ ಗಜಪತಿ ರಾಜವಂಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.
- ♦ ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನ ಉತ್ತುಂಗದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ತಿರುಚಿರಾಪಳ್ಳಿಯವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿತ್ತು. 'ಕಟಕ' (ಇಂದಿನ ಕಟಕ್) ನಗರವು ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು.
- ♦ ಗಜಪತಿ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಕಲೆ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಅಪಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಇವರು ನಿರಂತರ ರಾಜಕೀಯ ವೈಪೋಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು.

8. ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಫುಲೆ

☞ ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ:

- ♦ ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವರಾದ ಅಮಿತ್ ಶಾ ಅವರು ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಫುಲೆ ಅವರ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯಂದು ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

☞ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಫುಲೆ (1831 – 1897) ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇವರು **ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸತಾರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಯಿಗಾಂವ್**

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.

- ♦ **ವಿವಾಹ:-** 1840 ರಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ 9 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಇವರು 13 ವರ್ಷದ ಜ್ಯೋತಿರಾವ್ ಫುಲೆ ಅವರನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರು.
- ♦ ಇವರನ್ನು **ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಕಿ** ಎಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ♦ **ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ದೇಶದ ಮೊದಲ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು:-** ಈ ದಂಪತಿಗಳು 1848 ರಲ್ಲಿ, ಪುಣೆಯ ಭಿಡೆವಾಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ♦ **'ಬಾಲಹತ್ಯಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಗೃಹ'ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು:-** ಈ ದಂಪತಿಗಳು 1863 ರಲ್ಲಿ, ಶಿಶುಹತ್ಯೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಶಿಶು ಆಶ್ರಯ ತಾಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
- ♦ ಇವರು **ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ಪುನರ್ವಿವಾಹಗಳನ್ನು** ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ **ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಸತಿ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ವರದಕ್ಷಿಣೆ** ಪಿಡುಗಿನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು.
- ♦ **'ಸತ್ಯಶೋಧಕ ಸಮಾಜ'ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು:-** ಫುಲೆ ದಂಪತಿಗಳು 1873 ರಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರುವ ಏಕೈಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದು ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ವರ್ಗ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಕ್ತವಾದ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.
- ♦ **ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು:-** ಇವರು 1854 ರಲ್ಲಿ 'ಕಾವ್ಯ ಫುಲೆ' ಹಾಗೂ 1892 ರಲ್ಲಿ 'ಬವನ್ ಕಾಶಿ ಸುಬೋಧ್ ರತ್ನಾಕರ್' ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

9. ಕುರುಂಬ ವರ್ಣಚಿತ್ರ ಕಲೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕುರುಂಬ ವರ್ಣಚಿತ್ರ ಕಲೆಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ, ಈ ಪರಂಪರೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಕುರುಂಬ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಕುರುಂಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಈ ಕಲೆಯು 3000 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹಳೆಯದಾದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನೀಲಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ಎಳುತುಪಾರೈ'ಯಂತಹ ಶಿಲಾ ಕಲಾ ತಾಣಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ.
- ಕುರುಂಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವನ್ನು 'ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗುಂಪು' (PVTG) ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಮೂಲತಃ ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮನೆ ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಹಬ್ಬಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಲಾವಿದರು ಮರದ ಅಂಟು ಸೇರಿದಂತೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅರಣ್ಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಈ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- ಈ ಜಾನಪದ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಸರಳವಾದ ರೇಖಾಕೃತಿಗಳು, ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಯಾಮಿತೀಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಆಚರಣೆಗಳು, ಹಬ್ಬಗಳು, ಜೀನುತುಪ್ಪ ಬೇಟೆ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ದೈನಂದಿನ ಸಮುದಾಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

10. ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಹಾಗೂ ಏಕೈಕ ಭಾರತೀಯ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ ಅವರ ಪುತ್ಥಳಿಯನ್ನು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಭವನದಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು.

'ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ' ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಆರಂಭಿಕ ಜೀವನ:- ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ 'ರಾಜಾಜೀ' ಎಂದೇ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ ಅವರು 1878 ರಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಥೋರಪಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
- ಭಾರತದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು:-
 1. ರೌಲತ್ ಕಾಯ್ದೆ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ

2. ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ

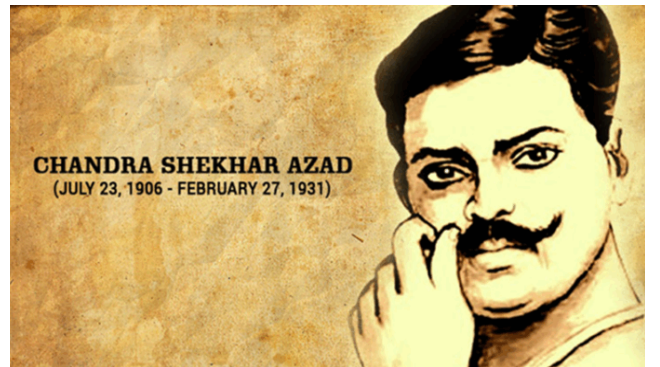
3. ವೈಕಂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ

4. ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಚಳುವಳಿ

5. ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರು 1912 ರಿಂದ 1941 ರ ನಡುವೆ ಐದು ಬಾರಿ ಜೈಲುವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರು.

- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ, ರಾಜಾಜಿ ಅವರು 1950 ರವರೆಗೆ ಭಾರತದ ಕೊನೆಯ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.
- ಅವರು 1952 ರಿಂದ 1954 ರ ನಡುವೆ ಅಲ್ಪಕಾಲ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.
- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದಾರವಾದಿ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು 1959 ರಲ್ಲಿ 'ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷ'ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೊಡುಗೆ:-
 1. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ರಾಮಾಯಣ.
 2. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ 'ರಾಮಾಯಣ - ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತಿರುಮಗನ್'.
- 1954 ರಲ್ಲಿ 'ಭಾರತ ರತ್ನ':- ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರು ನೀಡಿದ ಅಪಾರ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ 'ಭಾರತ ರತ್ನ'ವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.

11. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಆಜಾದ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ನಾಯಕ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಆಜಾದ್ ಅವರ ಹುತಾತ್ಮ ದಿನದಂದು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಆಜಾದ್ ಅವರ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ:

- ಜನನ:- ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಉನ್ನಾವ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬದರ್ಕಾ

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 23 ಜುಲೈ 1906 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು.

- ♦ ಇವರು ಭಾರತದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾಗಿದ್ದು, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ **ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ (1920-22)** ಇವರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.
- ♦ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮುಂದೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸಿದಾಗ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು **“ಆಜಾದ್”**, ತಂದೆಯ ಹೆಸರನ್ನು **“ಸ್ವತಂತ್ರ”** ಮತ್ತು ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು **“ಜೈಲು”** ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಚಾವಟಿಯೇಟು ತಿಂದ ನಂತರ, ಅವರು **“ಮುಕ್ತ”** ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವ **‘ಆಜಾದ್’** ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಾಶ್ವತ ಗುರುತಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು.
- ♦ **ಚೌರಿ ಚೌರಾ ಘಟನೆಯ (1922) ನಂತರ** ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ, ಅವರು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿದರು.
- ♦ **27 ಫೆಬ್ರವರಿ 1931 ರಂದು, ಅಲಹಾಬಾದ್‌ನ ಆಲ್ಪೆಡ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ (ಈಗಿನ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಆಜಾದ್ ಪಾರ್ಕ್)** ಆಜಾದ್ ಅವರನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಸುತ್ತುವರೆದರು. ಗುಂಡಿನ ಚಕಮಕಿಯ ವೇಳೆ ತಮ್ಮ ಸಹವರ್ತಿ ಸುಖದೇವ್ ರಾಜ್ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳಿದರಲು ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಕೊನೆಯ ಗುಂಡಿನಿಂದ ತಾವೇ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹುತಾತ್ಮರಾದರು.

ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- ♦ **1925 ರ ಕಾಕೋರಿ ರೈಲು ದರೋಡೆ:-** ರಾಮ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಬಿಸ್ಮಿಲ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್‌ನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ (HRA) ನಾಯಕರಾಗಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಲು ಆಜಾದ್ ಅವರು ರೈಲನ್ನು ದೋಚಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಇತರರು ಜೈಲು ಪಾಲಾದರೂ ಇವರು ಬಂಧನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು.
- ♦ **1928 ರ ಲಾಹೋರ್ ಹತ್ಯೆ:-** ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವೇಳೆ ಲಾಲಾ ಲಜಪತ್ ರಾಯ್ ಅವರ ಸಾವಿಗೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಜಾನ್ ಸ್ಯಾಂಡರ್ಸ್‌ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಲ್ಲಿ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರಾಜಗುರು ಅವರಿಗೆ ಇವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು.
- ♦ **ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್‌ನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ (HRA) ಪುನರ್ರಚನೆ:-** ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್‌ನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ನ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಪಂಡಿತ್ ರಾಮ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಬಿಸ್ಮಿಲ್ ಅವರ ಮರಣದ ನಂತರ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ‘ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್‌ನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್’ (HSRA) ಎಂಬ ಹೊಸ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮರುಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಇವರು HSRA ನ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಾರರಾಗಿದ್ದರು.

ರಕ್ಷಣೆ

1. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ (CISF) - 57ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯ (CISF) 57ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ (CISF) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಅರೆಸೇನಾ ಪಡೆಯಾಗಿದೆ:-** ಇದು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ ಕಾಯ್ದೆ, 1968ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 1969ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಅರೆಸೇನಾ ಪಡೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ಮಾರ್ಚ್ 10ರಂದು** ಸಿಐಎಸ್‌ಎಫ್ (CISF) ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ:-** ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ
- ♦ **ಕಾರ್ಯಗಳು:-** ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
 1. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಇಲಾಖೆ
 2. ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆ
 3. ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು
 4. ದೆಹಲಿ ಮೆಟ್ರೋ ಮತ್ತು ಬಂದರುಗಳು
 5. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳು
 6. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ, ವಿದ್ಯುತ್, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಉಕ್ಕು ಮತ್ತು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ.

2. ಡಾರ್ಕ್ ನೆಟ್ (Darknet)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 2025ರ ಜನವರಿಯಿಂದ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ **‘ಟೀಮ್ ಕಲ್ಟಿ’** ಎಂಬ ಬೃಹತ್ ‘ಡಾರ್ಕ್ ನೆಟ್’ ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳ (ಡ್ರಗ್) ಜಾಲವನ್ನು **‘ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಛೇರಿ’ (NCB)** ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಭೇದಿಸಿದೆ.

‘ಡಾರ್ಕ್ ನೆಟ್’ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ‘ಡಾರ್ಕ್ ನೆಟ್’ ಎಂಬುದು **ಅಂತರ್ಜಾಲದ (ಇಂಟರ್ನೆಟ್)** ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 - ♦ ಗೂಗಲ್‌ನಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ವೆಬ್ ಬ್ರೌಸರ್‌ಗಳು ಅಥವಾ ಸರ್ಚ್ ಎಂಜಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
 - ♦ ಈ ಗುಪ್ತ ಜಾಲವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು **‘ಟಾರ್’ (TOR - The**

Onion Router) ನಂತಹ ವಿಶೇಷ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ಗಳು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂರಚನೆಗಳು ಅಥವಾ ಅಧಿಕೃತ ಅನುಮತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

- ♦ ಡಾರ್ಕ್ ನೆಟ್ ಬಳಕೆದಾರರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ 'ಅನಾಮಧೇಯರಾಗಿ' ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ 'ಗೂಡಲಿಪೀಕರಣ' (Encryption) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಗುರುತುಗಳು ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ನ 'ಡೀಪ್ ವೆಬ್' ವಿಭಾಗದ ಒಂದು ಒಳ-ವಿಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳ ಅಕ್ರಮ ಮಾರಾಟ, ಅಶ್ಲೀಲ ಕಂಟೆಂಟ್‌ಗಳ ವಿನಿಮಯ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧಗಳಂತಹ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಜಾಲವನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಟಿಮಿಫನಲ್ ಹೈ ಆಲ್ಟಿಟ್ಯೂಡ್ ಏರಿಯಾ ಡಿಫೆನ್ಸ್ (THAAD)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಇಸ್ರೇಲ್ ಪಡೆಗಳು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ 'ಟಿಮಿಫನಲ್ ಹೈ ಆಲ್ಟಿಟ್ಯೂಡ್ ಏರಿಯಾ ಡಿಫೆನ್ಸ್' (THAAD) ಕ್ಷಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಮುಖ ರಾಡಾರ್ ನೆಲೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಇರಾನ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

ಟಿಮಿಫನಲ್ ಹೈ ಆಲ್ಟಿಟ್ಯೂಡ್ ಏರಿಯಾ ಡಿಫೆನ್ಸ್ (THAAD) ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಇದು ಅಮೆರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿರುವ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಕ್ಷಿಪಣಿ ನಿರೋಧಕ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ♦ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:- ಕಡಿಮೆ (ಸಮೀಪ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ), ಮಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಸೀಮಿತ ಮಧ್ಯಂತರ-ಶ್ರೇಣಿಯ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ (ಆಗಸದಲ್ಲಿ) ತಡೆದು ಹೊಡೆದುರುಳಿಸುವುದು.
- ♦ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:- ಸುಮಾರು 150 ರಿಂದ 200 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಳಿಸಬಹುದಾದ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳ ದಾಳಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿ, ನಾಶಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.
- ♦ ಖರೀದಿದಾರರು:- 2011ರಲ್ಲಿ ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್ (UAE) ಈ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ ಮೊದಲ ವಿದೇಶಿ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ನಂತರ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು.
- ♦ ಭಾರತದ ನಿಲುವು:- ಭಾರತವು ಅಮೆರಿಕದ 'THAAD' ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಬದಲು, ರಷ್ಯಾದ 'ಎಸ್-400 ಟ್ರಯಂಫ್' ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದೆ.

4. ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, 2047

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವರು 'ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ 2047: ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾದ ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆಗಾಗಿನ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ' ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಾಖಲೆಯನ್ನು 'ಸಮಗ್ರ ರಕ್ಷಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ'ಯು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ♦ ಭವಿಷ್ಯದ ಯುದ್ಧ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು:- ಸೈಬರ್, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಯುದ್ಧವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಬಹು-ಕ್ಷೇತ್ರದ ಯುದ್ಧಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ♦ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ:- ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಈ ಸಮಗ್ರ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು, 2047ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುವ ವಿಶಾಲ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ♦ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಬಹು-ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸೇನೆ:- ಭೂಮಿ, ಸಮುದ್ರ, ವಾಯು, ಸೈಬರ್ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಸಮಗ್ರ ಹಾಗೂ ಚುರುಕಾದ ಸೇನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.
- ♦ ಸೇನೆಯ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ತ್ವರಿತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸುಧಾರಿಸುವುದು:- ಮೂರೂ ಸೇನಾ ಪಡೆಗಳ (ಭೂಸೇನೆ, ನೌಕಾಪಡೆ ಮತ್ತು ವಾಯುಪಡೆ) ನಡುವೆ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಲಿದೆ.
- ♦ ರಕ್ಷಣಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಬಲವರ್ಧನೆ:- ರಕ್ಷಣಾ ಉಪಕರಣಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ 'ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್' (ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಭಾರತ) ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಈ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯು ಬಲವಾದ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ♦ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಗತಿ:- ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ಸ್ವಾಯತ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಸೈಬರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಕಣ್ಗಾವಲು ಸಾಧನಗಳಂತಹ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಳಕೆಗೆ ಈ ವರದಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ.

5. ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕುರಿತಾದ ಸಿಪ್ರಿ (SIPRI) ವರದಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಸ್ಟಾಕ್‌ಹೋಮ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯ (SIPRI) 'ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ವರ್ಗಾವಣೆ ದತ್ತಾಂಶ'ವನ್ನು (1950-2025) ನವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಿಪ್ರಿ (SIPRI) ವರದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಅಗ್ರ ಪೂರೈಕೆದಾರರು:-** 2021-25ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ (ರಫ್ತು ಮಾಡಿದ) ವಿಶ್ವದ ಐದು ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಂದರೆ - ಅಮೆರಿಕ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ರಷ್ಯಾ, ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತು ಚೀನಾ.
- ಅಗ್ರ ಆಮದುದಾರರು:-** ಜಾಗತಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಆಮದಿನಲ್ಲಿ ಶೇ 35 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಗ್ರ ಐದು ಆಮದುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಂದರೆ - ಉಕ್ರೇನ್, ಭಾರತ, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಕತಾರ್ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ.
- ಭಾರತ 2ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಆಮದುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರ:-** 2021 ಮತ್ತು 2025ರ ನಡುವಿನ ಒಟ್ಟು ಜಾಗತಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಆಮದಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಶೇ 8.2 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ರಷ್ಯಾದ ಪಾಲು ಕುಸಿತ:-** ಭಾರತವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ ಶೇ 40 ರಷ್ಟು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ರಷ್ಯಾದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಪ್ರಮಾಣವು 2016-20ರ ಅವಧಿಗಿಂತ (ಶೇ 51) ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು 2011-15ರ ಅವಧಿಗೆ (ಶೇ 70) ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಬಹುತೇಕ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕುಸಿದಿದೆ.

ಸ್ಟಾಕ್‌ಹೋಮ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (SIPRI)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- SIPRI ಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ರೂಪ:-** ಸ್ಟಾಕ್‌ಹೋಮ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪೀಸ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್.
- ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:-** ಜಾಗತಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳು, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಸ್ತಿಕರಣದ ಕುರಿತು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಲು ಮೀಸಲಾಗಿದೆ.
- ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು 1966 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಡನ್ ದೇಶದ 'ಸ್ಟಾಕ್‌ಹೋಮ್'ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

6. ಆಪರೇಷನ್ ವೈಟ್ ಹ್ಯಾಮರ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಆಪರೇಷನ್ "ವೈಟ್ ಹ್ಯಾಮರ್" ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಗುಪ್ತಚರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು (DRI) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ರಮ 'ಅಲ್ಟ್ರಾ ಜೋಲಮ್' ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕದ ಮೇಲೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಿದೆ.

'ಅಲ್ಟ್ರಾ ಜೋಲಮ್' ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಮನೋವರ್ಧಕ ಪದಾರ್ಥ:-** ಇದು ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮನೋವರ್ಧಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1985ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- ಬೆಂಜೊಡಿಯಜೆಪೈನ್ ಗುಂಪಿನ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ:-** ಇದನ್ನು ಆತಂಕದ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಬಳಸುವ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೂನಾಕ್ಸ್ ಎಂಬ ಬ್ರಾಂಡ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತವು ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಜೆನೆರಿಕ್ ಔಷಧಿ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಬೃಹತ್ ಜಾಲವು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಕ್ರಮ ಡ್ರಗ್ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಔಷಧೀಯ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ದುರ್ಬಳಕೆಗೂ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು:

- 'ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮನೋವರ್ಧಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1985 (NDPS Act):-** ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮನೋವರ್ಧಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸ್ವಾಧೀನ, ಮಾರಾಟ, ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1940:-** ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಂದಾಯ ಗುಪ್ತಚರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (DRI):

- ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ವಿರೋಧಿ ಗುಪ್ತಚರ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯದ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿಯು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿದೆ.

7. ಆಪರೇಷನ್ "ಸಾಗರ್ ಬಂಧು" ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆಯು** 'ಆಪರೇಷನ್ ಸಾಗರ್ ಬಂಧು' ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ :

- ಈ ನೂತನ ಸೇತುವೆಯು ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ರಾಜಧಾನಿ ಕೊಲಂಬೊವನ್ನು, ಚಿಲಾವ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುವ ಪ್ರಮುಖ ಕರಾವಳಿ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗದ ಪ್ರಮುಖ ಆರ್ಥಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಪುತ್ತಲಂ ನಗರದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

- ಈ ಯೋಜನೆಯು ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮರುನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ವಲಯವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ನೆರವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನೆಯಿಗ್ಲೋಬಲ್ ಫಸ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿ:-** ಇದು ಭಾರತದ 'ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ' ನೀತಿ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಹಕಾರ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ.

ಹಿನ್ನೆಲೆ:

- ವಿನಾಶಕಾರಿ 'ಡಿಟ್ವಾ' ಚಂಡಮಾರುತವು ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಪಂದಕನಾಗಿ ಭಾರತವು 2025ರ ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಆಪರೇಷನ್ ಸಾಗರ್ ಬಂಧು' ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- ಶ್ರೀಲಂಕಾಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ನೆರವು ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ಪರಿಹಾರವನ್ನು (HADR) ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

8. ಕೆಸಿ-135 ಸ್ಟ್ರಾಟೋಟ್ಯಾಂಕರ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇರಾನ್ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ 'ಆಪರೇಷನ್ ಎಪಿಕ್ ಫ್ಯೂರಿ' ಸೇನಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಮೆರಿಕದ ಯುಧ ವಿಮಾನಗಳಿಗೆ ಆಗಸದಲ್ಲೇ ಇಂಧನ ತುಂಬುವ 'ಕೆಸಿ-135 ಸ್ಟ್ರಾಟೋಟ್ಯಾಂಕರ್' ವಿಮಾನವೊಂದು ಪಶ್ಚಿಮ ಇರಾಕ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪತನಗೊಂಡಿದೆ.

'ಕೆಸಿ-135 ಸ್ಟ್ರಾಟೋಟ್ಯಾಂಕರ್'ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವಿಮಾನದ ನಿರ್ಮಾಣ:-** ಬೋಯಿಂಗ್ ಕಂಪನಿಯು 1950ರ ದಶಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ 1960ರ ದಶಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿತು.
- **ವೈಮಾನಿಕ ಇಂಧನ ಮರುಪೂರಣ:-** ಇದು ದಶಕಗಳಿಂದಲೂ ಅಮೆರಿಕದ ಸೇನಾಪಡೆಯ 'ವೈಮಾನಿಕ ಇಂಧನ ಮರುಪೂರಣ ಪಡೆಯ' ಬೆನ್ನಲಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಯುಧ ವಿಮಾನಗಳು ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿಯದೆಯೇ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಈ ವಿಮಾನವು ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬಳಕೆ:-** ಮೊದಲ ಕೊಲ್ಲಿ ಯುಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯುಧ ವಿಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಂಬರ್‌ಗಳ ಹಾರಾಟದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಇವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.
- **ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:-** ಈ ವಿಮಾನವು 30,000 ಅಡಿಗಳ (9,144 ಮೀಟರ್) ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ, ಗಂಟೆಗೆ 530

ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಟ ನಡೆಸುವ ಅಸಾಧಾರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

9. ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯ 'ತೇಜಸ್' ಯುದ್ಧವಿಮಾನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ವಾಯುನೆಲೆಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರುವಾಗ ಸಂಭವಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ದೋಷದ ನಿಖರ ಕಾರಣವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು, ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯ (IAF) ತನ್ನ 'ತೇಜಸ್' ಯುದ್ಧವಿಮಾನಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣಾ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದೆ.

ತೇಜಸ್ ಯುದ್ಧವಿಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವದೇಶಿ ನಿರ್ಮಿತ ಯುದ್ಧವಿಮಾನವಾಗಿದೆ:-** ಇದು 4ನೇ ತಲೆಮಾರಿನ, ಬಹು-ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲ ಶಬ್ದಾತೀತ ವೇಗದ ಯುದ್ಧವಿಮಾನವಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆ (IAF)ಗೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **'ಏರೋನಾಟಿಕಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಏಜೆನ್ಸಿ' (ADA) ಇದರ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ:-** ಇದು ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ (DRDO) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು 'ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್' (HAL) ಸಂಸ್ಥೆಯು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಆವೃತ್ತಿಗಳು:

ಆವೃತ್ತಿ	ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿ
Tejas Mk-1 (ತೇಜಸ್ ಎಂಕೆ-1)	ಇದು ತೇಜಸ್‌ನ ಆರಂಭಿಕ ಆವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, 4ನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.	ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯಲ್ಲಿ (IAF) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ.
Tejas Mk-1A (ತೇಜಸ್ ಎಂಕೆ-1ಎ)	ಇದು 4.5ನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ಸುಧಾರಿತ ಯುದ್ಧವಿಮಾನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಎಇಎಸ್‌ಎ (AESA) ರಾಡಾರ್ (ಉತ್ತಮ), ಸುಧಾರಿತ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ವಾರ್‌ಫೇರ್ ಸೂಟ್ ಮತ್ತು ಆಗಸದಲ್ಲೇ ಇಂಧನ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.	ಇದರ ಮೊದಲ ಯುದ್ಧವಿಮಾನದ ನಿರ್ಮಾಣ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದು, 2026 ರಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿದೆ.

Tejas Mk-2 (ತೇಜಸ್ ಎಂಕೆ-2)	ಇದು ಮಧ್ಯಮ ತೂಕದ ಯುದ್ಧವಿಮಾನವಾಗಿದೆ. ಇದು ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಐರ್‌ಫ್ರೇಮ್, ಕ್ಯಾನಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದ 'GE F414' ಎಂಜಿನ್ ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.	2026 ರ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದರ ಮೂಲಮಾದರಿಯು ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥ ಹಾರಾಟ ನಡೆಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.
ನೌಕಾಪಡೆಯ ಆವೃತ್ತಿ	ಇದು ವಿಮಾನವಾಹಕ ನೌಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಲಪಡಿಸಲಾದ ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಗೇರ್ ಮತ್ತು ಅರೆಸ್ಟರ್ ಹುಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.	ಐಎನ್‌ಎಸ್ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ನೌಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಮೂಲಮಾದರಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

10. ಮಿಷನ್ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಇಸ್ರೇಲ್ ಭೇಟಿಯು 'ಮಿಷನ್ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ'ದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕ್ಷಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿದೆ.

'ಮಿಷನ್ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ'ದ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ:

- ಹಿನ್ನೆಲೆ:-** 'ಆಪರೇಷನ್ ಸಿಂಧೂರ್' ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ ಡ್ರೋನ್ ಮತ್ತು ಕ್ಷಿಪಣಿ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿತ್ತು.
- 2035 ರ ವೇಳೆಗೆ 'ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ' ಕ್ಷಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕವಚ:-** ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, 'ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರಕ್ಷಣಾ ಕವಚವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ದೈಯೋದ್ದೇಶ:-** ಇದು ಐರನ್ ಡೋಮ್, ಐರನ್ ಬೀಮ್, ಆರೋ ಮತ್ತು ಡೇವಿಡ್ಸ್ ಸ್ಲಿಂಗ್‌ನಂತಹ ಸುಧಾರಿತ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ S-400, ಬರಾಕ್ ಮತ್ತು ಆಕಾಶ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಿ, ಭಾರತದ ಗಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ:-** ಬಹು-ಹಂತದ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ದೇಶೀಯ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದೈವಿಕ ಅಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ:-**

Vಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು, ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು, ಡ್ರೋನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸಮೂಹ ದಾಳಿಗಳಿಂದ ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಇದು **ದೀರ್ಘ-ಶ್ರೇಣಿಯ S-400 ಮತ್ತು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕುಶ, ಮಧ್ಯಮ-ಶ್ರೇಣಿಯ MRSAM/ಬರಾಕ್-8 ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪ-ಶ್ರೇಣಿಯ ಐರನ್ ಡೋಮ್** ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ಅಪಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಡ್ರೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ತಡೆಯಲು **ಐರನ್ ಬೀಮ್ ಮತ್ತು ದುರ್ಗಾ-II** ನಂತಹ ಲೇಸರ್ ಆಧಾರಿತ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ಇದು ಒಳಗೊಳ್ಳಲಿದೆ.

11. ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅಂಜದೀಪ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅಂಜದೀಪ್ ನೌಕೆಯನ್ನು **ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ** ಸೇವೆಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅಂಜದೀಪ್ ಬಗ್ಗೆ:

- 'ಅಂಜದೀಪ್' ನೌಕೆಯು 8 'ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ-ನಿಗ್ರಹ ಆಳವಿಲ್ಲದ ಜಲಪ್ರದೇಶದ ನೌಕೆಗಳ (ASW SWC) ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ 3ನೇ ನೌಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದ ಗಾರ್ಡನ್ ರೀಚ್ ಶಿಪ್‌ಬಿಲ್ಡರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ (GRSE) ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ವದೇಶಿಯಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.
- ನೌಕಾಪಡೆಯ ಹಳೆಯದಾದ 'ಅಭಯ್-ಕ್ಲಾಸ್' ನೌಕೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ASW-SWC ಯುದ್ಧನೌಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವದೇಶಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಈ ನೌಕೆಯನ್ನು ಶತ್ರು ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ತಟಸ್ಥಗೊಳಿಸಲು ಗಮನಹರಿಸುವ 'ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಹಂಟರ್' ನಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ - ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸುದ್ದಿಗಳು

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

1. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಚೊಚ್ಚಲ ಬಾಫ್ಟಾ (BAFTA) ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - 'ಬೂಂಗ್' (ಮಣಿಪುರಿ ಚಲನಚಿತ್ರ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 2026ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 79ನೇ ಬಾಫ್ಟಾ (BAFTA) ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಣಿಪುರಿ ಭಾಷೆಯ ಚಲನಚಿತ್ರ 'ಬೂಂಗ್' ಇತಿಹಾಸ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.
- ♦ 'ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚಲನಚಿತ್ರ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಚಲನಚಿತ್ರ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಇದು ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.
- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:- ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚಲನಚಿತ್ರ, 2026.
- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿಪುರಸ್ಕೃತರು:- ಬೂಂಗ್ (ನಿರ್ದೇಶನ: ಲಕ್ಷ್ಮಿಪ್ರಿಯಾ ದೇವಿ; ನಿರ್ಮಾಣ: ಎಕ್ಸ್‌ಲ್ ಎಂಟರ್ಟೈನ್‌ಮೆಂಟ್).
- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡುವವರು:- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಅಂಡ್ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ (BAFTA).
- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶ:- ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗಾಗಿ ತಯಾರಾದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಗೌರವಿಸುವುದು.

2. ಮಂಗಳೂರು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ 2025ರ ASQ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಗಮನ ಸೇವೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 2026ರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, 'ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ವರ್ಲ್ಡ್' (ACI World) ಸಂಸ್ಥೆಯು 2025ನೇ ಸಾಲಿನ ಎ.ಎಸ್.ಕ್ಯೂ (ASQ) ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು, ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಗಮನ ಸೇವೆ ಅನುಭವವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಮಂಗಳೂರು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಈ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.
- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿ: 2025ರ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಸೇವಾ ಗುಣಮಟ್ಟ (ASQ) ಪ್ರಶಸ್ತಿ - ಆಗಮನ ಸೇವೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ (ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ).
- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು: ಮಂಗಳೂರು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ.

- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ: ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ (ACI) ವರ್ಲ್ಡ್.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶ:

- ♦ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ನೈಜ-ಸಮಯದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಆಗಮಿಸುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರಯಾಣದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿನ (ಅಂದರೆ, ವಲಸೆ ತಪಾಸಣೆ, ಲಗೇಜು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಜಾಗತಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಾಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ ಸತತ ಎರಡನೇ ಗೆಲುವು: ಅಸಾಧಾರಣ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ದಕ್ಷತೆ, ತ್ವರಿತಗತಿಯ ಸೇವಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ನವೀಕರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣವು ಸತತ ಎರಡನೇ ವರ್ಷವೂ (2024 ಮತ್ತು 2025) ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ♦ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ: 2025ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತದ ಕೇವಲ 6 ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.
- ♦ ಮುಂಬರುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ: 2026ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2ರಂದು ಟರ್ಕಿಯ ಇಸ್ತಾಂಬುಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ 'ಎ.ಸಿ.ಐ ವರ್ಲ್ಡ್ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೀರಿಯೆನ್ಸ್ ಶೃಂಗಸಭೆ'ಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. 'ಧ್ವನಿ ಸ್ಪಂದನ' ನಾವೀನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್. ಟಿ.ಸಿ (KSRTC) ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 2026ರ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ದೃಷ್ಟಿವಿಶೇಷಚೇತನರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿಲುಕುವಂತೆ ಮಾಡುವ 'ಧ್ವನಿ ಸ್ಪಂದನ' ಎಂಬ ವಿನೂತನ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಹೆಸರು:

- ♦ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ನೌ 12ನೇ ಪಿ.ಎಸ್.ಯು (PSU) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - ನಾವೀನ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನೆ.
- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು: ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ (KSRTC).
- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ: 'ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ನೌ'.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶ:

- ♦ ಅಂತರ್ಗತ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರವೇಶಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ-ಚಾಲಿತ

ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು (PSUs) ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ.

|| ಸಾಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ:** 'ಧ್ವನಿ ಸ್ವಂದನ' ಎಂಬುದು ಆಡಿಯೋ-ಆಧಾರಿತ (ಧ್ವನಿ ಆಧಾರಿತ) ನ್ಯಾವಿಗೇಷನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ದೃಷ್ಟಿವಿಶೇಷಚೇತನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಬಸ್‌ಗಳು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಸ್ ಹತ್ತಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ♦ **ಪ್ರಭಾವ:** ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೈಸೂರು ನಗರ ಸಾರಿಗೆಯ 200 ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ 400 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೃಷ್ಟಿವಿಶೇಷಚೇತನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ ಇತರರ ಮೇಲಿನ ಅವರ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಪಾಲುದಾರರು:** ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿಲುಕುವ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಜರ್ಮನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ GIZ ಮತ್ತು IIT ದೆಹಲಿಯ ರೈಸ್ಡ್ ಲೈನ್ಸ್ ಫೌಂಡೇಶನ್‌ನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. ಆಸ್ಕರ್ 2026: 'ಹೋಮ್‌ಬೌಂಡ್' ಅಂತಿಮ ಸುತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ

|| ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ 2025ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ, ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಮೋಷನ್ ಪಿಕ್ಚರ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸೈನ್ಸ್ (AMPAS) 98ನೇ ಆಸ್ಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಅಂತಿಮ ಸುತ್ತನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು. ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ 15 ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ 'ಹೋಮ್‌ಬೌಂಡ್' ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ಏಕೈಕ ಭಾರತೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ.

|| ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಹೆಸರು:

- ♦ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಫೀಚರ್ ಫಿಲ್ಮ್ (ಶಾರ್ಟ್‌ಲಿಸ್ಟ್) - 98ನೇ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು (2026).
- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು: ಹೋಮ್‌ಬೌಂಡ್ (ನಿರ್ದೇಶನ: ನೀರಜ್ ಫಾಯ್ವಾನ್).
- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ: ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಮೋಷನ್ ಪಿಕ್ಚರ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸೈನ್ಸ್ (AMPAS).

|| ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶ:

- ♦ ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ಯೇತರ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಮೆರಿಕಯೇತರ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ.

|| ಆಸ್ಕರ್ 2026: ಪ್ರಮುಖ ವಿಜೇತರ ಪಟ್ಟಿ

ವಿಭಾಗ	ವಿಜೇತರು	ಚಲನಚಿತ್ರ
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚಿತ್ರ	ಆಡಮ್ ಸಾಮ್ಸರ್, ಸಾರಾ ಮರ್ಫಿ ಮತ್ತು ಪಾಲ್ ಥಾಮಸ್ ಆಂಡರ್ಸನ್	ಒನ್ ಬ್ಯಾಟಲ್ ಆಫ್ಟರ್ ಅನದರ್
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಿರ್ದೇಶಕ	ಪಾಲ್ ಥಾಮಸ್ ಆಂಡರ್ಸನ್	ಒನ್ ಬ್ಯಾಟಲ್ ಆಫ್ಟರ್ ಅನದರ್
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಟ	ಮೈಕೆಲ್ ಬಿ. ಜೋರ್ಡಾನ್	ಸಿನರ್ಸ್
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಟಿ	ಜೆಸ್ಸಿ ಬಕ್ಲಿ	ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪೋಷಕ ನಟ	ಶಾನ್ ಪೆನ್	ಒನ್ ಬ್ಯಾಟಲ್ ಆಫ್ಟರ್ ಅನದರ್
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪೋಷಕ ನಟಿ	ಆಮಿ ಮ್ಯಾಡಿಗನ್	ವೆಪನ್ಸ್
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮೂಲ ಚಿತ್ರಕಥೆ	ರಿಯಾನ್ ಕೂಗ್ಲರ್	ಸಿನರ್ಸ್
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಳವಡಿತ ಚಿತ್ರಕಥೆ	ಪಾಲ್ ಥಾಮಸ್ ಆಂಡರ್ಸನ್	ಒನ್ ಬ್ಯಾಟಲ್ ಆಫ್ಟರ್ ಅನದರ್
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ	ಆಟಮ್ ಡುರಾಲ್ಡ್ ಅರ್ಕಾಪಾವ್	ಸಿನರ್ಸ್
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿತ್ರ	ಜೋಕಿಮ್ ಟ್ರಿಯರ್ (ನಿರ್ದೇಶಕ)	ಸೆಂಟಿಮೆಂಟಲ್ ವ್ಯಾಲ್ಯೂ (ನಾರ್ವೆ)
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅನಿಮೇಟೆಡ್ ಚಿತ್ರ	ಮ್ಯಾಗಿ ಕಾಂಗ್ (ನಿರ್ದೇಶಕ)	ಕೆ-ಪಾಪ್ ಡೆಮನ್ ಹಂಟರ್ಸ್
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮೂಲ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಂಗೀತ	ಲುಡ್ವಿಗ್ ಗೊರಾನ್ಸನ್	ಸಿನರ್ಸ್

|| ಬಿಸಿಸಿಐ ನಮ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು 2026: ಗಿಲ್ ಮತ್ತು ಮಂಧಾನಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗೌರವ

- ♦ **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ:** 2024-25ರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕ್ರೀಡಾ ಋತುವಿನ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಮೃತಿ ಮಂಧಾನ ಅವರು ದಾಖಲೆಯ ಐದನೇ ಬಾರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗ (ಮಹಿಳೆ) ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- ♦ **ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗೌರವ:** ಶುಭಮನ್ ಗಿಲ್ ಅವರು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗ (ಪುರುಷ) ವಿಭಾಗದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ಪಾಲಿ ಉಮ್ರಿಗರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯನ್ನು ಎರಡನೇ ಬಾರಿಗೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ (ಹಿಂದೆ 2023ರಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದರು).
- ♦ **ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆಯ ಮನ್ನಣೆ:** ಕ್ರಿಕೆಟ್ ದಿಗ್ಗಜರಾದ ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್, ರೋಜರ್ ಬಿನ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಿಥಾಲಿ ರಾಜ್

ಅವರಿಗೆ ಆಟಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಅಪ್ರತಿಮ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ 'ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಗಳನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- ♦ **ತಂಡದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು:** 2026ರ ಪುರುಷರ ಟಿ20 ವಿಶ್ವಕಪ್ ಮತ್ತು 2025ರ ಮಹಿಳಾ ಏಕದಿನ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಐಸಿಸಿ (ICC) ಟ್ರೋಫಿ ಗೆದ್ದ ಐದು ಭಾರತೀಯ ತಂಡಗಳನ್ನು ಬಿಸಿಸಿಐ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದೆ.
- ♦ **ಅಂತಿಮ ಫಲಿತಾಂಶ:** 2024-25ರ ಋತುವಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧಕರನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಈ ಸಮಾರಂಭವು 2026ರ ಮಾರ್ಚ್ 15ರಂದು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

☒ **ಬಿಸಿಸಿಐ ನಮನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು 2026: ಪ್ರಮುಖ ವಿಜೇತರ ಪೂರ್ಣ ಪಟ್ಟಿ**

ವಿಭಾಗ	ವಿಜೇತರು	ತಂಡ / ಸಂಸ್ಥೆ
ಪಾಲಿ ಉಮ್ಮಿಗರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪುರುಷ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗ)	ಶುಭಮನ್ ಗಿಲ್	ಟೀಮ್ ಇಂಡಿಯಾ
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗ (ಮಹಿಳೆ)	ಸ್ಮೃತಿ ಮಂಧಾನ	ಟೀಮ್ ಇಂಡಿಯಾ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿ.ಕೆ. ನಾಯ್ಡು ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ	ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಮತ್ತು ರೋಜರ್ ಬಿನ್ನಿ	ಟೀಮ್ ಇಂಡಿಯಾ (ಹಿರಿಯ ತಂಡ)
ಬಿಸಿಸಿಐ ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಮಹಿಳೆ)	ಮಿಥಾಲಿ ರಾಜ್	ಟೀಮ್ ಇಂಡಿಯಾ (ಹಿರಿಯ ತಂಡ)
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರವೇಶ (ಪುರುಷ)	ಹರ್ಷಿತ್ ರಾಣಾ	ಟೀಮ್ ಇಂಡಿಯಾ
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರವೇಶ (ಮಹಿಳೆ)	ಎನ್. ಶ್ರೀ ಚರಣಿ	ಟೀಮ್ ಇಂಡಿಯಾ

ಲಾಲಾ ಅಮರ್ನಾಥ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಲ್-ರೌಂಡರ್ - ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ)	ಹರ್ಷ ದುಬೆ	ವಿದರ್ಭ
ಲಾಲಾ ಅಮರ್ನಾಥ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಲ್-ರೌಂಡರ್ - ದೇಶೀಯ ಸೀಮಿತ ಓವರ್‌ಗಳು)	ಆಯುಷ್ ಮ್ಹಾತ್ರೈ	ಮುಂಬೈ
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಹಿಳಾ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗ (ಹಿರಿಯರ ದೇಶೀಯ ಏಕದಿನ ಪಂದ್ಯ)	ಶಫಾಲಿ ವರ್ಮಾ	ಹರಿಯಾಣ
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸಂಸ್ಥೆ	ಮುಂಬೈ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್	ಮುಂಬೈ

5. ತಮಿಳು ಕವಿ ಮತ್ತು ಗೀತರಚನೆಕಾರ ವೈರಮುತ್ತು ಅವರಿಗೆ 2025ರ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

☒ **ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:**

- ♦ 2026ರ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ, ಖ್ಯಾತ ತಮಿಳು ಕವಿ, ಗೀತರಚನೆಕಾರ ಮತ್ತು ಲೇಖಕ ಆರ್. ವೈರಮುತ್ತು ಅವರು 2025ನೇ ಸಾಲಿನ 60ನೇ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.
- ♦ **ವಿಜೇತರು:** ಆರ್. ವೈರಮುತ್ತು.
- ♦ **ಕ್ಷೇತ್ರ:** ಸಾಹಿತ್ಯ (ಕವನ, ಗದ್ಯ ಮತ್ತು ಗೀತರಚನೆ).
- ♦ **ಸ್ಥಳ:** ನವದೆಹಲಿಯ ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

☒ **ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:**

- ♦ **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು:** ತಮಿಳು ಕಾವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊದಲ ಲೇಖಕ ಎಂಬ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ವೈರಮುತ್ತು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ♦ **ಅಪರೂಪದ ಮನ್ನಣೆ:** 2002ರಲ್ಲಿ ಜಯಕಾಂತನ್ ಅವರ ನಂತರ 24 ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರವನ್ನು ಮುರಿದು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಕೇವಲ ಮೂರನೇ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ದಿಗ್ಗಜ ಇವರಾಗಿದ್ದಾರೆ (1975ರಲ್ಲಿ ಅಖಿಲನ್ ಮೊದಲಿಗರು).
- ♦ **ಕೃತಿಗಳು:** ಅವರು 37ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾದಂಬರಿಯಾದ 'ಕಳ್ಳಿಕಾಟ್ಟು ಇತಿಹಾಸಂ' 2003ರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು

ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.

- ♦ **ಚಲನಚಿತ್ರಪರಂಪರೆ:** ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ, ತಮಿಳು ಚಿತ್ರರಂಗಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಅಪ್ರತಿಮ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ 'ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗೀತರಚನೆಕಾರ' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು (**ಏಳು ಬಾರಿ**) ಪಡೆದ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ವೈರಮುತ್ತು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **ಪ್ರಾರಂಭ:** 1961ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು (ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 1965ರಲ್ಲಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು).
- ♦ **ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವರ್ಗ:** ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೌರವವಾಗಿದೆ.
- ♦ **ವಿಶೇಷತೆ:** ಪ್ರಧಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ 'ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ'ದಿಂದ ಆಯೋಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. "ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೊಡುಗೆ"ಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು **₹11** ಲಕ್ಷ ನಗದು, ಪ್ರಶಂಸಾ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ವಾಗ್ದೇವಿಯ (ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿ) ಕಂಚಿನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ♦ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಂಟನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ 22 ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಇದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರ ಪಟ್ಟಿ:

ವರ್ಷ (ಆವೃತ್ತಿ)	ವಿಜೇತರು	ಭಾಷೆ
2025 (60ನೇ)	ಆರ್. ವೈರಮುತ್ತು	ತಮಿಳು
2024 (59ನೇ)	ವಿನೋದ್ ಕುಮಾರ್ ಶುಕ್ಲಾ	ಹಿಂದಿ
2023 (58ನೇ)	ಜಗದ್ಗುರು ರಾಮಭದ್ರಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಜಾರ್	ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಉರ್ದು
2021 (57ನೇ)	ದಾಮೋದರ್ ಮೌಜೊ	ಕೊಂಕಣಿ
2020 (56ನೇ)	ನೀಲಮಣಿ ಪೂಕನ್	ಅಸ್ಸಾಮಿ

6. ಸಂಗೀತ ಕಲಾನಿಧಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ ಮದ್ರಾಸ್ ಸಂಗೀತ ಅಕಾಡೆಮಿಯ 100ನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೀಣಾ ವಾದಕಿ **ಜಯಂತಿ ಕುಮಾರೇಶ್** ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ಸಂಗೀತ ಕಲಾನಿಧಿ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದೆ.
- ♦ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಭರತನಾಟ್ಯಕಲಾವಿದ **ನರೇಂದ್ರಜಿ**. ಅವರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ನೃತ್ಯ ಕಲಾನಿಧಿ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಗೀತ ಕಲಾನಿಧಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **1942ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸಂಗೀತ ಅಕಾಡೆಮಿಯು** ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.
- ♦ **ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:-** ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪುರಸ್ಕಾರವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು "ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ" ಎಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ♦ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು **ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಹಾಗೂ ಬಿರುದು ಪತ್ರ**ವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮದ್ರಾಸ್ ಸಂಗೀತ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **1927ರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೈನಲ್ಲಿ (ಮದ್ರಾಸ್) ನಡೆದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ** ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ♦ **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:-** ಭಾರತದ ಭವ್ಯವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಹಾಗೂ ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು.
- ♦ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಆಯೋಜಿಸುವ '**ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯೋತ್ಸವ**'ವು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಬ್ಬವೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.
- ♦ 'ಸಂಗೀತ ಕಲಾನಿಧಿ'ಯ ಹೊರತಾಗಿ, **ಸಂಗೀತ ಕಲಾ ಆಚಾರ್ಯ, ಟಿ.ಟಿ.ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ** ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸಹ ಈ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

7. 2027ರ ಪದ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ♦ **ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಗೌರವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ '2027ರ ಪದ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'**ಗಳಿಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ.

ಪದ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ♦ **1954** ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಪದ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಕ್ರೀಡಾ ಸುದ್ದಿಗಳು

1. ಮಿಲಾನೊ ಕೊರ್ಟಿನಾದಲ್ಲಿ 25ನೇ ಚಳಿಗಾಲದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:-

- 25ನೇ ಚಳಿಗಾಲದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಅಂತಿಮ ಪದಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾರ್ವೆ ದೇಶವು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಚಳಿಗಾಲದ ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
- ಇಟಲಿಯ ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಿಲನ್ ನಗರದಾದ್ಯಂತ 16 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದ ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು, ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಕ್ರೀಡಾ ವಿಭಾಗಗಳ ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು.
- ವಿಜೇತರು (ಅಗ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರ):- ನಾರ್ವೆ.
- ರನ್ನರ್-ಅಪ್ (2ನೇ ಸ್ಥಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರ):- ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ (USA).
- ಸ್ಥಳ:- ಮಿಲನ್, ಕೊರ್ಟಿನಾ ಡಿ'ಅಂಪೆರೋ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಪ್ರದೇಶಗಳು.

ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- ಸತತ ಮೂರನೇ ಬಾರಿಗೆ ನಾರ್ವೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ:- ಈ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪದಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸತತ ಮೂರನೇ ಬಾರಿಗೆ (2018ರ ಪಿಯಾಂಗ್‌ಚಾಂಗ್ ಮತ್ತು 2022ರ ಬೀಜಿಂಗ್ ನಂತರ) ನಾರ್ವೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ ಇದಾಗಿದೆ.
- 'ಸ್ಕೀ ಪೌಂಟೇನಿಯರಿಂಗ್' ಕ್ರೀಡೆಯ ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರವೇಶ:- ಆತಿಥೇಯ ಇಟಲಿ ದೇಶವು ಸ್ಪಿಂಟ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚೊಚ್ಚಲ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿತು.
- ಅಮೆರಿಕದ ಆಲ್ಪೈನ್ ಸ್ಕಿಯರ್ ಮೈಕೆಲಾ ಶಿಪ್ಪಿನ್ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ:- ಈ ಜಾಗತಿಕ ತಾರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಚಿನ್ನದ ಪದಕಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದಿಗ್ಗಜ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಚಳಿಗಾಲದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- 1924 (ಚರ್ಮೋನಿಕ್ಸ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್).
- ಆಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ:- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಸಮಿತಿ
- ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ವರ್ಗ:- ಹಿಮ ಮತ್ತು ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಹು-ಕ್ರೀಡಾ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್.
- ವಿಶೇಷತೆ:- 4 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು ಸ್ಕಿಯಿಂಗ್, ಸ್ನೇಟಿಂಗ್, ಬಾಬ್ಸ್ಲೆಗ್ ಮತ್ತು ಐಸ್ ಹಾಕಿ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. 2026ರ

- ಇವುಗಳನ್ನು ಪದ್ಮ ವಿಭೂಷಣ, ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - 'ಪದ್ಮ ವಿಭೂಷಣ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಅಸಾಧಾರಣ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - 'ಪದ್ಮಭೂಷಣ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - 'ಪದ್ಮಶ್ರೀ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕ್ರೀಡೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಸಮಾಜ ಸೇವೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ವ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೇಣಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಅಸಾಧಾರಣ ಸಾಧನೆಗಳು ಅಥವಾ "ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯ"ಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ವೃತ್ತಿ, ಸ್ಥಾನಮಾನ ಅಥವಾ ಲಿಂಗಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ:- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳ (PSU) ನೌಕರರು ಸೇರಿದಂತೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ, ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಈ ನಿಯಮದಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ಪದ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು "ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಪದ್ಮ" ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದು, ಅರ್ಹ ಸಾಧಕರನ್ನು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಲು ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಈ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗಳು, ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಧನೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.
- ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಕೇವಲ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪೋರ್ಟಲ್'ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ (ಜನವರಿ 26) ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಾರ್ಚ್ ಅಥವಾ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಆವೃತ್ತಿಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳಾ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಲಿಂಗ-ಸಮಾನತೆಯ ಚಳಿಗಾಲದ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವೆಂದು ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಚಳಿಗಾಲದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ 2026: ಅಗ್ರ 5 ಅಂತಿಮ ಪದಕ ಪಟ್ಟಿ:

ಶ್ರೇಣಿ	ರಾಷ್ಟ್ರ	ಚಿನ್ನ	ಬೆಳ್ಳಿ	ಕಂಚು	ಒಟ್ಟು
1	ನಾರ್ವೆ	17	12	11	40
2	ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ	12	14	10	36
3	ಜರ್ಮನಿ	11	13	10	34
4	ಇಟಲಿ (ಆತಿಥೇಯ ರಾಷ್ಟ್ರ)	9	8	8	25
5	ಚೀನಾ	8	7	-	-

2. ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ತಂಡಕ್ಕೆ ಚೊಚ್ಚಲ ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:-

- ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ (J&K) ತಂಡವು ಮೊದಲ ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್ ಮುನ್ನಡೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ 2025-26ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ಚೊಚ್ಚಲ ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿಯನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ವಿಜೇತರು:- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ (J&K)
- ಸೋತ ತಂಡ:- ಕರ್ನಾಟಕ
- ಪಂದ್ಯ:- ಐಡಿಎಫ್‌ಸಿ ಫಸ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ 2025-26.
- ಸ್ಥಳ:- ಕೆ.ಎಸ್.ಸಿ.ಎ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಕರ್ನಾಟಕ.

ಈ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:- 1959-60ರ ಕ್ರೀಡಾ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ರಣಜಿ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಂತರದ 67 ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರನ್:- ರವಿಚಂದ್ರನ್ ಸ್ಮರಣೆ (ಕರ್ನಾಟಕ) - 950 ರನ್.
- ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಕೆಟ್ / ಸರಣಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ:- ಆಕಿಬ್ ನಬಿ (J&K) - 60 ವಿಕೆಟ್.
- ಪಂದ್ಯ ಪುರುಷೋತ್ತಮ (ಫೈನಲ್):- ಶುಭಂ ಪುಂಡಿರ್ (J&K).

ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- 1934-35
- ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ವರ್ಗ:- ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ದೇಶೀಯ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್.
 - ವಿಶೇಷತೆ: ಬಿಸಿಸಿಐ (BCCI) ನಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಇದು ದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ದೇಶೀಯ ಕೆಂಪು ಚೆಂಡಿನ (ರೆಡ್-ಬಾಲ್) ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 38 ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ತಂಡಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಜೇತರ ಪಟ್ಟಿ:

(ಮುಂಬೈ ತಂಡವು 42 ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿ ತಂಡವಾಗಿದೆ)

ವರ್ಷ	ವಿಜೇತರು	ರನ್ನರ್-ಅಪ್
2026	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಕರ್ನಾಟಕ
2025	ವಿದರ್ಭ	ಕೇರಳ
2024	ಮುಂಬೈ	ವಿದರ್ಭ
2023	ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ	ಬಂಗಾಳ

3. 2026ರ ಲಾರೆಸ್ 'ಟೀಮ್ ಆಫ್ ದಿ ಇಯರ್': ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳಾ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಂಡಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನ ಮೈಲಿಗಲ್ಲೊಂದರಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳಾ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಂಡವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 2026ರ ಲಾರೆಸ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ಟೀಮ್ ಆಫ್ ದಿ ಇಯರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡಿದೆ.

ಲಾರೆಸ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಅವಾರ್ಡ್ಸ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು 2000ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವರ್ಗ:- ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರೀಡಾ ವಿಭಾಗಗಳಾದ್ಯಂತ ವರ್ಷದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕ್ರೀಡಾ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು.
- ವಿಶೇಷತೆ:- «ಕ್ರೀಡಾ ಜಗತ್ತಿನ ಆಸ್ಕರ್» ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಇದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಗೌರವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ವಿಜೇತರನ್ನು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕ್ರೀಡಾ ದಂತಕಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ 69 ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ 'ಲಾರೆಸ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಅಕಾಡೆಮಿ'ಯ ವಿಶೇಷ ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಮಂಡಳಿಯು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಗಮನಿಸಿ:- ಪ್ರಮುಖ ಲಾರೆಸ್ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಭಾರತೀಯ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು (ಮಹಿಳಾ ಕ್ರಿಕೆಟ್

ತಂಡವು 'ಟೀಮ್ ಆಫ್ ದಿ ಇಯರ್' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ತಂಡವಾಗಿದೆ):

- 2025: ರಿಷಭ್ ಪಂತ್ (ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ - ಲಾರೆಸ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ಕಮ್‌ಬ್ಯಾಕ್ ಆಫ್ ದಿ ಇಯರ್)
- 2022: ನೀರಜ್ ಚೋಪ್ರಾ (ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ - ಲಾರೆಸ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ರೇಕ್‌ಥ್ರೂ ಆಫ್ ದಿ ಇಯರ್)
- 2020: ಸಚಿನ್ ತೆಂಡೂಲ್ಕರ್ (ವಿಜೇತರು - ಲಾರೆಸ್ ಸ್ಪೋರ್ಟ್‌ಂಗ್ ಮೊಮೆಂಟ್ ಅವಾರ್ಡ್ 2000-2020)
- 2019: ವಿನೇಶ್ ಫೋಗಟ್ (ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ - ಲಾರೆಸ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ಕಮ್‌ಬ್ಯಾಕ್ ಆಫ್ ದಿ ಇಯರ್)

4. ಟಿ20 ವಿಶ್ವಕಪ್, 2026 ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾರತ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ರೋಚಕ ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್ ತಂಡವನ್ನು 96 ರನ್‌ಗಳ ಬೃಹತ್ ಅಂತರದಿಂದ ಸೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಂಡವು ತನ್ನ 3ನೇ ಐಸಿಸಿ (ICC) ಪುರುಷರ ಟಿ20 ವಿಶ್ವಕಪ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ಸ್ಥಳ:- ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ, ಅಹಮದಾಬಾದ್, ಗುಜರಾತ್.
- ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:
 - ಭಾರತದ 3ನೇ ಪುರುಷರ ಟಿ20 ವಿಶ್ವಕಪ್ ಟ್ರೋಫಿ:- ಹಿಂದೆ 2007 ಮತ್ತು 2024ರಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿತ್ತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿ ತಂಡವಾಗಿ ಭಾರತ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.
 - ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರನ್ (ಫೈನಲ್):- ಸಂಜು ಸ್ಯಾಮ್ಸನ್ (ಭಾರತ).
 - ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಕೆಟ್ (ಫೈನಲ್):- ಜಸ್ಪೀತ್ ಬುಮ್ರಾ (ಭಾರತ) - ಕೇವಲ 15 ರನ್‌ಗಳಿಗೆ 4 ವಿಕೆಟ್.
 - ಪಂದ್ಯಪುರುಷ:- ಜಸ್ಪೀತ್ ಬುಮ್ರಾ (ಭಾರತ).

ಐಸಿಸಿ ಪುರುಷರ ಟಿ20 ವಿಶ್ವಕಪ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- ಈ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯು 2007ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
- ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ವರ್ಗ:- ಪ್ರಮುಖ ಟ್ವೆಂಟಿ-20 (T20) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ವಿಶ್ವಕಪ್.
- ವಿಶೇಷತೆ:- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮಂಡಳಿ (ICC) ಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಇದು T20 ಮಾದರಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯಾಗಿದೆ.

ಐಸಿಸಿ ಪುರುಷರ ಟಿ20 ವಿಶ್ವಕಪ್ ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಜೇತರ ಪಟ್ಟಿ:

ವರ್ಷ	ವಿಜೇತರು	ರನ್ನರ್-ಅಪ್
2026	ಭಾರತ	ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್
2024	ಭಾರತ	ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ
2022	ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್	ಪಾಕಿಸ್ತಾನ
2021	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ	ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್

5. 2026ರ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್ ಗೆದ್ದ ಜಾರ್ಜ್ ರಸೆಲ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕ್ರೀಡಾ ಋತುವಿನ ರೋಚಕ ಆರಂಭಿಕ ಪಂದ್ಯವಾದ 2026ರ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯನ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮರ್ಸಿಡಿಸ್ ತಂಡದ ಜಾರ್ಜ್ ರಸೆಲ್ ಜಯ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಹ-ಆಟಗಾರ ಕಿಮಿ ಆಂಟೊನಿಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಮರ್ಸಿಡಿಸ್ ತಂಡವು 1-2ನೇ ಸ್ಥಾನದ ಪಾರುಪತ್ಯ ಮೆರೆದಿದೆ.
- ವಿಜೇತರು:- ಜಾರ್ಜ್ ರಸೆಲ್ (ಮರ್ಸಿಡಿಸ್ / ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ರಿಟನ್).
- ರನ್ನರ್-ಅಪ್:- ಕಿಮಿ ಆಂಟೊನಿಲ್ಲಿ (ಮರ್ಸಿಡಿಸ್). ರಸೆಲ್ 2.974 ಸೆಕೆಂಡುಗಳ ಅಂತರದಿಂದ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿದರು.
- ಕ್ರೀಡೆ:- ಫಾರ್ಮುಲಾ 1
- ಪಂದ್ಯಾವಳಿ:- ಫಾರ್ಮುಲಾ 1 ಕತಾರ್ ಏರ್‌ವೇಸ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯನ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್ 2026.
- ಸ್ಥಳ:- ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಪಾರ್ಕ್ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್, ಮೆಲ್ಬೋರ್ನ್, ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ.

6. ವರ್ಲ್ಡ್ ಪ್ಯಾರಾ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್, 2026: ಶೈಲೇಶ್ ಕುಮಾರ್‌ಗೆ ಚಿನ್ನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಹಾಲಿ ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಶೈಲೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರು ವರ್ಲ್ಡ್ ಪ್ಯಾರಾ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪುರುಷರ ಎತ್ತರ ಜಿಗಿತ T63 ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ 2026ರ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾ ಋತುವಿಗೆ ಭರ್ಜರಿ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
- ಸ್ಥಳ:- ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ, ನವದೆಹಲಿ, ಭಾರತ.

7. 2026ರ ನವದೆಹಲಿ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್: ಭಾರತಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಯ 208 ಪದಕ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವರ್ಲ್ಡ್ ಪ್ಯಾರಾ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್ 2026ರಲ್ಲಿ ಆತಿಥೇಯ ಭಾರತವು ಒಟ್ಟು 208 ಪದಕಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪದಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
- ವಿಜೇತರು (ಅಗ್ರರಾಷ್ಟ್ರ):- ಭಾರತ (208 ಒಟ್ಟು ಪದಕಗಳು: 75 ಚಿನ್ನ, 69 ಬೆಳ್ಳಿ, 64 ಕಂಚು).
- ರನ್ನರ್-ಅಪ್:- ರಷ್ಯಾ.
 - ಭಾರತವು ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ರಷ್ಯಾಕ್ಕಿಂತ 173 ಪದಕಗಳ ಬೃಹತ್ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಿತು (ಸ್ಕೋರ್: ಭಾರತ 208, ರಷ್ಯಾ 35).

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- ಭಾರತದ 208-ಪದಕಗಳ ಗಳಿಕೆಯು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದ 219 ಅಥ್ಲೀಟ್‌ಗಳ ಆತಿಥೇಯ ತಂಡವು ಈ ಸಾಧನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
- ಪೋಡಿಯಂ ಸ್ವೀಪ್:- ಪುರುಷರ ಶಾರ್ಟ್‌ಪುಟ್ F57 ಮತ್ತು ಪುರುಷರ 800m T53-T54 ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಅಥ್ಲೀಟ್‌ಗಳು ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕಂಚು ಮೂರನ್ನೂ ಗೆದ್ದರು.
- ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಹಿಳಾ ಅಥ್ಲೀಟ್:- ಪ್ರೀತಿ ಪಾಲ್ (ಭಾರತ) - ಮಹಿಳೆಯರ 100m ಮತ್ತು 200m (T35-T37) ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಚಿನ್ನದ ಪದಕಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದರು.
- ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪುರುಷ ಅಥ್ಲೀಟ್:- ಸುಮಿತ್ ಆಂಟಿಲ್ (ಭಾರತ) - ಪುರುಷರ ಜಾವೆಲಿನ್ ಥ್ರೋನಲ್ಲಿ 69.25m ದೂರ ಎಸೆಯುವ ಮೂಲಕ ಚಿನ್ನ ಗೆದ್ದರು.
- ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಅಥ್ಲೀಟ್:- ಶುಭಂ ಜುಯಾಲ್ (ಭಾರತ) - ಪುರುಷರ ಶಾರ್ಟ್‌ಪುಟ್ F57 ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಗೆದ್ದರು.

ವರ್ಲ್ಡ್ ಪ್ಯಾರಾ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್ ಸರಣಿಯನ್ನು 2013ರಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.
- ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವರ್ಗ:- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಎಲೈಟ್ ಪ್ಯಾರಾ-ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಅಂಡ್ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳ ಸರಣಿ.
- ವಿಶೇಷತೆ:- ವರ್ಲ್ಡ್ ಪ್ಯಾರಾ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಇದು, ಅಥ್ಲೀಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕೃತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಿರ್ಣಾಯಕ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

2026ರ ನವದೆಹಲಿ ಆವೃತ್ತಿಯು ಮುಂಬರುವ 2026ರ ವರ್ಲ್ಡ್ ಪ್ಯಾರಾ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಮತ್ತು 2028ರ ಲಾಸ್ ಏಂಜಲೀಸ್ ಪ್ಯಾರಾಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಅರ್ಹತಾ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು.

ಅಗ್ರ 3 ಪದಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ (2026 ನವದೆಹಲಿ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್):

ಶ್ರೇಣಿ	ದೇಶ	ಒಟ್ಟು ಪದಕಗಳು (ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ-ಕಂಚು)
1ನೇ	ಭಾರತ	208 (75G - 69S - 64B)
2ನೇ	ರಷ್ಯಾ	35 (15G - 14S - 6B)
3ನೇ	ಬೋಸ್ನಿಯಾ ಮತ್ತು ಹರ್ಜೆಗೋವಿನಾ	3 (1G - 2S - 0B)

8. ವರ್ಲ್ಡ್ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಒಳಾಂಗಣ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ 2028: ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆತಿಥ್ಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪೋಲೆಂಡ್‌ನ ಟೊರುನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಲ್ಡ್ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ 2028ರ 'ವರ್ಲ್ಡ್ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಒಳಾಂಗಣ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್'ನ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ನೀಡಿದೆ.
- ಕ್ರೀಡೆ:- ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ (ಒಳಾಂಗಣ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಅಂಡ್ ಫೀಲ್ಡ್).
- ಪಂದ್ಯಾವಳಿ:- ವರ್ಲ್ಡ್ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಒಳಾಂಗಣ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ 2028.
- ದಿನಾಂಕಗಳು:- ಮಾರ್ಚ್ 3 ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 5 2028ರವರೆಗೆ ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆ.
- ಆತಿಥೇಯ ನಗರ/ಸ್ಥಳ:- ಕಳಿಂಗ ಒಳಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ, ಭುವನೇಶ್ವರ, ಒಡಿಶಾ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- 115 ವರ್ಷಗಳ ವರ್ಲ್ಡ್ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಹಿರಿಯರ ಜಾಗತಿಕ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಅಂಡ್ ಫೀಲ್ಡ್ ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್‌ಗೆ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲು.
- ಏಷ್ಯಾದ ನಾಲ್ಕನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಭಾರತ ಪಾತ್ರ:- ಜಪಾನ್, ಕತಾರ್ ಮತ್ತು ಚೀನಾದ ನಂತರ ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಒಳಾಂಗಣ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಏಷ್ಯಾದ ನಾಲ್ಕನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಭಾರತ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

♦ ಕಳಿಂಗ ಒಳಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ (2024ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ) ಈ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಇದು 200 ಮೀಟರ್ ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಅನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಒಳಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದೆ.

📖 **ವರ್ಲ್ಡ್ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಒಳಾಂಗಣ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:**

- ♦ **ಪ್ರಾರಂಭ:-** ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ಮೊದಲು 1985ರಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ♦ **ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವರ್ಗ:-** ಇದು ಪ್ರಮುಖ ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ ಜಾಗತಿಕ ಒಳಾಂಗಣ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಅಂಡ್ ಫೀಲ್ಡ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಆಗಿದೆ.
- ♦ **ವಿಶೇಷತೆ:-** ವರ್ಲ್ಡ್ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ, ಗಣ್ಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು 200 ಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಒಳಾಂಗಣ ಟ್ರ್ಯಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ಒಟ್ಟು 26 ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು (ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತಲಾ 13) ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹವಾಮಾನ-ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ UPSC CSE 2025 ಸಾಧಕರಿಗೆ INSIGHTS IAS ವತಿಯಿಂದ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು

KIRAN KAMATE
AIR - 53
STEP UP PRELIMS & Mains 2024, IGP

SURYA V K
AIR - 162
APEC-2021

CHINMAIEE P
AIR - 310
APEC-2021; IPM 2021

MANOJ G S
AIR - 389
IGP, PSIR Test Series

A MADHU
AIR - 436
IGP, PSIR Test Series

VARUN GOWDA P
AIR - 462
IGP 2025

NIVEDITA C BHAVIMANI
AIR - 469
Foundation Classes OGP 2021 Batch 2, Prelims Test Series 2021, APEC-2021

VISHAKHA KADAM
AIR - 504
I-WIL 2020 & 2022, IBC 2022, IGP 2022

SOORAJ K L
AIR - 525
I-WIL 2025 Mains Test Series

DHANANJAYA
AIR - 554
I-WIL 2020 & 2022, IBC 2022, IGP 2022

ULLAS M S
AIR - 556
I-WIL 2020; I-WIL 2021, IGP 2021

DR. MUTTISH GOWDA
AIR - 622
STEP UP Prelims 2024

SAGAR A
AIR - 641
IGP 2025

PANDURANG S
AIR - 660
STEP UP Free Mains Test Series 2024; LAMP; I-WIL

CHANDAN Y
AIR - 661
IGP, LAMP, STEP UP

BASAVARAJ JAWALI
AIR - 664
IPB 2021, I-WIL 2024

YATHISHA M A
AIR - 732
Prelims & Mains Test Series 2025

BASAVARAJ M PATIL
AIR - 739
I-WIL 2021

THOUSIF ULLA KHAN
AIR - 741
Foundation Classes OGP

CHANDRASHEKHAR
AIR - 880
I-WIL 2020; Super Core Batch 2021; IPB

NEHA
AIR - 925
CBM 2025 - Core Batch for Mains

"ಇನ್‌ಸೈಟ್ಸ್ ಐಎಐಎಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಉಪಕ್ರಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ 22 ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಯುಪಿಎಸ್‌ಸಿ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಪರೀಕ್ಷೆ 2025ರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ"

ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನಾಚರಣೆಗಳು

ದಿನಾಚರಣೆ	ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ	ಉದ್ದೇಶ	ದೈಯವಾಕ್ಯ (Theme)
ಕೇಂದ್ರೀಯ ಅಬಕಾರಿ ದಿನ - ಫೆಬ್ರವರಿ 24	ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಮಂಡಳಿ (CBIC).	ತೆರಿಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.	“ದಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಬಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು”
ವಿಶ್ವ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆ (ಎನ್‌ಜಿಒ) ದಿನ ಫೆಬ್ರವರಿ 27	ಮಾರ್ಸಿಸ್ ಸ್ಯಾಡ್‌ನಿಸ್ ಅವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆ.	ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ (NGO) ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.	“ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಘನತೆಯನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು” ^V
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನ ಫೆಬ್ರವರಿ 28	NCSTC, (ಭಾರತ).	ಸರ್ ಸಿ.ವಿ. ರಾಮನ್ ಅವರಿಂದ ‘ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮ’ದ ಆವಿಷ್ಕಾರದ ಸ್ಮರಣೆ.	“ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು: ವಿಕಸಿತ ಭಾರತವನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸುವುದು”
ಅಪರೂಪದ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ದಿನ ಫೆಬ್ರವರಿ 28	EURORDIS ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಫಾಲುದಾರರು.	ಅಪರೂಪದ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ 300 ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ.	“ನೀವು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು”
ಶೂನ್ಯ ತಾರತಮ್ಯ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 1	UNAIDS	ಘನತೆಯಿಂದ ಬದುಕುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು.	“ಜನರಿಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ”
ವಿಶ್ವ ನಾಗರಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 1	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಗರಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ICDO).	ನಾಗರಿಕ ರಕ್ಷಣೆಯ ಮಹತ್ವ ಹಾಗೂ ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು.	“ನಾಗರಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ವೀರರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತುರ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವುದು”
ವಿಶ್ವ ವನ್ಯಜೀವಿ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 3	ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (CITES).	ಪ್ರಪಂಚದ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ತುರ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ.	“ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯಗಳು: ಆರೋಗ್ಯ, ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ”
ವಿಶ್ವ ಶ್ರವಣ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 3	ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO).	ಕಿವುಡುತನವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಮತ್ತು ಶ್ರವಣ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ.	“ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ತರಗತಿಗಳವರೆಗೆ: ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಶ್ರವಣ ಆರೈಕೆ”
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುರಕ್ಷತಾ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 4	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುರಕ್ಷತಾ ಮಂಡಳಿ (NSC), ಭಾರತ	ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಉದ್ದೇಶ.	“ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಜನರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಿ”
ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲಕಾಯ (ಬೊಜ್ಜು) ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 4	ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲಕಾಯ (ಬೊಜ್ಜು) ಒಕ್ಕೂಟ.	ಜಾಗತಿಕ ಬೊಜ್ಜು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.	“ಜಾಗತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬೊಜ್ಜಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು”

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 8	ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ.	ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು.	“ಹಕ್ಕುಗಳು, ನ್ಯಾಯ, ಕ್ರಿಯೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಬಾಲಕಿಯರಿಗಾಗಿ”
CISF ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 10	ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ (CISF), ಭಾರತ.	1969ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ದಿನದ ಸ್ಮರಣೆ.	“CISF ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಮರ್ಪಣೆ, ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೇವೆಯ ಆಚರಣೆ”
ವಿಶ್ವ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 12	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೆಫಾಲಜಿ ಸೊಸೈಟಿ (ISN) ಮತ್ತು IFKF.	ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು.	“ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೂತ್ರಪಿಂಡದ ಆರೋಗ್ಯ: ಜನರನ್ನು ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವುದು, ಗ್ರಹವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು”
ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ದಿನ (Pi ದಿನ) ಮಾರ್ಚ್ 14	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ಒಕ್ಕೂಟ (IMU) / ಯುನೆಸ್ಕೋ.	ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಆಚರಿಸಲು.	“ಜಾಗತಿಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು”
ನದಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 14	ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ರಿವರ್ಸ್.	ವಿನಾಶಕಾರಿ ಜಲ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಲು ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಲು.	“ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಹರಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವುದು”
ವಿಶ್ವ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 15	ಕನ್ಸೂಮರ್ಸ್ ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್.	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ.	“ಸುರಕ್ಷಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಗ್ರಾಹಕರು”
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಸಿಕಾ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 16	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ.	1995ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಪಲ್ಸ್ ಪೋಲಿಯೊ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸ್ಮರಣೆ.	“ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆಗಳ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ”
ಆರ್ಡೆನನ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 18	ಆರ್ಡೆನನ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬೋರ್ಡ್ (OFB), ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯ.	ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಸ್ಮರಣೆ.	“ರಕ್ಷಣಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವುದು (ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್)”
ಜಾಗತಿಕ ಮರುಬಳಕೆ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 18	ಗ್ಲೋಬಲ್ ರಿಸೈಕ್ಲಿಂಗ್ ಫೌಂಡೇಶನ್.	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಮರುಬಳಕೆಯ (Recycling) ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು.	“ಮರುಬಳಕೆ ವೀರರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು”
ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂತೋಷದ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 20	ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ.	ಮನುಷ್ಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು.	“ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ”
ವಿಶ್ವ ಬಾಯಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 20	FDI ವಿಶ್ವ ದಂತ ಒಕ್ಕೂಟ	ಉತ್ತಮ ಬಾಯಿಯ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು.	“ಸಂತೋಷದ ಬಾಯಿ ಎಂದರೆ... ಸಂತೋಷದ ದೇಹ”

ವಿಶ್ವ ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 20	ನೇಚರ್ ಫಾರೇವರ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮತ್ತು ಇಕೋ-ಸಿಸ್ ಆಕ್ಷನ್ ಫೌಂಡೇಶನ್.	ನಗರ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಬೆದರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ.	“ನಾನು ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ”
ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರಣ್ಯ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 21	ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (FAO).	ಅರಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು.	“ಅರಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳು”
ವಿಶ್ವ ಡೌನ್ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 21	ಡೌನ್ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್ ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ / ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ.	ಡೌನ್ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್ ಸ್ಥಿತಿಯ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು.	“ಒಂಟಿತನದ ವಿರುದ್ಧ ಒಟ್ಟಾಗಿ”
ವಿಶ್ವ ಕವಿತೆಯ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 21	ಯುನೆಸ್ಕೋ	ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು.	“ಮಾನವನ ಸೃಜನಶೀಲ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವ ಕಾವ್ಯದ ಶಕ್ತಿಯ ಆಚರಣೆ”
ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತಮ್ಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 21	ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ.	ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.	“ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಜಾಗೃತಿ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು”
ವಿಶ್ವ ಜಲ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 22	ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (UN-Water).	ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು.	“ನೀರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ”
ಬಿಹಾರ ದಿವಸ್ ಮಾರ್ಚ್ 22	ಬಿಹಾರ ಸರ್ಕಾರ	1912ರಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ರಚನೆಯ ಸ್ಮರಣೆ.	“ಬಿಹಾರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ, ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಆಚರಣೆ”
ವಿಶ್ವ ಹವಾಮಾನ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 23	ವಿಶ್ವ ಹವಾಮಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (WMO).	ಸಮಾಜದ ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ಸೇವೆಗಳ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು.	“ಇಂದು ಗಮನಿಸುವುದು, ನಾಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು”
ಹುತಾತ್ಮರ ದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 23	ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ.	ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್, ಶಿವರಾಮ ರಾಜಗುರು ಮತ್ತು ಸುಖದೇವ್ ಥಾಪರ್ ಅವರ ಪರಮೋಚ್ಚ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.	“ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ವೀರರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು”

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳು

ಸಮರಾಭ್ಯಾಸದ ಹೆಸರು	ಭಾಗವಹಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು	ಉದ್ದೇಶ	ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ
ಧರ್ಮ ಗಾರ್ಡಿಯನ್ (7ನೇ ಆವೃತ್ತಿ)	ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್ (ಭೂಸೇನೆ)	ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆದೇಶದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧತಂತ್ರದ ಕಸರತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು.	ಮಹಾಜನ್ ಫೀಲ್ಡ್ ಫೈರಿಂಗ್ ರೇಂಜಸ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಭಾರತ
ಸಮುದ್ರ ಲಕ್ಷ್ಯಣ (4ನೇ ಆವೃತ್ತಿ)	ಭಾರತ ಮತ್ತು ಮಲೇಷ್ಯಾ (ನೌಕಾಪಡೆ)	ಕಡಲ ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮೈಯುಧ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.	ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಭಾರತ
ಕಟ್ಲಾಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ 2026	ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ (ಭಾರತ, ಯು.ಎಸ್.ಎ, ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು)	ಪಶ್ಚಿಮ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕಡಲ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.	ಪೋರ್ಟ್ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ, ಸೀಶೆಲ್ಸ್
ಡೆಸ್ಟಿನ್ (7ನೇ ಆವೃತ್ತಿ)	ಭಾರತ ಮತ್ತು ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್ (ಭೂಸೇನೆ)	ಜಂಟಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ-ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಉಪ-ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.	ಟೆರ್ಮೆಜ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್
ಸೀ ಡಿಫೆಂಡರ್ 2026 (Sea Defencer)	ಭಾರತ ಮತ್ತು ಯು.ಎಸ್.ಎ (ಕೋಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್)	ಕಡಲ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ, ಕಡಲಲ್ಲಿತನ-ವಿರೋಧಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಶೋಧನಾ ಹಾಗೂ ಪಾರುಗಾಣಿಕಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು.	ಪೋರ್ಟ್ ಬ್ಲೇರ್, ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು, ಭಾರತ
ಲಾಮಿತಿಯೆ (11ನೇ ಆವೃತ್ತಿ)	ಭಾರತ ಮತ್ತು ಸೀಶೆಲ್ಸ್ (ಭೂಸೇನೆ)	ಬಂಡಾಯ ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಅರೆ-ನಗರ ಯುದ್ಧತಂತ್ರದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.	ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ, ಸೀಶೆಲ್ಸ್
ಟೈಗರ್ ಟ್ರಯಂಫ್ 2026	ಭಾರತ ಮತ್ತು ಯು.ಎಸ್.ಎ (ತ್ರಿ-ಸೇನೆ)	ಜಂಟಿ ಮಾನವೀಯ ನೆರವು ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ಪರಿಹಾರ (HADR) ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.	ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ ಭಾರತ

ಪ್ರಚಲಿತ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು (MCQs):

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ MCQ'S

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರ ರಜಾ ನೀತಿ, 2025 ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

- ಈ ನೀತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಗರಿಷ್ಠ 12 ದಿನಗಳ ಋತುಸ್ರಾವದ ರಜೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹತೆ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಸಂಘಟಿತ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಋತುಸ್ರಾವದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕು-ಆಧಾರಿತ ವಿಷಯವೆಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಡಾ. ಸಪ್ನಾ ಎಸ್. ನೇತೃತ್ವದ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
- 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

2. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕೇಂದ್ರ (GCC) ನೀತಿ 2024-2029ರ ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

- ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು (GCCs) ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಮೀಸಲಾದ ನೀತಿ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದೆ.
- ಇದು "ಬಿಯಾಂಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು" ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ GCC ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಬಹುಪಾಲು GCC ಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿವೆ.
- 2029ರ ವೇಳೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ GCC ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 500 ರಿಂದ 1,000 ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಈ ನೀತಿಯು \$50 ಬಿಲಿಯನ್ ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು 3.5 ಲಕ್ಷ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

- ಕೇವಲ ಎರಡು
- ಕೇವಲ ಮೂರು
- ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು
- ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

3. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೈವಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

- ಭಾರತದ ಜೈವಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ರಾಜ್ಯವು ಸುಮಾರು ಐದನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಜೈವಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು 2023 ರಲ್ಲಿದ್ದ \$31 ಬಿಲಿಯನ್ ನಿಂದ 2025 ರಲ್ಲಿ \$39.2 ಬಿಲಿಯನ್‌ಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವು 20% ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು.
- ಕರ್ನಾಟಕವು 2025 ರಲ್ಲಿ 200 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

4. ಆಶಾ ಕಿರಣ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

- ಇದನ್ನು ಅಂಧತ್ವ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ ದೋಷ ನಿಯಂತ್ರಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ (NPCBVI) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ನಗರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ತೃತೀಯ ಹಂತದ ಸೂಪರ್-ಸ್ಪೆಷಾಲಿಟಿ ಕಣ್ಣಿನ ಆರೈಕೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಆಶಾ (ASHA) ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಂತಹ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮನೆಬಾಗಿಲಿನ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ನೊಂದಾಯಿತ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಕನ್ನಡಕ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣಿನ ಪೊರೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ/ವೆ?

- ಕೇವಲ ಒಂದು
- ಕೇವಲ ಎರಡು
- ಕೇವಲ ಮೂರು
- ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು

5. ಕುಸುಮ ಸಂಜೀವಿನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಎಮಿಸಿಜುಮಾಬ್ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅಭಿಧಮನಿ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ಎಂಬುದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರ್ VIII ಅಥವಾ ಫ್ಯಾಕ್ಟರ್ IX ನಂತರ ರಕ್ತ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಆನುವಂಶಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯಾಗಿದೆ.
4. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಮಿಸಿಜುಮಾಬ್ ಬಳಕೆಯು ಪದೇ ಪದೇ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗುವ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಕೀಲು ವಿರೂಪಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- C. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

6. AVGC-XR ನೀತಿ (2024-29) ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ನೀತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಅನಿಮೇಷನ್, ವಿಷುಯಲ್ ಎಫೆಕ್ಟ್ಸ್, ಗೇಮಿಂಗ್, ಕಾಮಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡೆಡ್ ರಿಯಾಲಿಟಿ (AVGC-XR) ವಲಯದ ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
2. AVGC-XR ವಲಯದ ರಫ್ತುಗಳು ಒಟ್ಟು ವಲಯದ ಆದಾಯದ ಕನಿಷ್ಠ 80% ರಷ್ಟಿರಬೇಕು ಎಂದು ಇದು ಗುರಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ.
3. ಈ ನೀತಿಯು ಬೃಹತ್ ಉದ್ಯಮಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ನವೋದ್ಯಮಗಳು ಅಥವಾ MSME ಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ.
4. ಇದು AVGC-XR ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

- A. ಕೇವಲ ಎರಡು
- B. ಕೇವಲ ಮೂರು
- C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು
- D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

7. ಪ್ರತಿಪಾದನೆ (A): 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ನಾಯಿ-ಪ್ರೇರಿತ ರೇಬಿಸ್‌ನಿಂದ ಶೂನ್ಯ ಮಾನವ ಸಾವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವು ರೇಬಿಸ್ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು (SAPRE) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಕಾರಣ (R): ರೇಬಿಸ್ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಮನವರಿಗೆ ಹರಡುವ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಇದು ಬಹುತೇಕ ಮಾರಣಾಂತಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕದ ನಂತರ ನಿರೋಧಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

- A. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಮತ್ತು R ಎಂಬುದು A ಯ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ
- B. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಆದರೆ R ಎಂಬುದು A ಯ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
- C. A ಸರಿ, ಆದರೆ R ತಪ್ಪು
- D. A ತಪ್ಪು, ಆದರೆ R ಸರಿ

8. ಪ್ರತಿಪಾದನೆ (A): ಹಾವಿನ ಕಡಿತದ ವಿಷಬಾಧೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ (SAPSE) ಸಮಗ್ರ ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ಕಾರಣ (R): ಹಾವಿನ ಕಡಿತದ ವಿಷಬಾಧೆ ಮತ್ತು ರೇಬಿಸ್ ಪ್ರಮುಖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿವೆ, ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಿತ ರಾಜ್ಯ-ಮಟ್ಟದ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳು ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ಸಕಾಲಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಲಕ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

- A. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಮತ್ತು R ಎಂಬುದು A ಯ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ
- B. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಆದರೆ R ಎಂಬುದು A ಯ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
- C. A ಸರಿ, ಆದರೆ R ತಪ್ಪು
- D. A ತಪ್ಪು, ಆದರೆ R ಸರಿ

9. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಹ್ಯೂಮನ್ ಪ್ಯಾಪಿಲೋಮವೈರಸ್ (HPV) ಸೋಂಕು ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಅಗತ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
2. HPV ಲಸಿಕೆಗಳು ರೋಗನಿರೋಧಕ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಸೋಂಕುಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ.
3. ತಪಾಸಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತೊಡೆದುಹಾಕಬಹುದು.

4. ಕಿಶೋರಿಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ HPV ಲಸಿಕಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಸಮೂಹ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

10. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡಬೆಳವಂಗಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊಸ ಸಮಗ್ರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
 2. ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ (PPP) ಮಾದರಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
 3. ಈ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ನಿಯಮಿತ (BSWML) ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.
 4. ನಿವಾಸಿಗಳು ಸಹಾಯ 2.0 ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಮೂಲಕ ಕಸದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಚಾಟ್‌ಬಾಟ್ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
- ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

11. “ತುಳು” ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ತುಳು ಭಾಷೆಯು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.
 2. ಇದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
 3. ತುಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಂಟನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
 4. ಎಂಟನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆಯು ಭಾಷೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

12. mVahan ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಮತ್ತು ಫಿಟ್‌ನೆಸ್ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳ (FCs) ಜಿಯೋ-ಫೆನ್ಸಿಂಗ್ ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಜಿಯೋ-ಫೆನ್ಸಿಂಗ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಫಿಟ್‌ನೆಸ್ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಕಚೇರಿ (RTO) ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
 2. ಪರೀಕ್ಷಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಹನದ ಭೌತಿಕ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು mVahan ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಸ್ಥಳ-ಆಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.
 3. ಫಿಟ್‌ನೆಸ್ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲು ವಾಹನಗಳ ಯಾವುದೇ ಭೌತಿಕ ತಪಾಸಣೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ.
 4. ಫಿಟ್‌ನೆಸ್ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳ ನಕಲಿ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

13. ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ-ನಗರ 2.0 ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ಅಭಿಯಾನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಧನಸಹಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.
 2. ಈ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ₹2,245.30 ಕೋಟಿ ಪಡೆದಿದೆ.
 3. ಈ ಅಭಿಯಾನ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
 4. ವಾಟರ್+ (Water+) ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ದಕ್ಷತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.
- ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ವೆ?
- A. ಕೇವಲ ಒಂದು
B. ಕೇವಲ ಎರಡು
C. ಕೇವಲ ಮೂರು
D. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು

14. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ವಿಲೇಜ್ ಸೆಂಟರ್ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. BSNL ಮತ್ತು Acer ಇಂಡಿಯಾ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ GNA ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
2. ಇದು ಕುಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ

ವೇಗದ Wi-Fi 7 ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

3. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಾದ ಯಾಣ ಮತ್ತು ಮಾಗೋಡು ಜಲಪಾತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

4. ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ನೈಜ-ಸಮಯದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ ಎರಡು

B. ಕೇವಲ ಮೂರು

C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು

D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

15. ಶರಾವತಿ ಪಂಪ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಶರಾವತಿ ನದಿಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು 2000 MW ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

2. ಇದು ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪಂಪ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವಾಗಿದೆ.

3. ತಲಕಳಲೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕೆಳ ಜಲಾಶಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ, ಗೇರುಸೊಪ್ಪ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮೇಲಿನ ಜಲಾಶಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

4. ಇದನ್ನು ತೆಲಂಗಾಣದ ಕಾಳೇಶ್ವರಂ ಯೋಜನೆಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

16. ಕಪ್ಪತಗುಡ್ಡ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ "ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಅರಣ್ಯ ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾದ ರಾಜ್ಯದ ಏಕೈಕ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಇದಾಗಿದೆ.

3. ಇದು ಪೊದೆ ಕಾಡುಗಳು, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು ಮತ್ತು ಒಣ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ

ಒಣಭೂಮಿ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

4. ಇದು ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ವೆ?

A. ಕೇವಲ ಎರಡು

B. ಕೇವಲ ಮೂರು

C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು

D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ

17. "ಕರ್ನಾಟಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ" ದ ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಬಜೆಟ್ 2026-27 ರಲ್ಲಿ ₹2,000 ಕೋಟಿ ಹಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

2. ಇದು ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳಿಗೆ 4,000 ಇ-ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ 94 ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

3. BMTC ಗಾಗಿ ಒಟ್ಟು 32 ಇ-ಬಸ್ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು 62 ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಇತರ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. ಸುಮಾರು 1,950 ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬಸ್‌ಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

B. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

18. ಕರ್ನಾಟಕ ಬಜೆಟ್ 2026 ರಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾದ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಬೆಂಗಳೂರಿನ KIADB ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ₹30 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು (CFC) ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

2. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.

3. ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 25% ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ವೈಮಾನಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

- 1 ಮಾತ್ರ
- 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

19. ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲಿವೇಟ್ (ELEVATE) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್, IT, Bt ಮತ್ತು S&T ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಕೇವಲ ಮಧ್ಯಮ-ಹಂತದ ಮತ್ತು ಬೃಹತ್-ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಇದು ಆರಂಭಿಕ-ಹಂತದ ನವೀನ ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಧನಸಹಾಯ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ವೆಂಚರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ (ಸಾಹಸೋದ್ಯಮ ಬಂಡವಾಳ) ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಮಹಿಳಾ ನೇತೃತ್ವದ ನವೋದ್ಯಮಗಳ ಪಾಲು 2017 ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 17% ರಿಂದ 2025 ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 43% ಕ್ಕೆ ಏರಿತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
- 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

20. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಮಂಡ್ಯದ ವಿ.ಸಿ. ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹುಪಯೋಗಿ ಒಳಾಂಗಣ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಕೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ 'ಖೇಲೊ ಇಂಡಿಯಾ' ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
3. ಈ ಯೋಜನೆಯು ತಳಮಟ್ಟದ ಕ್ರೀಡಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ಅರೆ-ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕ್ರೀಡಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲಿನ ಗಮನವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

21. ಪಿಕ್ಸೆಲ್ (Pixxel) ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ 'ಶಕುಂತಲಾ ಉಪಕ್ರಮ'ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಹವಾಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಪರೀಕ್ಷಾ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಧನಸಹಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಅನುದಾನದ ಅಂತರವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ STEM ಸಮುದಾಯ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
4. ಎಸ್‌ಟಿಎಲ್ ವೆಲಾಸಿಟಿ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
- 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

22. "QpiAI Indus" ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು 25-ಕ್ಯೂಬಿಟ್ ಸೂಪರ್ ಕಂಡಕ್ಟಿಂಗ್ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಆಗಿದೆ.
2. IIIT ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಶ್ರೇಷ್ಠತಾ ಕೇಂದ್ರ (QCCE)ದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಇದು ಬಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೈನರಿ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್ ಅನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.
4. ಇದು ಭಾರತದ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

23. ಕ್ರಿಸ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ?

1. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
2. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ (AI) ನೈತಿಕ ಬಳಕೆ
3. ಕೃಷಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳು
4. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನಿಯಂತ್ರಣ

24. 'ಇವ ನಮ್ಮವ ಇವ ನಮ್ಮವ ಮಸೂದೆ 2026' ಕೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ ವಿವಾಹ ಆಯ್ಕೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ಮರ್ಯಾದೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿನ ಅಪರಾಧಗಳ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ 2026' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ಸಮುದಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಅನುಮೋದನೆ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಇದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಮರ್ಯಾದಾ ಹತ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಕರು ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
4. ವಿವಾಹ ನಿರ್ಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ, ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಇದು ಅಪರಾಧೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
5. 'ಇವ ನಮ್ಮವ ವೇದಿಕೆ' ಎಂಬುದು ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಆಪ್ತಸಮಾಲೋಚನೆ ನೀಡಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಜಿಲ್ಲಾ-ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
 - A. 1, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
 - B. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 - C. 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
 - D. 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5

25. ಕಲ್ಯಾಣ ಪಥ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ₹1,000 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು 1,150 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಆಯ್ಕೆಯಾದ 38 ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
 - A. ಕೇವಲ ಒಂದು
 - B. ಕೇವಲ ಎರಡು
 - C. ಎಲ್ಲವೂ
 - D. ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

26. "ಸಕಾಲ ಯೋಜನೆ" ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಕಾಲ ಸೇವೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆ 2011 ರ

ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

2. ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕಾಲಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
3. ಇದು ಪ್ರತಿ ಅರ್ಜಿಗೆ 15-ಅಂಕಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಖಾತರಿ ಸೇವಾ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು (GSC) ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ-ಸಂಬಂಧಿತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
 - A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
 - B. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 - C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 - D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

27. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2025 ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. 'ದಡ ಸೇರಿಸು ತಂದೆ' ಕೃತಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿ ಅವರು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.
2. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು 24 ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?
 - A. ಕೇವಲ ಒಂದು
 - B. ಕೇವಲ ಎರಡು
 - C. ಎರಡೂ
 - D. ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ - ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸುದ್ದಿಗಳ ಮೇಲಿನ MCQs
1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಮಣಿಪುರಿ ಚಲನಚಿತ್ರ 'ಬೂಂಗ್' 79ನೇ ಬಾಫ್ಟಾ (BAFTAs) ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚಲನಚಿತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆದ್ದಿದೆ.
2. ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆದ್ದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಚಲನಚಿತ್ರ ಇದಾಗಿದೆ.
3. ಬಾಫ್ಟಾ (BAFTAs) ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಅಂಡ್ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ (BAFTA) ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
 - A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 - B. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 - C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 - D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

2. ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕ್ಯಾಲಿಟಿ (ASQ) ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು 2025 ರ ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ (ACI) ವರ್ಲ್ಡ್ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಮಂಗಳೂರು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣವು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಗಮನ ಅನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.
3. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೈಜ-ಸಮಯದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆ.
4. ASQ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ವಿಮಾನಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- B. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- C. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

3. ಗವರ್ನೆನ್ಸ್ ನೌ 12ನೇ PSU ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿನ ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು 'ಗವರ್ನೆನ್ಸ್ ನೌ' ನೀಡುತ್ತದೆ.
2. KSRTC ತನ್ನ "ಧ್ವನಿ ಸ್ಪಂದನ" ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ "ನಾವೀನ್ಯತೆಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ" ವಿಭಾಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.
3. ಇದು ಅಂತರ್ಗತ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ-ಚಾಲಿತ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
- B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

4. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಪಾಲಿ ಉಮ್ರಿಗರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - ಶುಭ್‌ನ್ ಗಿಲ್
2. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗ (ಮಹಿಳೆ) - ಶಫಾಲಿ ವರ್ಮಾ
3. ಕರ್ನಾಟ ಸಿ.ಕೆ. ನಾಯ್ಡು ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಮತ್ತು ರೋಜರ್ ಬಿನ್ನಿ
4. ಬಿಸಿಬಿ (BCCI) ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಮಹಿಳೆ) - ಸ್ಮೃತಿ ಮಂಧಾನ

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜೋಡಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ವೆ?

- A. ಕೇವಲ ಒಂದು
- B. ಕೇವಲ ಎರಡು
- C. ಕೇವಲ ಮೂರು
- D. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು

5. 60ನೇ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025 ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಆರ್. ವೈರಮುತ್ತು ಅವರನ್ನು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
2. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಕೇವಲ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
4. ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
- C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

6. 2026 ರ ಮಿಲಾನೊ ಕೊರ್ಟಿನಾ ಚಳಿಗಾಲದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾದ 25ನೇ (XXV) ಚಳಿಗಾಲದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವಾಗಿದ್ದು, ಮಿಲನ್ ಮತ್ತು ಕೊರ್ಟಿನಾ ಡಿ'ಅಂಪೆಜೊ ನಗರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
2. ಒಟ್ಟಾರೆ ಪದಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾರ್ವೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಮೆರಿಕ(USA) ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.
3. ನಾರ್ಡಿಕ್ ಕಂಬೈನ್ಡ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾರ್ವೆಯ ಸಾಧನೆ ದುರ್ಬಲವಾಗಿತ್ತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
- C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

7. ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ 2025-26 ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ತನ್ನ ಚೊಚ್ಚಲ ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
2. ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ KSCA

ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

3. ಮೊದಲ ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್ ಮುನ್ನಡೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಂದ್ಯದ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು.

4. ಪೈನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ಮಣಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಟ್ರೋಫಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಿತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

8. ಬಿಸಿಸಿ ಪುರುಷರ ಟಿ20 ವಿಶ್ವಕಪ್ 2026 ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್ ತಂಡವನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ.
2. ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯವು ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
3. 2007 ಮತ್ತು 2022 ರಲ್ಲಿನ ಹಿಂದಿನ ಟಿ20 ವಿಶ್ವಕಪ್ ವಿಜಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೂರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತವು ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿ ತಂಡವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.
4. ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಜು ಸ್ಯಾಪ್ಸನ್ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರನ್ ಗಳಿಸಿದ ಆಟಗಾರರಾದರು ಮತ್ತು ಜಸ್ಪ್ರೀತ್ ಬುಮ್ರಾ ಪಂದ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

9. ವಿಶ್ವ ಪ್ಯಾರಾ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಗ್ರಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್ 2026 ರ ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಪುರುಷರ ಏತ್ತರ ಜಿಗಿತ T63 ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಶೈಲೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ.
2. ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು ನವದೆಹಲಿಯ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
3. ಅದೇ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮ್‌ಸಿಂಗ್‌ಭಾಯ್ ಗೋವ್ ಪಡಿಯಾರ್ ಚಿನ್ನದ ಪದಕವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.
4. T63 ವರ್ಗೀಕರಣವು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಮತ್ತು ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ, ಕೆಳ ಅಂಗಗಳ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

10. ವಿಶ್ವ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಒಳಾಂಗಣ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ 2028 ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ವಿಶ್ವ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ.
 2. ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು ಭುವನೇಶ್ವರದ (ಒಡಿಶಾ) ಕಳಿಂಗ ಒಳಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದೆ.
 3. ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವನ್ನು 2028 ರ ಮಾರ್ಚ್ 3 ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 5 ರವರೆಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
 4. ವಿಶ್ವ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಒಳಾಂಗಣ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳು ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

11. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ:

ದಿನಾಚರಣೆ	ದಿನಾಂಕ	ಧೀಮ್/ಧ್ವೇಯವಾಕ್ಯ
1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನ	a. ಫೆಬ್ರವರಿ 28	P. ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು: ವಿಕಸಿತ ಭಾರತವನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸುವುದು
2. ಅಪರೂಪದ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ದಿನ	b. ಮಾರ್ಚ್ 8	Q. ನೀವು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು
3. ವಿಶ್ವ ವನ್ಯಜೀವಿ ದಿನ	c. ಫೆಬ್ರವರಿ 28	R. ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯಗಳು: ಆರೋಗ್ಯ, ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
4. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಿನ	d. ಮಾರ್ಚ್ 3	S. ಹಕ್ಕುಗಳು. ನ್ಯಾಯ. ಕ್ರಿಯೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಬಾಲಕಿಯರಿಗಾಗಿ.

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

- A. 1-a-P, 2-c-Q, 3-d-R, 4-b-S
B. 1-c-P, 2-a-Q, 3-d-R, 4-b-S
C. 1-a-Q, 2-c-P, 3-d-R, 4-b-S
D. 1-a-P, 2-b-Q, 3-c-R, 4-d-S

12. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಧರ್ಮ ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ - ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್
 2. ಸಮುದ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ - ಭಾರತ ಮತ್ತು ಮಲೇಷ್ಯಾ
 3. ಡಬ್ಲ್ಯು.ಸಿ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ - ಭಾರತ ಮತ್ತು ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್
 4. ಸೀ ಡಿಫೆಂಡರ್ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ - ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ
 5. ಲ್ಯಾಮಿತಿಯ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ - ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ
- ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜೋಡಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
- A. ಕೇವಲ ಎರಡು
 - B. ಕೇವಲ ಮೂರು
 - C. ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು
 - D. ಎಲ್ಲಾ ಐದು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ MCQS

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

ಹೇಳಿಕೆ-1: ಗ್ರೇ ಜೋನ್ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಯುದ್ಧದ ನಡುವಿನ ಅಸ್ಥಿರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಸೈಬರ್ ದಾಳಿಗಳು, ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ ಅಭಿಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಒತ್ತಡ ಹೇರುವಿಕೆಯು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ತಂತ್ರಗಳಾಗಿವೆ.

ಹೇಳಿಕೆ-2: ಪರೋಕ್ಷ ಯುದ್ಧವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಪರೋಕ್ಷ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ವಿರೋಧಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಗುಂಪುಗಳು ಅಥವಾ ಸಶಸ್ತ್ರ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- A. ಹೇಳಿಕೆ-1 ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆ-2 ಎರಡೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆ-2, ಹೇಳಿಕೆ-1 ರ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- B. ಹೇಳಿಕೆ-1 ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆ-2 ಎರಡೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ ಆದರೆ ಹೇಳಿಕೆ-2, ಹೇಳಿಕೆ-1 ರ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ.
- C. ಹೇಳಿಕೆ-1 ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಹೇಳಿಕೆ-2 ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.
- D. ಹೇಳಿಕೆ-1 ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಹೇಳಿಕೆ-2 ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

2. "ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿ"ಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ?

- A. ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರ
- B. ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರ
- C. ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಮನ್ ಕೊಲ್ಲಿ
- D. ಏಡೆನ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರ

3. ಸೆಬಿಯ (SEBI - ಭಾರತೀಯ ಭದ್ರತಾ ವಿನಿಮಯ ಮಂಡಳಿ) ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭದ್ರತಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರರ

2. ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
3. ಭದ್ರತಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭದ್ರತಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
5. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಮೀಸಲು ನಿಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ/ವೆ?

- A. ಕೇವಲ ಎರಡು
- B. ಕೇವಲ ಮೂರು
- C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು
- D. ಕೇವಲ ಒಂದು

4. ಭಾರತದ ಅರೆವಾಹಕ (ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್) ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತೀಯ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮಿಷನ್ (ISM) ಅನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
2. ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಈ ಮಿಷನ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
3. ಗುಜರಾತ್‌ನ ಸಾನಂದ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಕ್ರಾನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಕಂಪನಿಯು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಘಟಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

- A. ಕೇವಲ ಒಂದು
- B. ಕೇವಲ ಎರಡು
- C. ಕೇವಲ ಮೂರು
- D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

5. ಗುರು ತೇಜ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಅವರ ಬಗೆಗಿನ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇವರು 1621 ರಲ್ಲಿ ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ಗುರು ಹರಗೋಬಿಂದ್ ಅವರ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು.
2. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮುಖನ್ ಶಾ ಲುಬಾನಾ ಅವರಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಂತರ, 1664 ರಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಒಂಬತ್ತನೇ ಸಿಖ್ ಗುರು ಎಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.
3. ಇವರು ಆನಂದಪುರ್ ಸಾಹಿಬ್ (ಮೊದಲು ಚಕ್ ನಾನಕಿ) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಏಕದೇವೋಪಾಸನೆಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಹರಡಲು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು.
4. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಇವರು ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ

ಔರಂಗಜೇಬನ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
- 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4
- 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

6. ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ (BEE)ನ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಬಲಿಂಗ್ (S&L) ಯೋಜನೆಯು ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಹವಾನಿಯಂತ್ರಕಗಳಂತಹ (ACs) ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಟಾರ್-ರೇಟಿಂಗ್ ಲೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಸಾಧನೆ, ಗುರಿಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ (PAT) ಯೋಜನೆಯು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಧನ ಬಳಸುವ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
3. ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಟ್ಟಡ ಸಂಹಿತೆ (ECBC)ಯು ಇಂಧನ-ಸಮರ್ಥ ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. PAT ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಗೃಹಬಳಕೆಯ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

7. ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲಕಾಯ (ಬೊಜ್ಜು) ಅಟ್ಲಾಸ್ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲಕಾಯ (ಬೊಜ್ಜು) ಒಕ್ಕೂಟ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದು ಸ್ಥೂಲಕಾಯದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜಾಗತಿಕ ದತ್ತಾಂಶ, ಭವಿಷ್ಯದ ಅಂದಾಜುಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಕೇವಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ಥೂಲಕಾಯದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
- 1 ಮಾತ್ರ
- 1, 2 ಮತ್ತು 3

8. ಎಲ್ ನಿನೊ (El Niño) ಮತ್ತು ಲಾ ನಿನಾ (La Niña) ಹವಾಮಾನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಎಲ್ ನಿನೊ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಸಮುದ್ರ ಮೇಲ್ಮೈ ತಾಪಮಾನವು ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಬೆಚ್ಚಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.
2. ಲಾ ನಿನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಬಲವಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.
3. ಈ ಎರಡೂ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ಮಳೆಯ ಮಾದರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ತಪ್ಪಾಗಿದೆ?

- 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
- 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ತಪ್ಪಾಗಿವೆ
- ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ

9. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್ ನಡುವಿನ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಕರೆನ್ಸಿ ವಿನಿಮಯ ಒಪ್ಪಂದದ (BSA) ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಎರಡು ದೇಶಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ನಡುವಿನ ಕರೆನ್ಸಿ ವಿನಿಮಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ನಗದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಎರಡು ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
4. ವ್ಯಾಪಾರ ವಸಾಹತುಗಳಿಗಾಗಿ ಎರಡು ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಕರೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
- 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

10. ಮಧುರೈ ಸುಂಗುಡಿ ಸೀರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸುಂಗುಡಿ ಸೀರೆಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹತ್ತಿ ಸೀರೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳನ್ನು 17ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್‌ನಿಂದ ಮಧುರೈಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮುದಾಯವು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿತು.
2. ಸಾವಿರಾರು ಸಣ್ಣಬಿಳಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಕೈ-ಗಂಟು ಹಾಕುವ ತಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ರಚಿಸಲಾದ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಟೈ-ಅಂಡ್-ಡೈವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಈ ಸೀರೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

3. ಮಧುರೈ ಸುಂಗುಡಿ ಸೀರೆಯು ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚಕ (GI) ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
 - 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
 - 1, 2 ಮತ್ತು 3
 - 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

11. ಕುರ್ಡಿಶ್ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

- ಅವರನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿದೊಡ್ಡ 'ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಜನಾಂಗೀಯ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ' ಒಂದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
 - ಅವರು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾರ್ವಭೌಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
 - ಅವರು 'ಕುರ್ಡಿಶ್' ಎಂಬ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
- ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ:
- 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
 - 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
 - 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
 - 1, 2 ಮತ್ತು 3

12. "ರೈಸಿನಾ ಸಂವಾದ (ಡೈಲಾಗ್)"ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

- ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಭೌಗೋಳಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ-ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
 - ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅಬ್ಸರ್ವರ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ (ORF) ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
 - ಯಾವುದೇ ಥಿಂಕ್ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
 - 2026 ರ ಆವೃತ್ತಿಯು "ಸಂಸ್ಕಾರ: ದೃಢೀಕರಣ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಪ್ರಗತಿ" ಎಂಬ ಘೋಷವಾಕ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 - 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
 - 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 - 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

13. ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ (ಗ್ರಾವಿಟಿ) ಬಾಂಬ್ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

- ಇದು ಟೊಮಾಹಾಕ್ ಕ್ಯೂಸ್ ಕ್ವಿಪಣಿಯಂತಹ ಕ್ಯೂಸ್ ಕ್ವಿಪಣಿಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಎಂಜಿನ್ ಅನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.
 - ಇದರ ಹಾರಾಟದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಆನ್‌ಬೋರ್ಡ್ ರೇಡಾರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಇದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಅಟ್ಯಾಕ್ ಮ್ಯುನಿಷನ್ (JDAM) ಕಿಟ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ನವೀಕರಿಸಬಹುದು.
 - ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಿಲ್ಲದ ಬಾಂಬ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಖರ-ನಿರ್ದೇಶಿತ ಯುದ್ಧಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು JDAM ಕಿಟ್‌ಗಳು GPS ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸ್ಪಿಯರಬಲ್ ಫಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ.
- ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 - 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
 - 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
 - 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

14. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಒಪ್ಪಂದದ 7ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

- ಈ ವರದಿಯು 2030 ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಗುರಿಗಳತ್ತ ಭಾರತದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
 - ಕುನ್ಮಿಂಗ್-ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಜಾಗತಿಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ 23 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಗುರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಇದು ಭಾರತದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.
 - ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇದು ಭಾರತವನ್ನು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬದ್ಧವಾಗಿಸುತ್ತದೆ.
 - ಈ ವರದಿಯು ಒಪ್ಪಂದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರದಿ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
 - ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾದ ಗುರಿಗಳು 2050 ರ ಜಾಗತಿಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಗುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿವೆ.
- ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?
- 1, 2, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
 - 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
 - 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
 - 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5

15. ಬೈನ್ ಕೋ-ಪ್ರೊಸೆಸರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಮೂನ್‌ಶಾಟ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ?

- ಭಾರತೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (IIT) ದೆಹಲಿ
- ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (IISc)
- ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (AIIMS)
- ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO)

16. ಭಾರತದ ತೈಲ ಆಮದು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

- ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಂಧನ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ರಷ್ಯಾದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಾಲು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ತೈಲ ಆಮದಿನ ಕಾಲು ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.
- ಅಮೆರಿಕದಿಂದ ಆಮದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಭಾರತದ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಮೂಲಗಳ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಆಮದಿನ ಮೇಲಿನ ಭಾರತದ ಅವಲಂಬನೆಯು 50% ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

- 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
- 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
- 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

17. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದ ನಡುವೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸೇನಾ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

- ಯುದ್ಧ ಅಭ್ಯಾಸ
- ಮಲಬಾರ್
- ಕೋಪ್ ಇಂಡಿಯಾ
- ಟೈಗರ್ ಟ್ರಯಂಫ್
- ವಜ್ರ ಪ್ರಹಾರ್

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

- ಕೇವಲ ಎರಡು
- ಕೇವಲ ಮೂರು
- ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು
- ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ ಉತ್ತರಗಳು

01). C	10). C	19). A
02). D	11). A	20). B
03). B	12). C	21). C
04). C	13). B	22). A
05). B	14). D	23). B
06). D	15). A	24). A
07). A	16). C	25). C
08). B	17). D	26). A
09). A	18). D	27). D

ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ - ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸುದ್ದಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಉತ್ತರಗಳು

01). A	07). A
02). C	08). B
03). D	09). A
04). B	10). C
05). A	11). A
06). B	12). C

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ತರಗಳು

01). B	07). B	13). C
02). C	08). D	14). A
03). B	09). A	15). B
04). D	10). C	16). C
05). C	11). B	17). D
06). A	12). A	

ಆಕರಗಳು

'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ

'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರಿಯಾದ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭರವಸೆಯ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ KAS, FDA/SDA, PSI/PC, Group C, PDO ಸೇರಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಸಾಧಕ ಚೇತನಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ರೂಪಿಸಲಾದ ಓದಿನ ಅಮೂಲ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಬುತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಸ್ಥಿರ (Static) ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ನಿಮಗೆ 360-ಡಿಗ್ರಿಯ ಸಮಗ್ರ ನೋಟವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ವಿಷಯದ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಂತಿಮ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪುನರ್ಮನನ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು 'ಸಿದ್ಧ ಕೈಪಿಡಿಯಂತೆ' ರೂಪಿಸಿರುವುದು ಇದರ ದೊಡ್ಡ ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ನಿಖರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನೀಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಹಾಗೂ ಸರಳಗೊಳಿಸಲು ನಮ್ಮ ಇಡೀ ತಂಡವು ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಧಾರೆ ಎರೆದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿನ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಏಣಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಏಕೈಕ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಈ 'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ'ವು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕೈಸೇರಲಿದೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು

- ✓ ನಂದನ್ ಆರ್ (ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಭಾಗದ ಬೋಧಕರು)
- ✓ ದಿನೇಶ್ ಹೆಚ್ (ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು)
- ✓ ವಿಶ್ವಪ್ರಸನ್ನಕುಮಾರ (ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರು ಮತ್ತು ವಿಷಯ ಸಂಕಲನಕಾರರು)
- ✓ ಸಂತೋಷ ನಿಡಗುಂದಿ (ವಿಷಯ ಸಂಕಲನಕಾರರು)

INSIGHTSIAS
SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION

OGP 2027

Offline & Online Guidance Program 2027

Integrated Foundation Program for UPSC CSE 2027

BATCH- 4 | 27th April 2026

REGISTER HERE

FEE OFFLINE CLASSES

~~₹ 1,30,000/-~~

₹ 1,24,200/-

incl. taxes

FEE ONLINE CLASSES

~~₹ 1,00,000/-~~

₹ 90,000/-

incl. taxes

**EARLY BIRD
OFFER DISCOUNT**

**10%
OFF**

Valid Till
22nd Apr
2026

Daily & Weekly
Revision Tests
for Prelims &
Mains & Full
Length Tests

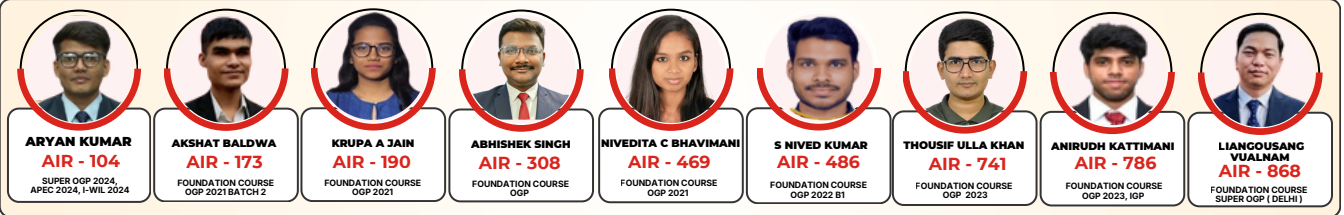
Integrated
Coverage
of Prelims &
Mains by In-
House Faculties

ETHICS, ESSAY
& CSAT Classes
are Integrated
& given
Prominence

Free
Access to
All India
Prelims Test
Series

Weekly
Current Affairs
Classes & Daily
Current Affairs
Soft Copy

CONGRATULATIONS TO UPSC CSE 2025 TOPPERS, OUR PROUD OGP STUDENTS (FOUNDATION COURSE)

Bengaluru Office: Nanda Ashirwad Complex, 3rd floor, Above
Village Hyper Market, Chandra layout, Bengaluru-560072

For more Details Contact us:
08069405205

INSTAKAS

MISSION AARAKSHAKA

FDA / SDA / PSI / PC / PDO: GROUP C & D EXAMS

BATCH- 5 | 13th APRIL 2026

COURSE FEE:

~~₹ 25,000/-~~

**20%
OFF**

Early Bird Offer

₹ 20,000/-

- Course Duration- 5 Months
- Available in both Online & Offline
- Separate Essay and Translation classes
- Weekly Current Affairs (Soft Copy)
- Separate Essay and Translation classes
- One-on-One Mentorship

REGISTER
HERE

KPSC PRE-CUM-MAINS

INSTAKAS

2026 Program At Bengaluru

BATCH- 4 | 6th May 2026

SUBSCRIBE HERE

- Medium of Classes English & Kannada
- One-on-One Personalized Mentorship
- Offline & Online Classes & Prelims & Mains Test Series
- Integrated Classes for Prelims & Mains (8-9 Months)

For more Details Contact us:

08069405206

FEE OFFLINE CLASSES: ~~₹ 60,000/-~~ ₹ 54,000/-

FEE ONLINE CLASSES: ~~₹ 50,000/-~~ ₹ 45,000/-

KPSC TOPPERS

RANJITH K R
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

HEMA P
ASSISTANT DIRECTOR OF
CO-OPERATIVE AUDIT
KPSC TOPPER 2022

DR CHIKKAPPA NAYAK
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

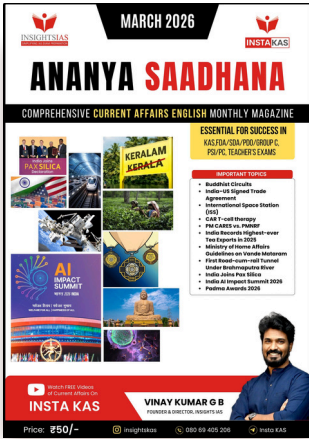
RASHMI V
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

DIVYA K SHETTY
DEPUTY
SUPERINTENDENT OF
EXCISE
KPSC TOPPER 2022

POORNIMA V
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನಾ'

(ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ)

ಸರ್ವ ಸಹೃದಯಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ
ಗ್ರಾಮೀಣಾಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸುವರ್ಣಾವಕಾಶ

WATCH FREE VIDEOS
OF CURRENT AFFAIRS
ON INSTA KAS

KAS, PDO, FDA/SDA, PSI/PC,
Group C, ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ
ನೇಮಕಾತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ
ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ
ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ

- 360 ಡಿಗ್ರಿ ಸಮಗ್ರ ನೋಟ
- ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣದ ರಿವಿಷನ್‌ಗೆ ಸಿದ್ಧ ಕೈಪಿಡಿ
- ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಆಕರಗಳು

ಶುಲ್ಕ:

₹50/-

ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರದ ಪುಸ್ತಕ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ

☎ 8904070202 \ 08069405205 ✉ support@insightsias.com